اووه ګامه مزل

(یُونلیک)

دَ سیاحتي هر اړخیزه سېل او دَ پښتون سېلاني دَ ادراکي مشاهدو په رڼا کې...
(دَ ملائیشیا ، سنګاپور ، تهائي لېنډ ، ایران ، ترکي ، سري لنکا او دَ انډونیشیا سفري حال)

افضل شوق

Ketabton.com

له اړخه دَ

سکام ادبي اکېډمۍ کوئټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ

کتاب	اووه ګامه مزل
ليکوال	افضل شوق
کمپيوټر آپرېټر	محمد طارق فېروز
لاسي عکسونه	ميرا جان (ژوب)
ټائيټل	ډاکټر بافي دُرانی
دَ مصنف لاسي عکس	مارسېلا ډيخا (بارسلونا - سپېن)
دَ چاپ کال	جولائي ۱۹۹۲ع
دَ چاپ شمېر	۵۰۰
خپرونکې اداره	سکام ادبي اکېډمی کوئټه
بېيه	۲۰۰ کالداري

سمسو ر ويب پاڼې پينځم کليزې په وياړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب دَ کتاب (دَ کتابي برخې)

زړه ته راتېر ملګري او جدید پښتو شاعر ښاغلي سهېل جعفر په نوم

انتساب دَ کتاب (دَ بر ېښنائي برخې)

دَ هر هغه پښتون په نوم ، چې نه یوازې ځان دَ پښتو په تول درنوَي ، بلکې دَ پښتون قام دَ سرلوړۍ په نېک نیت ځانته په انساني نړۍ کې ځانګړې بڼه غوره کولو په خاطر خپل فکري ځغل دَ علاقایت ، مقامیت او مکانیت له محدودو رُجحاناتو او سوچونو څخه دَ لا محدود انساني نړئیز آفاقیت په لور ساتل خپل پښتني ننګ ، پت او اصل مرام ګڼي –

افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه ...

- دَ خپل محترم اُستاد رب نواز مایل ، چې دَ هغه دَ راهنمائي په سوب زه نن شاعر او ادیب یم−
- دَ ابراهیم عطائي ، چې دَ ځینو تاریخي حقائقو وضاحتونه یې راته وړاندي کړو −
- دَ ډاکټر خدائیداد خان ، چې نه یوازې یې په سُوچه پښتو لیکلو وَ پاروَلم بلکې کومک یې هم راسره وکړو −
- دَ طاهر آفریدي ، چې ماته یې نه یوازې دَ سفرنامې لیکلو مشوره راکړه بلکې دَ چاپ کولو وعده یې هم راڅخه واخیسته−
- دَ سعید ګوهر ، چې ګټورې مشورې یې راکړې−
- دَ سهېل جعفر ، چې په ګټورو مشورو باندې یې زه نن دَ دې کتاب خالق کړم−
- دَمحمود ایاز، چې دَ کتاب په پروف ریډنګ او چپائي کې یې کومک راسره وکړو
- دَ محمد طارق خان فېروز ، چې په ډېره مینه او اخلاص یې دَ دې کتاب کتابت په کمپیوټر وکړو −
- دَ میرا جان ، چې په ډېره مینه یې دَ دې کتاب دَپاره لاسي عکسونه جوړ کړو −
- دَ ډاکټر باقي دُراني ، چې دَ کتاب دَ ټائیټل په جوړوَلو یې زما دَ دغه یُون لیک مسوده درنه کړه−
- دَ رامبلاس سټریټ بارسلونا سپېن نامتو مصورې مارسېلاډیخا،چې دَ کتاب دَبېک ټائیټل دَپاره یې زما عکس په لاس جوړ کړو−
- دَ سید محمد انور شاه ، چې هر قسم تکنیکي کومک یې راسره وکړو −

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ځو خبرې ...
- دَ سهېلي لمر ختيځې ابشيا په زړه کې
- دَ مونکي ګاډ په جنت کې
- دَ تهائيانو په کرانګ تهيپ کې
- هلته... چرته چې ستر ګې ژغبږي
- دَ جمال په دُرشل کې
- دَ جنت څخه لرې جنت
- هلته لمر دَ شپې راخېږي
- خوب مې ليدو ... خو ، ويده نه وم
- له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
- دَ سېلاني په خير... خپل ځاني سفري تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خدائي نه شوه بربنډه

چې مې زړه غواړي الوت ته
نو ، لاسونه مې وزَر شي
او په بڼه دَ مارغه شم
دَ هوا په اوږو کښېنم
او آسمان ته په ختو شم
بیا چې څو په ما کې وَس وي
الوځمه
الوځمه
هن تر دې ... چې ستړی شمه
او وزَر مې دواړه شل شي
بې وسي راسره مل شي
هم په سترګو تیاره راشي
هر څه زما وړاندې فنا شي
په فضا کې معلق شم...
په دې خیال ، چې
لویه ربَه !
څونې پورته دی ،
دا عرش ستا
دَ انسان له خاورین فرشه ،
چې مزل کې دَ پېړیانو
فاصله نه شوه رالنډه
ستا خدائي نه شوه بربنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې ...

دَ نقشې له رُویه دَ انسانانو دَ پاره جوړه شوې دغه نړۍ چې په وړو او غټو ټاپُوګانو باندې اړه لري ، که یوې خواته په یوه لمر روښانه ده نو بلې خواته دَ جوړښت، رنګونو او موسمونو په اړه ځای ځای بدله او ځانګړې هم ښکاري - دا توپیر څله تر منځ راغلی دی؟ ... ولې دَ یوه ټاپُو انسانان دَ بل ټاپو دَ انسانانو څخه ، نه یوازې په ښکاره کړو وړو اه په ګوُنو بدل بدل دی بلکې په سوچ او فکر ، خوُی او بُود ، ژبو او ژوند کولو کې بېخي ځان ځانته... چرته په ازل کې دَ ژوند وندې وېښلو په وخت زه او زما په چاپېر کې راغونډ کړل شوي انسانان تش په ژوند (دَ ساه په اړه) راسپارلو خو نه یُو غولول شوي ؟ که هو.. نو بیا دَ پرون په مقابله کې نن موږ څله دَ اخلاق او کردار په اړه ، نه یوازې خپل غوره حېثیتونه بائیلو بلکې دَ پرمختګ تعمیري جذبه او دَ نورو قامونو سره دَ مثبتي سیالۍ کولو سوچ هم نه لرو - که یَه... داسې خبره هم نه ده ، ګوا انسان په فطرت یو رقم دي او ټول ټال له خاورو څخه جوړ شوي دي.. نو بیا دا خبره مزغو ته راځي چې څله بیا زموږ دَ هوارو او ډبَرینو سیمو خلګ په تېره پښتانه دَ نړۍ دَ نورو قامونو په سر هیڅ ګټل کېږي ؟

هو .... دا هغه سوچونه دي ، چې زه یې په شاعر ځان سپلاني کړم –اوس شاعري په خپل ځای ، خو پښتني هوډې زه په دې خبره مجبوره کړی یم ، چې دَ څلورنیمو ورځو په دې بې باوره ژوند کې دَ خپل مانده وَس په سمه هغه ټولې بندې دروازې خلاسې کړم ، چې له مودو راهسې په ټکولو په یو بل باندې ځکه نه شوې راخلاسي چې تر منځه روابط نه لري - چرته رواجونه دَ لارې خنډ جوړ شوي دي ... چرته نسلي او لساني توپیر منځ ته راغلی دی او چرته مذهبي کرَ کې ... لارې تر منځ جوړې دي ، خو دَ خورو ازغو او ځېژو کاڼو سره سره دومره دېوالونه په کې ولاړ دي ، چې دَ دوؤ ګامونو لاره به مزل لنډَولو کې نیم عمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوُري – کرَکه څله .... محبت څله نه ...؟ کېدلی شي ، دَ دې خبرې ځواب هم هغه وخت وَمومم چې کله زه دَ نړۍ په ورستني ټاپُو باندې ګامونه کښېږدم ... منم چې کار ګران دی او دَ دې خارمړي ژوند هم هيڅ نه ده معلومه ، چې کله رسی‌ږ وَشلوي – خو بيا مې هم په خپل سر دَ زړه سره داقول دی ، چې وَس به تر آخري ساه پورې نه ورڅخه ګرانوَم - او خدائی پاک دي وکړي ، چې په خپل دې نېک مشن کې بريالی‌ږ شم –

په " اووه ګامه مزل " نامې سفرنامې کې چې ما دَ ليکلو کوم اسلوب خپل کړی دی ، هغه دَ يو عام سېلاني دَ طرزبيان څخه بېل په دې وجه دی چې زه له اصله شاعر يم - او شاعر دَ ژوَر نظره سترګو لرلو پرته که دَ مصلحت څخه کار نه هم اخلي ، خو ذوق يې بيا هم شاعرانه وي - ګوا حقائق هم په افسانوي او ډرامائي انداز څېړي - نو ځکه ما هم وَس کړی دی او هغه ټولې پېښې او خبرې مې په ښکاره ، مګر په شاعرانه انداز نوشته کړي دي ، چې زه ورسره مخامخ شوی يم او يا په ما باندې راغلې دي - زما په فکر ، که لوستونکی وَغواړي نو دَ سېل دَ حال احوال سره سره په ما باندې راغلو پېښو په رڼا کې دَ هغو هېوادونو په حقله خپلې رائيې هم غوره کولی شي ، کوم چې ما ببخي دَ نېږدې څخه ليدلي دي –

دعوه نه کوم ، خو دا به وَوايم چې په دې سفرنامه کې دَ ليدل شوؤ هېوادونو په حقله ما ځينې داسې تاريخي او معاشرتي حقائق هم راغونډ کړي دي ، چې دَ مخه هيڅا کېدلی شي ځکه نه وي څېړلي ، چې په يوه نا يوه وجه به قلم ورسره ملګري نه وي کړې - او ما داسې ځکه کړي دي ... ولې ، زه غواړم چې دا نړۍ او په نړۍ باندې خور وور معاشرتي ژوند دَ حقائقو په رڼا کې نه يوازې وَوينم بلکې پښتو لوستونکو ته يې هم وړاندې کړم - مطلب دا ، چې زه اراده لرم ، چې دَ سېل سره سره دَ سېل حالونه (نېغ په نېغه) ليکل هم جاري وَساتم-

.... افضل شوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سهېلي لمرختيځې اېشياء په زړه کې

تاثراتي لنډيز ---

"دَ خبرو تر حده اسلام خو په هر اسلامي هېواد کې شته ، ګوا په جامو مسلمانان او يا دَ شپې او ورځې دَ پرله پسې لمونځونو دَ پاره جوګه په مُوسلو ولاړ مسلمانان .... چې په عملي ژوند کې دَ انسانيت په اړه تول مانده لري - نو وَ به وايم ، چې که دَ سُوچه مسلمانۍ کردار او بې ساري اخلاق خبره منځ ته راځي ، نو دَ ملائيشيا دَ سپېڅلو خلګو (مسلمانانو) مثال نه ورکول دَ حقيقت څخه سترګې اړَول دي - مګر دا بېله خبره ده چې دَ دې ځای دَ خلګو زړې رواجي جامې څوکه څوکه خپل مشرقي طرز بائيلي او مغربي انداز په تېزۍ خپلوي لګيا دي" (شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرونه

دَ خپل رُوح له اضطرابه
راته داسې څرګندېږي
چې هم ته هغه رانې يې
چې دَ زړه له سلطنته
دَ خلوص په قافله کې
زما دَ سترګو تر چوکاټه
هره شپه راوړې وَ ماته
په ځولۍ کې ډېره مينه
او دَ سرو ګلو هارونه ،
خو چې څنګه بيا سهار شي
نو دَ درَستې شپې خوبونه
تېر له تا سره وختونه
په ما وَليکي شعرونه
(شوق / کوالالمپور - ملائيشيا /۱۹۹۲ع)

دَ هوټل ګرېنډ کانټيننټل کوالالمپور په لويه دروازه چې څنګه ور دننه شوم ، وَ دربېدم ، شاوخوا مې په دې پراخه او ښائيسته غوندې لابي کې وَکتلو او بيا خپل ښي لاس ته جوړ دَ استقباليې Reception کاؤنټرونو په لور روان شوم - لا نه وم ورته رسېدلی چې دَ کاؤنټرونو تر شا په نيمه خلاسه دروازه کې ولاړې انجلۍ ته مې پام شو، چې په ما کې يې سترګې داسې اچوَلي وې لکه ما چې پېژني .... او بس چې څنګه کاؤنټرونو ته وَ رسېږم ، نو دا به ژغ راباندې وکړي - ځکه خو مې له اوله ګامونه دَ هغې په لور چسپ شوي ؤ - ژغ يې نه راباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو ، خو چې تر څو پورې دَ کاؤنټرونو سره جوخت ولاړ وم نو دې راته کتلو - دلته مې دَ خوُنې دَ پاره کارډ ډکولو ، هلته مې سوچ په دې انجلۍ کې بند ؤ .. او په وار وار مې ورته کتلو هم – خلاس وېښته ، په تندي باندې ټيکه او په ژېړې هندي جامې کې داسې ښکاره کېدله ، لکه جوړه چې دَ مودو راهسې زما په تمه ولاړه وي - بس که حېرت وړی وم ، نو دې خبرې ته چې ګيړدۍ غنم رنګې څېرې يې حال نه وئيلو - ګوره چې دا اوس زما په رنځ اخته شوې وه او که مې په تن پراخو پېښتني جامو ته حېرانه وه - په مزغو چې به مې څومره زور ورکړو ، معامله به هومره کړکېچنه شوه - مګر ناشُوده خو يې هغه وخت وکړو ، چې زه څنګه له دې ځايه دَ لفټ په خوا روان شوم ، نو دې دروازه شاته پورې وهله او دوه ګامه مخته راغله - بيا نه يم خبر چې دې په کاؤنټرونو باندې ولاړو Malay انجونو سره څه خبرې کولې ؟

خبره دا وه ، چې زه په دې فائيو سټار هوټل کې ځکه اوسېدو ته راغلی وم ، چې دَ انټرنېشنل کونسل آن مېنېجمنټ آف پاپولېشن پروګرام ICOMP په څورلس ورځني نړيوال ورکشاپ کې ، چې دَ زياتې آبادۍ په کشالو باندې ؤ ، دَ پاکستان دَ غړي په توګه مې ګډون په کې درلودو - کوم چې په دولسمه جنورۍ ۱۹۹۲ع ګوا بل سبا سهار پئيل کېدو - خو دې وخت زه دَ هوټل په ۲۳م پوړ کې په ۲۳۰۱ نمبر کوټې کې ناست په ټېلي ويژن کتو کې بوخت وم ، چې اووه نيمې بجې شاوخوا ته ډاکټر ثريا ابراهيم رشيد نامې ښځې په فون خبرتيا راکړه ، چې نن ماځُستن په اتهه نيمې بجې به دَ ټاکل شوي پروګرام په سمه دَ ICOMP په درنه ډوډۍ کې دَ ګډون دَ پاره له هوټل څخه روانېږو .. او وئيل يې که تاسو مهرباني وکړئ ، څه لس منټه دَ مخه لاندې لابي ته راشئ ، نو ښه خبره به وي - ما ورته وئيل...؟ هو ، حتماً به درځم ؟ او بيا په تياري بوخت شوم –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته زه دَ هوټل په لابي کې دَ ډاکټر ثريا او ځينو نورو دَ ورکشاپ په سلسله کې راغلو ملګرو سره ولاړ دَ سفر حال مې ورته تېرَولو - ګوا داسې دَ کراچۍ څخه تر بنکاک پورې په يَو جهاز کې او بيا له بنکاک څخه تر دې ځايه په بل جهاز کې راغلم - غرض دا چې، څه وئيلي ، څه اورېدلي ، چې څوکه څوکه سرې او ښځې ، چې دَ بېلو بېلو هېوادونو سره يې اړه لرله هلته غونډ ېدل شروع شول-

اتهه نيمې بجې يوه سړي په موړ باندې ژغ وکړو ..." ګاډيانې تيارې دي ، راځئ چې ځو ..."

بيا چې څنګه روانېدو ، نو ګورم چې هغه انجلۍ په هغه نيمه خلاسه دروازه کې بيا هغسې ولاړه او په هغه رنګه راته ګوري.... مګر ځله ؟ دا سوال مزغو له ځکه راغلو ، چې دې وخت خو زه په پښتني جامو کې هم نه وم - رښتيا خبره دا ده ، چې سوچ مې په کې بند شو او بيا درسته لاره نه شوم پوهی چې څنګه او په کومو لارو وېګنان تر Titi Wangsa نامي ځای پورې وَرسېدو - بس چې له وېګنه کښته کېدمه ، نو لومړی نظر مې په مخامخ دوؤ بورډونو باندې ولَګېدو - په يوه باندې ليک ؤ "نېلايان رېستورېنټ" او په بل "سلامت ديتانګ" ګوا "ښه راغلې" - دلته داسې ښکاره کېدو ، لکه تر لرې لرې پورې چې مېله لګېدلي وي - په سرو ، ژېړو او شنو بلبونو کې عجيبه غوندې دَ شاعرۍ موسم او دَ مستۍ مُوډ ؤ ، چې څنګه څنګه مخته تلو ، رڼاګانې زياتېدلې - بيا څه مخته لکه موړ چې کشتۍ ته وَ ختو –ولې چې اوس دَ لرګي په دَړو باندې روان وو او دواړو خواؤ ته اوبه ځرکېدلې –په هر مېز دَ يوه نا يوه هېواد پرچۍ پرته وه - ځان مې دَ پاکستان تر مېزه وَرسَولو ، چې څنګه په چوکۍ کښېنستمه ، نو يو سړي راباندې ژغ وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

˝زما نوم نسیم دی ، زه دلته په پاکستانی سفارت خانې کې تهرډ سېکرټري یم˝ بیا راسره داسې غاړې وتو لکه زه چې دَ ده سکه ورور وم او حالونه مو یو بل ته سره تېرَول شروع کړو - اوس که یوې خواته ما له ده سره خبرې کولې ، نو بلې خواته مې ګېرچاپېره سترګې هم غړَولې – عجیبه غوندې ښائیسته ځای ؤ ، آسمان خو بالا دَ رېسټورېنټ په بام راڅخه پټ ؤ ، لاکن نور هر لور خلاسه خلاسي وه –

کله چې ټول مېلمانه کښېنستو ، نو نورمیان نامې ښځه مخامخ دَ واړه ټاپُو په رنګه جوړ سټېج ته وره غله او دَ ˝ سلامت دیتانګ ˝ وئیلو ورسته په ملې (Malay) ژبه کې دَ هرکلی سندره دَ سازونو سره وئیلو ته چمتو شوه - نور خو نه وربانديې پوهېدمه، بس چې کله یې دَ نړیوال ورکشاپ دَ غړو یعني دَ مېلمنو نومونه یې اخیستلو، نو یو ځل مې خپل نوم هم تر غوږه شو – بیا له دې سندرې ورسته په سټېج باندې ډله ډله انجونې او هلکان چې قامې جامې یې اغوستې وې راغلو او خپل رواجي رقص یې پېئیل کړو - اوس دلته څُلو خواړه خوړلو او هلته سترګو دید کولو ، چې یو وخت مې یوه ښکلې Malay پېغله ، چې کټ مټ دَ شهزادګۍ په ښه سازه کړل شوې وه دَ سترګو شوه او سوچ مې په کې بند په دې خبره شو، چې هغه شهزادګۍ له یوه مېزه دویم ته او له دویمه دریم ته او دغه رنګه کرار کرار زموږ په خوا را روانه وه - دا یوازې نه وه ، یو کېمره مېن هم ورسره ؤ، چې دَ شهزادګۍ تصویرونه یې دَ هر راغلي مېلمه سره اخیستلو- نو څکه چې څنګه څنګه یې زما په لور فاصله رالنډَوله ، هومره هومره مې زړه واکې ورته شلولې - بیا چې زموږ تر مېزه راورسېده ، نو کېمره مېن راته وائی ...

˝سر ! تاسو مهرباني وکړئ ... دَ یو تصویر دَ پاره له دې انجلۍ سره وَدرېږئ˝ څنګه انجلۍ زما لاس په لاس کې واخیستو او څنګه یې دَ ځان سره وَدرَولم ... ؟ نه یم خبر ، خو چې بیرته په چوکۍ کښېنستمه ، نو نسیم صاحب راته وائي ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ستا دغه تصوير به سبا يا بل سبا سفارت خانې ته راليږل کيږي "
په ما لکه ګوزار چې وَشي ، له خُلې مې يَو دم ورته وَوَتو " ولې ؟ " او اوس به مې لا بدن دَ بيلابيلو امکاني خطراتو له سوبه بَڼي نيولو ، چې نسيم زما په حالت وَخندلو .. وئيل يې ...
ه پريښانه کيږه مه - دا دَ انټرنيشنل پروټوکول يوه لازمي برخه ده - ګوا دَ سرکاري ميلمه يوازې ځانته تصوير دَ ريکارډ دَپاره په داسې موقعو کې اخيستل بې عزتي ګڼل کيږي - ځکه ورسره يو داسې شهزادګۍ له څنګه ته درَوي "
دې خبرو مې نه يوازې له ځايه ښوربدلی زړه بيرته په ځای کړو ، بلکې په خپل حيثيت هم پوهی شوم - بيا تر يولس نيمي بجو پورې دَ شپې رنګارنګ محفلونه وو ، چې دَ تږو سترګو تنده يې راماتوَله .. او بيا چې له دې ځايه ولاړيدو ، نو نسيم صاحب راته په کلکه وَوئيل ... چې
" څنګه ورکشاپ په **۲۵**مه جنورۍ سرته وَرسيږي ، نو زموږ دَ خوا به ګاډۍ درشي ، او دوې درې ورځې به زموږ په ميلمستيا کې تيرې کړئ "
خدائی شته ، چې دَ ده په دې ستډير خوشحاله شوم –
*****
دې وخت دَ سهار اتهه نيمې بجې وې او دَ هوټل په ريستورينټ کې مې خوړل ښيښل کولو ، چې يو سړی دَ خپلې خوا راغلو او " ګوډ مارننګ" کولو سم دستي دَ ما سره په مخامخ چوکۍ کې کښيښستو ...
" ماته ډاکټر کنول وائي ... زه له انډيا څخه په دې ورکشاپ کې دَ ګډون کولو دَ پاره راغلی يم "
که څه هم ده دا خبره په انګريزۍ کې وکړه ، خو ما ورته په اُردو ژبه کې په خپله باره کې حال ورکړو - په دغه شناخت زه تر ده او دائی تر ما زيات خوشحاله شو او بيا يو خواته خوراک ، بل خواته خبرې ، چې دَ برايه شپې له تاؤده محفله راپئيل شوې او دَ نن دَ ستې تهوؤر په فيصله حتمي شوې –

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه نيمې بجې زه او ډاکټر کنول ټکټونه په لاس کې دَ Bestasy Travel وَ بس ته وَ ختو - په بس کې څه نور سړي او ښځې هم وې ... بس چې څنګه دَ هوټل له ګېټ څخه دَ جالان راجه لاؤت په تور سړک مخته روان شو ، نو دَ ډرائيور شاته سيټ کې ناست ګائيډ څُلې ته مائيک وَنيولو –

" سلامت ديتانګ ... هېواد ملائيشيا ، چې دَ ۱۳ رياستونو Confederation نوم دی ، آبادي يې دې وخت ۳ ـ ۱۸ مليونه ته رسېدلې ده - دلته ۵۰ فيصده مسلمانان ، ۳۰ فيصده چينيان ، ۱۰ فيصده هندوان او داسې نور نور مېښته دي - ۹ رياستونه موروثي باچهان لري او دَ دغو نهو باچاهانو په خوښه هر رياستي باچا پنځه کاله په ملائيشيا باندې باچهي کوي - کوالالمپور چې دې وخت يې موږ په جالان اسماعيل باندې روان يُو ، دَ ملائيشيا دارلحکومت دی "

بيا چې څنګه دَ جالان اسماعيل او جالان امپانګ دَ چوک څخه تېرېدو ، نو ګائيډ وئيل ...

" دا کيڼ لاس ته چې کومه ښائيسته ودانۍ تاسو وينئ .. دا ملائيشيا ټوؤرسټ انفارمېشن کمپلېکس دی ، چې لويه دروازه يې جالان امپانګ ته خلاسېږي "

ګائيډ چې په کوم کوم لور زموږ توجه اړَوله ، هلته په جديد طرز جوړې ودانۍ ولاړې وې ، چې دواړو اړخونو ته يې زرغونې ونې او شنه چمنيان ښکاره کېدو - خو ما دَ ګائيډ خبرې هم په ډائرۍ کې نوشته کولې ... وئيل يې ،

" ملائيشيا يو آزاد خياله اسلامي هېواد دی – دلته مذهبي آزادي ده - که تاسو يو کال دلته تېر کړئ ، نو خپله به وَ ګورئ ، چې دلته دَ مسلمانانو دَ اخترونو پرته چائينيز نيو ائير ، کرسمس او ديوالي هم په ډېر خوند لمانځل کېږي "

ګائيډ چې څنګه دا خبره سرته وَرسَوله ، نو بس دَ سيګنل په سره لائټ وَدرېدو - دا يو چوک وو او څلور طرف ته روډونه ښکاره کېدو - دَ نوي ماډل موټرانو سره سره موټرسائيکلان هم زيات ښکاره کېدو ، چې جوړه جوړه انجونې او هلکان ورباندې ناست وو - له دې څخه سړی اندازه لګولی شي ... چې ملائيشيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره خپل واکه اسلامي هېواد دی ، چې مینه په کې جُرم نه او مئین په کې واکمن ....

چې بس څنګه دَ شنګرېلا هوټل سره ورته دغه چوک څخه مخته روان شو ، نو ګائیډ دَ اوبو ګلاس په غاړه اړَولو ورسته خبرو ته یو وار بیا ملا وَتړله ...

" کوالالمپور ته " ګارډن سټي آف لائټس " وئیل کېږي - دې وخت موږ دَ Equatorial Hotel سره تېرېږو او هغه مخته هلټن هوټل دی - نو ما خبره کوله ، چې که په تاسو کې څوک دا دَ رڼاګانو ښار دَ شپې خواته کتل غواړئ ، نو هغه دي مونږ سره تماس وَنیسي "

دَ دنګو دنګو او ښائیسته ودانیانو په دې ښار کې موږ مخته روان وو ، چې یو وخت ګائیډ وئیل ...

" زموږ ښي لاس ته دا غټ دَ سایه وان په رنګه جوړ سټېډیم نګارا دی - او دا بل چې مخته په څه فاصله ښکاري ، مرداکا سټېډیم دی - او اوس چې موږ تاسو کوم ځای ته وړو ، هلته لېک ګارډن، ورسره نېشنل مونامنټ او بیا آسیان پارک .... دري واړه ځایونه دَ کتو وړ دي "

ښه ډېر وخت ورسته بس دَ نېشنل مونامنټ نامي ځای سره وَدرېدو ، ټول سړي او ښځې دَ بس څخه راکښته شولو او په دې وړه ، مګر ښائیسته غوندې دُنیا کې یوې بلې خواته وَوېښل شولو – ما او ډاکټر کنول هم یو خواته مخه وکړه - دلته دَ یو ښائیسته او غټې ودانۍ پرته دَ فوارو په مابین کې دَ کاڼو په یو غټ بلاک باندې دَ عسکرانو بُتان دَ اوسپنو څخه داسې جوړ کړل شوي دي ، چې ورباندې دَ بُتانو ګمان لږ او دَ ژوندئیو باور زیات کېدو - دا بُتان په کال ۱۹۶۶ع کې دلته لګول شوي ؤ - او بله خبره دا ، چې دلته ډېر زیات سره او سپین خلګ چې دَ بېلو هېوادونو سره یې اړه لرله ګرځېدو - څه تصویرونه مې واخیستو او مخته دَ Asean Park په لور روان شولو - له دې ځایه ډېره ښائیسته لاره ورَغلې وه – په آسیان پارک کې هر لور دَ شنو چمنیانو په منځ کې دَ نادره آرټ ځینې چُونړ کړل شوې نمونې دَ نمائش دَ پاره ایښول شوي وې - دَ ځینو سرونو او ښېرو پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیاتره داسې کاره واره شیان، چې دَ لرګیانو او له کانو څخه جوړ ؤ ، چې ورته په لومړي کتو یې سترګې کمال ته نه رسېږي – دا ټول شیان دَ آسیان نامې نړیوال تنظیم دَ ملګرو هېوادونو، لکه سنګاپور، تهائی لېنډ، فلپائن، برونائي ، انډونېشیا ، او ملائیشیا دَ فنکارانو دَ آرټ نمونې وې -

دَ آسیان پارک څخه چې زه او ډاکټر کنول دواړه دَ روډ په دې بل اړخ لېک ګارډن خواته روان ؤ، نو دَ یوې انډین ښځې په کتلو ما ته دَ هوټل دَ لابي هغه انجلۍ چې څوکه څوکه یې زما په زړه کې کور جوړولو ډېره راپه زړه شوه - ځکه خو مې بیا بیا تر شا ورته کتلو - خبر دلته هر لور لکه ځنګل چې وي او په منځ کې یې ښې ډېرې اوبه ډم ولاړي وې - دا یَو غټ کړوُم وو، په دې کې خلګو وړې وړې کشتیانې چلوَلې - او دَ قدرت له نندارو څخه یې خوندونه اخیستلو - ګوا چا په یوازې ځان او دَ ژوند دَ ملګري سره - فطرت په سُوچه بڼه کې سترګو ته ښکلاګانې ښکاره کولې - دَ دې شنې او ځنګلي سیمې ځینې برخې دَ کتو وړ وې - لکه په قدرتي چاپېر کې جوړ دَ هوسیانو ځای ، دَ رنګارنګ ګلونو او دَ ونو ګڼ باغ ، دَ ۵۰۰۰ بېلا بېلو مارغانو ځانته ښائیسته علاقه – مګر خلګو تر ټولو زیاته دلچسپي دَ تنکو عبدالرزاق ، چې دَ دې هېواد خلګ ورته " دي فادر آف ډویلپمنټ " هم وائي دَ ژوند په هغو نخښو او شیانو کې اخیستله چې ده تر استعمال لاندې راوړي ؤ ... لکه کور، لائبرېرۍ ، جامې او نور نور - موږ به لا نور هم ګرځېدلي وای ، که وخت راسره وی –

دولس بجې بس مخته روان شو او ډېر ژر دَ یوې ښائیسته غټې ودانۍ مخته وَدرېدو ، ګائیډ وئیل...

" بخښنه غواړم ، دې تکې سپینې ودانۍ ته تاسو بې دَلاس لیک اجازت نامې نه شئ دننه کېدلی - ولې چې دا پارلیمنټ هاؤس دی - هغه مخامخ ولاړ هسک ټاور هم دَ دې هاؤس برخه ده - که څه هم په ملائیشیا کې باچهي نظام دی ، خو دَ انګلېنډ په رنګه .. ګوا دَ ملک وزیراعظم دَ قامي اسمبلۍ یعني Dewan Rakyat په اکثریتي خوښه ټاکل کېږي - دغه رنګه په هر ریاست کې ریاستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمبلیانې وجود لري چې ځان ځانته وزیر اعلی ټاکي - دَ دې پرته سېنټ ، ګوا
Dewan Negarat هم شته ، چې دَ غړو چُونړ یې باچا سلامت خپله کوي"
بس بیا مخته روان شو ، چې یو وخت موږ په جالان تون باندې جوړ پخواني
ټېمپل سره په اړخ تېرېدو ، نو ګائیډ وئیل...
" لکه څنګه چې مخ کې ما تاسو ته وئیلي ؤ ، چې آزاد اسلامي هېواد دی... نو دَ
دې مثال دا ښائیسته دَ هندوانو مندر هم دی - چې یَو وخت درست وران شوی
ؤ- لاکن ګورنمنټ په خپل خرڅ په کال ۱۹۸۵ع کې بیرته جوړ کړو او څه ۲ - ۱
ملیونه ډالرونه یې ورباندې وَلګولو"
دَ دې ښائیسته تاریخي هندو ټېمپل په بام بې شمېره ښائیسته او رنګ برنګه
بُتان داسې جوړ کړل شوې ؤ ، چې دَ لرې څخه هم ښکاره کېدلو - ما که څه هم دې
وخت مندر ته کتلو ، خو په مزغو کې مې دا خبره راغلې وه چې دا مندر به نه
وای... که په موږ کې جوړ وای ... هو ، ځکه خو مې دَ بامیان بُت او ځینې نور غېر
محفوظه تاریخي ودانیانې او پلارني آثار له خیاله ډېر ژر په کنډراتو کې بدل
بدل پرېښېدو - او بیا چې څنګه دا مندر دَ سترګو څخه پټ شو ، نو په ډاکټر
کنول کې په خوب ویده هندو راویښ شو او وئیل یې ...
" دې مندر ته چې مې وَکتلو ، نو زړه ته دا خبره راغله ، لکه دلته چې ډېر پخوا هم
هندوان پاته شوي وي"
ما وئیل ...
"هو ، ډاکټر صاحب.. ، تاریخ هم داسې وای ، چې په کال ۱۲۰۰ع کې دَ ملاکه ملې
باچهي مخ کې دا سیمه چې ځنګل ؤ دَ هندوانو او بدها منونکو تر واک دلاندې
پاته شوې وه - او بیا اسلام خورېدلو ورسته دلته په کال ۱۵۱۱ع کې Dutch ګوا
دَ نیدرلېنډ خلګ هم راغلي دی – ولې چې دا سیمه دَ لمرختیځ او لوېدیځ دواړو
خواؤ خلګو دَ پاره مهمه وه - ګوا دَ سېلانیانو او سوداګرانو لاره په دې ولات
باندې سپره وه"

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږخبرې کولې ، چې بس دَ جي پي او او سېنټرل مارکيټ څخه تېر شو او چائينا ټاؤن شاپنګ ائيريا نامي خوش رنګه ځای ته وَرسېدو –
چائينا ټاؤن دَ جالان پټانګ ، جالان سلطان او جالان باندر په مابېن کې دَ چينيانو يوه ګڼه علاقه وه – يو پراخ روډ له يوه سره تر بله سره پورې له رنګا رنګه سايه واني ربړهيانو څخه داسې ډک ؤ، چې لاره په کې نه کېدله - دلته زياتره خوراکي شيان خرڅېدلو - ځای په ځای له سرونو سره ، مګر پخې کړل شوې هېلياني او وَچ کړل شوي ماهيان راځړېدلو - او بيا خود لکه چې دې خلګو ملخان او دَ اوبو موريانې او نور خسمانان هم په خوند خوړلو، چې په هره پنځمه يا شپږمه ربړهۍ کې پاخه پراته ؤ –دلته ښځې دَ سړيانو څخه يو په لسه زياتې وې - ډاکټر کنول چې په عُمر څه راڅخه غټ وو ، ګوره چې زړه يې څله وَتخنېدو، چې وئيل يې...
"زړه مې غواړي چې دَ دې ښائيسته او نازکو انجونو دَ لاس يَو شئی وَخورم" ځواب مې ورکړو ...
زما خو زړه ته نه کېږي.... که يې خورې ، نو خوره يې ... زه به درته وَدرېږم"
بيا مې تر لاس وَنيولو او دَ پخو ملخانو وَ ربړهۍ ته مې وَدرَولو ...
" دا وَخوره"
ده چې دَ چشمکو تر شا ورته وکتلو ، نو اوس به يې يَو څه وئيلو، چې دَ ربړهۍ وَ بل اړخ ته ولاړې چينې انجلۍ ورته وائي ...
" وايه ... !څومره غواړې ؟"
په ډاکټر لکه ټک چې وَشي. يو دم يې شاته ټوپ کړو او وائي...
ياره !دا دي څه خسمانانو ته وَدرَولم"
او بيا تر برېتو دلاندې تر ډېره پورې موسېدو - چائينا ټاؤن ، يو خو خپله دَ سېل ځای وو او بل ورسره جوخت دَ کوالالمپور تر ټولو غټ او ښائيسته مارکېټ ، چې سېنټرل مارکېټ په نامه پېژندل کېدو ، هم زيات خلګ ځانته ورکښَولو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بجې خواته نېشنل آرټ ګېلري ودانۍ ، ماجت نګارا ، انډيا ماجت او دَ ښار ځينې بازارونه راښکاره کولو سره سره موږ پنځه بجې هوټل ته وَرسَول شولو - که څه هم ستړی وم ، خو ماځيګری مې دَ هوټل په لابي کې تېر کړو - بيا دَ ماښام ډوډې خوړَلو ورسته ، ما غوښتلو چې ژر سترګې وَلګوم - ولې چې سبا ته دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ وه - نو ځکه تر څه وخته مې ټي وي کتله او بيا دَ ويدېدو په نيت په پلنګ باندې وَغزېدم – خو چې څنګه مې سترګې سره ورتلې ، نو سوچونو بيرته دَ هوټل لابي وَ انجلۍ ته مخامخ وَدرَولم ... او له خياله ما ځينې پُوښتنه وکړه ...

" خبرې ولې نه کوې ؟ "

دې راته وئيل ، چې ...

" ګونګۍ يم ... ژبه نه لرم "

او بيا دَ لاس په اشارو راته ګډه شوه - دا سوچ څه ؤ ، چې زما دَ سترګو څخه خوب وَ تښتېدو او ښه مې په ياد دي ، چې تر ډېره وخته پورې خوب نه راتلو –

*****

دَ ټېلي فون په زنګ مې سترګې راخلاسې شوې - ګهړۍ ته چې مې وَکتو ، نو دَ سهار پنځه بجې وې ... حريان پاته شوم ، چې دې وخت دَ چا ټېلي فون کېدلی شي ؟ خېر، چې دَ ټېلي فون رسيور مې دَ غوږ‌و سره وَنيولو ، نو دا هغه ثبت شوی Awaking call وو ، چې پرون سهار يې هم زه زما په خوښه په اووه بجې ژغوَلی وم - مګر پرون چې دا کال څومره خوږ او ښه راباندې لګېدلی ؤ ، نن هومره راباندې وَ غمېدو - يو دم مې رسيور کښېښولو او په سر مې بړستن راواړَوله ... خو مجال ؤ، چې خوب راغلی وی - ولې چې خشم مې خوب تېښتولی ؤ - که څه هم دَ بې خوبۍ دَلاسه مې بدن ويده ؤ ، خو سترګې مې نه سره ورتلې- چې ښه په ځان پوهی شوم چې زياته خوب نه کېږي ، نو رسيور مې راپورته کړو او آپرېټره مې په لائن راويستله...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ اوس څو بجې دي ـ ما پُوښتنه وکړه
پنځلس منټه بالا پنځه بجې ... ولې خبر خو دی ؟ ـ
خبر خو نه دی ، بس دا حال راکړه ، چې زما دَ Awaking Call وخت څو بجې
وو ـ
ـ سر یَو منټ ـ
او څو لمحې ورسته یې ژغ بیرته زما تر غوږو شو ...
ـ اووه بجې سر ! ـ
که څه هم دا په سر سر راته ژغېدله ، خو دلته زما دا حال ؤ ، چې ابله مې وَس نه
په رسېدو ، ګنې تر غاړې به مې نیولې وای –
ـ ښه ، چې دَ ویښېَدلو وخت مې اووه بجې ؤ، نو دا زه دي په پنځه بجې څله
راوَژغولم ؟ ـ ما پُوښتنه وکړه -
دا څه چپ غوندې شوه ... اوس به یې لا څه وئیلو، چې بیا مې وار وربانديې
وکړو ...
ـ عجبه خلګ یاست ـ
دې په ماته څُله بخښنه وَغوښتله او دَ خپلې ورانۍ دَ پاره یې دَ پښېمانۍ اظهار
هم وکړو – لاکن لا زه وم، چې مزغو مې ټکهار درلودلو ...
ـ ستا په دې سوري سوري خو ، نو اوس ماته خوب نه راځي ـ
او په خشم مې ټېلي فون بند کړو او بیرته مې سترګې پټې کړې - زیاته به دَ یوه
نا یوه سوچ په نیلي باندې سپرېدمه ، چې بیرته دَ ټېلي فون ګهنټۍ وَ
ګړنجېده ...
ـ سر ! ستا دَ بې وخته ویښېَدلو دَ پاره زه یَو ځل بیا بخښنه غواړم ـ
که څه هم له خشمه ورته خوَُځکېدمه ، خو په پسته ژبه مې ورته وَوئیل...
ـ څه خبر دی... بل وار خیال کوه ـ
او بیا ....ـ خوب نه درځي ؟ ـ دې په نرمه پُوښتنه وکړه
ـ یَه ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دا ˝ يَه ˝ څه وو ، چې انجلۍ په وړې او پستې خندا کې راته وَوئيل ...
˝ غم مه کوه ... زه به دي وخت در تېر کړم ˝
ما وئيل ˝ هغه څنګه ؟ ˝
˝ هغه داسې ، چې تر اووه بجو پورې به خبرې درسره کوم ˝
په ما دَ دې دا خبره داسې ښه او خوږه غونډې وَلګېده او دَ نه غوښتلو پرته مې هم ورته ځُله ويړه کړه ...
˝ ښه ښه وايه ˝
زما خبره لا تر سره نه وه رسېدلې ، چې دا راته وائي ...
˝ که زه دا وَوايم ، چې دا هر څه ما له کسته وکړو ، نو .... ؟ ˝
˝ له کسته ؟ ˝
دا توری څه وو ، چې اېله مې رسيور دَ لاسه وَنه لوېدو ...
˝ مګر څله ؟ ˝
دې په وازکې غونډې انداز وئيل ...˝ هغه ځکه ، چې ...˝ او بيا يې مخته خبره په خوږه خندا کې داسې سر ته وَرسَوله ....
˝ زړه راته وئيل .. هغسې هم يوازې يم ... راشه چې تا راويښ کړم او څه خبرې درسره وکړم .... او بس دا دی راويښ مې کړې ˝
دَ دې خبرې ورسته ، لکه هغه چې زما دَ ځواب په هيله چپ شوه او دلته زه نه پُوهېدم، چې څه ورته وَوايم ... خو څه وخت ورسته هغې سړه واخيستله او راته وائي ...
˝ يَو منټ ˝
ګوره چې دَ چا فون وو او يې دَ چا Awaking Call آن کولو - په دې چپه چپيا کې ما له تندي څخه خولې وچې کړې ... لږ مې همت سره په يَو ځای کړو او چې څنګه دا په لائن راغله، نو مې ورته وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه ، که داسې خبره ده ، نو بیا خو دې ډېر ښه وکړو ، چې دې راوېښ کړم ... هووون ښه ، نو په دې خبره سر راخلاص کړه ، چې تا زه لیدلی هم یم که بس مازې...."

لا به مې خبره مخته کښنَوله ، چې هغې زما خبره ماته کړه...

" ولې نه ، ما نه یوازې لیدلی یې ، بلکې ډېر ښه دې پېژنم هم ... هو ، په دې چې دَ هوټل دَ آپرېټر مخې ته دَ هرې خوُنې چارټ پروت وي – او بیا زه خو کله کله ... زما مطلب ، چې اول ځل مې وَلیدې، نو دَ یَو ټُرک ځوان ګمان مې دربانديې وَشو، خو بیا چې ستا دَ خوُنې چارټ مې وکتلو، نو هغه ته ټُرک نه بلکې پاکستانی وختې او نوم دې ... دا دی"

دا ژغېدله او ما هان ... هون ورته کولو ، خو چُرت مې هلته په لابي کې په کاؤنټرونو ولاړو انجونو کې ، کله یوې انجلۍ خواته تلو او کله بلې ته... او پرته له داسې سوچونو مې هم دَ دې خوارې ژغ تر شا پټه څېره نه کړه سهي - بیا عجبه خبره دا هم وه ، چې Awaking Call دَ دې انجلۍ په خوارې ژغ کې ثبت شوی ؤ - خیر دغه رنګه دَ دې انجلۍ خوږو خبرو او زما په خوُشو سوچونو کې دَ سهار اووه بجې شوې –

*****

دغه ورځ دَ ورکشاپ دَ افتتاحي ناستې او Tea Party ورسته غرمه یولس بجې خواته دَ ډاکټر ایم - اې - ستار، چې دَ ICOMP ایګزېکټېیو ډائرېکټر هم ؤ ، په مشرۍ کې دَ ورکشاپ لومړۍ غونډه سم دَ لاسه دَ نېشنل پاپولېشن اېنډ فېمیلي ډویلپمنټ بورډ LPPKN ملائیشیا چې دَ هوټل ګرېنډ کانټینېنټل څخه په څه فاصله دَ یوې هسکې پلازې په دویشتم پوړ باندې ؤ ، په حال کې پېئیل شوه - دې وخت دَ ورکشاپ ملګري په یوه غټه دائره کې ناست وو - دَ پېژندګلوۍ ضرورت ځکه نه شو پېښ ، چې دَ هر ملګري مخته په مېز باندې دَ هغه نوم او هېواد تختۍ پرته وه - ډاکټر ستار، چې په "ورلډ پاپولېشن پالیسي" باندې خپله مقاله وړاندې کوله ، نو په یوه نا یوه اړه به په کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان ذکر خامخا راتلو ... لکه دا چې ″ دَ پاکستان دَ آبادۍ دَ زياتوب شرح دَ حېرت وړ ده ″ - لندړه دا ، چې څنګه به دَ پاکستان ذکر راغلو ، نو دَ ورکشاپ ښځو او سړيانو به ما ته داسې په حېرانتيا وَکتلو ... لکه دا هر څه هر څه چې هلته په پاکستان کې زما له وجې کېږي - او بيا دَ مقالې ورسته دَ سوال ځواب سېشن پئيل شو - په دغه توده څېړنه کې دَ الازهر يونيورستۍ دَ ډاکټر مراد په دې ورکشاپ کې ګډون ، که يوې خوا ته زه حريان کړی وم ، نو بلې خوا ته دې سړي فېميلي پلاننګ په قرآن ، سنت او نورو مذهبي اړو داسې ثابتَولو ، لکه دا پروګرام چې پئيل کړی مسلمانانو وي - دغه ورځ دَ ورکشاپ لومړۍ ورځ دَ چيني ملګري ″ين ياؤ زانګ″ په پرله پسې چپيا ، دَ بنګله دېش دَ ″باقي سرکار″ دَ پنډو چشمکو دَ شيشو تر شا په حېرت حېرت يوبل خواته کتلو ، دَ انډين″ډاکټر کنول″ په څالاکۍ ، دَ ګانا دَ ″کوفي″ نامي تور يار په پُوښتنو ، دَ LPPKN ملائيشيا دَ ″چوا ″ په ډېرو ژغېدلو ، دَ نائجېريا دَ ″مارګرېټ″ دَ هيڅ نه منلو ، دَ کينيا دَ ″ماريه موسومي″ په خندلو راخندلو ، دَ ماؤريشئيس دَ هندوي پېغلې″ سوبهراتي″ په غور اورېدلو ، او دَ مالديپ دَ ″احمد خليل″ په بې ځايه تنقيدونو کې ماځيګر پنځه بجاؤ شوې –

ګوا ، يَو وار بيا زه وم او زما دَ تږو سترګو تنده ، چې دَ هوټل په لابي کې دَ هغې ښکلې څېرې وَ ديدن ته نه يوازې مضطربه وې بلکې شاعر زړه هم دَ فراق په تراخه اور کې داسې سوځېدو ... لکه ما چې په مودو مودو مينه ورسره کړې وي ....

منم ، چې مئين نه وم ورباندې ، خو زړه مې ځينې صبر کېدو هم نه ....

″ دا هر څه ګوره چې څه وو ؟ ″

دَ دې سوال ، که به مې هر څو په مزغو زور ورکړو ، خو ځواب يې په ګوتو نه راتلو - هرڅه هرڅه ، خو دَ زړه په تختۍ مې دا نظم بيا بيا دَ ″ هما ″ په نامه داسې نوشته کولو ، لګيا وم ....

″ اې په خپل حُسن غاوړې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هم کړي دي وزرَې
په مثال دَ هما غوندې
ځکه
نه کړې په ما سیوری
داسې نه
چې زه باچا شم
او زړګی دي کړم تر لاسه
(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا /۱۹۹۲ع)
*****

ماښام دَ باقي سرکار او ډاکټر کنول سره دباندې دَ ښار په سېل وَوتم - په تنګ تنګ کې دَ هوټل سره په څه فاصله " یوهان پلازه " ته وره غلو - دَ پلازې په هر پوړ کې دوکانونه جوړ ؤ ، چې زیاتره ملې او چینائي انجونو چلولو - دَ دُنیا هر شئی په کې خرڅېدو - دَ رنګا رنګه رڼاګانو ، رقم رقم څېرو سره سره دَ دې مارکېټ دغه له شمېره وَ تې دوکاندارې انجونې په رنګینو جامو کې ، چې سکرټونه او پښتونه یې اغوستې وو دَ ښکلا دَ سېوا کولو اصل سوب ګڼل کېدې - غرض دا ، چې دَ ګودر دَ ماځیګري تنده ورباندې ښه ماتېدله - کله یو دوکان ، کله بل دوکان ، کله چاته خندلې ... چا راته خندلې او کله چا سره سترګې اړ باسلي – دغه رنګه تر څلورم پوړه پورې په لفتونو کې وَ ختو - دلته یَو وخت په خیال کې څنګه ما دا لفټونه او " موؤنګ ستېئیرز " دَ خپل هېواد په یو شاپنګ پلازه کې وَ لګولو ، نو سم دستي دَ بجلی دَ پټ پُټانې احساس زما دغه دَ ویښو خوب بې تعبیره غوندې کړو او زړه راته وئیل ، چې ...

" کرار کښېنه نادانه .... چرته چې بجلي په خپل حال نه وي ، هلته دَ رڼاګانو او مشینې ژوند تصور کول لېونتوب دی

دَ شپې چې تر ډېره وخته پورې ناست وم ، دَ لېونو غوندې به کله په لفټ کې بالا خوُنې ته وره غلم او کله به لاندې لابي کې دَ مطلوبې اندېین انجلۍ دَ کتو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمه .... بیا دَ وخت دا ظلم لا ببل ؤ ، چې دولس بجو خوا ته ما دَ نا اُمېدۍ ورسته ځنګه په لفټ کې قدم ږدلو ، نو هلته دَ کاؤنټر تر شا هغه انجلۍ راښکاره شوه - خو راغبرګ ځکه نه شوم ، چې یو ګام مې په لفټ کې ایښې ؤ - ما وئیل ... ځه خبر دی بیرته به را کوُز شم ... مګر چې ځنګه بالا خوُنې ته ور دننه شوم ، نو دَ ټېلي فون زنګ ګړنجېدو ... او بیا بیرته لاندې ځکه نه راغلم چې دَ هوټل آپرېټرې زه په ټېلي فون باندې تر نیمې شپې پورې اخته ساتلې وم -

*****

وخت مخ په وړاندې روان وو او تاریخونه اوښتو - ګوا ورځ په ورکشاپ کې ، ماځیګریان او ماښامونه دَ ښار په چکرونو کې ښه په خوند تېرېدلو ، لګیا ؤ- یعنې په کوالالمپور کې مې زړه دومره لګېدلی ؤ ، چې ورځخه دَ بیرته تګ احساس به زه په ګنتهو ګنتهو پرېښانه ساتلم - مګر کولی مې هیڅ نه شو ، ولې چې دَ وخت دَ نیلي باګې چې به مې څومره په خپل ځای باندې درَولو دَ پاره راټینګولې ، نو دا نیلی به په هومره چسپاندۍ مخته په ترپکو روان ؤ- مخ مخ ته ښکلې نندارې وې او شا شا ته سپېرې دُوړې - او دغه خو وجه وه ، چې په ستړیا نه پوهېدم .... بس کله یَو ځای کله بل ځای - ګوا هر وخت په لیدو کتو کې بوخت ښکاره کېدم - چې زړه مې بیرته خپل ځای ته ځله نه راتلو ؟ که څه هم هغه دَ روسلینا نامې پېغلې چې دَ LPPKN سره یې اړه لرله ، خبره ، چې ...

" شوق په طبعیت سپلانی دی ... هر وخت کله په یوه روډ (جالان) کله په بل روډ باندې لیدل کېږي "

دَ ورکشاپ دَ ۱۷مې جنورۍ ۱۹۹۲ع لومړۍ دوې غونډې په دې اړه ډېرې اهمې وې ، چې هر ملګري دَ خپل خپل هېواد په باره کې دَ خانداني منصوبه بندۍ په اړه مقاله وړاندې کوله - خو چې کله زما مقاله پائی ته وَرسېده . نو عبدالباقي سرکار ته دَ مقالې اورَولو دَ پاره بلنه ورکړل شوه - ده چې ځنګه مائیک اوچت کړو ، نو دَ مقالې اورَولو دَ مخه یې ماته برګ برګ وَکتلو او پئیل یې له دې خبرې وکړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بنګله دېش چې له پاکستان څخه دَ هندوستان په کومک یَو خپل واکه هېواد جوړ شو ، نو تاسو خبر یاست ، چې موږ ته څه راپاته شوي ؤ.....؟ "
ده به اوس یوه ناواړه خبره کوله، چې ځان مې تر ده لومړی کړو ...
" ولې باقي صاحب ! چرته ستا اشاره خو ستا دَ ملک دَ باد و باران او سمندري طوفانونو په خوا نه ده ؟ "
دا خبره څه وه، چې ټولو وَخندلو او باقي سرکار هم غاښونه سپین کړو .... ځواب به یې په نره راکولو ، چې راملي بن عثمان ، چې دَ LPPKN ملائیشیا ډائرېکټر جنرل ؤ، مېز وَټکولو او خواست یې وکړو .....
" نو پرسنل اټېک پلیز "
بیا که څه هم درسته ورځ په یو بل باندې " پرسنل اټېکونه " وَ نه شو ، باقي سرکار دَ خپلو پنډو عېنکو تر شا ګړی ګړی داسې راته په قهرناکه نظر کتلو را کتلو ، لکه ما چې یې په زخمونو مالګې دُوړَولې وي –
سبا سهار دَ ریاست ترینګانو په دوره دَ دوؤ شپو دَ پاره تلو... خو عجبه ناپېښه دا وه ، چې هغه دواړې انجونې ، لکه چې خبرې وي .... ځکه خو یوې په لابي کې په دیدنونو موړ کړم او بلې بالا په خوُنې کې دَ ټېلي فون په خوږو خبرو - هرڅه هرڅه ، خو خبره بیا هم هغه رنګه وه - یعنې چا ، چې خبرې راسره کولې .. هغه دَ سترګو وړاندې نه راغله او چا ، چې سترګې په سترګو کې راته بیا بیا اچوَلې .. هغې خبرې نه کولې - که څه هم ما ډېرې هلې ځلې وَکړې ، خو بریالی نه شوم -
*****
دَ ۱۸مې جنورۍ سهار نهه بجې په دوؤ مرسډیز بسونو کې ، چې سیټونه یې دَ جهاز له سیټونو کم نه وو ، دَ ترینګانو ریاست په لور روان شولو - چې څنګه بسونه دَ کوالالمپور په قطبي خوا مخه وکړه ، نو ریاست Pahang ښار Bentong زموږ لومړی منزل وو- دَ ښائیسته پراخ سړک دواړو خواؤ ته ، که څه هغه هواره مځکه وه او غرئیزه علاقه ، ورباندې تر لرې لرې پورې شنېزه او ګڼې درختې ښکاره کېدې - په لاره کې وړې او غټې آبادیانې هم مخې ته راتلې - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورونو په اړه یې خاص خبره مخې ته دا راغله ، چې یَو ، خو یې کورونه واړه او دَ لرګیانو له دَړو او بانسونو څخه جوړ شوي وو او بل، هیچرته مې دَ خونو شاوخوا ته دېوالونه تر سترګو نه شو - خونې له مځکې څخه درې ځلور فټه بالا جوړې وې او دَ دغو خونو دلاندې چې کوم خالي ځای ؤ ، هلته یا خو چرګې او یا بُوزې او پُوسونه تړل شوي ؤ - دلته په ښځو کې دَ مخ پُټولو رواج نه ؤ، ټولې لوُڅ مخ ګرځېدلې - ایراني او عربي وزمه وړوکي دُسمالونه یې په سرونو پېچلې ؤ - اوږده پراخ سکرتونه او پنجابي لنګ یا هندي ساړۍ ته نیږدې نیږدې جامې یې په تن وې - سړي زیاتره په تورو خولیانو کې لیدل کېدو -

یَو وخت بسونه دَ Bentong ښار څخه یو څه رادې خوا ، یانې په لنډه لار (بائي پاس) باندې څه مخته په Karak هائي وې روان وو مزل یې لنډَولو - دَ Karak ښار شاته پرېښَولو ورسته Maran او بیا Temerloh نامې ښارونه هم شا ته پاته شولو - او دې وخت موږ دَ ریاست Pahang ساحلي ښار Kuantan په لور مخه کړې وه – دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه اخیستلو سره سره په بس کې دَ ناستو ملګرو ګپه هم خوږه وه - چا ټوکې کولې ، چا خندلو، یو نیم په سنجیده خبرو چمتو وو او چا به دَ نورو دَ خبرو څخه خوندونه اخیستلو سره سره یوې بلې خواته حریان حریان کتلو- غرض دا ، چې ماښپښین خواته بسونه په Kuantan کې دَ South China Ocean یعنې دَ سهېلي چینائي سمندر په څنډه جوړ Merlin Resort Inn نامې ریسټورېنټ ته وَرسېدو - دا ریسټورېنټ خاص دَ سمندر په غاړه دَ ښائیسته کاڼو او لرګیانو څخه داسې جوړ کړل شوی ؤ، چې سور سمندر مخامخ ښکاره کېدو- او سمندر څخه لږ رادې خواته ، ګوا دَ سمندر دَ غاړې او دَ ریسټورېنټ په منځ کې خلاسه مځکه یا خو په شنو چمنیانو نیول شوې وه ، یا بیا سوئمنګ پولونه په کې جوړ شوي ؤ – چرته چې سره سپین خلګ ، چې زیاتره په کې ښځې وې لمبېدلو - ځینې ښځې او سړي دَ Sun Bath کولو په نیت په اوږدو سپینو چوکیانو باندې پراته ؤ - موږ ته نیږدې مخامخ دوې ښځې ، چې ځیګرونه یې لوڅ بربنډ وو پرتې وې –نو ځکه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل په برانډه کې ناستو خلګو بلې خواته لړ لړ او هغو ښځو ته زيات کتلو - خو دَ الازهر يونيورسټۍ ډاکټر مراد خليل په وار وار غوږونو ته لاسونه وړلو او وئيل يې ...

" دومره آزادي هم انسان ته نه ده په کار .... "

مګر په ډاکټر کنول دا خبره ، لکه چې بده وَلګېده ، چې په ځواب کې يې ورته وَوئيل...

" ډاکټر صاحب ! په دې کې نو اوس څه بده خبره ده ، دېر څه خو يې پټ ساتلې دي"

لنډه دا ، چې چا په پټه څُله تماشه کوله او چا ورباندې خپلې رائيې ورکولې - هن تر دې چې ، دَ زموږ دَ ډلې ښځو هم يو بل ته په غوږونو کې خبرې کولې او بيا بيا يې ورته کتلو - دَ غرمې ډوډۍ خوړَلو ورسته ټول ملګري په پارکونو يا دَ سمندر په غاړه دانه وانه شول - ښه مې په زړه دي چې دلته يو وخت دَ پېغلې سوبهراتي دَ تندي ټيکې او خلاسو وېښتانو ما ته دَ هوټل ګرېنډ کانټينېنټل دَ لابي هغه انجلۍ رايادة کړه، چې زما په زړه کې يې ځای جوړ کړی ؤ –

چې له دې رېسټورېنټ څخه بسونه روانېدو ، نو نرۍ نرۍ باران هم ورېدو - يَو خواته باران او بلې خواته شنه مځکه او دلته په بس کې دَ ما سره لا دا ظلم ښېل، چې سوبهراتي زما دَ ښی لاس په دوؤ سيټونو کې دَ کهړکۍ دَ خوا په سيټ کې دَ Lous دَ انجلۍ سره داسې کښېنستله، چې دَ خبرو کولو په وخت به يې خلاس وېښته په څېره باندې داسې را ايله شولو ... لکه جوړه چې په سپوږمۍ باندې نرۍ اوريځ راغلې وي - نو ځکه خو مې سترګې دَ هغې په لور کږې شوي وې او تر ډېره مې ورته کتلو - خو يو وخت چې دَ هغې راته پام شو ، نو مخ يې په يوه جټهکه هغې بلې خواته داسې واړَولو ، لکه زما په سترګو کې چې سور اور وي او دا په ژوندي ځان ستی کوي - او بيا چې به يې په هېره يا له کسته کله مخ راواړَولو ، نو لکه ټپي زمرۍ ، چې ايله يې وَس نه رارسېدلو ، ګنې په مخ به يې منګولې رالګولې وی - دَ سوبهراتي په دې خاموش ظلم مې فېصله وکړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنګه له ترينګانو څخه راغبرګ شم، نو دَ هغې انډين انجلۍ سره به خبري کوم – او په داسې سوچونو کې يو وخت دَ رياست ترينګانو لومړۍ ښار Kemamen څخه مخته تېر شولو –

ماځُستن اته نيمې بجې خواته بسونه ترينګانو ښار ته ورسېدو – دا يو غټ ، ښائيسته، دَ وړو او غټو ودانيانو ښار ؤ - ځای په ځای چمنيان او هر لور پراخ پراخ سړکونه جوړ ؤ - دلته موږ دَ دوؤ شپو دَ پاره دَ ښار په منځنۍ برخه کې په هوټل ډيسا ، چې په يوه زرغونه غونډې غوُنډۍ باندې جوړ وو کې کښته کړلی شولو - دَ ماځُستن ډوډۍ خوړَلو ورسته ملګري ډله ډله په لانونو کې کښېنستو - زموږ ډله چې په کې دَ فېميلي پلاننګ بورډ کوربنه ليلاوتي دَ خپل معصوميت سره ، ډاکټر ثريا دَ شوخۍ سره ، ډاکټر کنول يو وار بيا دَ خپلې ځالاکۍ او رنګينو ټوکو سره ، او زه دَ خپل شوق سره، زما دَ خوُنې په خلاس کاريډور کې په چوکيانو کښېنستو- او تر يولس نيمو بجو پورې دَ شپې په خبرو او ټوکو ټکالو اخته ؤ –

*****

سهار نهه بجې موږ په بسونو کې وَ "وسيما دارالايمان" ته وره غلو - په دې نوي ډؤل جوړې غټې ودانۍ کې دَ ترينګانو رياست دَ انتظاميې دفترونه ؤ .... دَ وزيراعلی او سټېټ سېکرېټري دفترونه هم هلته ؤ –لومړۍ ناسته مو دَ سټېټ سېکرېټري سره په کمېټې روم کې وَشوه –او بيا ورپسې وزيراعلی دفتر ته ورَغلو- دَ ملاقات ورسته موږ يو ښائيسته هال ته ور وړلی شو - هلته زموژ په مېلمستيا کې وړوکی لاکن خوندَور تقريب وَشو - دَ تقريب ورسته هر مېلمه ته وزيراعلی ترينګانو په خپل لاس دَ زېړو يعنې Bross جوړ څيزونه نخښه کې ورکړل شو - هلته حال دا ؤ، چې رياستي وزيراعلی دَ خپل ساده او درانه خوُی او بُود له کبله هر مېلمه سره جلا جلا خبرې کولې - بيا دَ دې شاهي ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ اووؤ ملکونو مېلمنو، چې زه هم ور ګډ وم ، دَ ټېلي ويژن ټيم سره دَ وزيراعلی په مشرۍ کې دَ ورکشاپ دَ اهميت په حقله مرکه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مرکه کې دَ ورکشاپ په حقله دَ خبرو او حکومتي انتظاماتو دَ ستائينې
سره سره ځينې داسې خبرې هم منځ ته راغلې ، چې په کې په يوه نا يوه اړه دَ دې
هېواد خلګ وَ ستائيلی شو - لکه
" دا خلګ بې ساري مسلمانان دي "
دَ نرانو سره سم يې ښځې هم ژوند کولو ته جوګه دي"
" هر وخت موسکني او خندني ښکاره کېږي "
او وَ به وايم، چې ملائيشيا ته راغلی هر سړی نه يوازې دا هر څه محسوسولی
شي بلکې دَ سترګو وړاندې يې ليدلی هم شي -
يوه نيمه بجه موږ يو نرسري هوم ته دَ ستېټ سېکرېټري په مشرۍ کې دوره
وکړه - دلته دَ څلورو کلونو څخه کم ماشومان دَ روزنې دَ پاره په بېلو بېلو لوبو
کې بوخت ساتل شوي ؤ - ځوک مې ښکل کړو ، ځوک مې واخيستو او دَ چا سره
مې بازۍ وکړې .... دغه رنګه مې دَ خپل وړوکې زُوې قاميار خان تنده پرې
ماتوَله- دَ ماشومو فرښتو له دې جنته موږ دَ دستکارۍ يَو اداري ته وره غلو -
هلته ټول کارونه انجونو ، چې واړه رومالونه يې په سرونو پېچلي وو کولو - يو
ځای رخت جوړېدو ، بل ځای رنګېدو او دريم ځای يا خو ټاپې ورباندې لګېدلې
يا بيا دَ هرې انجلۍ په لاس کې درې درې بُرشان دَ بېلو رنګونو وو ، چې دَ مشين
غوندې تېز تېز چلېدلو او په رختونو باندې يې نقش نګاري کوله - دَ خندنئيو
څېرو له دې ځانګې موږ يوې بټۍ ته يُو وړل شولو - دلته لکه زموږ دَ هېواد دَ
سندهي اجرک ، دغه رنګه ټوکران په اېښېدلو اوبو کې رنګول کېدو او بيا يې دَ
وړو بلاکونو په کومک ټاپې ورباندې لګولې - دا دَ ملائيشيا بوتيک، دَ
ګائيډ له قوله ، په دُنيا کې ډېر زيات خوښَول کېږي - او بيا موږ له دې ځايه دَ
ژېړو او سپينو زرو شيان جوړَولو کارخانې ته بوتلل شولو - کارخانه خو يې نه
کړه راښکاره، خو دَ فلم په ذريعه يې دَ ځينو شيانو دَ جوړَولو عمل راښکاره کړو
- او چې له دې ځايه راوتو ، نو هر ميلمه ته يې دَ ژېړو څخه جوړې چاړې ورکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خو دومره په مینه ، چې ماته چاړه راکولو په وخت زړه حلق ته راغلو - او زړه راته وئیل چې دا خلک دَ ژوند په هر ډګر کې په زړونو منګولې لګوي –
مازیګر چې بسونو دَ هوټل ډیسا په لور مخه وکړه ، نو ترینګانو دریاب ته ورته جوړ سېنټرل مارکېټ سره ډاکټر ثریا بس وَ دروَلو ، ماته یې را ژغ کړو ...
" شوقه ! په دې مارکېټ کې ستا دَ کتو دَ پاره ډېر شیان دي – که غواړې نو کښته شه شاپنګ وکړه "
ما وئیل .... "هو"
او بیا مې ډاکټر کنول دَ لاسه وَنیولو او په نه ساعت کې دواړه کښته شولو - موږ چې څنګه کښته شولو ، نو څه ګورم چې لیلاوتي هم راکښته شوه او درې سره ملګري په مارکېټ ننوتلو - دلته ملائیشئین بوتیک ، دَ ژېړو او سپینو زرو جوړ ځیزونه ، دَ کانئیو جوړې خولیانې ، توَري ، په لاس کشیده شوي رختونه او پړوني دَ کتو وړ ؤ - ډېر په کې وګرځېدو – ما څه شیان واخیستو او چې له دوکانه دباندې راوَتم، نو لیلاوتي هم له مخامخ دوکان څخه راوَته ـ په لاس کې یې ملائیشئین رومال وو ، وئیل یې راته...
" دا واخله زما له خوا ستا کور ودانې ته نخښه "
که څه هم ما نه ورڅخه اخیستله ، خو چې دَ ډاکټر کنول دا خبره (په اُردو کې) ، ګوا "وایې خله ... ګنې دَ خوارکۍ زړه به مات شي" تر غوږه شوه ، نو مې ځینې تر لاسه کړه - اوس مخته خدائی خبر ، چې ما هغه ماشوم زړه مات کړو او که جوړ...
*****
په دې بله ورځ بیا موږ ؤ او هغه زړه لاره ، ګوا بیرته په هغو ښارونو راتېرېدلو – خو دې ځل یَو هم په بس کې چپ نه ؤ - دَ ډاکټر ثریا په کست هر میلمه دَ خپلې علاقې یوه یوه سندره تېره کړه – په عُمر یَو هم هلک نه ؤ، خو دې وخت هلکوالی ، ګوره چې څله په هر یوه کې سر راپوته کړی ؤ ...؟ چې له دې چې په Kuantan ښار کې موږ دَ غرمې ډوډۍ دَ Merlin Inn په ځای په Hyatt Restaurant کې وَخوړله – کوم چې هم په خپل ځای غټ او ښائیسته رېسټورېنټ ؤ – بیا یو دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایه بسونه دَ تېلو اچولَو دَ پاره په پمپونو وَ درېدو .... ګنې روان روان به وو - ځکه خو په اول ماښام هوټل ګرېنډکانټېنېنټل کوالالمپور ته راوَرسېدلو - دَ ستړیا وساکولو ورسته زه دَ شپې یولس بجې خواته لاندې لابي ته را کښته شوم - مګر دَ بېخي انتظار کولو پرته هم هغه غنم رنګه ښېره ما وَ نه لیده او نه بالا په خوُنې کې ټېلي فون وګړنجېدو - یَو خوا ته ستړی وم او بل دَ انتظار داسې ستړې او زاوال جن ساعتونه... وایم چې زه یو ځل بیا خړو اوبو دَ مخه کړی وم - اوس به لا دَ مایوسۍ دَ دریاب مستو څپو دَ غم وَ سمندر ته ور غورځولَم، چې دَ پخوا دَ یوې شپې په رنګه ، چې دَ لفټ په خوا ور روان شوم، نو دَ کاؤنټرونو دَ شا دروازه خلاسه شوه - زه به اوس بیرته راغبرګېدم، چې هغې انجلۍ په ځان پسې دروازه بیرته پورې کړه... او زه هم غبرت اخیستی په لفټ کې بالا وَ ختم - اوس چې څنګه ورځې شپې مخ په وړاندې لنډېدلې ، ما ته خپله ماته هومره هومره باوري کېدله - او په ځان مې خندلې هم نه شو، ولې چې دَ خپله لاسه او ښه په هوش کې مې ځان په دې جنجال کې اچولَی ؤ -که مې څه هم ډېرې هلې ځلې وکړې ، خو نه ما هغه دَ لابي ګونګۍ انجلۍ وَژغولَه او نه مې دَ خوارېه ژغ تر شا پټه ښېره دَ سترګو وړاندې راغله - بیا دَ حېرانتیا خبره دا ، چې ورڅخه صبرېدم هم نه - لکه جوړه چې یې جادو راباندې کړی وي - خیر ، وخت تېرېدو .... ښه یا بد ، تېر شو

سبا دَ ورکشاپ ورستۍ ورځ وه - داسې خو زه له دې ځایه په **۲۷**مې جنورۍ **۱۹۹۲**ع دَ بنکاک په لور تلم، لاکن دَ سبا ماښام نیت مې سنګاپور ته له ډاکټر کنول سره دَ تلو ؤ- ولې چې تر دغې ورځې پورې دَ پاکستانۍ سفارت خانې له خوا راسره کړي قول په سمه دَ مېلمستیا بلنه لا نه وه راغلې - خیال مې دا ؤ، که سبا تر مازیګره هم ګاډۍ راغله،نو دَ سنګاپور پروګرام به کېنسل کړم ، ګنې داسې به ولاړ شم او داسې به بیرته راشم – او بیا به مخته ګورم، که مې نورې شپې کولې او که په هغه **۲۷**مه نېټه دَ جنورۍ به بنکاک ته ځم - غرض دا، چې دغه شپه چې څنګه لابي له دیدنونو څخه راخلاس شوم ، نو هلته په خوُنې کې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټېلي فون په تارو کې ایله ما او آپرېټرې یو بل ته وَ نه ژړَلو - ښه مې په یاد دي ، چې هغې په دې شپه ببخي ډېرې خبرې را سره کړي وې –

سهار مې په Awaking Call سترګې را خلاسې شوې – درست کال مې دَ آخري ځل دَپاره ډېر په خوند واورېدو - چې څنګه مې رسیور کښېښولو ، نو تر پرونه پورې خلاسې ټولې دروازې راباندې بندې شوې- نور خو نور ، دَ برایه شپې قول هم آپرېټرې په ځای نه کړو .... چې وئیل یې سهار دي په خوشحالۍ رخصتَوم– مګر دَ Awaking Call سره هر څه هرڅه داسې پاته شول ، چې زه یې یوازې خپلو مایوسیانو او غمونو ته پرېښَولم - لا به نور نور په زړه کې ژړېدم، چې دروازه وَ ټکېده ، ګهړۍ ته مې وَ کتو ، دَ سهار ۱۳ منټه بالا اووه بجې وې - یو دم زړه راته وَوئیل ....

" دا هغه ده "

چې څنګه مې دروازه خلاسه کړه ، نو څه ګورم چې دَ آپرېټرې په ځای دَ هوټل دَ لابي انډین انجلۍ مخامخ راته ولاړه ده .... نه هیلو .... نه هائی .... یَو دم مې دَ خلې څخه ورته وَوتو ....

" ته ؟ "

دي دَ ځواب په ځای په کاریډور کې یوې بلې خواته وکتو او په څرَپي خوُنې ته رادننه شوه ... بیا ساه کښې لې ساه کښې لې دَ چوکۍ په خوا وره غله - بس چې څنګه کښېنسته ، نو یې فقط دو مره وَوئیل .....

Shut The Door Please

او په ما خوله ځکه را ایله شوه ، چې دا هغه ژغ ؤ ، چې هره شپه به ما په ټېلي فون باندې اورېدو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مونکي ګاډ په جنت کې

تاثراتي لنډيز ---

" دَ انسان عظمت ، دَ قانون احترام او دَ ژوند په اړه دَ پرمختګ څومره اخلاصمنه جذبه چې دَ سنګاپور په خلګو کې شته ، داسې مثال مې بل هيچرته نه خو وَليدو او نه مې دَ چا څخه واورېدو - نو ځکه دَ دې فائن ستي په باره کې په باو ر سره وايم، چې دَ مځکې په سر دَ داسې جنت جوړَونه يا خو دَ مونکي ګاډ کرشمه کېدلی شي او يا دلته مېښته دَ مونکي وزمه انسانانو دَ پرله پسې زيار نتيجه .... ګڼې انسانان خو موږ هم يُو ، چې دَ لاسو خيرې لا هم نه شو صفا کولی " (شوق)

پټ پُټانی

چې له ګرومو مې دا زړه بډه وکړي
مځکه آسمان راباندې تنګ شي دُوني
چې دَ مرګ ويره ما په تېښت مجبور کړي،
پرېږدم خپلوان او وَ پرېدو ته لاړ شم
دَ نړۍ هغو هېوادو ته لاړ شم
چرته، چې غم نه وي تر لرې لرې
چرته ، چې وي دَ خوشحاليانو موسم...
خو ، دربغه دربغه ځان ساتلی نه شم
که هر څو پټ شم او ترې منډه وکړم
غمونه زما په تعاقب وي هر ځای
زه يم دَ مخه او دوئ ټول راپسې
بيا چې مې ساه راولي څُلې ته څنګه،
په خپلو پلونو شم راغبرګ وَکور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بس په داسې رنګه پټ پُټانې
ټوکې کوي راباندې ژوند هر کله

(شوق / کوالالمپور - ملائیشیا / ۱۹۹۲ع)

دَ ملائیشیا ائیرلائن فلائټ نمبر MH 613 ټکټونه په جیب کې زه او ډاکټر کنول دَ **۲۵** مې جنورۍ **۱۹۹۲**ع په مازیګر ځلورنیمې بجې دَ ګرېنډ کانټینېنټل کوالالمپور په ګاډۍ کې کښېنستلو ... ګاډۍ چې څنګه روانه شوه، نو تر شا مې وَکتو او دَ مینې وَ دې دنګ او هسک مزار ، چې زما ارمانونه په کې ښخ ؤ ، ته مې آخري ځل لاسونه پورته کړو - بیا چې څنګه څنګه ګاډۍ دَ Subang ائیرپورټ په لور مزل لنډَولو، نو زړه مې وار په وار بډه کوله - که څه هم زما فاتح پښتون زړه ته پته وه چې بل سبا به بیرته دَ سنګاپور څخه دلته راځم او بیا به یې ترېې تنده دَ مُهېش وري په دیدن ماتوم - لاکن ګوره چې په ده څه ټکه رالوېدلې وه ، چې په ځای دَ هوَسېدو یې ژړَلو -
هسې خو مې دَ سرکاري پروګرام په سمه له دې ځایه په **۲۷**مې جنورۍ VIA بنکاک کراچۍ ته دَ تلو نیت ؤ - لاکن وَ سنګاپور ته په دې لنډه دوره پخپل خرڅ ځکه روان وم، چې ما وئیل ، سهار ته مې دَ سنګاپور ته کتو ارمان په زړه پاته نه شي - پروګرام مې داسې جوړ کړی ؤ، چې نن شپه او دَ سبا درسته ورځ به په سنګاپور کې تېرَوم او سبا ماخُستن لس بجې به په ټرېن کې بیرته کوالالمپور ته را روانېږم - او بل سبا به په سرکاري ټکټ غرمه دولس نیمې بجې دَ بنکاک په لور مخه کوم - هم هغه ورځ به دَ تګ له مخه دَ چائینا ټاؤن سره جوخت سېنټرل مارکېټ په مېن ګېټ کې له مُهېش وري سره دَ ټاکلې وخت په سمه لیدل کتل هم کومه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ بجې جهاز پورته شو او دَ سنګاپور په لور يې مخه وکړه - يوه ګنټهه ورسته بيا زه او انډين ملګرى ډاکټر کنول دَ سنګاپور په ائيرپورټ کې دَ انټري کولو دَپاره په لائن کې ولاړ ؤ- که يوې خواته دا ائيرپورټ زما سترګو ته په خپل جوړښت او لوړ ښائيست ښه وَيسېدو ، نو بلې خواته په دې ائيرپورټ کې ما ته خپله پېژندګلوي دَ پاکستاني په حېثيت کولو کې خورا ګرانه هم پرېوته - هغه داسې ، چې دَ ايميګرېشن په کاؤنټر ناستې انجلۍ (کلرکې) ماته ګوته وَنيوله او وئيل يې ...

" ته پاکستانى نه يې "

او زما دَ پاسپورټ تصوير ته يې داسې په ژوَر نظر بيا بيا کتلو ، لکه ما چې دَ بل په پاسپورټ کې خپل تصوير لګولى وي - ډېر مې ورته وَ وئيل ، چې ...

" باور وکړه ، زه پاکستانى يم "

مګر دا وه، چې هر ځل يې سر يوې بلې خواته ښورَولو او په تکرار يې راته وئيل ...

" نو ... نو ... يُو آر ناټ پاکي .... پاکي ، بلېک بلېک "

اوس که په يَو بله موقعه داسې چا راته وئيلى وى ، نو ډېر به خوشحاله شوى وم - چې څه ياره ! شکل دې سپين پوستو ته شوى دى ...... مګر دلته زه په دې خبره خورا ډېر پښېمانه وم او هڅه مې کوله چې دَ خپل سېل دَ لارې دا خنډ ژر تر ژره لرې کړم - خو هغه کلرکه وه چې زما دَ پاسپورټ پاڼې يې اړوَلو را اړَولو ورسته دَ ځان سره يو خواته کښېښولو او زما تر شا يې ولاړو مسافرانو ته په پاسپورټونو دَ انټري ټاپې لګول شروع کړې – دَ څه انتظار ورسته چې بيرته هغې انجلۍ ځان سره نيږدې ولاړ دَ ائيرپورټ يو بل کارنده ته خدائى خبر چې څه وَوئيلو او دَ سر په اشاره يې دَ هغه ځوان توجه راواړَوله - هغه خوان هم يَو وار سر تر پايه راته وکتلو او بيا يې پوښتنه وکړه – لاکن زما په ځواب يې داسې سترګې په سترګو کې راته واچوَلې ، لکه جوړه چې ، يو غټه ښکنځا مې ورته کړې وي ..... سر يې يوې بلې خواته وَ ښورَولو او دَ ځان سره وَبُوښېدو - دوئ ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه دوئ ته حریان وم ...، چې یَو دم مې په مزغو کې راغلو، چې شوقه ! بس دی ... ډېره وَشوه .. ځان ورته پښتون کړه ، ګنې بې ګناه به یې ترلی یې - او سرې سترګې مې دَ دوئ په سترګو کې واچولې او څه غوندې په کلکه لهجه کې ورته ګډ شوم ...

" زه له اصله Pathan یم Pathan ، خو دَ ډیورېنډ دَ کرښې په لمرختیځې خوا ، ګوا په پاکستان کې مې کور دی "

لا به مې نور څه وئیلو، چې دواړو یو بل ته وکتلو ، څه سره وَ هم بُوښېدو او بیا انجلۍ راته وای...

" یس پتهان... پتهان "

دواړه وَ موسېدو او دَ بخښنې غوښتلو ورسته یې په پاسپورټ ټاپه وَلګوله ، چې پاسپورټ یې راکولو، نو دَ نوم په ځای یې وئیل راته ....

Ok , Take this Pathan

ماخُستن اتهه بجې خواته په ټېکسي کې کښېنستو، ډاکټر کنول وَ ډرائیور ته وئیل ، سرنګون روډ ته مې وَرسوه ، بیا به مې نو خود په کرایه کموَلو کې څه جنجال هم ورسره کړی وي - ولې چې داسې کول خو هندي او پاکستاني کلتوري خاصه ګرځېدلې ده – هم په دې خو شاید چې دې سنګاپورین ډرائیور خوا بده کړې وه - چې په درسته لاره یې دَ ځان سره ګرېز ختو - نور نه پوهېدم ، خو دَ ځُلې څخه یې " بارګېنینګ ... بارګېنینګ " او " لټل انډیا .... لټل انډیا " رنګه توري په تکرار سره وَتو - خو ما او ډاکټر خوند وربانډې اخیستو او ورته خندلو مې هم - بس چې یَو وخت سړي په رښتیا راوارَوله او نورنور توُند شو، نو ما په ملا وَټکولو او ورته وَمې وئیل ...

" څه برې برې دي خبرې ... پیسې درکوؤ ... مُفت مې نه وړې ، ګاډی وَدرَه ... موږ کښته کېږو "

سړي چې دَ کښته کېدو واورېدو ، نو کرار شو ، خود لکه چې وَوېرېدو. چرته دا خلګ پولیس ته نه وَوای ... بیا دا نوره پاته لاره مې دَ سړک دواړو خواؤ ته ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښائیسته او په رڼاګانو جل بل دنګو دنګو ماڼیانو او ودانیانو ته په کتلو تېره کړه - شپه وه ، مګر زموږ تر ورځې رُوڼه او ډېره زیاته رنګینه هم . څه نیمه ګنټهه ورسته ټېکسي وَدرېدو ، ډرائیور وئیل ...

" دا لټل انډیا ، ګوا سرنګون روډ دی "

ډاکټر کنول یَو ځل مخ کې هم سنګاپور ته راغلی وو - چې دَ ټېکسي څخه راکښته کېدو ، نو یې مخامخ غټ مار کېټ ته په لاس اشاره کولو په وخت وئیل ...

" خان بهائي .... یه مصطفی مارکیټ هی "

مارکېټ او ورسره ورته جوړ ښائیسته دوکانونو او رش ګش دومره خوند راکړو ، چې زړه مې غوښتو ... چې ورته په چکر شم - لاکن بیا مې په اوږه راټال درانه بېګ ته پام شو ، نو ډاکټر کنول ته مې ور ژغ کړو ...

ډاکټره ! اوس ته دَ مخه او زه درپسې ، هوټل راښئیه ، چې له دې بېګونو خلاس شو "

بیا دائی دَ مخه او زه ور پسې ، څو هوټلانو باندې وګرځېدو - مګر هر هوټل دومره ګران وو ، چې وَس مو نه په رسېدو – چې ښه ستړې شولو ، نو ډاکټر کنول دَ یَو لارَوي څخه دَ انډین ګیسټ هاؤسونو تپوس وَکړو- دَ لارَوي په ښول شوې لاره روان شولو ... خدائی حق دی ، چې ښه ډېر ستړې هم وو- مګر دَ ستړیا وساکولو حاجت مې ځکه نه محسوسَولو ، ولې چې زموږ له مخه یوه څُورې او چټه غوندې پېغله ، چې ښائیسته خو نه وه ، لاکن په تک تور او تنګ مني سکرټ کې یې ټکې غورځوَلې او زموږ مخ مخ ته روانه وه - یَو دوه ځله خو یې مخ هم راواړَولو - ګوره چې اوس دا موږ ته چُرت وړې وه او که یې څه بل مطلب ؤ ..؟ ډاکټر ته مې څُوکه غوندې وَوئیل ...

" چرته دَ دې انجلۍ وَکور ته خو مې نه وړې ، چې دَ سرنګون روډ څخه دا دَ مخه ده او موږ ورپسې پسې روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وَخندل او اوس به یې لا څه وئیل ، چې هغې انجلۍ بیا شاته وَکتلو او وَ موسېده ... نو څکه دَ ډاکټر ځواب په خلې کې پاته شو او راته وئیل یې ...
" خان ... خیال رکھنا ... یه لړکي مجھې اچھي نهین لګتي "
ما ورته وئیل ...
" فکر مه کوه ، دومره لا هم کمزوره نه یم ، چې هر چا ته به زړه په لاس کې ږدم "
ما چې څنګه دا خبره کوله ، نو هغې انجلۍ دَ یَو دوکان په تړه باندې پرتې چوکۍ کې ناست ځوان ته لاس پورته کړو ، وئیل یې ...
" هائی "
دَ هغې انجلۍ " هائی " څه وو ، چې دَ پښو دلاندې مې مځکه وَختته – ما او ډاکټر یَو بل ته د اسې وَکتو ، لکه دواړه چې ښه مزېداره بې وقوفان جوړ کړل شوې ؤ - او په دې خبره کې څه شک هم نه وو پاته شوی ... ولې چې هغه انجلۍ ، انجلۍ نه بلکه Lady Boy یعنې " نرښځئی " ؤ-
*****
دَ دواړو په صلاح دَ یَو تامل کورنۍ دَ بالائي پوړ په یوې خوُنې کې Paying Guest جوړ شولو - خونه څه وه ، بس هسې ساده کوټه وه - نه په کې حاجت ځای او غسل خانه وه او نه بل دَ ضرورت خاص شئی - بس دوه کټونه پراته ؤ ، چې وړباندې نیالیانې او څادران پراته ؤ- باک مې څکه نه کولو ، چې مازې شپه تېرَول ؤ - او بیا ډاکټر دومره خوشحاله ؤ ، لکه جوړه چې خپلو عزیزانو ته راغلی وي - ولې نه ، که یې سکه عزیزان نه هم ؤ ، خو په بهګوانانو خو ورګډ ؤ- له زړه یې منلو که نه، خو زما او دَ هغوئ دَ مخه یې دَ دې کور په تاخچو کې پرتو بهګوانانو ته په وار وار جوړه لاسونه نیولو ضرور - په دې کورنۍ کې دوې سُرتوَرې او په رنګ هم تکې تورې او لغوَړنې ، دوه ځوانان او دَ هغوئ زړو مور او پلار استوګنه کوله - دې ځوانانو او پېغلو زمونږ داسې خدمت کولو ، چې که مې غوښتې وای نو دَ ماما زامن یې جوړېدلی شو – لاکن دَ یوې شپې خبره وه، بس یَو رنګه مې تېرَوله –

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه درې پاوه وخت مې هلته سترېيا وسا کړه او تياري ورسته دباندې راوَتو ... په سرنګون روډ کې په يَو انډين هوټل کې مې دال او چاول وَخوړلو او مصطفى مارکېټ ته په سېل شولو - شه خوش رنګه مارکېټ وو - لاکن دَ کوالالمپور دَ مارکېټونو په سر بيا هم نه ؤ – په دې مارکېټ کې په ګرځېدو راګرځېدو مې يَو ځاى نابېره شېرينه پښتو تر غوږه شوه ... وَدرېدم او شاته چې ګورم ، نو دوه کچه ځوانان ، چې پښتنې جامې يې په تن وې ، خپلو کې خبرې په پښتو کولې - دومره خوند يې راکړو ، چې ژغ مې ورباندې وکړو ...

" پښتانه ياست ؟ "

هغوئ وئيل ..... " هو پښتانه يُو "

" دَ کوم ځاي ... ؟ "

دوئ وئيل .....

" دَ چمن "

دا "چمن" توری يې داسې په خُله راغلو ، لکه دا چمن ښار چې جوړه ځانته يَو بېل هېواد وي - په خبرو خبرو کې مې بيا ورځخه پُوښتنه وکړه ...

" دا اليکټرانکس سامان خو دلته ډېر ګران دی - که څه هم زمونږ هېواد ته له دې ځايه ورځي "

په هغو دوؤ هلکانو کې يوه وئيل ...

" هو ګران دی ، چې يَو يَو شئی اخلې ... مګر مونږ خو دَ کنټېنرانو په حساب له دې ځايه سامان وړو .. ځکه راته ارزان پرېوَځي "

اوس که څه هم هغه دواړه هلکان تر مونږ په عُمرونو باندې واړه وو ، خو دې غټو خبرو يې مونږ ورځخه په حېثيت واړه او نابلده وَ يسَولو ... او مخته ورځخه تېر شولو - په ګرځلاؤ کې چې ښه سترې شولو ، نو بيرته دَ تامل کورنۍ په لور روان شولو - چې دې وخت له مونږ څخه په ډېره فاصله باندې پاته شوی ؤ - نو ځکه تر هغه ځايه رسېدلو پورې مونږ ښه ډېر سېل کولی شو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سرنگون یوه اړخ ته سپین ماجت او ورسره ورته دَ چینیانو وړه غوندې اوپن ا ئیر عبادت گاه وه - ماجت کې مې دَ ماخُستن لمونځ ادا کړو او مخته له ډاکټر کنول سره تېر شوم - چې کله دَ چیني عبادت گاه سره په څنګ کې تېرېدو ، نو څه گورو ، چې چینائي نران او ښځې لاس په لاس ، په یوه غټه دائره کې په یَو څیز باندې شاوخوا گرځېدو راگرځېدو - په مخونو یې سره شنه، تور او ژېړ رنگونه لګولي وو او قسم قسم لفظونه یې په گډه له خُلو څخه راوتلو - دلته ډاکټر کنول دَ دې چینائي مېلې کتلو سم دستي راته وَوئیل ...

" یار ه ! دې چینائی عبادت کولو انداز ته چې وګورم ، نو ستاسو دَ دین په ریښتونولی مې باور شي "

یَو وار مې لا خبره حلق ته راغله ، چې ورته وَوایم، چې نه یوازې دَ چینایانو څخه ، بلکې .... خو بیا مې زړه ته راغلو، چرته راڅخه خفه نه شي - ځکه مې په "هو" کې ورسره "هو" وَ تړلو - او یَو وار بیا دَ سنگاپور دَ رُوڼې شپې په خوش رنگیانو کې رنګېدلو دَ ده په خوښه او ملګرتیا جوګه شولو-

*****

دا شپه راباندې ډېره په زاوال تېره شوه – یَو خواته غوماشې وې ، چې کرار ته یې نه پرېښوَلم او بلې خواته دَ زړې پنکهې کړَپی - ډاکټر بختَور لا ښه وو ، ژر ویده شو - لاکن زه وم ، چې سترګې مې نه سره ورَتلې - یَو اړخ بل اړخ اوېښتم او زړه مې غوښتو چې په یَو کتاب یا رساله باندې سترګې کرارې کړم - لاکن داسې مې هم ځکه نه شو کولی ، ولې چې دَ دباندې دَ بلبونو په لړه رڼا ، چې دې وخت دَ کهړکیانو دَ شیشو څخه دننه راتله ، کې لوست نه شو کېدلی او دَ خوُنې بلب مې هم په دې نه بلوَلو ، چې په خواږه خوب ویده هندو یار مې نه شو راویښوَلی – بس دې وخت زه وم او ډؤل ډول راځرمه شوې سوچونه ، چې یَو وخت یې هغو اژدهاګانو مخامخ وَ درَولم، چې دَ چیني یا منگولي نسل بُدها منونکو خلګو په برخه دَ خوُش بختیِ، سوکالیِ او نورو ښو علامتونو په څیر ورَغلې دي ... "چرته دا ځناور خو بُدها نه دی ورته په ګوتو کړی ..؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا مې په خپل سوچ او فکر دَ دې خبرې داسې نفي وکړه ... چې دَ تاریخ له رُویه بُدها په درست ژوند کې
چې دَ مارانو له باچا "ناګا" څخه نور داسې رنګه ځناوران نه دي یاد کړل شوي – نو، خبره بیرته دې ځای ته وَرسېدله، چې دغه اژدها خود لکه چې دَ افسانوي علامت په توګه دَ دوئ په پخوانئیو افسانو، نکلونو، کیسو او متلونو کې غوره کړل شوی دی ... او بیا کرار کرار دغې ځناور دَ بُدها منونکو په مذهب کې ځای موندلی دی - ځکه خو نن دَ دې نسل خلګ چې په کومو هېوادونو کې هم په زیات شمېر مېښته دي، هلته دَ دې اژدها ښودنې نه یوازې په سرکاري مونوګرامونو کې شوې دي بلکې په قامي او مذهبي مېلو کې هم دَ رنګینو رختونو څخه یې جوړَونې او ښودنې په خصوصیت سره کېږي –
خو دَ پورتنئیو ذکر شوؤ خبرو پرته موږ دغه اژدها نه یوازې دَ تهائي لېنډ، لاؤس، وېتنام، برما، کمبوډیا، او نېپال رنګه ملکونو دَ پاره دَ اېډز په شکل کې دَ تباهۍ علامت ګڼلی شو، بلکې دَ چین او انډیا دَپاره یې دَ زیاتې آبادۍ هغه بلاهم، چې خلګ به ډېر ژر په وَښو او پاڼو خوړلو باندې مجبور کړي - او بیا دغه اژدها دَ سنګاپور دَ خلګو دَپاره قانوني ویره، دَ سري لنکا دَپاره دَ خوشحالیانو دُښمن، دَ هانګ کانګ، کوریا او ملائیشیا دَ پاره دَ صنعتي انقلاب زېری او دَ پاکستان یا برما دَ پاره دَ منشیاتو لعنت او عذاب هم ګڼلی شو - غرض دا، چې په داسې رنګه ګډ وډ سوچونو کې دَ نیمې شپې خواته خوب په خپله پسته غېږه کې واخیستم -
*****
دَ سهار چائی او ډوډۍ (ناری) مې په ډېرو لږو پیسو په تامل کورنۍ تاوان کړه او دباندې راوَختو - په لومړي نظر دَ دباندې چاپېر دَ لمر په رڼا کې داسې راته ښکاره شو، لکه موږ چې په انډیا کې ګرځو- سنګاپور او دومره زیات انډین... ؟ سر مې دَ ټېکسي ډرائیور په هغه خبره یو دم خلاس شو، چې وئیل یې ..." دا لټل انډیا دی" – خبر، دَ دې لټل انډیا دَ مېن روډ، ګوا سرنګون روډ دَ یَو بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستهاپ دَ ښائیسته ټکټ کېښ ځخه مې ټکټونه تر لاسه کړو او دَ سېنټوزا روټ بس ته وَ ختو - په دې بس کې په شمېر یو څو سیټان وو، چې دَ خواپاکۍ یو مثالي ماحول په کې زما په رنګه دَ یو کلیوال سړي دَ پاره دَ حېرت خبره نه یوازې سوال کوله بلکې دَ دې بس دننه دَ خلاسې خلاسۍ ماحول دَ روح دَ خوشحاله کولو په څیر ځواب لټولو ته مجوره کولم هم - عجبه خو دا وه، چې په دې بس کې هیڅوک هم دَ بل په اوږه نه وو سپور ... هرې سوارلۍ ځان ځانته پراخ سیټونه درلودلو – ګوا سړي دَ سړیانو سره نه او نه ښځې دَ ښځو سره ناستې وې ، بلکې دلته ښځې او سړي یو بل سره څنګ په څنګ په ښائیسته او غټو سیټونو باندې پټه څُله ناست وو- هیڅ قسم شور شرابه نه وه - زه دَ یوې زړې آنټي ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه ، په څنګ کې کښېنستم او ډاکټر زموږ مخته په سیټ له یوې چټې پېغلې سره اوږه په اوږه کښېنستو .... او په وار وار به یې تر شا داسې راته کتلو لکه جوړه چې هغه ټُوره وهلې وي –

دغه بس دَ ښائیسته ، ځرکېدونکو او دنګو دنګو ودانیانو په منځ کې په جوړ هوارو سړکونو باندې مخته منډه وهله - شاوخوا غوره شوی چاپېر هغه ... دَ چا خبره په ما وَمنله، چې سنګاپور ته Fine City نه یوازې دَ ښائیسته ښار له سوبه وئیل کېږي بلکې دلته که څوک دَ ټرېفک دَ قوانینو خلاف ورزي کوي او یا هر قسم سخن ځېزونه غورځوَي. نو سمدستي یې پولیس جرمانه کوي - هم دغه وجه وه ، چې یَو هم داسې ځای مې په سنګاپور کې تر سترګو نه شو، چې زړه پرې خراب شوی وي- هرخواته خواپاکي او ښائیست وو، چې سترګې یې ګټلې - ما دَ سنګاپور په ښائیست خوند اخیستو او زما مخته ناست ډاکټر کنول دَ څنګ انجلۍ سره وړې، سړې او خوږې خبرې کولې - یَو وار مې لا په اوږه هم وَ ټوُمبلو، لاکن ظالم ګرسره چُرت را په کې نه وَهلو - نو ځکه بیا نو ما هم دائی خپل عشق ته ابله کړو -

سېنټوزا ، دَ سنګاپور سره جوخت یَو وړوکی ټاپُو (جزیره) وو- دلته ډېر پخوا یوه عسکري چهاونۍ وه - لاکن اوس دَ خلګو دَ سېل دَپاره درست ټاپُو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا دَ سمندر غاړې په کار راوړل شوې وې - دې واړه ټاپُو ته دوې لارې تللې وې – یوه سمندري لاره وه ، چې دَ Ferry ، ګوا وړو ، غټو کشتیانو په ذریعه سړی ورتلی شو او بل، دَ سنګاپور دَ خوا ، له سمندري غاړې دَ هسکې مینارې څخه دَ سېنتهوزا تر ساحلي منارې پورې په چئیر لفټ کې —— په دواړو لارو سړی په لس منټه کې ورته ښه په کراره رسېدلی شو – موږ دَ لفټ چئیر ټکټونه وکړو او مینارې ته په ساده لفټ کې وختو- چې کله په چئیرلفټ کې دَ سېنتهوزا په خوا روان وو ، نو تر لرې لرې پورې دَ سنګاپور غټې ، ښائیسته او ښېخي دنګې ماڼیانې ، ودانیانې او ښائیسته کورونه داسې ښکاره کېدو ، لکه هغه چې دَ خوبونو یوه ښاریه وي - او دلاندې دَ سمندر په شنو اوبو کې واړه او غټ لانچونه او کشتیانې هم دَ کتلو وړ ننداري وړاندې کولې - موږ دلته له بالا څخه خورا ډېر عکسونه هم واخیستلو او ځانونه مې دَ دې خوبَولې ماحول برخه کړلو-

په سېنتهوزا کې ۲۲ واړه سټېشنان یا دَ کتو ځایونه جوړ وو ، چې په ټولو باندې یَو Mini Train ، ګوا وړه رېل ګاډۍ راګرځېدله - ښه خبره دا وه، چې بیا بیا به دَ ټکټ اخیستلو ضرورت نه پېښېدو – په یوه ټکټ هر سټېشن ته تګ کېدلی شو - تر ټولو لومړی موږ دَ Butterfly Park نامې سټېشن په لور وره غلو - چرته چې دَ رنګارنګ ګلونو ، زرغونو بُوټو او چمنیانو دغه ښائیسته پارک هغه وخت لا نور نور هم دَ رُوحاني سکون راکولو پلمه شو، کله زموږ سترګې هغو ښائیسته تمترو ته په کتو شوې ، چې فضا یې ګل ورینه او داسې رنګینه کړې وه ، لکه شمال چې دَ رنګارنګ ګلونو پاڼې یوې بلې خواته الوَځوي - دَ یوې اندازې په سمه ، دلته پنځوست قسمه ... څه کم او زیات دوه نیم زره تمتري خپل مختنه آزاد دَ ګلونو شاوخوا الوَځي را الوَځي - داسې خو هر تمتری وَ ځانته په ښائیست کې ځانګړی وو، خوځینې داسې تمترې هم لیدل کېدو، چې دَ یو ماشوم په رنګه مې زړه ورته ټالۍ وهلې او غوښتلو مې چې وَ یې نیسم او بازۍ ورسره وکړم - لاکن داسې مې نه شو کولی ... ولې چې دلته هر څه ته قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحفظ وربخښلی دی – ځکه خو ، هر څه او هر کس دَ یَو سیستم دلاندې ژوند ته په خوشحالۍ اوړې ورکوي - خیر ، له دې ځایه چې څنګه بیرته موږ په وړې رېل ګاډۍ کې کښېنستلو ، نو په وړه ډبه کې په مخامخ دوؤ سیټونو باندې دوې جاپانۍ انجونې کښېنستې - ګوره ، چې ما او ډاکټر کنول ورته دَ بلې دُنیا مخلوق ښکاره شولو ، که بل څه چل وو ، چې یَو دم یې کېمرې آن کړې او راته وأئي ...

" که تاسو خوا نه بدَوئ ، نو موږ له تاسو سره ګډ تصویرونه اخلو "

وړی څه غواړي .... فقط دوې ډوډۍ - ډاکټر ورته په ځواب کې له ژبې سره سم دَ سر په اشاره وَوئیل ...

" ولې نه .... ولې نه .... یقیناً "

او بیا یَو وار یوه انجلۍ زموز په مابین کې کښېنسته ... هغې بلې تصویر واخیستو او بیا دویمه راسره کښېنسته ... دغه رنګه مې په ګډه ډېر زیات تصویرونه واخیستو - یَو وخت دَ لاس په اشارو کې ما ورڅخه پُوښتنه وکړه ...

" یوازې یاست ، که څوک نرینه هم درسره دی ؟ "

زما په دې سوالیه اشارو دواړو په خپله ژبه کې راته ګډې شوې ...

ډاکټر ته مې وئیل ...

یاره ! دا انجونې څه وائي ... سر دې ورباندې خلاسېږي ، که څه ؟ "

هغه په خندا ځواب راکړو ...

دوئ وائي ، چې له موږ سره ملګرې شي او بس "

زه پوهی شوم، چې ډاکټر ټوکه راباندې وکړه ، نو ځکه مې دَ خپلې خوا داسې وارورباندې وکړو ...

" یَه یَه دوئی دا نه وائي ... بلکې دوئی وائي ، چې ستا په رنګه پلار او زما په رنګه ورور لري "

او بیا موږ دواړه په خندا سر شولو - دَ خوند خبره دا وه، چې هغو انجونو هم راسره خندلو او په خندا خندا کې یوې زما لاس هم داسې وَنیولو ، لکه زما په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره چې يې سر خلاس شوی وي - ډاکټر چې زما لاس دَ جاپانۍ په لاس کې ولیدو ، نو یې وئیل ...

" ما نه وئیل ... چې دَ دوئی څه مطلب دی؟ "

او بیا ګوره ، چې څله نه ما لاس ورڅخه راټول کړو او نه دې په کراره ایله کړم - دَ داکټر کنول خبره کېدای شوه ، چې رښتیا شوی هم وی ... بس که موږ دَ Musical Fountain نامي فوارو ، چې تر ورځې دَ شپې خواته په دې خوند کوي چې نه یوازې دَ هرې فوارې دَ اوبو رنګ په بېلو بېلو رڼاګانو ځانګړی وي بلکې خوارۀ سازونه هم ژغوَي ، څخه مخته په دې بل سټېشن نه وی کوُز شوی - لاکن دا څه دوئی خو هلته پاته شوې او بیا یې لاسونه داسې راته ښورَولو ، لکه دَ دوئی وخت چې زموږ سره ښه تېر شوی وي ... یَو وار لا زړه راته وئیل ... چې بیرته ورشم او ورسره څنګ کې کښېنم ، لاکن چې ډاکټر ته مې پام شو ، نو دَ خواهش په مرۍ مې پښه کښېښوَله –

دلته دَ Under Water Sea World نامي ځای دَ کتو وَړ دی - که وَوایم ، چې په دې Sentoza کې تر ټولو زیات زړه خوشحالوَنکی او دَ حیرت وړ ځای دغه یَو دی ، نو غلط به نه یم - ولې چې دِ شیشې جوړ یَو غټ ټیوب دَ سمندر په تله کې داسې لګول شوی ؤ ، چې ورڅخه دَ سمندر دَ مخلوق او رنګین ماحول ننداره په آسانه کېدلی شوه - ټکټونه مې واخیستو او په Moving Belt وَدرېدو - دا غټ ګرځنده بېلټ کرار کرار مخته روان وو ، دَ سمندر ښائیسته او رنګا رنګ مخلوق ، لکه ماهیان ، کیشوګان ، کومباران او شنه بُوټې (اوبرۍ) په خپل فطري چاپیر کې ډېر ښائیسته ښکاره کېدو – ځای په ځای دا ټیوب تر خطرناکو پاټونو دلاندې داسې تېر کړل شوی ؤ ، چې کله به سړی ورڅخه تېرېدو ، له ډېرې ویرې به یې زړه دَ حلق ژبه ښکلوله او سترګې به یې وازې نیولې وې چې چرته هغه غره هومره پاڼ ورباندې را ایله نه شي - غرض دا ، چې دَ ماشومانو سره سره دَ ځوانانو دَ پاره هم ډېرې زړ خوښیانې په کې لیدل کېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبنتهوزا کې ، يَو بل ځای دَ "مني تړبن" چې دوئی ورته "مونو ربل" هم وئيلو ، څخه کښته شولو – دا يوه ښائيسته سمندري غاړه وه -- که يوې خواته پېغلې او ځوانان ، واړه او زاړه دَ سمندر په اوبو کې لمبېدلو ، نو بلې خواته ، تر لرې لرې پورې په رېګ باندې پراته هم وو او Sun Bath يې کولو - زه او ډاکټر هم په رېګ باندې وَ غزېدو او ځانونه مې دَ دې رنګين او ښائيسته سمندري غاړې په رنګونو کې وَرنګولو ، ګوا په خپله وَ نه لمبېدو ، خو دَ نورو خلګو لمبېدل مې په هډو واخيستو –

بيا يَو پارک ، بل پارک وګرځېدو او دولس بجو خواته په چئير لفټ کې بيرته دَ سبنتهوزا دَ وړې لاکن ښائيسته دُنيا څخه دَ سنګاپور دَ ښار وَ مځکې ته راغلو - ما سره دغه يوه ورځ وه ، نو ځکه مې غوښتلو ، چې ډېر ځايونه وَوينم - په بس کې کښېنستو او Tang Dynasty نامې تاريخي ځای ته وره غلو - دا دَ براعظم ايشياء تر ټولو لوی تاريخي او ثقافتي پارک ؤ - دلته وړې لوې دَ زړَې زمانې چينائي طرز ودانيانې دَ ټانګ زمانه اقتدار يادونه تازه کوي - پارکونه او ودانيانې دومره په ترتيب جوړې وې ، لکه ‌ٍپخوا چې نه ، په نن زمانه کې جوړې کړل شوي وي - محلونه، دَ مشهورو چينائي شاعرانو کورونه او دَ عدليه ودانۍ دَکتو وَړ ځايونه ؤ -

دلته په پلنو پلنو دېوالونو يې مورِ له يوه سره تر بله سره چکر وَ وهلو - يَو ځای دَ ببزوګۍ مجسمه هم جوړه شوې وه ، چې ورته په ډېر احترام يې مونکي ګاډ هم وئيلو - داسې داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ زړې زمانې چينايانو چې دا ببزوګۍ (توبه نعوذُ باالله) خدائی يا دېوي منلې وي – پرته دَ پُوښتنو ، که څه هم چا غوره ځواب رانه نه کړو را ، لاکن دَ دې باوجود هم دَ دې مجسمې په حقله دَ دې ځای دَ اصل چينائی خلګو عقيدت دا څرګندَولو ، چې دَ دې مونکي ګاډ ځانته يَو تاريخي او مذهبي حېثيت پاته شوی دی او خبره وه هم دغه رنګه ، ولې چې مونکي ګاډ که څه هم په ښکاره ژوندی نه وو ، خو دَ منونکو دَ عقيدې له کبله فېض يې ورته رسېدلو- دا عقيده ، چې څومره زړه نه منله ... خو سترګو دغومره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور وربانديږ په دې وجه کولو ، چې دَ مونکي ګاڼ جنت دَ سنګاپور په نامه ځانته په درسته نړۍ کې په هره اړه ساری نه درلودلو ... لاکن دا بیا بېله خبره ده ، چې Raffless نامي انسان دَ سنګاپور دغه ښکلې سیمه لومړی ځل دُنیا ته په ګوته کړې وه - دَ ډاکټر کنول دَ دې پُوښتنې ، ګوا....

" دا بُت ، خو زموږ دَ بهګوانانو څخه زوړ نه دی "

په ځواب کې ما ورته وَوئیل...

" بخښنه غواړم ، دا دعوه ته هم نه شې کولی "

ډاکټر زما په خوا داسې څه غوندې په تریو تندي را وَکتل – خود زما خبره ، لکه چې بده وربانديږ وَلګېدله، ځکه خو مې مختته وَ نه ښېړله .... هو، په زړه کې مې وئیل چې ، چې آیا ، دائی په دې خبر وو هم ، که نه ، چې دَ بُتانو دَ جوړَولو تاریخ دَ انسان دَ وجود هومره پخوانی دی – غلط به نه یم، که وَوایم، چې کله حضرت آدم علیه السلام سترګې رُونهوَلو په وخت دَ خدائی پاک دَ کلیمې سره پېوست دَ حضرت محمد صلی اللہُ علیه واله وسلم نوم په حقله پُوښتنه دَ حضرت جبرائیل علیه السلام څخه وکړه، نو دَ حسد او رشک سلسله شروع شوه – او بیا وروسې هابیل او قابیل دَ شر او امن پېلامه شولو، نو انسانان څُوکه څُوکه په دوؤ ډلو کې سره وَوېښل شولو - یوه ډله دَ رحمان په لاره او بله دَ شېطان په لاره روانه شوه ... او له دې سره سره دَ ښه ژوند کولو او سر ساتنې تکل او احساس په انسانانو کې دَ دُنیا جوړونکې او ژوند سپارونکې خالق دَ لټولو تجسس پیدا کړو - او هر چا دَ خپل خپل سوچ او فکر په سمه خدائیان ټاکل شروع کړو – ځینو انسانانو ته سجدې لګول شروع کړې او ځینو په عقلي دلیلونو غرونه، لمر، سپوږمۍ، اور، اوبه، هوا او غټ ځناوران خدائیان وګڼلو او دَ هغوئ عبادت کولو دَ پاره یې دَ هغوئ په بڼه دَ ختو او لرګیانو، یا بیا دَ کاڼو څخه بُتان جوړَولو ته چمتو شول - هم دغه رنګه دَ خدائیانو په جوړَولو دَ مجسمه سازۍ آرټ پئیل شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نيمې بجې خواته زه او ډاکټر کنول دَ سنګاپور ښار وَ چائينا ټاؤن ته وره غلو – دلته هم هغه رنګه کيسه وه ، لکه دَ کوالالمپور په چائينا ټاؤن کې - ګوا هغسې رنګين سايه واني دوکانونه او ربړهيانې، چې په کې اکثره خوراکي شيان خرڅېدلو ، دَ کټو ورېږ - هر لور چينائي پېغلې ښکاره کېدې - دلته مورِ له يوې ربړهۍ سره وَدرېدو او په ولاړو مې دَ وريژو غابونه صفا کړو – مورېږ خو شوم، خو دَ ډوډۍ بارِ مې نه شو وربانديې مات ... مجبوري وه، څه مې کولی شو - ولې چې دَ دوئ وَ نورو خوراکونو ته مې زړه نه کېدو - خېر، دَ سترګو تنده مې نو ښه په کې سړه کړه او بيا له دې ځايه مختنه روان شولو – مرينه سبنټر ، رېفلس شاپنګ سبنټر او فېستيول شاپنګ سنټر ، چې درې واړه دَ سنګاپور غټ او نامي مارکېټونه وو ، کټو سره سره مازيګر خواته په آرچرډ روډ کې له يوه سره تر بل سره پورې وګرځېدو راوګرځېدو - دلته دَ کټو وَږ خبره دا وه، چې نرينه وو که ښځې ... زياتره دَ جامو او ظاهري کړو وړو څخه داسې ښکاره کېدو ، لکه دَ دې علاقې خلګ چې دَ High Gentry سره اړه لري - ولې چې دَ کبر دَلاسه هر يَو په کې په ملا غوټ ماتېدو ... ښائيست هم په کې زيات وو ، خو له بده مرغه دې زړه مې ورڅخه استفاده نه شوه کولی - غرض دا ، چې په دې آرچرډ روډ کې دَ سترګو خوړَولو پرته ، چې سړی پلازه سنګاپوره او لکي پلازه ، چې په هره اړه ساری نه لري ته وَرشې ، نو زړه په رنګ رنګ ښکلاګانو باندې جارېدو ته په سينه کې په ټوپونو شي ، ولې چې دلته په حُسن غره سنګاپورين ځېرې تر نورو ځايونو په شمېر زياتې ليدل کېږي - ګوا زما او دَ هندو ملګري هم څه دغه رنګه حالت وو ، چې دَ سترګو تنده مې ، په ځای دَ ماتولَو ... نوره نوره زياته شوه او آخر پای دباندې را وَوتو - خبره دا چې، ما به سنګاپور نور نور تر پښو ايستلی وای ، که ډاکټر کنول راته جوړه لاسونه نه وای نيولې او وئيل به يې راته ...

" خانه ! تا خو په يوه ورځ کې دَ سنګاپور ټول خوندونه واخيستو "

او خبره وه هم دغه رنګه ، دَ ستړيا احساس راته ځکه نه کېدو ، چې يَو خو هر لور ښکلاګانې وې او بل مې دا اراده کړې وه، چې شپه به درسته په ټرېن کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب تېرَوم - ولې چې هغه دَ چا خبره، چې دَ ټرېن او ځانګو خوب يَو برابر دی ، ښه سترړيا په کې وسا کېږي - خبر، دَ لمر پُټېدو سره سم زه او ډاکټر کنول سرنګون روډ ته بيرته وَرسېدو –

ماخُستن دَ تياري ورسته مې بېګ په اوږه راوَځَېولو او انډين ملګري په اجازت په ټېکسي کې کښېنستم ... ټېکسي چې څنګه روان شو، نو دَ کنول غوړېدلي څېره په لومړي ځل رانه مرَغونې غوندې ښکاره شوه – داسې يې لاسونه راته وَښورَول، لکه زما وَ ښېلتون ته چې يې زړه نه کېږي - خدائی حق دی ، چې زما زړه هم له هغه څخه دَ ښېلېدو له سوبه ډېر خفه وو- ځکه خو تر ډېره مې تر شا شا ورته کتلو او خپل خواږه هندو يار څېره مې په ذهن او زړه کې په وروستي ځل ثبت کولو هڅه کوله - درسته لاره مې دَ ډاکټر سره دَ تېر کړل شوي وخت فلم بيا بيا له سره کولو او په نمناکو سترګو مې هغو خوش رنګه لمحو ته زړه پسخولو ، چې ده به په ټوکو ټکالو کې راسره ګډوَلې - څنګه رېلوې سټېشن ته ورسېدم ... په دې نه شوم پوهی او چې لږ په حال کې شوم، نو څه ګورم ، چې ټکټ او پاسپورټ مې په لاس کې او زه دَ سنګاپور رېلوې سټېش په غټ حال کې دَ کاؤنټرونو خلاسېدو په تمه ولاړ وم - دا رېلوې سټېشن په هره اړه زما دَ هېواد تر غټ او ښائيسته ائيرپورټ څخه يَو په سله ښه او صفا ؤ –

ټرېن په لس نيمې بجې دَ شپې دَ سنګاپور رېلوې سټېشن څخه دَ کوالالمپور ملائيشيا په لور مخه وکړه - دَ دې صفا او ښائيسته ټرېن ډبو له يوه سره تر بله سره پورې تر خپلو په مابين کې لاره درلودله او داسې ښکاره کېدو، لکه درست ټرېن چې په يوه اوږده ډبه باندې اړه لري - ولې سړی په آسانه له اولې ډبې څخه تر آخېرنۍ ډبې پورې تلی راتلی شو - او بل ، دَ ډبو ترمنځه جوړې دې لارې داسې څرګندَولو لکه دلته چې مسافران په رېل ګاډيانو کې بې ټکټه سفر نه کوي او نه دَ ټي ټي دَ چېکنګ په وخت له يوې ډبې څخه بلې ډبې ته ځان پُټولو دَپاره هلې ځلې کوي - لنډه دا ، چې په خپل برت وزمه اوږده سيټ باندې کښېښولو او دَ نيږدې ډائينګ کار په يوه صوفه وزمه چوکۍ کې کښېنستم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شاوخوا ځینې نور خلک هم ناست ؤ – دَ زیاتره خلکو سترګې په ما کې کېدای شي په دې وجه ښخې وې ، چې دَ څېرې کړو وړو مې له ناستو ټولو خلکو سره هیڅ سمون نه خوړَلو - ولې هغوئ ټول پیت پوزې وو او زه په کې دَ کاکاشاهي دَ نسل یوازینی کس وم - یَو وخت مخامخ ناسم ځوان ، چې په څنګ کې یې ګرل فرېنډ ناسته وه ، له ما پُوښتنه وکړه ...

Hi Mr. Where do you come from?

او بیا یې زما دَ ځواب انتظار لا نه وکړو او خپله یې مخته وئیل ...

Are you Indian?

ما ورته وئیل ...

" یَه .... زه انډین نه یم "

لا به مې نور ورته وئیل ، چې بیا یې پُوښتنه وکړه ...

" ایرانی یې که عرب ؟ "

ورسره ناستې ګرل فرېنډ یې په خندا کې وئیل ...

" نو ... نو انګلېنډ "

او دَ دوئی په خبرو دَ نورو ناستو خلکو هم راته پام شو .. نو ځکه مې په خندا ورځخه پُوښتنه وکړه ...

" زه او انګرېز ... دا خبره تا څنګه او په کومه حواله وکړه ؟ هغه خو سره او سپین خلک دي او زه .... زه خو"

انجلۍ چې لا یې هغه رنګه غاښونه سپین کړي وو ، وَوئیل ...

"All looking same same "

دا خبره چې یې کوله نو لاس یې په خپله پوزه باندې ایښی وو - ګوا ټول دَ جګې پوزې خلک یَو رقم مونبږي - دَ پېژندنې په اړه دا مجلس تر ډېره پورې تود وو ... که څه هم ستړی وم او خوب ته مې ټالۍ وهلې ، خو دَ دې مجلس څخه پورته کېدو ته مې زړه په دې نه کېدلو ... چې په داسې رنګه خو ما دَ دې خلکو دَ روئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خوی او خصلت صحیح اندازه لګولی شوه – ولې چې هوشیاران واي ، چې سړی په سفر کې پېژندل کېږي او ما دَ دوئی اندرون ته ادراکي نظر اچولی ؤ – ټرېن ۳۵ منټه سفر کولو ورسته وَدرېدو ، ما پوُښتنه وکړه چې دا سټېشن دی.. هغه هلک وَ موسېدو او راته وئیل یې...

" یَه ... دې وخت ټرېن دَ سنګاپور او ملائیشیا په باډر ولاړ دی او دَ اِن آؤټ تر مرحله تېرېږي"

او بیا چې ټرېن ځنګه مختته روان شو، نو له دې همسفر یارانو څخه مې اجازه واخیسته او په خپل اوږده سیټ باندې وَغزېدم - دَ درستې ورځې ستړیا داسې دَ کاره ایستلی وم، چې ځنګه مې سترګې پټې کړې ، نو خوب په خپله غېږ کې واخیستم – او بیا زه وم او چپه راسته خوبونه ... څو ځله مې سترګې هم خلاسې شوې ، خو داسې به مې وَسنجَولو ، لکه زه چې ماشوم وم ... په ځانګو کې پروت یم او څوک مې کرارکرار ځنګوي - نو ځکه به مې سترګې بیرته سره وره غلې -

*****

سهار شپږ بجې خواته مې له خوبه سترګې خلاسې شوې - دې وخت ټرېن له کوالالمپور څخه دَ یوې ګنټهې په واټن باندې ؤ - راپورته شوم ، دَ ډبې وَ واش روم ته وره غلم، مخ لاس مې پرېمنځلو او ږیره پنر تېر راتېر کړو - په ډائینګ کار کې مې لا چائې سمې نه وې کړې ، چې ټرېن دَ خپل ټاکلي وخت څخه تش لس منټه په ځنډ ، ګوا لس منټه بالا اووه بجې کوالالمپور رېلوې سټېشن ته وَرسېدو - په انټري کولو کې څه نیمه ګنټهه وَلګېده - چې دَ سټېشن څخه دباندې راوَوتم،نو لمر بنه بالا راغلی ؤ – پیاده مې یوې خواته مخه وکړه – په دې روډ باندې له ماڅخه پرته بلا ډېرې انجونې او واړه لوی هلکان دَ بېلابېلو سکولونو او کالجونو یونیفارم اغوستي یوې بلې خواته په غټو ګامونو روان ؤ- نیږدې یَو ریسټورېنټ کې کېنېنستم او چائی سره مې څو دانې بسکوټونه وَخوړلو – بیا چې سګرېټ ته مې تلی بلوله ، نو دې وخت زما په ګهړۍ کې دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هبواد په سمه پنځه منټه بالا اتهه بجې وې –ګوا دَ ټاکلي پروګرام په سمه زما او دَ مهُبش وري دَ ديدن تر منځه بس فقط ۵۵ منټه پاته ؤ –

نهه بجو ته لا څو منټه پاته ؤ، چې زه دَ سېنټرل مارکېټ کوالالمپور په غټ ګېټ کې يَو اړخ ته ولاړ وم - شاوخوا مې سترګې غوړَولې او سوچ مې کولو ، چې اوس به راځي ... اوس به راځي ... يَه له دې خوا به راځي ... يَه يَه له هغې خوا به راځي ... بس چې څنګه راغله ، نو لاس په لاس به دواړه مارکېټ ته دننه کېږو ... زه به هغې ته تحفه اخلم او هغه به يې ماته .... هو ، کېداى شي چې په يَو نيږدې ريسټورېنټ کې هم کښېنو ... بيا به لس نيمې بجې خواته ورځخه اجازه اخلم او دا به ضد کوي ، چې هغه هم راسره ائيرپورټ ته ځي - هلته به هغه په ژړا ژړا ما خدائی ته سپاري او زه به ډاډګيرنه وَرکوم ، " ته فکر مه کوه ، زه به هرکله ليکونه درته رالېږم او هغه ټول تصويرونه هم ... کوم چې ما او تا په تېرو ورځو کې په هوټل ګرېنډ کانټينېنټل کې دَ وصال په وخت اخيستي ؤ" - بس دغه رنګه يوې خواته دَ شېخ چلي غوندې په سوچونو کې غرک ترک وم او بلې خواته مې دَګهړۍ ستنې په ډېره چټکۍ باندې دَ لس بجو خواته رواني وې - زړه ماتی به شوم ، خو دَ مهُبش وري هغه پخوانی جنون چې به راپه زړه شو ، نو راتګ به مې يې باوري وګڼلو –مګر ترڅو پورې ؟آخير پاى دا باور هم کرار کرار په مايوسۍ او محرومۍ کې بدل شو - اوس که څه هم نا اُميده شوى وم ، له هغه ځاى مې ښوريدو ته زړه نه کېدو –ما وئيل کېداى شي ، چې راشي ... مګر دا نه راتله، نو نه راغله–

لنډه دا ، چې په ټېکسي کې کښېنستم ... يَو ځل مې دَ مارکېټ وَ ګېټ او شاوخواته سترګې وَ ځغلولې او ډرائيور ته مې وئيل ....

" ائيرپورټ ته درځه "

دلته ټېکسي دَ ائيرپورټ په لور منډه وهله او هلته زه دَ مهُبش وري په سوچونو کې غرک ... کله وايم ، چې کېداى شي ، ډيوټي يې بدله شوې وي ... کله وايم چې کېداى شي، چه هغه لومړي ملاقات کې لا راڅخه بېزاره شوې وي - بيا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره وايم ، يَه داسې کيسه که واى ، نو په لومړي ملاقات کې به يې دَ نن دَ ملاقات دَپاره ضد نه کولو - په دغه رنګه ګډو وډو سوچونو کې زه يولس بجې خواته ائيرپورټ ته وَرسېدم - هلته مې هم تر يَو څه وخته پورې هيله وه چې کېداى شي دَ آخيري سلام دَ پاره راشي – ولې چې خبره خو وه چې زه نن دَ فلاني وخت په فلائټ کې دَ دې له هېواده وَځم – قسمتونه مو سره نه وو شوي، نو ځکه دا نه راغله - او ښه مې په ياد دي چې کله دَ تهائي ائير وېز انټرنېشنل کاؤنټرونه دَ بورډنګ کارډونه وَرکولو دَپاره پرانستل شول ، نو دَ مايوسۍ او محرومۍ داسې څپه راباندې راغله ، چې نه پوهېدمه ، څه وَکړم او بيا مې کولى هم څه شو ؟ ولې چې اوس خو وخت زما له لاسو ځخه وتى ؤ –

****

دَ عجيبه غوندي کېفيت سره مخامخ وم .... که مې هر څو ماشوم زړه په ژړا سر ؤ او کرارېدو نه ، خو په ځان پورې خندا هم راتله - ولې چې دَ تعلق په اړه دغه دَ يَو څو ورځو پېښه ، محض يَو اتفاق وو ، نور هيڅ نه ... او داسې پېښې په ژوند کې په هر دويم ګام سړي سره پېښېږي – هرڅه هرڅه ، خو زړه مې په دې ګرَم نه ګڼلو ، چې زړه خو بس زړه دى ... په هرې ښکلا باندې غولېږي او په سينه کې ورته ټوپونه وهي – منم چې وِيرجن کېفيت عارضي ؤ- لاکن دَ يَو شاعر دپاره ... که نور نه ، دَ شاعرۍ کولو سوب په حواله بې معنا نه - نو ځکه مې دَ نه غوښتلو پرته هم خپل دا نظم په زړه باندې بيا بيا راوربدو – که څه هم دغه نظم دوه کاله په خوا په يَو بله موقعه ما په پښين کې په کال ١٩٩٠ع کې ليکلى وو- خو دې وخت زما دَ کېفيت ، حالت او خټه شوؤ خيالاتو ترجماني يې کوله – نوځکه زه غواړم، چې هغه نظم دلته نوشته کړم .... داسې نه چې زه خپل لوستونکو ته سهار جواب ده يم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبَولی تعبیر

ستا په لیدو راته زړه وَوئیل
هېر زړیه شوقه !
په فرېبي نظر دَ سترګو
غُولېدلیه شوقه !
دا ملاقات هم دَ خوبونو یوه برخه بوله
ځکه چې دا خېره ... هغه خېره وه ... بله نه وه ،
چا ، چې دا ستا قلم په تورو باندې وَژغوئ
چا ، چې په ځان پسې په روغ ځان لېونی کړلې ته
که یَه ، ته وائې ...
چې دا خوب نه ؤ
تعبیر ؤ دَ خوب ،
نو دا ښائیست دَ جنیۍ نه
دَ یَو پرۍ کېدی شي
او په دې ته هم ښه خبر یې لېونیه شوقه !
چې ښاپېریانې خو اکثره
په خوبو کې راځي

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ تهائیانو په کرانګ تهیپ کې

تاثراتي لنډیز---

"که څوک انسان تر ځناوره هم په بد او لړلي حال کې لیدل غواړي، نو هغه دې په خپل ژوند کې یَو ځل خامخا تهائي لېنډ ته په چکر شي ... خپله به یې په سترګو وَویني ، چې دغه دَ عظمت په جامه کې پټ انسان چې کله خپلې مخې ته ایله کړلی شي ، نو څومره په اخلاقي توګه وَلوېږي.....؟ خبره دا نه ده ، چې ګوندې دَ دې هېواد خلګ په ښو او بدو نه پوهېږي - بلکې زه فکر کوم چې هرڅه دلته له کسته کېږي - څوک یې کوي ؟... څله یې کوي ؟ او دَ چا په ضد یې کوي ؟ دَ دې خبرو ځوابونه به هغه وخت مخې ته راشي ، چې کله دغه تهائي هېواد دَ نیمې نړۍ دَ خلګو دَ پاره دَ مرګ دَ فرښتې پرته دَ اول یا دویم بادارحېثیت وَمومي"
(شوق)

؟

پټایا او تر بنکاکه
تر آئي لېنډه دَ کورال ما
کومه پېغله
تهائي پېغله
په بنو کې وَ پئیله
خو ، خبر نه یم چې څله ؟
چې یې څُله ځُلې له راوړله
ما به شاته ځینې ټوپ کړو
په څلورو به وَځغاستم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به هم وَ روژ دېدله
راپسي به ګرځېدله....
پټ پُټانې به شروع شو،
زه دَ مخه، دا تر شا شا
لکه روګې، رُوح مې اخلي
پُټېدمه .... وېرېدمه
کله یَو "بار"
کله بل "بار"
خو، نه زه ترې ورنه پټ شوم
اړونه دا ترې شوه پاته

(شوق / پټایا بیچ - تهائي لېنډ / ۱۹۹۲ع)

دَ جنورۍ په ۲۷ مه نېټه کال ۱۹۹۲ع کې چې، څنګه په سبانګ ائیرپورټ کوالالمپور کې دَ تهائي ائیر وېز انټرنېشنل TG 416 کاؤنټرونه بنکاک ته تلونکو مسافرانو دپاره خلاس شو، زه هم په لائن کې تر ټولو ورسته وَدرېدم - یوې خواته که زه دَ لائن سره سره مخته روان وم، نو بلې خواته دَ سهېلي لمرختیځې ایشیاء له زړه څخه کرار کرار وتمه هم، او شاته پرېیښې یادونه وار په وار راباندې غمېدو هم—نو ځکه مې دَ شاوخوا چاپېر په ورستي ځل په مزغو کې ثبت کولو هڅه کوله - هرچا او هر څه ته مې ډېر په ژوَر نظر کتلو او بیا هغه وخت هم راغلو، چې ما خپل پاسپورټ او ټکټ له ملائیشیا څخه دَ وتو دپاره په کاؤنټر ناستې "ملې" پېغلې ته وړاندې کړو - انجلۍ یَو ځل ماته وَکتو او بیا یې په پاسپورټ باندې دَ خروج ټاپه وَلګوله او بورډنګ کارډ یې سره دَ ټکټه زما په پاسپورټ ږدلو په وخت وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته دَ څه دپاره روان یې ؟"
" په چکر باندې ځم"
ما ورته په عاجزئ ځواب ورکړو ، له دې سره وخت لکه چې ډېر وو او یا زه آخیري مسافر وم ، چې راسره په ټوکو شوه ...
"زړه دې لکه چې دلته نه ولګېدو ، چې دومره ژر روان یې او هغه هم بنکاک ته ..."
او بیا یې ځان سره نیږدې دې بلې کاؤنټر وَ انجلئ ته په خندا خندا کې وَوئیل ...
" په بنکاک کې داسې څه دي ، چې هر ځوان ورته روان دی ؟"
هغې بلې هم وَخندلو او وئیل یې ...
" په بنکاک کې نو... نور څه دي.... بې دَ لېډي ... لېډي"
او بیا دواړو په یوه صلاح کلک وَخندلو ... لازمې خبره ده، چې ما به هم ورسره غاښونه سپین کړي وي او په ځواب کې مې لږ غوندې په اړامه انداز کې ژغ وربانديې وکړو ...
" یَه داسې خبره نه ده ، دا لېډي.... لېډي خو دلته هم شته او ولې ته نه یې لېډي مخامخ ناستې انجلئ خواته چې مې اشاره کولو په وخت دا سې وَوئیل، نو دَ نېږدې کاؤنټر هغې انجلئ زما دَ خبرې په ځواب کې داسې په شرارت وَوئیل ...
" ستا دا لېډي که خوښېږي ، نو پاته شه دلته ... دا به واده درسره وکړي"
او کټ کټ یې وَ خندلو او بیا چې زه مخته تېرېدمه ، نو داسې څوکه غوندې مې په لغازي موسکا کې ورته وَ وئیل ....
" دَ زامنو پلار یم ... وایه څه دې خوښه ده؟" او په خندا ورڅخه تېر شوم –زما په دې شرارت دواړو وَخندل او تر ډېره یې راپسې نارې وهلې ..
" ایډز .... بنکاک ... ایډز "
*****
اوس بیا زه وم ، چې په جهاز کې ناست ، تهائي هېواد ته روان وم - هرڅو چې به مې سوچونه یوې بلې خواته اړَولو هڅه کوله ، نو بیرته به مې مزغو ته هغه توره بلا راننه وته ، چا ، چې دَ نړئ زیاتره خلګ.. یا خو وَخوړل او یا یې له ډېرې ویرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څخه دَ یو بل له ملاقاته څخه وګرځولو - زه ملامت نه وم، دَ دې ځای دَ ابهٔز په باب مې دومره لوستلې او اورېدلې وو ، چې اوس راته تهائي لېنهٔ دَ انسانانو نه ، بلکې دَ اژدهاګانو ، لېوانو ، مارانو او سړي خورو ځنګل محسوسېدو - نور خو نور ... وایم ، چې دَ تهائي جهاز ائیر هوستېسه له څنګه څخه تېرېده ، نو ځان به مې ورڅخه راټول غوندې کړو .... هو ، ما ګڼل ، چې چرته دَ هغې په لمس هغه توره بلا را څرمه نه شي - ګوره چې دا ویره مې څنګه یَو دم زړه ته راننوتې وه؟ ګنې له ملائیشیا څخه چې راتلم ، نو داسې هیڅ خبره نه وه - کېدلی شي ، چې دَ ائیرپورټ دَ هغو مستو انجونو ټوکې مې په رښتیا را اړَولې وي - بس په داسې رنګه ګډو وډو وسوسو او واهمونو کې دَ بنکاک په ائیرپورټ باندې له جهازه کښته شوم - ښه مې په یاد دي ، چې دَ ختېه شوي طبعیت له سوبه مې داسې وَسنجَوله ، لکه زه چې دې وخت په مځکه نه، بلکې دَ یوَ لوی اژدها په خُله کې راکښته شوی وم –

دَ بنکاک ائیرپورټ په هره معنا غټ، ښائیسته او خوش رنګه وو – حال دا وو ، چې پنځه یا لس منټه ورسته یا خو یَو جهاز الوتو یا کښېنستو - قسم قسم مخلوق دَ خدائی په کې ګرځېدو - دلته مې زړه څه په ځای شو او خیال مې کولو ، چې داسې کیسه به نه وي ، لکه چې خلګ په دې هېواد پسې ژغېږي - ګنې په دومره زیات شمېر به دا خلګ دَ لرې لرې څخه ورته نه راتلو- او په تېره هغه سره سپین خلګ ، چې دَ ښه صحت له سوبه یې اوسطاً عمر هم له ټولې نړۍ څخه زیات دی او له هر رقم ناروغۍ څخه نه یوازې خلاس بلکې ځان ژغوري هم - خبر، چې له ائیر پورټ څخه څنګه دباندې را وَوتم، نو یَو دوه درځنه ټېکسي ډرائیوران داسې رابانديې مات شولو ، لکه زه چې دې وخت هغه یوازېنی مسافر وم په دې ائیرپورټ کې ... ایله یې جامې راباندې نه کړې څیرې –ولې چې هر چا دَ ځان په لور کښَولم – خو زه له هیڅ یَو چا سره هم نه شوم ست او دَ ائیرپورټ ټېکسي ستېنهٔ آفس ته مې ځان وَرسَولو - یَو ټېکسي مې کرایه کړو او دَ بنکاک دَ بازار په خوا مې مخه وکړه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په سړکونو ډېر زيات ټرېفک وو ... دومره زيات ، چې ګاډی به هر پنځلس يا شل منټه ورسته درېدله – ډرائيورتر ډېره په پټه خُله خپله ګاډی چلوَله ... خو ، يَو وخت يې راباندې ژغ وکړو ...

"سر ! تاسو کوم هوټل ته ځئ ... ګران او که ارزان"

ما ورته وئيل ...

" يَه ډېر ګران نه ... بس داسې برابر غوندې هوټل ته مې بوځه"

ما به لا اوس نور څه ورته وئيلو چې ده يَو البم رامخته کړو ... په البم کې دَ ډؤل ډؤل انجونو تصويرونه لګېدلي وو - بدن مې بڒَې وَنيولو او البم مې بيرته ورکړو - زما په داسې بې رُخۍ که څه هم هغه پوهې شوی وو خو دَ هرڅه پرته يې هم لا بيا بيا لېډي لېډي ، مساج مساج رنګه خبرې راته تکرارَولې – ما ورسره هيڅ نه منلو او نه زه لېوني سپي خوړلی وم چې به مې ورسره منلو - چې کله ډرائيور مايوسه شو ، نو يې په ډېر هنر خبره په بله واړَوله او راته وائي ...

"که ته سبا ستړي توؤر کول غواړې. نو دَ درستې ورځې په کرايه راسره جوړ شه"

ما وئيل ...

" دا دې نو اوس دَ کار خبره وکړه ... وايه څو به اخلې ؟ "

"دولس سوه بهاته "

ده وئيل ... او بيا دَ څه بارګېننګ کولو ورسته راسره په زر بهاته ست شو - او دوې ګنټې ورسته ، ګوا ماځيګري خواته يې په هوټل ليپرټي کې کښته کړم ، راسره کاؤنټر ته لاړو او په څلور سوه بهاته يې راته خوُنه وَنيوله –او بيا دَ سهار دَ نهو بجو دَ راتګ په قول رُخصت شو –

خوُنه مې دَ هوټل په دريم پوړ باندې وه ... دومره غټه او داسې جوړه وه ، چې يوازې ځان راته په کې بد ښکاره شو - لاکن بيا چې به مې بلا دَ مزغو دروازه راوَټکوله ، نو غوږو ته به مې لاسونه يوړو او کليمې به مې په ځان چُوف کړې - په سړو اوبو وَ لمبېدم او په ټېلي فون مې دَ چائی آرډر ورکړو – دَ تنهائی غم غلطولو دپاره په دې کوټه کې يوې بلې خواته ګرځېدم او چې يَو وخت مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهړکۍ پرده لرې کړه ، نو څه ګورم، لاندې سوئمنګ پول دی او تر نیم درځن زیات نرینه او ښځې یا خو په کې لمبېدلې او یا په اوږدو سپینو پټه دارو چوکیانو پرتې وې - یَو وار مې دې زړه لا راته وَوئیلو ، چې ورکښته شم ، څه دَ لمبېدو شوق په ځای کړم - مګر بیا راته خپله ایکړې دَ شوق په لاره کې خنډ شوه - ما لا دَ کهړکۍ له شیشو دباندې کتلو ، چې دَ خونې دروازه خلاسه شوه ... یَو تهائي ځوان چائې راخیستې وې ، دَ چائې لوښي یې په مېز کښېښَولو ، شاوخوا ته یې په خونې کې وکتلو او بیا یې په حېرت راڅخه پوښتنه وکړه ...
"ایکړ یې .... دوست نه لرې ...؟ "
ما وئیل ...
" یَه ... ولې ، خېر خو دی چې پوښتنه دې وکړه ؟ "
اوس ګوره چې زما لهجه سخته وه او که زما ایکړې یې په مزغو بار شوه ، چې هغه ځوان یَو دم له خونې څخه وَوتو –
دَ چائې څیښلو ورسته مې دَ بې ریموټه غټې ټي وي په چېنلانو باندې ګوتې وهلې ، چې دَ چائې لوښې وړلو دپاره خلافً توقع یوه ښکلې او ډېره خوُرې شان تهائي پېغله په کوټې رادننه شوه - یَو ځل مې زړه ته دا خبره راغله چې دَ دې خلګو لکه چې په ما دا ایکړې نه پیرزؤ کېږي - خېر ، هغې انجلۍ یوې خواته دَ چائې لوښې ټولوَلو ، نو بل خوا یې ما ته په وار وار داسې په مینه او معنې خېزه یعنې په موسکنې شرارت راته کتلو لکه زه چې یې له ورکو غوښتم او دغه یم چې پیدا یې کړم - ما ورڅخه اخلاقاً پوُښتنه وکړه ...
"په دې هوټل کې کار کوې ؟ "
هغه یو وار وَموسېده او بیا په ما ته ګوډه انګلسۍ کې راته وَوئیل ...
"هو ، په دې هوټل کې کار کوم، لاکن دَ روم سروس کار نه ... "
دَ دې په داسې خبره مې زړه ته رالوېدلی شک په یقین بدل شو - او پُوهی شوم چې هغه څه غواړې ، خو دَ هغې دَ داسې اشارتې سَت باوجود مې هم خپلو خوائشاتو مخته ماته نه وَمنله ... ولې چې دا انجلۍ که څه هم دَ سترګو وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ډېره ښه او ښائيسته بريښېده ، خو همت مې ځکه نه شو کولې چې خبره بيا تر منځه دَ مرګ او ژوند راغلې وه او ما نه غوښتلو ، چې بې وخته مې دَ اېډز بلا وَ خوُري - ځکه چې ځنګه ځنګه دې تلکې راته درَولې، هغسې زه ورځخه وار په وار ذهني طور ليري کېدم - آخير پائی چې ويرې راباندې ببخي زور وَ کړو ، نو لاسونه مې ورته جوړه وَنيولو ... لا به مې اوس ورځخه بخښنه غوښته، چې هغې هم زما په رنګه خپل لاسونه جوړه ونيوَلو او په موسکا دوه قدمه داسې رامخته شوه، لکه ما چې دَ بخښنې په ځای ورته بلنه وَرکړې وي او راته په تهائي ژبه کې وائي ...

˝ Kop Khum Krap ˝

چې مطلب يې شايد دَ ˝مننې وئيلو˝ وَتو- ولې چې دغسې توري په جوړه نيولو لاسونو باندې ما دَ تهائي ائير وېز په دروازه کې ولاړو ائيرهوسټسانوله خلو ځخه دَ سوارليانو وَ جهاز ته دَ ورختلو او کوُزېدلو په دواړو موقعو کې دَ ˝ Sawatdee ˝يانې˝ هيلو˝ او ˝ښه راغلې˝ رنګه تهائي توري سره ګنډلي اورېدلي ؤ - نو ځکه راته دَ خپلې تېروتنې احساس وَشو او ژر مې لاسونه لاندې وَځنوَلو او له خُلې مې دَ ˝سوري... سوري˝ تکرار ځه شروع شو ، چې دَ هغې تهائي پېغلې له ځېرې ځخه موسکا يَو دم وَ تښتېده - او په تندي کې يې دَ کرکې دَ تروؤ نرئيو ګوُنځو سره دَ زړه ماتې خاموش اظهار غاړه غړې کولو سم دستي زما له خونې په غتو ګامونو دباندې وَوته - اوس که يوې خواته مې دَ خدائی شکر ادا کولو ، نو بلې خواته مې په خپلې دې نادانسته غلطۍ خندلو هم -

*****

دا لومړۍ شپه مې دَ خوب ځخه پرته په ټېلي ويژن کې دَ تهائي ژبو او يو نيم انګلسۍ ژبې چېنلونو کتو يا دَ تهائي ائير وېز دَ يوې معلوماتي کتابچې ˝ اې ګائيډ فار ټوُرسټ˝ لوستلو او ځه ځه په ګډو وډوخوبونو ليدلو کې تېره کړه - تهائي لېنډ ، دَ سهېلي ايشياء په ۷۲ صوبو باندې اړه لرونکی يَو داسې هېواد دی چې په کې دَ کال ۱۹۹۲ع دَ سرکاري شمېرې له رُويه ۵۰ مليونه خلګ مېښته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي - په کوم کې چې **۹۵** فیصده دَ بُدها منونکي، ۳.۹ فیصده مسلمانان ،**۵**.
فیصده کرسچن او **۲**. فیصده نور و مذهبونو څخه اړه لري - دلته درجه حرارت
سرکال له C ̎ **۱۹** څخه C ̎ **۳۸** پورې وي - مطلب دا ، چې هلته خو نه دَ جېکب آباد
غونديې ګرمي راځي او نه دَ ګلګت او دَ کوئټه غونديې يخ ... دَ براعظم دغه هېواد
دَ چیني او هندي ژواکونو تر اثر دلاندې پاته شوی دی - دَ تهائي ژواک ښوؤنه
که یوې خواته دَ تهائي طرز کلاسیکل پېنټنګز ، لرغوني آثار، دَ بُدها او
ډرېګون په خپل خپل غوره ډؤل جوړو بُتانو کې کېږي ، نو بلې خواته يې
رواجونه ، بېل بېل اړخيزه تړون ، کشت کرونده ، خوراک څېښاک ، څُوئيونو او
ناسته پاسته هم دَ ژواک ښوؤنه په ښه ډؤل کوي -
تهائي ژبه دَ دُنيا دَ نورو ژبو څخه په دې خبره ځانګړي ګڼلی شي ... چې دَ دې ژبې
هر توری يَو سېلابیزه Mono Syllabic دی - او بیا يَو توری که په پنځه
آوازونو کې وَ وئيلی شي - نو دَ هر (Tone) سره ادا شوی توری بېلې بېلې
معناګانې یا مطالب لري - لکه په غټ یا اوچت ژغ کې ̎ Suea ̎ وَ وئیلی شي ،
نو مطلب يې دَ زمري وَ ګرځي ... خو که دغه توری په کښته یا واړه ژغ کې له
څُلې څخه وَ ایستلی شي ، نو معنا يې دَ ټپرۍ یا غالۍ شي او بیا هم دغه
پورتنی توری په بېخي څوکه او پُس پُسي کې له څُلې راوَځي، نو معنا يې دَ
جامې خبرې -

*****

دَ سهار چائی څيښلو (ناری کولو) او دَ ضروري تیاري ورسته مې بېګ په اوږه
راوَځړولو او په پروني نيول شوي ټېکسي کې دَ بنکاک ښار ، چې ورته په تهائي
ژبه کې Krungthep يعنې ̎ دَ فرښتو ښار ̎ هم وئيل کېږي ، دَ سېل کولو په نیت
روان شوم - ټېکسي په بېلا بېلو لارو يَو ګنټهه ورسته ̎ ګولډن بُدها ټېمپل ̎
نامي ځای ته وَ رسېدو - دلته هرې خواته ژېړې ګومبتې ولاړې وې او بې
شمېره لوی واړه او دَ پخوانۍ زمانې جوړ دَ بُدها بُتان نه یوازې دَ نمائیش دپاره
، بلکې دَ هغوئ په وړاندې دَ عبادت دپاره هم ایښول شوي ؤ - دَ ډرائیور Noi

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خلې پټه راته ولګېده ،چې ژېړ رنګ دَ هغوئ مذهبي رنګ دی - خاص خبره مې په دې غټ ټېمپل کې دا وَليدله ، چې تهائيان دَ نورو خاورو يا کاڼو څخه جوړو بُتانو په مقابله کې دَ سرو زرو څخه جوړ بُدها مجسمې ته په دومره ګڼ شمېر او داسې په احترام درېدو، چې زړه ته يَو دم دا خبره راغله ... چې خود لکه ... دَ هغوئ په عبادت کې چې دَ ژېړو زرو دخل وي - دَ غېر ملکيانو پرته ، په ژېړو جامو کې پټ سرخريلي دَ بُدها دَ لارې طالبان يوې بلې خواته ګرځېدو- دَ شرافت او دَ ښه والي يې دا حال ؤ ، چې په هيڅا يې کار نه درلودلو او هر کس خپل سېل يا عبادت کولو ته آزاد ؤ - دَ ټېمپل دننه دَ تصوير اخيستلو او له څپلئيو يا چوَ ټو سره راتللو باندې پابندي وه - چې دَ بُدها له ټېمپل څخه دباندې راوَوتم، نو راسره مل ډرائيور "نوي" څخه مې پُوښتنه وکړه ، چې ...

" دَ بُدها په حقله دې څه خيال دی ؟ "

ده يَو وار ماته په معني خېزه نظر وکتلو، نو يې راته وئيل ، چې ...

"بُدها زموږ (نعوذوبالله) خدائی دی ... هغه موږ ته رزق راکوي او دا دَنيا يې جوړه کړې ده "

بيا يې مخته وئيل ، چې ...

" ما هم يولس مياشتې دَ بُدها په يَو ټېمپل کې ملنګي او طالبي کړې ده "

بس دومره وئيلو ورسته داسې چپ پاته شو، لکه له دې پرته ورسره دَ خپل لاسي جوړ خدائی په باب معلومات نه ؤ ، او نه يې ما سره خبره څېړله - ولې چې دَ تهائي لېنډ په قانون کې دا خبره په واضحه ټکو کې نوښته کړل شوې ده ، چې ...

" دَ بُدها، شهنشاه او ملکه تهائي لېنډ په شان کې هر قسم زباني، عملي ګستاخي نه يوازې لوی جُرم دی بلکې تهائي خلګ يې نه برداشتَوي ... "

نو ځکه ما نه غوښتلو، چې دَ بُدها په باب له چا څخه ښه يا بده پُوښتنه وکړم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر ، ټېکسي يَو ځل بيا دَ بنکاک په روډونو باندې مخته روان ؤ او ډرائيور " نوي " زما دَ دې پوښتنې په ځواب کې ، چې (دا ښځې په روډونو دومره په زيات شمېر ځله ګرځي ؟) ... نو ده وئيل چې...
" دَ تهائي لېنډ ښځې تر نرانو زيات کار کوي او ډېرې پيسې ګټي - ګوا دَ ښار درست سپک کارونه لکه دوکانونه چلوَل او په سېل ځائيونو کې خلګو ته تفريح ورکولو کې دوئی ډېر لاس لري "
مطلب دا ، چې که څه هم مسټر نوي په ښکاره خبره نه کوله ، خو زما مزغو ته دا خبره بيا بيا راتله ، چې دَ ګټې کولو پرته دَ تهائي ښځې دَ سېلانيانو زړونه ټکورَولو دپاره دَ هغوئ سره په هوټلانو کې اوسېده هم په خوښه او په نره کوي- دغه خبره مې په دې په زړه کې رادننه شوه ، چې دلته په دې ښار کې مې مسافران بې دَ تهائي چاکلېټي انجونو دَ ملګرتيا چرته هم وَ نه ليدو ... او بيا دَ تهائي هېواد قانون هم وائي ، چې
" تهائي ښځې ته بې دَ هغې دَ خوښې لاس وَر وړل نه يوازې اخلاقي بلکه قانوني جُرم هم دی "
ګوا دَ دې خبرې څخه مراد ، دلته په خوښه هر څه هرڅه جائز دي –
هو ، دا او داسې نورې خبرې زما او دَ ډرائيور تر منځه کېدلې لګيا وې او سوچونو وهلو ، کې يَو وخت مسټر نوي ګاډی دَ Vimanmek Mansion نامې ځای سره وَدروله - دا ښائيسته ژېړه ماڼۍ چې په چيني طرز جوړه وه او دَ بام نرۍ څوکو يې له آسمان سره خبرې کولې - دَ ډرائيور نوي په قول دا دَ خپل طرز جوړه عالي شانه تاريخي ماڼۍ په کال ۱۹۰۱ع کې باچا Chulatong Korn جوړه کړې وه او په کې له خپلې شاهي کورنۍ سره اوسېدو - اوس دغه ماڼۍ دَ پخوانۍ نخښې په توګه نمائش دپاره خلاصه ساتل شوې ده - دَ دې ماڼۍ عکس په اوبو کې ځکه ښکاره کېدو ، چې مخنۍ اوږده او لويه برانډه يې په شنو ډم اوبو کې ولاړه وه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وخت ورسته ګاډی دَ Wat Chetuphon نامي ټېمپل سره وَدرېده - زه او مسټر نوي دواړه په لوُڅو پښو ور دننه ورَغلو – دلته هم هر لور دَ بُدها رقم رقم جوړ بُتان پراته ؤ - حریان په دې خبره شوم چې دَ بُدها دَ څېرې کړه وړه او په خاص توګه سترګې او پوزه یې څه څه تهائي نسل ته مونېدلي ؤ - او داسې برېښېدو لکه بُدها چې په تهائي لېنډه کې پیدا شوی وي ... که څه هم تاریخ وائي چې دَ شهزاده سُدهارتا ، ګوا ماتما بُت (بُدها) زوکړه دَ نېپال په لومبیني نامي ځای کې شوې وه – دلته یَو ځای په تختئ باندې نوشته ؤ ، چې بُدها له حضرت عیسی علیه السلام څخه ۵۴۳ کاله دَ مخه تېر شوی ؤ - دائی چې دَ ۳۵ کالو شو ، نو دَ ولایت مرتبه یې پیدا کړه او له ځنګل څخه یې دَ انساني آبادیانو په لورې مخه وکړه - او بیا یې ۴۵ کاله دَ خپل دین تبلیغ وکړو - ګوا په اتیایم کال ده دَ خپل عُمر او ژوند رسی وَشلوَله -

یَو بل ځای په دې ټېمپل کې دَ بُدها کومه مجسمه پرته وه ... هلته یې دَ بالا وَ شاته دَ مارانو څو سرونه هم جوړ کړي ؤ ... داسې ښکاره کېدو لکه مارانو چې بُدها په قبضه کې اخیستی وي او یا یې دُښمنان وي او دَ چیچلو دَ پاره ورباندې حمله آور وي - لاکن داسې خبره نه وه، بلکې دَ تهائیانو له قوله دا سرونه دَ مارانو دَ باچا " ناګا " سرونه دي ، کوم چې یَو وخت بُدها په پټه چیچلی هم ؤ او بیا داسې هم وئیل کېږي چې دَ ناګا دَ دې وراني پېښې ورسته په بُدها باندې ایمان راوړی ؤ - نو ځکه خو ناګا خپل پاته ژوندون دَ بُدها دَ سر ساتنې په چوپړ کې تېر کړی ؤ - چې څنګه له دې ټېمبل څخه دباندې راوَوتم، نو په مزغو کې مې دا خبره وه، ګوا دلته دَ بُدها بُتان شته ... نو دَ هغه منونکې هم - څه وجه ده، چې دَ افغانستان په بامیان نامي زرغونې درې او یا ورسره ورته هزارَجات کې دَ دې مذهب منونکې څله نه شته ؟ چرته چې ۵۳ میټره غټ بُدها کم او زیات څه یَو نیم سله کاله وړاندې دَ یَو غره له پانړ څخه تراشل شوی دی ، وجود لري –

له دې بُدها ټېمپل څخه چې ګاډی مخته تېره شوه ، نو مې له مسټر نوي څخه پُوښتنه وکړه چې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته اوس مهرباني وکړه، دَ بُدها له بُتانو څخه پرته هم څه راته ښکاره کړه، چې دَ کتو وَړ وي"
که مې څه هم نه ورته نه وئيل غوښتلو ، خو مطلب مې دا وو، چې چرته مې په ايمان کې فرق نه شي را .... خو بيا هم دَ هغه يې کور ودان چې راته وَموسېدو او وئيل يې...
" دې وخت موږ دَ روز ګارډن په خوا روان يُو - دا دَ خپل نوعيت نه يوازې ښائيسته او دَ سېل ځای دی بلکې دې ځای ته له لرې لرې هېوادونو څخه سېلانيان هم ډېر به شوق راځي"
خبر ، څه وخت ورسته موږ دَ روز ګارډن نامي پارک يا ځای ته دَ ننوَتلو دپاره ټکټونه اخيستو ... دا زرغونه او ښائيسته علاقه په ۲۰ ايکړه مځکه باندې جوړه، څو اړخيزه سېل ځای ۇ - دلته دَ تهائي طرز کليوال چاپېر پرته تهائي رواجي رقصونه، لوبې او رقم رقم مېلې او تماشې نه يوازې دَ کتو وَړ دي بلکې سترګې هم ورباندې خوږې کېدلی شي - دَ تهائي پېغلوله خوا دَ تهائي ژواک ښودنې مې تر ډېره پورې وکتلې - دلته به دې لوبو کې دَ ښځو او نرينه آرټسټانو دَ رنګينو جامو څخه ها غه دَ برايه دَ لوستلي کتاب خبره نوره پخېدله ، چې دلته ګونډې دَ چيني او انډين ژوند ژواک زيات اثرات دي - دَ واده دَ رواجونو دَ ډرامه ګۍ (تمثيلي لوبه) ښکاره کولو په وخت په سټېج باندې يَو تهائي ځوان وئيلو ، چې ...
" په تهائي واده کې دَ ۱۰۸ خواړو اهتمام دَ هلک دَ کورنۍ دَ خوا دَ ناوکۍ او وراباڼو ته دومره ضروري خبره ده ... چې که دَ ټاکل شوي شمېر څخه څه خواړه کم وي ، نو دا خبره ممکن کېدلی شي چې واده سر ته نه ورَسېږي"
نو دې خبرې دا څرګنده کړه، چې په واده کې ولور وي او که جهېز او يا ۱۰۸ خوراکي شيانو غوښتنه .... واده هرې خواته په نړۍ کې نن سبا دَ کور ودانۍ / ورانۍ رواجي لار ليکه وي ... دَ تهائي ژواک ښوۀنې پرته دلته مې دَ فيلانو فُټبال لوبه هم څه وکتله -

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا چې مخته تلو ، نو ډرائيور راته وئيلو ، چې ...
" اوس دې کروکوډائل ته بوځم "
ده به لا نوره خبره مخته وړله، چې ما ورته وئيلو ...
" مسټر نوي .. ! ايله کوه يې ، ماشوم خو نه يم ... بل داسې زړه راکښونکې ځايونو ته مې بوځه پليز "
ده شاته راوکتل او وئيل يې ...
" نو بيا دې (Floating Market) ته يُو سم، هلته هم سېلانيان ډېر ځي "
ورسره مې دا خبره خوښه کړه او ګاډي دَ سمندر په لور مخه وکړه .... يَو وخت ګاډي دَ سمندر له غاړې څخه رادې خواته وَدرېده -
نوي وئيلو ....
"هغه دَ سمندر په مابېن کې دَ وړو وړو نرئيبو کشتيانو ، چې دَ يوې غټې کشتۍ په مثال دَ سبزيانو، غوښو او رقم رقم شيانو مارکېټ ښکاري ... فلوټنګ مارکېټ بلل کېږي... که تاسو وَغواړئ ، نو ورته په چکر تلئ شئ "
او ما هم هغسې وکړه ، څنګه چې ده راته وئيلي ؤ - فلوټنګ مارکېټ (لامبوزن مارکېټ) يوه وړه شان دُنيا وه، چې کشتيانې په سلګونو شمېر دَ رقم رقم سوداګانو دَ خرڅوَلو راخرڅوَلو ذريعه دَ زړخوښيانو تر هانده ګرځېدلې وې او دَ کشتيانو دَ چپوګانو وهلو سره سره په زيات شمېر ښځينه دوکاندارانو خپلې خپلې سوداګانې دَ خوړو موسکاګانو سره تړلې خرڅوَلې - ما هم په کې ځان دَ هغې چاپېريال برخه کړو او دَ روحاني تسکين تر هانده مې خوندونه لُوټلو دپاره لستونې پورته کړي وه - نو ځکه خو يَو ځای راته يوې چټې تهائي پېغلې په ماته ګوډه تهائي وزمه انګلسۍ کې وئيلو ...
" که تا ته دَ ګائيډ ضرورت وي ، نو زه به درسره ملګري وکړم ؟ ټول بنکاک به درته ښکاره کړم "
لومړۍ خو مې ورته يَه کړو ، لاکن دې چې راته دَ خواست تر هانده بيا بيا خواست وکړو، نو په پنځه سوه بهات کې مې خبره خلاسه کړه ... انجلۍ ګائيډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وه ، ښځې ژر بیا لاس په لاس راسره روانه وه او دَ سترګو تر ګُونجویې لا جلا ټکې راباندې غورځوَلې ... دا ښه راباندي لګېده او که بده، خبر نه یم، لاکن وېرېدمه نه ورځخه، ګوره، چې څله ؟

اوس په ټېکسي کې زما او دَ ډرائیور څخه پرته Lek (لیک) نامي تهائي پېغله هم ناسته وه - داسې ژغېدله ، لکه مورِ چې دَ ډېري مودې راهسې یَو بل پېژنو ، یَو ځای دغه پېغله وائي ...

" دا سخو وت روډ دی"

" ته سخووت ایله کوه ... بس دا راته وَوایه ، چې تهائي نران څه کوي، چې هر لورې ته ښځې ښکاري او ټول کارونه یې لاس ته کړي دي؟"

ګوره چې په ګائیډ پېغلې لیک باندې دا خبره ولې بده وَلګېده .. که څه هم هر لور انجونې او ښځې پرېښېدې او که څه بل غم ؤ ، چې هغې راته په سترګو کې سترګې په ډېرې سنجیدګۍ را واچوَلې او دَ ځواب راکولو په ځای یې راځخه پوښتنه بیا کړه ...

" ولې ستاسو په هېواد کې ښځې کارونه ده کوي؟"

ما به لا ځواب ورکولو، چې هغې پېغلې لیک دَ خپلو نرانو په باب څُله خلاسه کړه ...

" نشیان ... جواریان ... ظالمان... ځناوران دي دا زمورِ نران... نور هیڅ نه"

غرض دا، چې بیا یې څه په څُلې ورتلو ... نېغ په نېغه یې وئیلو ، مګر زه حریان په دې وم، چې مسټر نوي ډرائیور چې نر ؤ، دَ هغې خبرې اورېدلې او په څُله یې لاس ایښی ؤ - هو، داسې برېښېدو، لکه هغه انجلۍ چې رښتیا وایي - زه هم نر وم، خو په دې غلی وم، چې دَ هغې انجلۍ په پُرهارونو باندې مې مالګې دوړَولي وې - هغې انجلۍ چې ځان ښه ستړی کړو، نو داسې په ماته څُله باندې پُوښتنه ورځخه وکړو ...

" دې مورِ په کومه روان یُو ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لکه چې زما په دیغیت پوهی شوه ، چې دَ ځواب راکولو دَ مخه ډرائیور نوي ته په خپله تهائي ژبه کې ګډه شوه ... دَ ښه ډېر (((مین مین مین ... میاؤن میاؤن میاؤن))) کولو ورسته LEK په دروغجنې موسکا کې راته وئیل ...

" هې مېن Weekend Market دَ کتلو ځای دی ... بس په یَو څو منټو کې به ورته وَرسېږو "

*****

رښتیا خبره دا وه ، چې دغه Weekend Market نه یوازې دَ بنکاک په غټو مارکیټونو کې یَو مارکیټ ؤ بلکې له لاندېنې پوړ څخه تر آخیري پورتنې پوړه پورې دَ ښائیسته دوکانونو او رقم رقم زړخوښیانو په اړه ځانګړی هم ؤ - دَ نورو مارکیټونو په ډؤل دلته هم درست کاروبار تهائي چټو پېغلو په خپلو لاسونو کې اخیستی ؤ- په پوړ تر سلو څه زیات دوکانونه داسې جوړ ؤ ، چې نه یې دېوالونه درلودلو ، نه یې دروازې وې او نه ځان ځانته بېل بامونه ... بس هر پوړ په یوه ستر هال باندې اړه درلوله او په دې غټ هال کې دَ هر یَو دوکان ځای ټاکنه دَ لرګیانو په ښائیستو دړو یا دَ سپینو اوسپنو په سلاخونو ، دَ فائیبر په رنګینو شیشو او دَ ایلومینئیم په ښائیسته شیټونو شوې وه - له یَو لوړ ځای څخه په دغو غټو پوړونو کې په سلګونو جوړ واړه واړه دوکانونه په یوه نظر کې په آسانه ممکن کېدو - دَ هر یوه دوکان ځان ځانته دَ کارکونکو انجونو دپاره ښائسته یونیفارم ؤ - دلته دَ ژوند هر څه هرڅه خرڅېدلو - ګائیډ پېغلې لیک زه دَ ماشوم غوندې تر لاس نیولی وم او دَ دې بې مثاله مارکیټ په هر پوړ کې او کونې کونې کې دَ ګرځولو ورسته زه دَ یَو ګارمینټس په دوکان تم کړم او ځانته یې یو سوئمنګ کاستیوم خوښ کړو او بِل یې رامخته کولو سره سم راته په ډېره بېباکه انداز وائي ...

" ورکړه پیسې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما څه کولی شو ... بس پیسې مې ادا کړې - ولې چې دَ هغې په داسې سپین سترګې باندې ډېر خشم هم راغلو ... خو په زړه مې کانې کښېښَولو او ورته وَ مې وئیلو ...

" درځه لیک ... چې ځو "

بیا چې څنګه زه او هغه " لیک " له مارکېټ څخه دباندې راوَوتو ، نو قسم قسم وسوسو او ویرو مې په زړه یرغلونه کول شروع کړو - ما وئیل ... " داسې نه چې راباندې تاوان شي " ... او دغسې خبره هم وه – ولې چې زه څنګه یو بل مارکېټ چې دَ اندرا مارکېټ په نوم مشهوره ؤ سره جوخت په کهرانه ګیسټ هاؤس کې دَ خونې نیولو دپاره له ګاډۍ راکوزېدمه ، نو دا راسره سمه کښېته شوله - ګوره چې په زړه کې یې څه ؤ ؟ خونې ته راسره تللو اراده یې کړې وه او یا یې ځان راباندې تللو هڅه کوله چې راسره څنګ کې دَ ماما دَ لور په شان نښتې څه وَ دریده ، چې ورته مې وَ وئیلو ...

" ته درځه په ټېکسي کې کښېنه... زه داسې ولاړم او داسې راغلم "

هغه په مات زړه په ټېکسې کې کښېنسته او څنګه دَ هغه ګیسټ هاؤس دننه لاړم، څنګه مې کوټه َنیوله او څنګه بیرته تر ټېکسې پورې راغلم ؟ نه شوم خبر ... بس که خبر وم، نو دَ هغې تورې بلا دَ ناښکاره موسکني وحشته او دَ ښائیت په سیورې کې پټ له غلچکي او قهرناکه دهشته ، چې دَ یوې تهائي سپین چکي پېغلې په بڼه دې وخت دَ یَو ټوؤرسټ ګائیډ په توګه راخرمه شوې وه -

*****

اوس دَ ماځَستن اته نیمې بجې وې او موږ لا هغسې په شمېر درې ملګري ... ډوډۍ مو سره یَو ځای وَخوړَله - مګر دَ ډوډۍ څخه فاریغېدو سم دستي ډائیور مسټر نوي راته دَ خپل ټېکسي دروازه خلاَسولو په وخت وئیلو ...

" اوس په کار دی چې زه تاسو ستاسې په خوښه چرته کوز کړم او خوشی سم "

بیا یې دَ لږ سوچ ورسته وئیلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" که دَ خپل دې فرېنډ سره "لائیو شو" ته تله غواړئ ، نو به مو ورته وَرسَوم .. بیا به زه لاړ شم خپل کور ته"
زما له خوا ورته ځواب ورکولو دَ مخه هغې پېغلې لیک لاسونه زما په اوږو را واچولو ، او په ډېره با مطلبه ناز نخره کې راته وائي ...
" هو ، هو ډئیر ... موږ به" لائیو شو" ته ځو"
دَ انجلۍ دې له ورخه اوېښتې سپن سترګې خولې راباندې ایله کړې او ځان مې ورڅخه را ټولوَلو په وخت مسټر نوي څخه پُوښتنه وکړه ، چې ...
" دا لائیو شو څه وي ؟"
هغه دَ ځواب راکولو په ځای وَموسېدو او هغې مستې انجلۍ (ګائیډ) ته په خپله ژبه کې ګډ شو .. او بیا څو ساعته ورسته هغې ګائیډ دَ " لائیو شو" په حقله داسې شرمناکې او غېر فطري او تر ځناورتوب لا هم اوېښتې معلومات داسې په خوند خوند راکړو ، چې ایله مې په زړه دوره نه راغله - خدائی حق دی چې دَ دغې شو څخه څه، وایم ... چې دَ دې انجلۍ دَ بې حیائۍ څخه مې کرکه وَشوه ... او یَو دم مې ژبه په خُلې کې ورته په ښوربدو شوه ...
" لیک .. که ته اوس کور ته تله غواړې ، نو مسټر نوي به هم دَ دې وَکور یا چرته دا تله غواړي وَرسوي"
لا به مې نورڅه ورته وئیل چې انجلۍ داسې حریانه غوندې شوه ، لکه ما چې دَ هغې تر" لائیو شو" دَ بې شرمۍ تر هانده ورته بد او ناروا وئیلې وي - نو ځکه خو یې په ډېر سوالیه انداز تپوس وکړو ...
" ولې ... زه به له تا سره نه اوسېږم ؟"
دا خبره څه وه، لکه ټک چې یې راباندې وکړو او دَ نن نیمې ورځې او دې ماخُستن په ببلا ببلو موقعو دَ هغې له بېباکۍ په ما کې دننه راجمه شوې ټوله غُصه مې له خلې داسې را بهر شوه چې لکه جوړه زه هم دَ تهائي اژدها په جامه کې راڅرګند شوی وم او دَ سره تړکېدونکې اور لمبې او خړُوڅکې مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربانديږ ورَولېږ - نور به مې څه او څه نه وي ورته وئيلې ، خو په آخيره کې مې ورته وئيل چې...

" مائينډ يُور اون لېنګوېج اوکې ... ته يَوه ګائيډ يې او بس ګائيډ اوسه" هغې به لا اوس معذرت کولو ، چې ما ورته له بټوې پيسې را ايستلو سم دستي وَوئيل...

" دا واخله خپلې پيسې او خپله لار وهه ښه"

او بيا چې په هوش کې راتلم، نو دې وخت دَ ټېکسي دَ شا په سيټ کې ناستې هغې پېغلې ګائيډ ليک زما په لور داسې په سرو سترګو کتلو ، چې څنګه مې سترګې ورسره څلور شوې ، نو په څېره يې دَ مايوسۍ يو رنګ تلو او بل راتلو –

*****

دَ سپېل کولو په څلورم سهار ، ګوا په ۳۱ مه نيټه دَ جنورۍ ۱۹۹۲ع دَ " نوري ټرېولز کمپنۍ" په "پټايا سائټ ټريپ" کې دَ اوؤ سرو انګرېزانو او يَو پاکستاني ملګري سره په وېګن کې ناست دَ "پټايا بيچ" په لور روان وم - کم او زيات څه ۱۴۵ کلوميټره لرې دا نامتو سمندري څنډه يا غاړه په تهائي لېنډ کې کتل دومره ضروری ده لکه په پاکستان کې لاهور کتل ، چې پنجابيانو ورسره دَ پاکستاني کېدو شرط ايښی دی - دَ پټايا بيچ په لور تلونکې لارې ځای ځای په ورو او غټو آباديانو باندې په مابېن يا يو څنګ بل څنګ تېرې شوې دي - عجيبه خبره دا وه ، چې ښاري سيمې وې او که کليوالې ، دَ سړيانو په مقابله کې ښځې په ښځې زيات شمېر تر سترګو کېدې -

اختر قزلباش چې دَ کراچۍ اوسېدونکی ؤ زما په څنګ کې دَ خپلې تهائي ګرل فرېنډ سره ناست ؤ - ډېر زړخوږی ، دروند او خوشحاله ځوان ؤ .. يو ځای يې راته وئيل ...

" داسې خو زه جرمني ته تلم، لاکن تر هلته ورتګ له مخه مې بنکاک په لمبو کې ځان سوځېدو ته زړه وَشو ، نو ځکه دلته راغلم او دا زما ګرل فرېنډ ګرېني ده ، چې راڅرمه ده"

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه ګرل فرېنډ ؟ دَ مغربي اصطلاح په سمون او که هسې دَ تهائي دَ ننني کلتور دَ يَو يا دوؤ شپو ګرل فرېنډ - ما ورڅخه پوښتنه نه وَکړه ... او خپله مې دا خبره وَسنجوله چې هغه دَ يوې يا دوؤ شپو ناوې وه - اختر او ما په اُردو کې دَ يو بل وَ زړونو ته لارې جوړَولې او نور مې دَ وروروئ احساس ته وده ورکوله - په دې وېګن کې مې دي بل اړخ ته ناست يَو ښکلی او دنګ دَ نيوزي لېنډ ځوان چې نوم يې تهامس ؤ هم په خوُی او بوُد او دَ ګپو په اړه بد نه ؤ – يَو وخت دَ ايډز په باب يې خپله رائيې له دا سې دليل سره وړاندې کوله ...

" دَ ايډز عالمي شوشه هسې لاسي خبره ده ، چې دُنيا يې دَ تهائي هېواد په زد کوي .. ګني دَ ايډز مريضان چې څومره په مخته وتو مغربي هېوادونو کې شته .. دومره هيچرته نه شته"

په دغه رنګه ګپو او کتو راکتو کې يولس بجو خواته موږ دَ پتايا په واړه لاکن ښائيسته ښار کې په ګولډن بيچ نامي هوټل کې خپلو خپلو خوُنو ته وَ رسَول شولو - هو ، مازې دَ پنځلس يا شل منټه دَ آرام په نيت –

دولس بجې يې موږ ټول ملګري نيږدې سمندري غاړې ته بوتلو - دې وخت دَ سمندر دغه مشهوره غاړه چې دَ لرګيانو او کانيانو جوړ سايه وانونه په کې ځای په ځای ولاړ ښکاره کېږي ډېر خوش رنګه ښکاره کېده – تر لانچ پورې په وړه کشتۍ کې وَ رسول شولو او لانچ دَ کورال آئي لېنډ په خوا روان شو – کورال آئي لېنډ ، چې فقط **۴۵** منټه فاصله باندې يوه ډېره وړه مګر بيخي زرغونه جزيره (ټاپو) وه ... دې وخت دَ سلګونو سرو سپينو او نرانو څخه داسې ډکه وه چې څوک په بل نه ؤ خبر - که څه هم ټول له جامو څخه تر ډېره هانده خلاس ؤ ، خو دلته دَ يوه سړي هم په ځان دَ سړي ګمان ګوره چې ځله نه کېدو - لاکن بلې خواته هره يوه ښځه په يوه نا يوه مستۍ کې بوخت ښکاره کېده ... بلکې زياترې خو په تکو شنو اوبو کې چړپېدې هم - نور خو نور يو ځای زما سترګو لا درې داسې روسۍ ببغلې هم وَ لېدې چې په ښکاره سينو يې سن بات کولو ... حريان ځکه شوم ورته ، چې زموږ دَ ټريپ دَ ګائيډ له رُويه ... په تهائي لېنډ کې دَ سمندر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړو باندې دَ سن بات کولو په وخت دَ بدن خاص برخې پټوَل لازې دي .. او دلته چې مې دا حال وَ لیدو ، نو دَ تهائي لېنډ قانون راته څه غوندې کمزوره ښکاره شو – او چې دلته خال خال دَ حکومت سړي او ژوند ساتونکې هم ګرځېدو –

دَ واړه ټاپو په غاړه باندې دَ نور ژوند پرته موټر بوټونه ، آسماني سایه وانونه (په آسمان کې دَ الوتلونکو چهتریانې) واټرسکوټران او خای ځای دَ ګېند لوبې هم دَ کتو وَړ او خوندَورې وې - که یو خواته زما په خیال چې زه یوازې هغه سړی هم وم ... چې جامې مې په تن وې – هم ځکه خو به ځینو ماته داسې پورته کښته کتلو لکه زه چې دَ دُنیا دَ داسې رنګه مغربې چارو څخه بې خبره ورته بربښېدم - که څه هم هغوئ په خپل سوچ کې صحیح ؤ ، خو کمزورۍ مې بیا هم چاته په لاس شاید چې په دې وجه نه ور کوله چې پښتون وم - مطلب، چې زه یو ځل یوې خواته په رېګ باندې ناست وم، چې دوې تهائي پېغلې راوَرسېدې او په څنګ کې راسره کښېنستې او وائي...

" مساج مساج ؟ "

که مې څه هم ورسره دا خبره نه وَ منله ، خو خبرې مې ډېرې ورسره وکړې - دا دواړې مسلمانې پېغلې وې او وئیل یې ...

" دَ مساج کار په تهائي لېنډ کې زیاتره مسلمانې پېغلې کوي ، ځکه چې دا تر نورو سپکو کارونو دروند او ښه کار دی "

ما ورځخه پُوښتنه وکړه ، چې...

" نران مو څه کوي... چرته مې په ستاسو دَ شمېر په سمه نه وَلیدو "

هغوئ وئیلو ...

" زموږ زیاتره نران په ښار کې خواري کوي او یا دې خوا ها خوا لانچونه چلوَي "

له دې ځایه ماځیګر خواته بیرته پټایا ستې ته راوړل شولو –

دَ شپې نهه بجې یې Alcazar show ته بوتلو - په دې غټ ننداړتون کې دَ تهائي ژوند ژواک ښوونې په نوې او خوندور ډوَل وړاندې کېدلې - دَ حېرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره دلته دا وه، چې په لوی ستېج باندې ننداړې دَ هرې لوبې او ډرامګۍ او سندرې يا بيا بيا رقصونو ورسته داسې ژر ژر بدلېدلې ، چې دَ سړي به ورباندې دَ جادوئي عمل ګمان وَشو - ګوا دَ ستېج درست ماحول به دَ هرې لوبې دَ موډ په سمون داسې په تادۍ بدلېدو لکه دا هر څه چې ژوندي نه .. دَ يو فلم برخه وي - له دې خوندورې شو دَ کټلو ورسته مونږ ټول ملګري دَ شپې يولس بجې خواته دَ پتايا په فرسټ روډ کښته کړل شؤ ... يو عجيبه غوندې حال ؤ په دې روډ - هر لور رڼاګانې ، بارونه ، سازونه ، دمامې ، مستيانې په ببلابېلو نومونو باندې سرته رسېدلې او دَ دُنيا جهان ټوؤرستانو زړونه يې غولوَلو - داسې بربښېدو لکه مځکه چې ځنګېږي ، خو عجبه بيا هم دا وه چې ودانيانې او مانيانې دَ دې روډ لا هم هغسې ولاړې وې - په هر دويم ګام ښځې او نرښځيان په رنګينو جامو کې نه يوازې ولاړ ؤ بلکې په ښکاره ښکاره يې وَ خلګو يعنې ټوؤرستانو ته دَ هغوئ دَ خوښې هر اړخيزه خواهشاتو پوره کولو دپاره بلنې هم ورکولې - ګوا انساني ژوند او اخلاقياتو رسۍ داسې په آزادۍ دَ شيطاني وحشت په نيت شلولې ... چې زما په رنګه يو ساده پښتون يې په بيا بيا غوړونو نيولو باندې مجبوره کولو - نه يوازې دا ، بلکې دَ روډ په دواړو څنډو ولاړو بې شمېره پېغلو داسې رقم بلنې هم ورکولو ته چمتو وې - چا وئيل ، لائيو شو ... لائيو شو ، چا وئيل ، دا ډسکو ... ها ډسکو ، اې ګوګو ، داسې بار هاسې بار او تر دې هانده چې ځينو دَ لېډي هوم ... لېډي هوم مشهوريانې او بلنې هم ورکولې –

غرض دا ، چې دلته ايمان ساتل وَ سړي ته ګران پرېوځي - ولې چې دلته ښځې او سړي دَ مختصرې مودې دَ رښتې په نيت جوړه جوړه داسې ګرځي لکه هغوئ چې دَ جنم جنم راهسې ملګري پاته شوي وي - بس يَو زه وم، چې نه تش مې دَ ګلانو دَ ښکولو څخه ځان ژغورَلو بلکې دَ پتايا بيچ دَ دغې شپې دَ مستيانو په نوم لوګۍ شوؤ ګلورېنو لارو کې خورو ورو ازغيانو څخه مې جامې هم ژغورلې - هو ، داسې نه ، چې زما په سينه کې زړه نه ؤ او يا سړی نه وم ، خو خبره هغه دَ هوشيارانو ، چې زړه ؤ لاکن همت نه - نو ځکه دَ ببلابېلو ناښکاره ويرو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګری يوې بلې خواته په چکر وم - يعنې شايد چې زه هغه واحد سړی وم، چې چرته هم يوه بار کې نه کښېښستم او نه مې دَ پتايا بيچ په رنګونو کې ځان رنګ کړو –

دَ پتايا بيچ په باب دا خبره مشهوره ده، چې دلته دَ دُنيا جهان خلګ يا ټوؤرسټان (په خاص توګه نرينه) ځکه په زيات شمېر راځي ، چې ورځ په خوب او شپه تر سهاره په ويښه تېرولو عادت دَ رواج ځای نيولی دی - او بيا دَ ښار دَ سمندر دَ غاړې آمدني په يوه ورځ کې لکه يو لکهه ډالره پورې وي - او په دې کې دَ ګټې زياته برخه دې هېواد ته دَ تهائي پېغلو دَ موسکاګانو او رقم رقم روا کړل شوؤ ناروا اداګانو په بنسټ دَ ټوؤرسټانو دَ زړونو دَ غولوَلو له سوبه لاس ته ورځي - وئيل کېږي ، چې دَ دې هېواد په خوشحاليانو ساتلو کې دَ دغو پېغلو لويه برخه وي - ولې چې هغوئ په خوږو خنداګانو ، ناروا نازونو او اداګانو باندې دَ سېلانيانو جېبونه داسې صفا کوي ، چې دَ يو څو ورځو ورسته دغه سېلانيان خپلو هېوادونو ته ستنېږي ، نو چې دَ جهاز له ټکټه يې بل هيڅ څه هم په جېبونو کې نه وي پاته شوي - داسې ځکه، چې تهائي پېغلې دَ نريناؤ دَ کمزورۍ رګ نيولو په هنر کې خورا غښتلې ګڼل کېږي - هم شايد دغه وجه وه، چې دغو ماربچئيو تهائيانو ته زما ايکړې بده ښکاره کېدله او هڅې يې کولې چې دغه با ايمانه پښتون هم په يوه نا يوه طريقه ورګېر کړي - خو، ما له هيڅا سره هيڅ رقم خبره هم نه منله - خو هغوئ هم شکست نه منلو او ما ته يې په رقم رقم نومونو تلکې دروَلې ... خو زه په کې نه شومه ورګېر - هن ، تر دې هانده، چې زه کله دَ خپل هوټل په لابي کې وردننه شوم، نو يَو تهائي ځوان، چې ورسره څنګ کې يوه چټه پېغله هم ولاړه وه دَ ښې ډېري نشې په حالت کې راته وَوئيل ...

" لېډي ... لېډي ؟ " ما که هر څو غوږونو ته لاس وړلو ، خو هغه بې غېرته ځوان يوه نه منله او انجلۍ ، چې خور يې ښکاره کېدله تر لاس نيولې زما تر شا شا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان ؤ - او زه دَ مرګ وام نیولی دَ خپلې خوُنې په لورې په غټو ګامونو روان ....

*****

په دې بل سهار دَ ناری کولو ورسته په وېګن کې Jomthien Beach ، چې دَ پتایا سټې څخه دَ نیمې ګنټهې واټن باندې ؤ ته یوړل شولو - دَ پتایا بیچ په مقابله کې دا بیچ نه یوازې غټ ؤ ، بلکې دَ ځوانیانو ، مستیانو او ښائیستونو په اړه ځانګړی هم - دَ ژېړبخون رېګ او تکو شنو اوبو په دغه سمندري غاړه باندې مې په لومړي ځل اوبو ته ځان وَسپارَلو او دولس بجو خواته مې دَ ملګرو سره په وېګن کې دَ بنکاک په لور مخه وکړه ... او په هغو لارو دَ تهائیانو دَ کرانګ تهیپ (یعنې دَ ځُورو ښار) ته یو ځل بیا روان ؤ - دا ټریپ دَ سېل دَ اهمیت څخه پرته په دې وجه راته په ګټه تمام شو ، چې دَ اختر قزلباش غوندې غښتلی او خواخوږُی دوست مې په برخه شوی ؤ –

*****

بیرته هغه زه وم او کهرانه ګیسټ هاؤس ، چې هم ارزانه ؤ ، او هم دَ ښائیسته او خوش رنګه اندرا مارکېټ سره ورته ... دا مارکېټ څه ؤ ، دَ کلې دَ ګودر تنده ورباندې ښه ماتېدله - ما او اختر قزلباش ، چې زما دَ هوټل څخه په څه فاصله باندې په مېټرو پېلس کې استوګن ؤ ، هر ماځیګر به موږ په سېل وتو - اختر قزلباش به له تهائي پېغلو سره رقم رقم ټوکې او شوخیانې کولې – یَو ماځیګر ، چې موږ دواړه په اندرا مارکېت کې ګرځېدو ، نو اختر قزلباش دَ یوې تهائی سره په شوخۍ کې څه داسې اخته شو ... چې هغې انجلۍ ورته وئیلو ، چې ...

" انګرېزي مه وایه ... تهائي وایه تهائي وایه "

" زه پیشي نه یم چې په میاون میان به درسره ژغېږم "

ده به لا نورې خبرې کولې ، چې هغې تهائي پېغلې دا خبره په ځان څه بده وګڼله او وار یې داسې په تادۍ وَلاس ته کړو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زه بیا سپی نه یم ، چې ستاسو په رنګه به باؤ باؤ کوم "
دا باؤ باؤ یې داسې په خوند او په طریقه ادا کړو ، چې ما او اختر دواړه داسې خندا په سر شولو ، چې دَ هغې په شونډو هم موسکا خوره شوه -
*****
دَ سېل اتم سهار ؤ ، چې دَ کهرانه ګیسټ هاؤس څخه دباندې دَ مېټرو پېلس هوټل خوا ته دَ اختر قزلباش سره دَ لیدلو په نیت روان وم - بس چې څنګه دَ خپل هوټل له روډه دَ ښي لاس په کوڅه وګرځېدم ، نو یَو تور بانجني کلر موټر کار چې ټولې شیشې یې هم تورې وې ... زما دَ څنګه وَدرېدو ، شیشه کښته شوه او یوه ټین ایجره تهائي پېغله ، چې تور نرم وېښته یې په مخ ځنګېدلو .. په کې ناسته وه ... راباندې ژغ وکړو ...
" مېن ... چرته روان یې ؟ "
ما ورته وئیل ...
" مېټرو پېلس هوټل ته "
دې لاس شاته وَ غزَولو او دَ شا دروازه یې څه غوندې خلاسه کړه ...
" راځه ... زه به دې ډراپ کړم "
یَو وار لا زړه راته وَ وئیل ، چې ورسره کښېنم ، خو بیا چې مې دې پټ چارې انجلۍ ته پام شو ، نو انجلۍ راته انجلۍ نه ... بلا ښکاره شوه ... نو ځکه مې لاس ورته دَ شکریه دپاره پورته کړو او وئیل مې ورته ، چې ...
" نو تهېنک یُو "
او مخته روان شوم - هغې بیا راپسې ناره کړه او ګاډۍ یې زما سره سره روانه کړه او پرله پسې راته ګډه وه ...
" Man … Hey Man … No Problem … come come … join me "
لاکن زه وم ، چې خپله لاره مې داسې په چسپاندۍ لنډَوله ، لکه جوړه چې تهائي اژدها دَ هغې چاکلېټي انجلۍ په بڼه کې راپسې وي او له خُلې څخه مې ورته " No..No " وتلو – لاکن هغه تهائي پېغله هم دومره رډه وه ، چې زما په خبره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر نه خلاسَولو - زړه مې حلق ته راغلی ؤ - که ورځ نه وی ، نو کېدای شو چې منډه مې کړې وی او بیا غم دا هم ؤ ، چې یو بل خواته په دې کوڅه کې سړي هم کم کم لیدل کېدو او څوک چې ؤ هم ، هغوئ خپله خپله لاره وهله .. نه یې په ما او هغې کې باک کولو اونه یې زموږ په لور په هېره راکتلو - ما په بیا بیا هغې ته سوري وئیل او معافي مې ورځخه اخیستله ... او لاسونه مې جوړه ورته نیولی ځکه نه شو ، چې دلته چا ته لاسونه جوړول ... هغه ته هرکلی وئیل دي - خو دَ هرڅه پرته مې غوږونه په بیا بیا ورته وَنیولو ... ځکه چې دَ هغې په دې تکراري ضد ماته خپل مرګ یقیني شوی ؤ - خو دا وه چې ما ته به یې په ماته ګوډه انګلسۍ کې بیا بیا وئیل ، چې ...

" Come …. Come Join Me …. My Friend … don't worry "

یَو وخت چې زه دَ مېټرو پېلس هوټل په کوڅه کې وګرځېدم ، نو ګاډۍ هم څه شاته پاته شوه - ما وئیل ، چې اوس به ورځخه خلاس شم - ولې چې هوټل اوس بس په یَو څه فاصله باندې ؤ - دغه سوچ مې کولو ، چې ګاډۍ هم راپسې بیا راوَرسېدله - دې ځل خو دومره راسره نیږدې روانه وه ... وایم چې هغې ایله لاس نه راواچولو ... ګنې که یې غوښتې وه ، نو یې اغوا کولی هم شوم - دا هغه وخت ؤ ، چې مې په مزغو کې دا خبره راغله ... هغه هم دَ حېرت سره ګنډلې ، چې دا هم عجیبه هېواد دی ، چې ښځې یې نرانو ته په ګاډیانو کې لفټونه ورکوي ... که څه هم دَ دې خبرې برعکس زما په هېواد کې کېږي - نو ځکه خو زه په نره ځان دومره عاجزه شوی وم ، چې شاپېرۍ راپسې وه او زه لکه چغال په منډه –یَو دوه ځله یې زما توجه دَ ځان په خوا اړَولو دپاره په هارن لاس هم کښېښولو ... چې به مې ورته وکتلو ، نو دې به په شونډو ژبه تېره کړه او یوه سترګه به یې داسې پټه کړه لکه جوړه چې یې اوړه راپسې تمام شوي وي - او ناپېښه خو هغه وخت وَشوه ، چې زه دَ هوټل په ګېټ څنګه دننه کېدم ، نو دَ خدائی په اماني دپاره مې لاس څه ورته پورته کړو ، چې هغې شونډې په خشم کې وَ چیچلې او له ځان سره په ترئیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تندي وَبُونېده - خود به يې کلکه شکنځا راپسې کړې وي ... او بیا یې یه ایکسلېټر پښه داسې کښېښوله، چې ګاډی ایله وانه لوته -
دا واقعه چې مې اختر قزلباش ته دَ هغه په خونې کې وکړه، نو ده زما په حال او شوق ډیر سر وَښورَولو او وئیل یې ...
" څه ګولډن چانس دې دَلاسه ورکړی دی "
او بیا یې راته وئیل ، چې ...
" داسې پېښې دلته اکثره دَ خوش قسمته غېرملکیانو سره کېږي - یعني دَ غټو کورنیانو انجونې داسې دَ دوئی دَ راګېرَولو په چکر کې ګرځي راګرځي - ولې چې دغه دَ لوئیو کورنیانو انجونې هرڅه هر څه دلته په خپلو سترګو ویني ، خو دَ خپلو خواهشاتو تسکین دَ عامو انجونو غوندې نه شي کولی – نو ځکه یَو نا یَو غېر ملکي ځوان په تلکه کمې راګېر کړي او څوڅو انجوني ...."
دَ ملګري اختر دا خبرې په ما هم ښې وَلګېدې – مګر دې وخت مې کولی هم څه شو ، چې موقعه مې دَلاسه وتې وه -
دغه ورځ اختر قزلباش په ضد ؤ ، چې دَ بنکاک یوه تحفه زما په خوښه راته وړاندې کړي – ولې چې دائی نن ماځیګر جرمنی ته روان ؤ - که څه هم ما نه ورسره منله، خو ده راباندې په زوره وَمنله ... هو ، دَ یَو ښځي ښه دوست په حېثیت - په ټېکسي کې یې کښېنولم او هلته یې بوتلم، چرته چې له څانګو راشلېدلي ګلونه دَ خزانه په امان او په هر موسم کې ژوند کولو ته جوګه برېښېدلو - هو ، هم دغه ګلونه خو دي ، چې خوشبویانې پاشي - هرڅه هرڅه ، خو حریان په دې خبره وم، چې دَ ملګري اختر دَ اخلاس مخې ته زما په څُله کې دَ انکار توري څله اقراري شوي ؤ ؟
*****
دَ فروری څلورمه وه، چې زه دَ بُدها له ښاره په ټېکسي کې دَ ائیرپورټ په خوا داسې مړَغونی روان وم، لکه هرڅه چې مې دلته پاته شوي وي - بس ایله مې وَ نه ژړَلو ، ګڼې نور خو مې طبعیت ښه خټه شوی ؤ - او عجیبه خبره دا وه، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ راتګ په وخت چې زه څومره له وسوسو او ويرو سره ملګری راغلی وم...
اوس دَ تلو په وخت دغومره زړَور او دَ خلګو خبرې راته ايله هوائي خبرې
محسوسېدلې - ولې چې ، که لاره هر څومره ازغنه وي ، نو دَ ګلونو طلب ګار تر
ګلونو پورې نه يوازې ځان رسَولی شي ، بلکې دَ ازغنو ځانګو څخه جامې هم په
خپل هوش او هوشياری ژغورلی شي - او بيا پام خو، زموږ په خړې پړې
مشرقي نړۍ کې هم په کار دی - داسې ځکه، چې ولاتونه او هېوادونه که هر
څومره بدل بدل دي ، خو انسانان او انساني روئيې دَ خپل خوی او بُود او جبلتي
جوړښت له سوبه يَو رقم..... که داسې نه وای ، نو هر انسان به ځان ته مکمل
وای او دَ بل سره دَ ملاقات حاجت به يې نه درلودلو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته ... چرته چې سترګې ژغیږي

تاثراتي لنډيز

"په ايران کې اسلام هم شته او اسلامي قانون هم - لاکن ګوره چې خلک ورڅخه دَ فرار لارې څله غواړي ؟ چرته دَ تاريخي سېکولر ايران دَ منځه تګ خو بې وخته نه ؤ شوى ؟او يا کېدلى شي چې خلک يې لا تر اوسه په ذهني توګه دې نظام منلو او قبلوَلو ته تيار نه دي.... هرڅه هرڅه ، خو دَ سپلاني دپاره دَ سترګو وړاندې ښکاره ايران ، په هره اړه ساری نه لري ... په ښکاره دَ ژوند کولو طور طريقه په هره معنا کې مغرب وزمه ده ، خو رښتيا خبره دا ده، چې ايراني ژوند لا خو په معنوي توګه دَ مغرب تقاضې نه پوره کوي ... که څه هم په لاره يې روان برېښي" (شوق)

آئيډيل

ما چې کله هم دَ ژوند په ګودر باندې
کومه پېغله ژغوَلې ستا په باب ده
هغې ماته سر تر پايه دي کتلي
بيا يې دومره دي فقط راته وئيلي
چې "دَ خيال په نيلي سپور
اې لېونيه !
دا جنۍ زموږ په کلي کې نه اوسي
شاپېرۍ زموږ په کلي کې نه اوسي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یورپ پورې دَ وچې لارې دَ مزل کولو په نیت ما او ملګري جمعه خان کاکړ بېګونه په اوږو باندې راوَځښولو او په ۲۸م اکتوبر کال ۱۹۹۳ غرمه درې بجې دَ پاکستان دَ سهېلي لوېديځې څنډې ورستني ښار تفتان څخه وَ ايران ته ورننوَتو - لمر هغه ؤ ، دَ لمر وړانګې هغه ، موسم هغه ... هن چې دَ وختي ژوند کېفيتونه هم هغسې ؤ - خو بس که بدل ؤ ، نو هغه ؤ دَ دې ځای انسانان او دَ دَ هغوئ انساني خصلتونه - ګوا يَو دم دَ علم په رڼا باندې هر يَو کس راته منور غوندې ښکاره کېدو - په مخونو باندې يې کوُنډی رېږې درلودلو او په پتلونو او شرټونو کې پټ ايراني نرينه په ژبو ډېر پاسته او په اخلاق ډېر زيات خواږه او دَ سپين رنګت او جګ والي له سوبه سترګو ته دَ يَو مهذبه قام غړي برېښېدو - که څه هم دَ دوارو هېوادونو تر منځه راکښل شوې دَ پُولې کرښه دَ ولانګلو دپاره دَ ګامونو په کچ دَ يَو منټ يا نيم منټ لاره وه - خو زموږ او دَ هغوئ تر منځه دَ دومره زيات توپير مخې ته راتلل څه وړه خبره نه وه - او بيا چې څنګه موږ دَ ايران په مځکې باندې قدمونه ږدلو ، نو وخت يوه نيمه ګنټهه شاته ټوپ کړو - ګوا دَ پاکستان درې نيمې بجې يَو دم دَ ايران دَ ماڅپښين په دوؤ بجو بدلې شوې -

ايران ، چې دَ پاکستان وَ سهېلي لوېديځ اړخ ته په ۱۲۴۸۰۰۰ مربع کلوميټرانو باندې محيط يَو خور وور آزاد اسلامي هېواد دی ، په ۵۲۰۳۱۰۰۰ مېښته خلګو باندې اړه لري - تاريخ وائي ، چې دَ آريائي نسل وګړي، چې کله دَ روس دَ سهېلي برخو څخه دَ نوي مسکن په لټون وَ وتو ، نو ځينو وګړو دَ پارس يعني دَ نني ايران دَ سيمې په خوا مخه راوکړه او په هغوئ کې ځيني دلته مېښته شولو او پاته نور وګړي برصغير ته وَرسېدو - بيا دَ وخت سره سره دغه پخواني آرين وګړي ، چې "ماد" او "پارسي" نومېدلو په بېلو بېلو وړو وګړو يا ټبرَونو کې په لساني بنيادونو وَوېښل شول - دَ نن په دې ايران کې دَ فارسۍ سره سره چې کومې نورې ژبې وئيل کېږي ، په هغوکې کرُدي، عربي ، بلوڅي او ترُکي ژبې دي - او ښکاره خبره ده، چې هم دغه ټولې ژبې دَ پخواني آريائي نسل څخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رازبرېدلو ټبَرونو یا وګړو ژبې دي، چې خپل خپل ارتقائي عمل يې تر ننه پورې په بېل بېل تشخيصي توپير رارسَولی دی – او اوس ځان ځانته قامونه لري - پرته له دې، دغه ايران دَ نړۍ په هغې نوموړې سيمې باندې پروت هېواد هم دی ، چې په خاوره باندې يې نه يوازې سلمان فارسي، عمُر خيام، فردوسي، حافظ شيرازي ، سعدي ، امام غزالي او نظيري رنګه ستر او بې ساري انسانان زېږېدلي يا پاته شوي دي ... بلکې دَ رستم غوندې تکړه او زورَورو پالوانانو مسکن هم پاته شوی دی - مطلب مې دَ خبرې دا ، چې دَ پرون په رڼا کې دَ نن ايران هم په درسته نړۍ کې په بېلا بېلو ميدانونو کې ځانګړې حېثيت لري ... چې دَ روښان سباؤن په لورې نه يوازې تلو ته جوګه دی بلکې دَ دُښمنانو او حاسدانو په سترګو کې کوُټبرې هم –

*****

کله چې موږ په ټېکسي کې دَ زاهدان په لور روان ؤ ، نو تر ډېره پورې خو دَ مخامخ راتلونکې هرې ګاډۍ څڅه وېرېدم او ځان به مې ټول ټول کولو ، چې چرته زموږ په دې ټېکسي باندې نه راوَخېږي - ګوا دَ مخالف سمت ګاډۍ چې به څومره څومره رانيږدې کېدله ، نو زړه به مې له ويرې حلق ته راغلو .. خو بيا چې به زموږ کينڼ لاس ته تېره شوه ... نو زړه به مې ايله په ځای شو - خبره ناشُوده نه وه ، موږ نابلده ؤ - ولې، چې دلته ټرېفک په ښي لاس چلېدو - بس به دغه رنګه حال کې چې څنګه څنګه ټېکسي مختته لاره لنډَوله ، نو دَ تک تور پراخ او هوار سړک دواړو خواؤ ته که څه هم هغسې غوُنډيانې ، لږ ډېرې سمې مځکې او يا دَ غره لمنې وې ، چې ځای په ځای په کې واړه کلي او کورونه آباد ؤ ، خو سترګو ته يې سکون بخښلو - څه مخته دَ ټېکسي ډرائيور ، چې وړه کوُنډۍ توره ږيره يې په مخ درلودله زما او دَ جمعه خان کاکړ دَ بېلا بېلو سوالونو په ځواب کې دومره معلومات راپه ګوته کړو ، چې موږ دَ ايراني ماحول، لږ ډېر رسم و رواج او څه څه دَ هغوئ دَ قانون په دائره کار هم بلد شولو - لاکن دَ هغه ډرائيور دغې خبرې موږ ډېر پرېښانه کړي ؤ ، چې ګنې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پام کوئ پام ... داسې نه ، چې په یوه وړه غونډې ورانۍ مو سرونه قلم شي " مورږ هم ملامت نه ؤ ، ولې چې رقم رقم وسوسو سره ګنډلې ویرې مو هغه وخته لا په زړونو او ذهنونو کې ځای نیولی ؤ ، چې دَ ایران په باره ر راننوَ تلو په وخت په لومړي نظر دَ ستر امام خمیني دَ عکسونو سره په دېوالونو نوښته شوې نارې لوستلې وې - ګوا دَ سترو مذهبي هیروګانو دَ زنده باد له سلوګنانو سره (مرګ بر امریکه ، مرګ بر اسرائیل) رنګه دَ نفرت دَ انتها ښودنه ... نه یوازې دا بلکې دَ دغسې نارو پرته دَ اسلام دَ سر لوړۍ، دَ اسلام دوستۍ په حق کې بېلابېل قومي جهادي نظر او دَ کُفر په زد ډېرې نارې په هر دویم دېوال او لګېدلې بېنر باندې لیکل شوې وې - خو بیا چې دَ ټېکسي ډرائیور خبرې لا په کې ورګډې شوې ، نو زه او زما ملګری لا نور هم وارخطا شولو او یَو بل ته مو داسې په بیا ورکتلو لکه مورږ چې به ډېر ژر له یَو بله بېلېږو - نو ځکه مې جمعه کاکړ ته وئیل، چې ...

" ورورہ !! ما و تا خو دَ آزادې فضا مارغان یُو ... لاکن خیال به کوؤ ... ډېر په سوچ او پام به دلته په دې هېواد کې قدمونه ږدو "

" هو ... دَ دې خلګو هیڅ پته نه لګي - دوئی تر اوسه لا په حالتِ جنګ غونډې کېفیت کې دي او له ذهنونو څخه یې دَ ماضي تراخه وختونه نه دي وتي – داسې نه چې سرونه وَبائیلو "

او دغه وجه وه ، چې مورږ دواړه له ډرائیور سره هم په ډېر جیو جار خبرې کولې – هڅه مې دا کوله ، چې یَوه داسې کړه یا ترخه خبره مې له خُلې ورته نه راوَخېږي چې لاسونه یې زمورږ تر غاړو راوَرسېږي - هو ، که څه هم هغه پخپله ټوله لاره دَ دې هېواد دَ انقلابي او اسلامي نظام په زد راته ګډه ؤ او دَ پاکستان تر ټاک اوینښتې خپلواکۍ یې په درنو ټکو کې ستائیله - لکه دا خبره ، چې به یې په مختلفو حوالو بیا بیا کوله ، چې ...

" په پاکستان کې که نور هیڅ هم نه شته ، خو دَ خلګو دغه ځانته په خپله خوښه ژوند کول یې غټه معنا لري او بس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا او داسې نورې خبرې يې لا سرته نه وې رسوَلې ، چې يوه ګټهه تېره شوه او موږ زاهدان نامي ايراني ښار ته وَرسېدلو او په نه ساعت کې بيا دَ ګېراج نامي ځاى ، چې ورڅخه دَ تهران دپاره بسونه تلو کې له ټېکسي څخه کوز شولو - دا دَ ښار يوه خوش رنګه برخه وه – بلوڅي او فارسي په کې وئيل کېدله - که يوې خواته ته ټول نرينه په انګرېزي جامو کې پټ ؤ ، نو بلې خواته يې ښځو تور غټ پړونې په ځان داسې راپېچلې ؤ ، چې بې دَ سپينو او غوڼډو څېرو يې دَ بدن بله يوه برخه هم نه ښکاره کېده - دلته دَ بسانو درې غټې کمپنۍ وې.. لکه T.B.T ، ايران پېما او شرکت تعاوني ... او دَ هرې کمپنۍ دفتر مخته ښائيسته او نوي جوړ مرسډيز بسونه ولاړ ؤ - په ايران پېما دفتر کې مې دَ تهران دپاره دوه ټکټونه واخيستو او بيا يې دفتر سره جوخت هوټل ته دَ ډوډۍ خوړَلو په نيت ننوَتو –

دَ دې ځاى دَ وخت په سمه درې نيمې بجې خواته بس دَ تهران په لور مخه وکړه - بس څه ؤ ، تيار جهاز ؤ ، پاسته او غټې سيټان يې درلودلو ، پراخه پراخي وه په کې او تر ټولو ښه خبره لا دا وه چې دَ ښائيسته ناستو انسانانو همسفري دَ اوږده سفر ټولې ويرې او وسوسې زموږ له زړونو څخه نه يوازې وَ ايستلې ، بلکې په بس کې دَ ناستو ايراني خلګو دَ خواپاکۍ او دَ خوش اخلاقۍ مظاهرو موږ ته هم دَ هغوئ په انسانيت وزمه ماحول کې دَ برخه جوړېدلو احساس له تلقين سره ملګرى راپه برخه کړو - نه يوازې په بس کې دا خبره رامخې ته شوه بلکې ما او جمعه خان دَ بس اډې دَ خواپاکې پرته دَ هغه هوټل چې موږ په کې خواړه خوړلي ؤ ، هم په ښو ټکو ستائيلې ؤ - ګوا ما او زما ملګرى دَ دې هېواد له باډري ښار زاهدان څخه لا دَ دې خلګو په حقله ښه دروند تاثر غوره کړې وې - هو ، شايد ، چې دا خلګ دَ دې حديثٍ نبوي مبارک (النظافت من الايمان) معنا او مفهوم ته سم په نره رسېدلي ؤ ، چې دَ شاته پاته شوې اډې په هر دفتر، انتظار ګاه او هن چې په دې بس کې هم يَو ځاى کې ليکلې شوى ؤ - دا خو ؤ دَ ايران او ايرانيانو دَ صفائي حال ... سړکونه او په سړکونو روان ټرېفک يې داسې تاثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکولو ، چې دَ ایران خلګ چې زموږ له (دَ بودګانو سره دَ مطابقت لرلو تر هانده ساده) خلګو څخه یوه پېږۍ مخته وتې وي - دلته دَ منظمه انساني ژوند پرته داسې ځرګند ېږي لکه په دې هېواد باندې چې کله هم جنګونه یا خوني انقلابونه راغلی نه وي - ولې چې نه مې چرته مات پُل تر سترګو شو او نه مات دېوالونه - نو له دې څخه دا ځرګند ېدله ، چې انقلاب تش دَ شاه او شاهي نظام په زد نه ؤ راغلی ، بلکې دغه انقلاب دَ اسلام او انسانیت په اړه هر اړخیزه انقلاب هم ؤ - ګنې یَو هېواد هم دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو دَ مرستې بغېر دغه رنګه ژوند ته په همت او مړانه اوږه نه شي ورکولی ... لکه دَ ایران اوسنی اسلامي او جمهوري حکومت چې یې خپلو وطنوالو ته دَ ژوند ساتنې په حقله ورکوي - او بل، دا هر څه داسې ښکاره کوي ، لکه ایراني قام چې یَو وار بیا په خپل سر دَ زغمنې او مړانې ، هغه رنګه ښوؤنه کولو ته جوګه شوی دی ، کومه چې ډېر پخوا زمانې کې دَ پارس یا فارس (دَ نن ایران) وګړو دَ چنګېز خان او هلاکو خان دَ ظلم او بربریت په زد کړې ؤ - نه یوازې دا ، بلکې دَ ایرانیانو دې همت دَ فرهاد دَ جنون یادَونه هم تازه کوي ، چا چې دَ خپلو متو په زور دَ شېرینۍ ، چې دَ باچا خسرو پروېز (۵۹۰- ۶۲۸) رانۍ وه ، دَ مینې په نشه کې دَ بېستون نامې غره څخه دَ شوُدو ویاله دَ هغې تر ماڼۍ پورې وړې وه –

ماځُستن وَ خواته بس ، چې دَ ایران خلګ ورته اوتوبوس وائي ، یوه ښار ته دننه شو ... بازارونه بند ؤ ، خو خال خال هوټل او یَو نیم دوکان ، چې په لویه لاره جوړ ؤ ، دَ مسافرانو دپاره خلاس ؤ - بس دَ یوه هوټل له مخه تم شو او ټولې سوارلیانې دَ ډوډۍ خوړلو او نور حاجت سر ته رسَولو په نیت ورڅخه کښېته شو - دا کرمان نامې ښار ؤ - دلته مو په هوټل کې جوجا کباب، چې دَ ایران په خاصو خوراکونو کې یَو خوراک دی وَخوړلو ... او سلېماني چائې مو له نخودو سره وَڅیښلې - او بیا دَ ماځُستن لمونځ کولو ورسته په بس کې کښېنستو - دلته دا خبره لیکل ضروري ګڼم چې که څه هم سفر ډېر خوندَور ؤ ، بدني او ذهني ستړیا یې نه درلودله ، خو دَ پاسبانانِ انقلاب دَ عسکرانو ښېخې زیاتې او بیا بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلاشيانو له سوبه مو ساه څلې ته راغلې وه - دَ لوې لارې هر ورکې او غټ ښار ته ورننوتلو څخه مخ کې يا ورڅخه وتلو په وخت په يوې نا يوې عسکري چوکۍ باندې به خامخا اوتوبوس شل يا پنځويښت منټه دپاره درېدو او سوارليانې به دَ تلاشۍ او تپوسونو دَ زړه ازارَونکو تر هانده مرحلو څخه خامخا مخامخ کېدې - بيا يې هم کور ودان، چې موږ يې نه تنګولو ... بس فقط پوښتنې به يې راڅخه کولې او تش زموږ پاسپورټونه به يې کتل - لاکن خپل هېواد وال ، په تېره بيا ځوانان خو يې دَ سر له ويښتانو بيا دَ پښو تر نُوکانو پورې تلاشي کولو اوچپه راسته پوښتنې به يې ورڅخه ډېر په جابرانه انداز کولې - داسې حال ته اشاره کولو په وخت زما ملګرې وئيل ، چې ...
"دا خو عسکري چوکيانې نه ، بلکې تيار امتحاني سېنټران دي"
او خبره وه هم دغه رنګه - ولې چې دَ مخ او دَ شا دَ تلاشي کولو پسته دَ دغو ځوانانو دَ خشم ، بې زارۍ او کرکې کېفيتونه دَ هغوئ په څېرو له ورايه ښکاره کېدو ، خو هيچا څُله نه شوه ښپړلی او نه يې اظهار په تورو کې کولی شو – بس يَو بل ته به يې ګاهی ګاهی وَ کتلو او سرونه به يې يوې بلې خواته وَښورَولو - هرڅه هرڅه ، خو دَ هغو ځوانانو دَ تنديانو ګونځو به يې دَ زړه حالونه وئيلو - رښتيا خبره دا وه، چې دَ انقلاب دَ ساتنې دا شکې او ازارې انداز يې زما نه شو خوښ ... خېر، يَو وخت مې سترګې سره ورَغلې وې – که يې دَ يامان نامې ښار په اوله چوکۍ نه واې بس درَولی، نو ممکنه وه، چې تر سهاره به په خوارږه خوب ويده وم -
سهار شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ لارې په يَو غټ او ښائيسته غوندې هوټل باندې تم شو ... دا دَ لوې لارې هوټل دَ صفائي او ښائيسته والې او انتظام له جوره زموږ دَ غټو ښارونو دَ لوړ سټېنډرډ له ريسټورنټونو څخه هم يَو په لسه ښه ؤ - دَ خوراک ښښاک دَ اوچت معيار او خواپاکۍ دَ بې ساري کېدو پرته دَ دې هوټل واش رومان دَ ستائينې وړ ؤ – خو دلته هم په يوه واش روم کې په دېوال باندې په څلورو رنګينه قلمونو باندې ليکل شوې فقره ، ګوا " لعنت بر

(c) ketabton.com: The Digital Library

رژیم آخوند " داسې خبره زړه ته راواچوله ، چې ګنې اوسنی انقلاب یې په خطره کې دی - ولې، چې په واش رومونو یا حاجت ځایونو کې دَ خلګو دَ کنځلو تحریري اظهار دَ کرکې او بې زارۍ انتها ګڼل کېږي - دغه رنګه سوچ یوازې ما نه درلودلو ، بلکې زما ملګرې جمعه خان کاکړ هم په دې هوټل کې دَ چائی په مېز راته وئیل، چې...

" دَ دې هېواد دَ خلګو دَ سپینوالې وجه چرته دا خو نه ده، چې دَ بې ځایه حکومتي بند بېځونو له سوبه وینې په کې وچې شوې دي ؟ "

دائی په خپله خبره کې که صحیح نه ، نو غلط هم ځکه نه ؤ ، ولې چې هر یَو سړی یا کس دَ دې هېواد ساموَلی ښکاره کېدو - هوټل دَ خلګو څخه ډک ؤ ، لاکن ژغږغه یې دومره نه درلودله ، چې څومره په کار وه - او نه مې په یَوه مېز باندې آزاده ګپه تر غوږه شوه - ګنې دا خلګ دَ جامو او کړو وړو په ظاهري وضحه په معاشي توګه خوشحاله هم ښکاره کېدو –

*****

لمر ښه بالا په سر راغلی ؤ ، چې موږ دَ رفسان جان او بم نامې ښائیسته ښاري علاقو څخه ښه ډېر مخته تېر شوي ؤ - او بیا څه وخت ورسته خم نامې ښار هم په یَو اړخ شاته پاته شو - اوس موږ دَ اصفهان په لور مخه کړې وه - دَ خوند خبره مې دا ولیدله ، چې رک له باډره تر دې ځایه او بیا مخ مخته هم درست روډ په یوه حالت او روغ رمټ ؤ - له دې خبرې څخه مطلب دا راوَتو ، چې دلته لر او بر ته په یوه سترګه کتل کېږي - که هغه سمه وي او که غر ، په یوه وټه کې تلل کېږي - ګوا دَ باچا نوشېروان عادل (۵۳۱- ۵۷۹) دَ عدل و انصاف تاریخي خاصیتونه دَ پلارنې میراث په څیرلا څه څه دَ نن په دې ایراني حکمرانانو کې هم منتقل شوي ؤ -

دلته دَ سړک دواړه اړخه مځکې دَ زمیندارۍ دپاره جوړې شوې وې ، خو له بده مرغه مې چرته کشت کرونده تر سترګو نه شوه، شاید چې دا یې موسم دَ کروندې نه ؤ - او نه مې ونې په ګڼ شمېر چرته وَلیدې - که څه هم دَ ټېلي فون

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دَ بجلۍ ټولې تمبې يې له نرئيو او سمو سکو ونو له ډَډونو څخه جوړې ، ولاړې ښکاره کېدې - نو دا خبره مې مزغو ته راغله، که په دې سيمې يا لاره کې ونې نه شته هم، نو ايران به خامخا ځينې ځنګلي سيمې لري ، چې دا ستنئيانې يې ورڅخه جوړې کړې دي - او دا دی اوس اصفهان ښار هم يَو خواته پاته ګېږي لګيا دی – دَ خپل نامه په شان ښائيسته او ډېر په ترتيب جوړ دغه خور وور ښار مې دننه ځکه نه وَليدو ، چې موږ په يَو اړخ ګوا بائی پاس باندې ورڅخه تېر شولو - او چې ځنګه څه مخته لاړو ، نو اوتوبوس دَ يَو هوټل مخې ته وَدرېدو او دَ چائيو څيښلو او دَ غرمې دَ ډوډۍ خوړَلو په نيت سوارليان ورڅخه کوُز شولو - دلته دا خبره هم کوم، چې دَ ايران خلګ، دَ جوجا او چلو کباب پرته دَ هندوانې او ختکې يا کدو بيجان هم ډېر په خوند خوُري - او پيسته ځکه دومره زياته نه خوري، چې دَ ببخي زيات پېداوار له سوبه يې ها غه ˜ دَ کور دَ چرګې او دال برابر ˜ خبره يې لکه چې منځ ته راغلې وه – ما او جمعه خان کاکړ بيا پيسته په دې زياته خوړَله، چې يَو خو ارزانه وه او بل تازه او په خوند مزېداره هم -
دَ قم نامي غټ ښار څخه بيا رک تر تهران پورې نه يوازې علاقه دَ کتو وړ وه، بلکې اوتوبوس هم دَ رفتار په اړه وزرونه کړي ؤ –ولې چې ، درې هوار او تک تور سړکونه له يَو بل سره ځنګه په ځنګ داسې جوړ کړل شوي ؤ، چې په يَو سړک له دې خوا ټرېفک تلو، او په بل ، له هغې خوا راتلو ... او دريم سړک دَ غټو او درنو ټرکانو او ټرالرانو دپاره ټاکل شوی ؤ - دَ مځکې په سر هر څه ، که څه هغه انسانان ؤ او که جوړ کورونه ، ودانيانې او يا دَ کشت کروندې دپاره سمې شوې مځکې او پټيان... يَو دم بدل بدل ؤ او سترګو ته ډېر ښه ښائيسته برېښېدو – ولې چې تهران اوس په څه واټن باندې ؤ - او هغه وخت هم راغلو، چې اوتوبوس دَ ايران زړه ، ګوا تهران ښار، چې ښې ډېرې درختې په کې ولاړې وې ته منډه وهله - هو، ځنګه ځنګه چې بس دَ تهران ښار په منځنۍ برخې ته لاره لنډَوله، نو چاپېريال نور نور ښائيسته کېدو لګيا ؤ - لاکن دَ سړک ښي لاس ته جوړه تکه ژېړه ببخي غټ ماجت وزمه ودانۍ، چې مينارې يې تر لرې لرې پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کېدې ، دَ سترګو وړاندې ښه ښکاره کېدو - دا دراصل دَ ستر امام خمیني زیارت ؤ، چې ورسره جوخته دَ اکېډمۍ دپاره ودانۍ هم زیرِتعمیر وه — دَ ایران دَ وخت په سمه ماځیګر څلور بجې اوتوبوس دَ تهران وَ مشهوره بس ترمینال ته وَرسېدو - دغه بس ترمینال څه ؤ، یَو غټ پوخ مېدانی ؤ ، چې په منځ کې یې دوه منزله ګېړدۍ ودانۍ دَ بسانو دَ دفترونو دپاره جوړه وه ، او دَ هرې کمپنۍ بسان خپل خپل دفترونو مخته په لائنونو کې ولاړ ؤ - که څه هم موږ ډېر ستړي شوي ؤ، خو دَ ستړیا دَ وساکولو دَ مخه مو غوښتلو، چې دَ ټُرکي دَ استنبول دپاره دَ سبا ټکټان تر لاسه کړو- دَ پوښتنې کولو ورسته راته پته وَلګېده، چې دَ ټُرکي دپاره بسونه دَ آزادۍ ترمینال څخه ځي - نو ځکه بېګونه په اوړو راټال زه او کاکړ صاحب په ټېکسي کې تر یاد شوې بس اډې پورې ځانونه وَ رسَولو او هلته مو دَ سبا نه بلکې دَ بل سبا ، ګوا ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دپاره وَ استنبول ته دَ تلو په نیت دَ شرکت تعاوني شمارې له دفتر څخه دوه ټکټونه تر لاسه کړو او بیا نېغ دَ اسکوائر ائیریا په هوټل وصال ، چې زوړ نوم یې دَ منېجر له قوله کاسا بلانکا ؤ ، کې خوُنه وَ نیوله او دَ ۲۴ ګنټهو دَ ستړیا دَ وساکولو په نیت دواړه ملګرې په خپل خپل پلنګ وَغزېدو —

دَ آرام کولو ورسته ماخُستن اتهه بجې له هوټل څخه دباندې راوَوتو .... رښتیا خبره دا وه، چې په لومړي ځغلانده نظر مې په زړه کې دا شک پېدا شو، چې موږ چرته غلط ځي ته خو نه یُو راغلې او یا بیا خود لکه چې خوب مې لیدو- لاکن دا نه خوب ؤ او نه غلط ځای ... بلکې دا دَ ایران زړه ؤ ، چې تهران نومېدو - هر طرفته په تورو څادرونو کې پټې ښځې په دومره زیات شمېر په روډونو باندې ښکاره کېدلې ، چې په کې نرینه دَ نه برابر ؤ - شاوخوا ته ښائیست او ځواني وه، او دلته په سینه کې دَ شاعر یَو حُسن پرسته زړه ؤ، چې قابو کېدو نه — نو ځکه په سر باندې راټال دَ جلاد دَ ساتول دَ احساس پرته هم، سترګو په مخکه باندې راکښته شوؤ دې شاپېریانو ته کتلو راکتلو ... دَ سترګو په جنګ کې دا ښځې هم څه کمې نه وې — داسې یې سترګې په سترګو کې اچوَلې ، لکه له عُمرو عُمرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ترې وي – لاکن دَ دې هر څه پرته يې کولی څکه هيڅ نه شو، چې په خواهشاتو باندې يې بند پځونه ورته لګولي ؤ - بس فقط يې په کتلو راکتلو او دَ ښائيسته سترګو دَ ښو په غښنو باندې دَ زړونو په ويښتلو ګزاره کوله –او بله ناشُوده خبره خو دا وه، چې زما او زما دَ ملګري جمعه خان په پرته ، تر لرې لرې پورې بل غېر ملکي هم نه ښکاره کېدو – هم دغه وجه وه، چې موږ دواړه په خپلو حېثيتونو کې لکه دَ لارې کاڼي ... يوې بلې خواته په اوږو وهل کېدو راوهل کېدو ... خو، رغړېدو څکه نه ، چې پښې مو درلودلې - کله کله به مو دَ پېغلو وَ پښو ته هم پام شو، چې په تورو اوږدو ماسيانو کې پټې وې ..دا ښکاره کولو، لکه دَ اوږدو تورو تورو پړونو کې دا پېچل شوې پېغلې چې په سکرټونو کې ملبوسې وي - يوې خواته دا حال ؤ، او بلې خواته په دې ښار دَ ماجتانو کمبوت زما وَ زړه ته دا شک دَ يقين په لور بوتللو، لکه دلته چې لا راج دَ اسلامي مملکت نه وي - دَ دې ټولو خبرو او مشاهدو په رڼا کې دَ ايران دَ نور حال احوال په پرته ، ما دَ ډائرۍ په يوه پاڼه نيمې شپې خواته دا سې وَليکلو ...
" شک نه شته، چې ايران دَ سرو زرو يَو قفس دی ، چې په کې ښائيسته ميناګانې او طوطيان بنديوان کړل شوي دي"
او خبر نه يم، چې دا خبره ما دَ خپل واکه انسان په توګه نوښته کړه او که دَ آزاد فکره شاعر په حېث ؟

*****

سهار نهه بجې دَ آزادۍ پارک په لور دواړه ملګري پياده روان شولو... دَ روډ دواړو څئيو ته دَ خپل نوعيت جوړ ښائيسته دوکانونو پرته دَ زړه ټکورَونکې خوش رنګۍ له سوبه دَ يوې ګنټهې په مزل ګرسره پوهی نه شولو او دَ آزادۍ پارک وَ ښکلاګانو ته مو څانونه وَ رسولو – دا پارک دراصله يَو بېخې غټ راؤنډ اباؤټ ؤ- دَ وړو غټو شنو چمنونو او رقم رقم بُوټو پرته دَ آزادۍ دَ ياد ژوندی ساتلو دپاره په دې پارک کې دَ منځنۍ يادګاري نخښې ، چې دَ سنګِ مرمر له خښتو او ټائلونو څخه جوړه وه شاوخوا دَ فوارو څنګ څنګ ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چمنیانو کې ناست ډله ډله یا په سېل کې بوخت ګرځنده خلګ دَ سپلانیانو سترګو دَ خوړوَلو سوب ګرځېدلې ؤ - په بېلابېلو زاوئیو باندې عکسونه اخیستلو ورسته دَ یَو ښائیسته غټې بُوټې سره په چمني کې کښېنستلو - اوس چې به مې څنګه څوک له څنګه تېرېدو، نو داسې په عجیبه نظر به یې موږ ته راوَکتلو، لکه موږ چې په غلط ځاي ناست ؤ - بیا چې به مو نورو ناستو خلګو ته پام شو، نو زړونه به مو په ځای شو - ګوره چې اصل معامله څه وه؟ موږ خپله په زړونو کې غله ؤ او که هغوئ په هر غېر ملکي باندې دَ شک نظر ساتلو ؟ څه وخت ورسته ما وَ ملګري ته وئیل ... چې ښه به دا وي، چې له دې پارک څخه په بله لاړ شو - داسې نه چې دَ شک په بنیاد وَنیول شو – ده هم راسره خوښه کړه ، خو چې څنګه ولاړ ېدو، نو نېږدې تېرېدونکې یَو ځوان ، چې تور سوټ یې په تن ؤ راباندې ژغ وکړو ...

" پاکستانیان یاست ؟"

موږ وئیل ...

" هو، یُو خو ...."

دی راوګرځېدو، که موسېدلی نه وای ، نو کېدلی شو، چې بې وخته قیامت راباندې راغلی وای – خو زموږ له ښه بخته هغه ځوان په اخلاق دومره ښائیسته او په خوُیه داسې مهذبه ؤ ، چې هره ویره مې له زړه څخه وَوته ...

"زه پاکستان ته څو کاله دَ مخه تللی وم"

دَ هغه ایراني ځوان دَ دې خبرې په ځواب کې مې ورڅخه دَ پوښتنې همت وکړو ...

" څنګه دې وَ سنجوَلو زموږ هېواد ؟"

ده یَو وار شاوخواته وَکتل ، بیا ووړ غوندې داسې وَ موسېدو، لکه دَ یَو شي نفې چې کوي ... خو ده چې څو لمحې ورسته ژبې ته حرکت ورکړو، نو شکر مې وَیستو ... ولې چې ده دَ پاکستان په حقله ډېره ښه رائیې درلودله ... په خاص توګه دَ انتظامیې څخه یې متاثر ښکاره کېدو - زه پوهې شوم ، چې دَ دې ځوان دَ خوا دَ پاکستان ستائینه فقط دَ خپل هېواد یعنې ایران دَ اسلامي انقلابي عسکریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غندل ؤ - که څه هم هغه ځوان يوه هم داسې خبره نه وه کړې ، خو مطلب يې کټ مټ دَ خپل ساه تنګې چاپېريال څخه ؤ - ده ډېره څه وئيل، لاکن مونږ دَ ده په فارسي سم پوهېدو هم نه - مونږ چې څنګه مخته ګامونه اوچت کړو ، نو هغه هم راسره په دې سوب ملګرى شو ، چې دَ هغه له قوله دَ ده کور هم زمونږ دَ هوټل شاوخوا چرته دى - په لاره کې دَ يوې پوښتنې په ځواب کې دې ځوان راته وئيل ، چې...

" دا هر څه چې تاسو دلته په دې هېواد کې وينئ ... دا دَ شاه رضا شاه پهلوي کال ۱۹۶۰ع دَ دولس نکاتي پروګرام ، چې هغه وخت يې وائټ ريوالوشن يعنې سپين انقلاب هم ورته وئيلو ... پاته شوې نخښه ده"

او بيا يې مخته که څه هم هيڅ نه وئيل، خو دَ ده دَ خاموشۍ څخه دا مطلب څرګندېدو ، لکه دَ پخوا په سر چې نن هومره تعميري کارونه نه وي شوي –

*****

ماځيګر خواته، مونږ پيسې بدلولو په نيت مېدانِ خميني چې ورسره دَ ټېلي فون ايکسچېنج عمارت ؤ ته لاړو - ۲۰۰ امريکن ډالرونه مې په ايراني تومن کې مات کړو - دَ يوه ډالر په بدل کې ۱۵۵ تومن کېدو ... دلته خلګ ډېر زيات ؤ ، چې يوې بلې خواته ګرځنده ښکاره کېدو - دَ دې پارک وزمه مېدانِ خميني په حقله دا خبره مشهوره ده، چې دَ دې مېدان ماځيګرى دومره په بېلًا بېلو مشغولاګانو کې دَ سېلانيانو دَ دلچسپۍ سوب ګرځي - چې تهران ته راغلى هر کس خامخا ورته يَو ځل راځي - او وئيل کېږي ، چې دا پارک دَ انسانانو دَ رش ګش له سوبه دومره ډک وي ، چې په کې لاره نه کېږي - لاکن خدائى شته ، چې دَ دې پارک په ليدو باندې مې دَ "آخير څله ؟" رنګه سوال وَ ځواب ته مازغه راسترى کړو ، خو تر پايه مطمئين ځکه نه ... چې دلته داسې هيڅ راته نه شو تر سترګو ، چې سترګې پرې خوږې شوې واى- او بل ګوره چې دا دَ نن ماځيګرى دَ دې مېدان څله دَ رش په حواله سوږ غوندې هم ؤ ؟ پوښتنه مې هم له چا څخه نه شوه کولى – ولې چې خبره بيا دَ شک منځ ته راغلې وه ... لاکن زما خو ، په بدن کې هغه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلزله راغله، چې کله مې دَ یَو سړي ، چې زموږ دَ څنګه تېرېدو ، دَ ځُلې څخه دا خبره تر غوږه شوه ....
" مادام.... مادام"
او یَو یې بل رنګه توری هم له ځُلې په هم دغسې تکرار بیا بیا وتو ، خو دومره ځوکه ګڼ ؤ ، چې په ګرانه اوربېدل کېدو- خود یې "دارُو... دارُو" یا " پوډر.. پوډر" دَ وئیلو مطلب ؤ - ولې چې داسې مې له ځینو ملګرو څخه اوربېدلې ؤ ، چې دلته دارُو هم خرڅول کېږي - بس بیا نه یوه شوه او نه بله ... داسې په تېزو قدمونو له دې پارک څخه هوا شولو ، لکه چا ، چې لرګی راپسې اخیستی وي - حریان وم، چې دا اوس څه چکر دی ؟ یَو خوا ته په خلګو باندې روا کړل شوې داسې ویرې ، چې پخپله خوښه خندلی هم نه شي او بلې خواته دومره زړَورتیا .... او هغه هم دَ اسلامي انقلاب دَ باني ستر امام خمیني په نوم منسوب مېدان کې – او بیا دَ جمعه خان کاکړ دا خبره زما زړه هم څه وَمنله ... ګوا " کېدلی شي دَ هغه سړي دَ بُوڼ بُوڼې مطلب هم دَ متعه یعنې دَ لنډې مودې له واده څخه وي " مګر بیا مې وئیل، چې که څه هم په ښار کې دَ دې غرض دپاره دفترونه خلاس دی ، نو دلته داسې په پټه او په ویره باندې څله ؟ اوس مختنه خدائی خبر، چې اصل حقیقت څه ؤ ؟ هر څومره چې به مې په مزغو زور ورکړو- نو خبره به بیرته په دې فکر تمامه شوه، چې دَ حوا یوه لوُر ، که دَ لنډې مودې په شرعي واده دَ چا سره وَ تړل شي او یا که خپل سر ته آزاده پرېښوَل شي – نو توپیر به په کې دَ حق ناحقه څنګه کوؤ ؟ ... ولې چې په دواړو اړخونو کې دَ دغې تور سرې په برخه دَ یوه کور غولی نه ورځي –
ماځُستن چې څنګه له بازار څخه دَ هوټل وَ خوُنې ته راغلو، نو یَو دوه منټه ورسته دروازه وَ ټکېدله - دروازه چې مې څنګه خلاسه کړه ، نو ګورم، چې یوه اناګو له یوې چټې پېغلې سره، چې عمر یې له شپاړس کلونو څخه زیات نه ؤ ... دَ دروازې مخې ته ولاړه وه - زړه مې په ټوپو شو او بدن مې مړ غوندې شو –اوس به لا ما ځان .. سره دَ خپل ملګري دَ جلاد دَ ساتوُل په سرپرېکړو شهیدانو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرَلو، چې هغې اناګو دَ خپلې کوټې دَ خطاکولو دپاره بخښنه وَغوښتله او زمونږ دَ خوُنې سره جوُختې دې بلې خوُنې دروازې ته وَدرېده - چې څنګه یې هغه دروازه وَټکوله... نو زه په خپل حال کې راغلم -

لاکن دا زړه مې ګوره چې څله تر ډېره پورې بیا هم درزَېدو ؟ چرته چې انسانان استوګنه کوي ، هلته به دغه په غم او خوشحالئ کې راګېر ژوند تېرَولو دپاره حق نا حق ضرور وي - لاکن په ایران کې دَ نورو هېوادونو په مقابله کې ژوند او ژوندکونکي انسانان دَ حق او رښتیا سره مخامخ محسوسَول کېږي - ګوا دلته قامې کلتور له مذهب سره که یوې خواته ګنډلی برېښي ، نو ځینې داسې رسمونه او روئیې یې هم دي، چې ورسره متصادم دي - دَ هرې خبرې ذکر زما په خیال ، چې وخت ضائع کول دي - دا ځینې رسمونه یې دَ فعاشت په لارې کې خنډ او دَ حق ملګري ګڼم - لکه دلته واده تر هغه وخته پورې نه تر سره کېږي ، چې نر په قرآن او قسم او ښځه دَخپل پېغلتوب Virginity دَ واده په شپه خپل مېړه او خواښې ته نه کړي ثابت - ګوا دَ ښارونو انجونې به دَ خپل واده له مخه دَ پېغلتوب مېډیکل سرټیفیکېټ دَ هلک وَ پلار ته ضرور لېږي ، چې ګوندې هغه په خپل درست ژوند کې بل نر ته نه ده نیږدې شوې - لاکن اکثره پېغلې دَ واده په شپه دَ خپل مېړه وَ پلار ته دَ وینو لړلې ټوُکر ورته لېږي - که داسې وَنه کړي او یا خپل پېغلتوب نه کړي څرګند ، نو واده په دې دویمه ورځ وران شي - له دې سوبه هاغه دَ بوریوالو په اصطلاح .... دلته پېغلې او ځوانان دَ "وَچ مجلس" څخه پرته په مینه کولو کې مختهګامونه نه اخلي - هر څه په خپل ځای او داسې دَ انجلئ له خوا دَ هغې پېغلتوب یقیني کولو رسم یا خواهش په پښتنو او عربو کې هم لږ ډېر مروج دی ، خو کومه خبره چې مې مزغو ته په ځواب راؤړلو کې هر کله ناکامه کېږي ... هغه دا ، چې دلته دَ پېغلتوب ثبوت دَ هلک وَ پلار ته څله... دَ هلک وَ مور ته څله نه ؟ او تر څو پورې چې دَ متعه تعلق دی ، هغه دَ سخت قانون له نیوکو څخه دَ ځان ساتنې دپاره ښه رول ادا کوي - ګوا سړي ته نه دي په کار، چې دَ داسې روا شوؤ یا په قانوني توګه جائز کړل شوؤ رسمونو رواجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دې هم دَ ناروا جنون حدونه وَولانګي - دا بېله خبره ده، چې په مختلفو اسلامي فرقوکې دَ متعه په حقله بېلې آراء مخې ته راځي - څوک يې مني او څوک نه... او يا بېلابېلې پېمانې ورته دَ رواکېدو دپاره ټاکي –
دا نه، چې ، دلته په ايران کې انسانان نه... ټولې فرښتې اوسېږي - بلکې حقه خبره ده، چې دلته هم له فرښته وزمو انسانانو سره په څنګ څنګ کې شېطانان دَ سړي په مزغو کې دغسې ببرغونه دَ خپل بريتوب دروَي لکه هر چرته چې داسې کېږي - او له دې حقيقت څخه سترګې اړَول زما په خيال چې سترګې پټَول وي - هو ، که څه هم، زيات خلګ دلته دَ سر دَ خطرې له سوبه خوائشات سر ته نه شي رسَولی ... دا يوه خبره به ضرور کوم، چې په ايران کې اسلامي چارې په مذهبي جنون نه ، بلکې دَ جمهوري او معاشرتي حقيقتي اسلام له لارې هوارې کول کېږي - او دا دَ ايراني رژيم هغه مثبت سوچ دی ، چې دَ مسلمانانو سره سره دَ هرې سيمې انسانان هم متاثره کولی شي –
*****
دَ سهار ناری کولو په وخت ملګري کاکړ دَ ښې ډېرې خندا ورسته سترګې وَموږَلې او راته وائي ...
" ښه ، نو بيا مخته څه وَشو ؟ "
ما بيرته کيسه شروع کړه ...
" نو لاس تړلی يې يَو مېدان ته راويستم - په مېدان کې ببخي زيات خلګ په تورو جامو کې ناست ؤ او ټولو ماته کتلو - زړه ته يَو دم دا خبره راغله، چې بس اوس مې پهانسی ته خېږَوي "
خبره چې تر دې ځايه ورسېده، نو کاکړ لکه ديغ شوی چې وي ، راته وائي ...
"او بيا يې پهانسی ته وَ خېږَولې... هان... دغسې دي که يَه ؟ "
ما وئيل ...
" يهَ ... هلته په سټېج باندې نه خو دَ پهانسی انتظام ؤ ، او نه دَ سر قلم کولو دپاره تخته او ساتوُل - بلکې په سټېج باندې دروَلو سم دستي يې زما لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راخلاس کړو .... دومره خوشحاله وم، چې پوښتنه مه کوه - مګر دا خوشحالي مې سرته نه وَرسېده، ولې چې....˝
ما به خبره مخته کوله ، چې جمعه خان راباندې ژغ وَ کړو ...
˝ ښه ښه وايه ! ˝
ما په ځواب کې ورته وئيل...
˝مخته به څه خامخا ؤ ... بس که تا نه واى راژغولَى ˝
او مورِ بيا دواړو په يوه صلاح وَخندلو ، او تر دېره پورې زما په دې نيمګړې خوب وَژغېدو ... ټولې خبرې په خپل خپل ځاى ، مګر دَ ملګري کاکړ دا خبره مې نه يوازې خوښه شوه، بلکې تر اوسه مې په ياد هم ده، چې وئيل يې ...
˝ دا لا ښه خبره ده، چې په خوبونو باندې بنديځ نه شته ، ګڼې زما او ستا رنګه خلګو خو به لا ډېر پخوا سرونه خوړَلي واى ˝
بېشکه، چرته چې دَ سترګو په ديد پابندي وي ، ژبه ژغېدلى نه شي ، سوچونه عملي کېږي نه او دَ شپې او ورځې په لانجو او ګروم سترې مازغه خپله سترِيا وسا کولى نه شي ، هلته ژوند دَ خوړَلو ، څيښلو او سملاستلو پرته نور څه دى ؟ هو ، که دى هم، نو بيا فقط دَ مرګي په لورې ورځې شپې لنډول دي او بس...
*****
دَ پروګرام په سمه دَ ۳۱م اکتوبر ۱۹۹۳ع دَ ورځې په يوه بجه زه او کاکړ صاحب دَ ۴۸ ګنټهو په اوږده مزل ، په اوتوبوس کې کښېنستو او مخته روان شولو - په اوتوبوس کې چې زياتره ايراني نرينه ځوانان او پېغلې انجونې او څه ښځې ،سره له يوې پاکستانىِ جوړې، چې تازه تازه يې واده کړى ؤ هم ناستې وې - بس چې څنګه روان شو ، نو هغو دواړو چې زمورِ مخته سيټ کې ناست ؤ او په هني مون باندې استنبول ته روان ؤ ، راته کتلو ورسته ژغ وکړو ...
˝ آپ دونون بهي پاکستاني هين کيا ؟ يعنې (تاسو دواړه هم پاکستانيان ياست ؟) ˝

(c) ketabton.com: The Digital Library

او موږ چې ورته سرونه په اثبات کې ښکنګه وَښورَولو ، نو څلور واړو دَ اُردو ژبې دَلارې په خبرو کې دومره ژر بیا سره نیږدې شولو ، لکه موږ چې پخپلو کې له ډېره وخته راهسې پېژنو- ځوان نوید او ښځه پروین نومېده - خبر، چې ښکنګه ښکنګه سفر مخ په وړاندې لنډېدو ... په موسم کې سړوالی راتلو - چې اووه بجې یعنې قضائي ماښام خواته رنجان نامې ښار ته وَرسېدو، نو په شړک باران ورېدو - لاکن عجیبه خبره دا وه، چې دَ دومره باران پرته هم دَ درست رنجان ښار بجلۍ بلېدله .. ګنې هاغه دَ نوید خبره ، چې ...

" که داسې باران زموږ په هېواد کې کله اوري ،نو بجلۍ بنده کړلی شي "

ما او جمعه خان هم ورسره " هو " ځکه وکړو ، چې په پاکستان کې که بل ځای داسې کېږي او که نه ... خو په کوئټه او شاوخوا علاقو کې تېز باران او بجلي ، ګوره چې تر خپلو څله نه سره مني ؟ ... یَو خواته شپه وه او باران او بلې خواته نرۍ یخ او زړه ټکورَونکی دَ بس دننه ماحول ... زما خو زړه کېدو ، چې ژر مې ډوډۍ خوړَلې وای او کرار په سیټ باندې دَ خوب کولو په نیت غزېدلی وای – لس بجو خواته دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته ، لا بس کې ځینې سوارلیانې دَ یَو بل سره په خبرو کې اخته وې، چې ډرائیور دَ شا دَ سیټونو ټولې بتۍ مړې کړې او بیا داسې چپه چُپیا شوه، چې که چا ته خوب ورتلو او که نه، ټول په خپلو سیټونو باندې وَ غزېدلو – زه هم په هغو کې یَو وم ... کله ویښ، کله ویده - دغه رنګه دَ سهار تر نهو بجو پورې دَ ګهړۍ ستنې وَرسېدې - دَ سهار دَ چائیو غوړَپلو ورسته بیا بس داسې مخته په تېزۍ روان شو ، چې چرته په وړو ښارونو باندې وَ نه درېدو ... نو ځکه دَ سفر کولو دَ ستړیا سره سم دَ سفر خوند هم کرار کرار په دې وجه زیاتېدو ، چې دَ ایران دَ ورستۍ پُولې ښار چې بازرګان نومېدو رانیږدې کېدو لګیا ؤ - او بل دا سیمه زرغونه هم وه او ځای ځای شینګشتي هم برېښېدله –نه یوازې دا ، بلکې دَ دې علاقې دَ خلګو جامې ، دَ ژوند کړه وړه او کلي کورونه هم یَو دم دَ ایران او پاکستاني اړخ دَ څنډې دَ خلګو څخه ښه ببل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل ... هن چې په نوي طرز کې ورنغاړلي ښکاره کېدو- دوې بجې خواته، نوید ،
چې بیا بیا په دې لاره تللی راغلی ؤ .. په مورږ ژغ وَکړو ...
" دا مخته ، چې کومه آبادي ښکاري ... دا بازرګان نامي ځای دی - بس به په
پنځلس یا شل منټه کې ورته وَرسېږي "
متل دی، چې " هر څرکېدونکی شئی سره زر نه وي " ... هو، په دې باډر باندې
چې مې څه تر سترګو شولو او یا مې وَسنجَولو، نو نه یوازې یې دا پورتنی متل
رښتیا کولو ، بلکې په زړه کې مې دا خبره پخه هم شوله ، چې ګوندې انسان ، او
په تېره بیا دَ نن انسان ، چې څومره هم په یوه نظریه یا ماحول کې وَ روزَلی شي ،
نو هم دائی دَ انسانیت په تول پوره نه وَځي اوهر کله مانده وي - ګوا که
هرڅومره اغیارو ته په ظاهري بڼه ځان مهذبه (دَ جامو او ګفتار په اړه) ښکاره
کړي .... نو ځای په ځای ورڅخه نابېره دَ خپل غوره شوي جبلتي خوُی او بُود او
خمیر په سمون داسې کارونه یا روئیه سرزده شي ، چې دَ هغه دَ پېژندګلوۍ
برعکس به وي - دلته زما مطلب دَ ځینو نورو شیانو پرته دَ لالچ او زړه ازارَولو
څخه دی - کوم چې په ایران / تُرک باړډر باندې دواړو اړخونو ته دېر زیات له
مسافرانو سره روا کړل کېږي - او ګوره چې دلته څله ښو او بدو ته په یوه
سترګه کتل کېږي ؟ که څه هم تُرکیان په ظاهري کړو وړو باندې تر ایرانیانو
زیات یورپئین وزمه برېښي ، خو په دې باړډر باندې دَ ایرانیانو مخې ته په هره
معنا کې مانده او هیڅ ښکاري –
غرض دا ، چې څه وخت مورږ بېګونه په اوږو راوَځَنَولو او دَ تُرکي په مځکه چې
موقدمونه څنګه ږدلو ، نو دَ زړه له سوخته مې یوه سړه شان اوږده ساه را ایستلو
پس مې له ملګرې نوید څخه پوښتنه وکړه ...
" دَ مخ په باډرانو باندې به هم دغسې زړه چاؤدې حال وي ... که څنګه ؟ "
خبره مې لا سمه سرته نه وه رسَولې ، چې نوید وَوَئیل...
" نه بابا ... چپ له دې باړډره بل داسې باړډر نه شته مخته "
او بیا یې مخته وئیل...

(c) ketabton.com: The Digital Library

¨ خبر نه یم، چې دلته دا خلګ څله مسافران زیات تنګوي ؟¨
دَ نوید له دې خبرې څخه مې یَو دم زړه کې راغلو او ورته وَمې وئیل ...
¨ زما په خیال چې دلته له کسته داسې کیږي ¨
¨ نو څله .... ؟ ¨
دَ جمعه خان دَ دې وړې پوښتنې په ځواب کې ورته ګډ شوم ... ما ورته وئیل ، چې ...
¨هغه ځکه چې کېدلی شي ، چې په ټُرکي کې بېخي زیاتې آزادۍ له سوبه ژوند بې لګامه دی .. او بلې خواته ایران ، چې یَو اسلامي مملکت دی ، دا نه غواړي چې انسانیت دې په حېوانیت کې ورګډ شي - په دې وجه خو .... یَو خواته اورونه دي او بلې خواته اوبه ، چې نه سره منې ... او بس په دې Tussle کې مسافران خواران په تکلیف کې ورګېر شي ¨
اوس ګوره چې زه په خپله وینا کې څومره صحیح وم ... په دې نه وم خبر ... مګر دَ ټُرکي په مځکه لومړی قدم مې دَ بې باکې آزادۍ په لورې پېښه وَګڼلو –

دَ جمال په درشل کې

تاثراتي لنډیز

¨ چې تاریخ او غوره تاریخي آثارو ته وکتلی شي ، نو ټُرک دَ یَو مارشل قام په حیثیت په نړۍ باندې ځان منلی ؤ - مګر دَ دې قام دَ نن معاشي بدحالۍ او دَ پیسو سره دَ بې کچه مینه دَ دوئی تاریخي حېثیت ګوره چې څله شکمن غوندې کړي ؟ ولې ، چې دَ ټُرکیانو دولت پرستي سرۍ په دې وئیلو مجبوره کړي چې ¨ دَ دې هېواد خلګ دَ اتا ټُرک سره مینه په دې وجه زیاته کوي ، چې په کرنسي نوټ (لیرا) باندې یې تصویر چاپ دی ¨ دَ پاکستان او مسلمانانو سره یې مینه په خپل ځای لاکن دلته دَ اتا ټُرک دَ غوره شوي قانون پابندي کولو پرته بل داسې مثالي اسلامي خاصیتونه مې تر سترګو نه شو ... چې دَ نوښته کولو وَړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ګڼلې وای - هو، که څه هم دَ دُنیا په سر دلته ماجتان ببخي زيات دي ˝
(شوق)

که ته ی‌َو یې ؟

وایه ! ستا څونې خبرې دي ؟
چې په هر څه کې وَ ماته
محسوسېږې
ښکاره کېږې
ته موسم خو چرته نه یې ؟
چې بدلېږې رابدلېږې
لا خو وخت یې
بل څه نه یې
دَ ورو ورو لمحو ته
که یَه ....
ته وائې ، چې یَو یم
یکې یَو . په یوه بڼه
نو بیا زه یمه پخپله
کړیچې کړیچې یَو هنداره

(شوق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي څه ته وائي ؟ دَ دې خبرې ځواب هغه وخت ما وَ موندلو، چې کله مې ايراني همسفره ځوانان دَ هغوئ له خپل هېواد څخه دَ وَتلو سم دستي دَ تُرکي په ښندره وَليدو - که څه هم شين يخ ؤ او واؤره ورېدله، خو دا ځوانان دَ ډيوټي فري شاپ دَ شرابو په بوتلانو داسې ورمات شولو.. لکه دَ مودو مودو تږي چې دَ اوبو په چينه باندې ورچپ شي - اوس يې نه يوازې بوتلان په غاړو اړَولو، بلکې له تهران څخه دَ ايران تر ورستني بارډر پورې تړلې ژبې يې هم په حرکت کې داسې راغلې وې - چې، چا خپل نظام ښکنځلو او چا خپل باداران... وايم، چې ورته په کتو مې سترګو باور نه کولو ... او سوچ مې کولو، چې دا هم هغه پټ ځُولي خلک دي چې تېرې شوې څليرويښت ګنټهې يې له موږ سره ګډ په يوه بس کې تر دې ځايه سفر کړی ؤ او که يَه ؟ او بيا ګوره چې تر څه ميانه بيا پېغلو ښادرونه غورځولي ؤ، چې هره يوه يا خو په جينز پېنټ کې ښکاره کېدله او يا بيا په اوږده سکرټ کې - دغو انجونو که څه هم نه ځيښلو، خو ځوانې او بدمستې جذبې يې دَ سترګو په ککو کې له ورايه بربېښېدلې – موږ څلور واړه پاکستانيان، يعنې زه، ملګری جمعه، نويد او پروين چې دَ تهران څخه تر بازرګان پورې دَ خبرو او خنداګانو په اړه په درسته لاره کې دَ ژوند علامتونه ګڼل کېدو ... اوس زموږ حرکتونو معناؤې څکه بائيللې وې، چې لا خو هم هغسې په پخواني حالت کې ؤ – منم ... چې نوي هېواد ته په راتګ موږ هم خوشحاله ؤ - لاکن بدمست او بې حاله بيا هم نه -

*****

بس هغه ؤ، مسافران هغه ... مګر که بدل ؤ، نو دَ طبعيتونو موسم ... ګوا، چا سندرې وئيلې، چا خپرې ټکولې او چا بوتل په لاس کې يو بل اړخ ته غورځېدو کم، خو له يوه سيټه دَ بل سيټ په لور دَ سرور په ټالونو کې ځنګېدو راځنګېدو زيات - او موږ که څه هم دَ هغوئ سره په مستۍ او بدحالۍ کې نه ؤ ورګډ، خو دَ هغو ځوانانو تود محفل او دَ ناستو ولاړو پېغلو شوخيانې او خنداګانې مو په هډونو اخيستلې او په تشه توره ورته خوشحاله کېدو هم - دَ کال ۱۹۹۳ع دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړي نومبر دَ میاشتې دا ماښام دَ زړخوښو هنګامو څخه را په دې خوا ، ما ته دَ قدر وړ ځکه ؤ، چې دَ یورپ دَ دروازې په لور روان وم - ولې ، دا زما غټه غوښتنه وه چې دَ استنبول په لاره یورپ ته پېښه وکړم او ښه له نیږدې څخه دَ دې براعظم سمه او غر او کلي ښارونه وَوینم - دې وخت دباندې هیڅ نه ښکاره کېدو ... هر لور تیاره وه – بس یوازې دَ مخ تور روډ ، چې څه څه واؤره وربانديې پرته وه، دَ اوتوبوس په بتیانو کې ښکاره کېدو –

دَ پاکستان دَ وخت په سمه دَ شپې دولس بجې او دَ ترکې دَ نهو بجو خواته بس دَ آګرې نامې ښار په یو هوټل دَ ډوډۍ دپاره وَدرېدو – دې هوټل هم دَ ایران دَ لوې لارې دَ هوټلانو په رنګه په یَو غټ او ښائیسته هال باندې اړه درلوده ، چې مېزونه په کې په ترتیب لګول شوي ؤ - دلته مورږ دَ ملګري نوید ، چې څو کاله یې په ترکې کې روزګار هم کړی ؤ ، په خوښه "کرومنولیا " ګوا دَ واړه دال خوندَوره شوروا مو له ډبل روټیانو سره وَخوړَله او یَو یَو کپ سلېماني چائی مې دَ نخودو سره نوش کړې - په کاؤنټر ناست بابک چې دَ غالب چاچا غوندې سره خولۍ یې په سر ایښې وه ، بِل را وړاندې کړو- نو دې بِل ته په کتو ایله بې هوشه نه شوم ، ولې چې بِل باندې یَو لکهه پنځه څلوېښت زره لیرا رقم نوښته ؤ – لیرا خو نه وې راسره، نو ځکه مې ورته خواست وکړو ، چې ...

"دا لیرا دې په امریکن ډالرو کې راته واړَوه ... که یَه نو پاکستانۍ روپۍ هم لرم" دائی راته وائي ...
"یولس ډالره راکړه –"
بِل ادا کولو ورسته مې دَ نوید څخه پوښتنه وکړه ، چې ...
"په یوه ډالر کې څو لیرا کېږي ؟"
دَ څه سوچ کولو ورسته ده وئیل ...
" زما په خیال چې نن سبا ۱۳۵۰۰ لیرا په یوه ډالر کې ماتېږي ، او دائی په خپله اندازه صحیح ؤ –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ترکې له آګرې نامي ښار څخه چې زمونږ اوتوبوس یعنې بس مخته روانېدو ، نو یَو ځل بیا نرۍ نرۍ واؤره ورېدله ... او څنګه څنګه چې مخ مخته تلو ، واؤوره نوره نوره تېزېدله لګیا وه - اوس که څه هم په اوتوبوس کې دننه دَ ایرانیانو دَ ځیښلو سلسله ختمه شوې وه، خو یَو ښائیسته غوندې ځوان دَ ګوګوش سندرې داسې په خوند خوند وئیلې ، چې ټولو سوارلیانو خوند ورباندې اخیستو - تر څه وخته پورې ما او جمعه خان کاکړ هم ورته ناست اورېدلو مې - لاکن چې معامله اوږده شوه ، نو دَ سندرو خوند یې هم بې خونده کېدو لګیا ؤ، نو ځکه مونږ هم سیټونه شاته دیکه کړو او په خپلو سیټونو باندې دَ خوب کولو په نیت وَغزېدو - دَ هڅې کولو پرته چې هم خوب نه راتلو ، نو مې په پټو سترګو باندې سوچونه وهلو ته لستونې وَغړل ، او ډېر ژر بیا ما هیلې لوبوَلې ، چې...
"کشکې چې زه ټول عُمر هم دغه رنګه روان او بس روان وای"
خو بیا چې به مې کور او ماشومان تر سترګو شولو ، نو دَ اولاد مینه او کورنۍ چارې به دَ شوق په لاره کې راته خنډ شولې ... هو، په داسې رنګه ګډو وډو سوچونو کې مې سترګې ایله سره ورَغلې وې ، چې بس په جټهکه وَدرېدو - یَو دم مې سترګې راخلاسې شوې - څه ګورم ، چې دَ بس مخته څو سړي دَ توپکانو سره ولاړ دي... زړه مې حلق ته راغلو ... په جمعه خان مې ژغ وکړو ...
" غله دي ... هله کښېنه"
جمعه هم په نه ساعت کې له ویرې په سیټ کې جګ کښېنستو او وائي ...
" کوم دي ؟"
نه یوازې مونږ، بلکې دَ اوتوبوس ټولو مسافرانو غاړې هسکې هسکې کولې ، دَ هیچا له خُلې څخه ژغ نه وَتو – خود لکه چې هر یَو پرېښانه ؤ - ما په کلیمې برسېره کلیمه په ځان او په بس باندې چُوف کوله لګیا وم، چې دَ بس دروازه خلاسه شوه او یَو عسکر چې شنه وردۍ یې په تن وه او په غوږونو یې مفلر پېچلی ؤ بس ته راوَختو او ډرائیور سره په خبرو اخته شو - ما دَ خپل سیټ مخته ناست ، دَ نوید په اوږو لاس کښېښوَلو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" څه کیسه ده نو یده ؟"

هغه وئیل ...

" کیسه خبره ده ، دا عسکر وائي ، چې مخته دَ ګُردانو او مامورینو تر منځه جنګ روان دی - تر څو چې دَ لارې دَ کلئیرینس حتمي آرډر دَ مخ له عسکري چوکۍ نه وي راغلی ... بس مخته نه شي مخته تلی "

شکر مې وَ ایستو او بیرته مې زړه ځای ته راغلو ... واؤره په هم هغه شان وربدله - که څه هم اوتوبوس دننه تود ؤ ، خو لږ ډېر یخ بیا هم محسوسېدو - ډېره هڅه مې وکړه، چې بیرته دَ خوب وَ هغو ټاپوګانو ته ورشم، چې څه وخت وړاندې ورڅخه راستون شوی وم - لاکن ګوره چې خوب څله نه راتلو - راسره څنګ کې ناست ملګری جمعه مې داسې په خوند ویده ؤ ، چې کله به یې خرکی شو،نو نیت به مې ورباندې بد شو ... دلته اوتوبوس درې ګنټې ستارټ ولاړ ؤ ... یَو وخت چې دَ کلئیرینس سګنل راکړلی شو ، نو بس دَ روانېدو سم دستي زه بیا په ځان نه یم خبر شوی -

*****

سهار په لمر ختو اوتوبوس دَ ترکي Kotak نامي ځای په هوټل وَدرېدو - دَ مخ لاس پرېمنځلو او چائیو څیښلو ورسته چې څنګه بس مخته روان شو ، نو دَ ژمې په دې ټمک یخ کې دَ شنېزې څادر په مځکه باندې خور وور ډېر عجیبه او ښائیسته ښکاره کېدو - ټوله غرئیزه سیمه وه ، داسې ښکاره کېدو لکه موږ چې په درو او ناؤو کې روان ؤ - دواړو خواؤ ته واړه او غټ غرونه ؤ ، چې شا شا ته پاته کېدو ، ځای ځای دَ غرو په لمنو کې واړه کلي هم ډېر ښائیسته او په ترتیب باندې جوړ شوې برېښېدو - خاص خبره دلته دا وه ، چې دَ دوئی په دې وړو کلو کې فقط یَو یَو ماجت چې سپینه میناره به یې تر لرې لرې پورې ښکاره کېده - او بله خبره دا ، چې دَ ایران په رنګه دلته هم دَ روډ وَ یوې څۍ ته ولاړې بجلۍ او ټېلي فون تمبې دَ لرګیانو له ستنئیو څخه جوړې وې – مګر عجیبه په دې نه ښکاره کېدې ، چې شاوخواته ځنګلي اوږدې او نرۍ درختې هم لیدل کېدې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ دَ بلوجستان او پښتني سيمو په رنګه دلته هم کلي او آباديانې له لوې لارې سره مېښته ښکاري - دَ ښځو دَ مخ دَ پټَولو رواج دلته هم نه ؤ- که په پټيانو او ښاري يا کليوالو سيمو کې يې نرانو پټلونان اغوستلو ؤ، نو دَ ښځو يې لانګ سکرټ وز مه قميصونه په تن ؤ او دَ ګونډو دلاندې يې پښې يا خو لُوڅې وې او يا يې په اوږدو تودو ماسيانو پټې - په سرونو يې ګلداره دُسمالونه پېچلي ؤ - دنګې دنګې وې ، خو په سُرت باندې زموږ تر ښځو تندرسې برېښېدې – دَ دې تندرسۍ راز څه ؤ ؟ په دې نه شوم پوهی - خو په رنګ سپينې دغه ترکۍ ښځې يوې بلې خواته ډېرې ښکاره کېدې ، شايد چې دلته هم دغه ښځې له نرانو سره سمې کار روزګار کوي - دَ غرمې ډوډۍ مې په عثمان چېک نامي ځای کې وَخوړله او مخته تېر شولو - اوس ژر ژر واړه کلي شاته پاته کېدو او بس په هوار سړک مخته مزل ډېر په چټکۍ لنډَولو -

ارضِ روم دَ ټُرکي يو مشهوره تاريخي ښار دی ، چې اوس موږ په کې مخ مخته روان ؤ ... لاکن دَ ښار په يوه څنډه ، نو ځکه خو مې سم وَ نه ليدو او دَ ګولۍ غوندې ورڅخه تېر شولو - موږ کولی هم څه شو، زموږ دَ کاروان باګې دَ اوتوبوس دَ ډرائيور په لاس کې وې ، چې هغه دَ برايه شپې دَ درو ګنټهو ځنډ اوس په دې ورځ برابرَولو - خېر ، دَ درو بجو وَ خواته بس په يَو غټ هوټل باندې برېک وَلګولو ، ډرائيور وئيل...

"اوتوبوس څه خرابی لري ، تاسو چائی وَ څيښئ او لمونځونه وَ کړئ ... زه به بس دې هوټل سره نيږدې مېکنيک ته ښکاره کړم"

دلته دَ اوتوبوس دَ درو ګنټهو سټاپ په مزغو راته بار ځکه شو، چې دَ استنبول او انقره دَ ټوُرستانو درې ډک بسونه ښه تر ډېره پورې ولاړ ؤ او دَ رش ګش پرته دَ قسم قسم خلګو موجودګي مې دَ شاعر زړه دَ سکون سوب ګرځېدلې وه - بس غم دا ؤ ، چې په ژبه نه ورسره پوهېدو، ګنې ځينو مې دَ زړه دَ رباب تارونه څېړلو هڅه کړې وه - خو نغمه ځکه نه وربانده څېړل کېده ، چې دَ اظهار ژبه ګونګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه - دا درست تُرکیانۍ خو تیار انګرېزان، هو ... که په ژبه نه، نو په ښکاره کړو وړو ضرور –

ماښام شپږ بجې خواته اوتوبوس دَ انقره په خوا مخه وکړه ... خوشحاله وم، ما وئیل ، که مې هلته Botanic Garden ، چې دَ تفریح په اړه زړه ته سکون سپارونکی مشهوره دی ، نه هم وَلیدو ، نو دَ خپل تاریخي حېثیت له سوبه یې دَ ښائیسته ښار څه برخې هم وَوینم ، نو ځان به خوش قسمته وَ ګڼم - ولې چې تاریخ وائي ، چې دَ دویم جنګ عظیم ورسته په ترکي کې استنبول او ازمېر په پرته انقره ښار هم دَ تمامې دُنیا دَ توجه مرکز ګرځېدلی دی - او بیا عجیبه خبره دا وه، چې بس دَ انقره سره په څنګ څنګ کې تېرېدو ، دَ دې ښار وړو ، غټو او ښائیسته په ډېر ترتیب جوړو بلډنګانو داسې ښکاره کوله لکه دا ښار چې دَ تاریخي اهمیت پرته دَ دې دور تقاضې هم په پوره ډؤل پوره کوي - دَ سپینو دېوالونو او سرو بامونو ښار انقره تر لرې لرې پورې خور وور ښکاره کېدو - خبره دلته بیا هغه وه، چې زړه مې په دې مځکه باندې قدم ږدلو ته کېدو ، خو زما خوښه دَ منلو څکه نه وه، چې دَ بل په بس کې ناست وم - دَ رڼاګانو له دې ښار څخه چې زموږ اوتوبوس دَ استنبول په خوا روان ؤ ، نو روډ له اول حاله لا نور نور هم آرام ده شوی ؤ او سترګو ته دَ شاوخوا دَ جل بل رڼاګانو له وجې سفر ډېر خونده ور محسوسېدو –

دَ شپې یولس بجې خواته اوتوبوس استنبول ښار ته دننه کېدو له مخه په سمندر باندې جوړ مشهوره پُل Bosphorus Bridge باندې تېر شو – دا پُل دَ خپل جوړښت او ښېخې اوږدوالي له سوبه دَ دُنیا په ځینو نوموړو پُلونو کې یَو او ځانګړی دی - او له دې ورسته بیا دَ استنبول جل بل ښار ؤ ، چې موږ ته یې دَ سترپاګانو دَ وساکولو په صله کې دَ خاموشۍ په ژبه هرکلی وئیلو او زموږ اوتوبوس په کې په یَو روډ بل روډ مخ مختته روان ؤ - چې څنګه ګهړۍ دَدې هېواد دَ وخت په سمه دولس بجو ته ستنې وَرسَولې ،نو اوتوبوس دَ استنبول په مشهوره برخه Laleli نامې کې تم شو - ورڅخه راکوُز شولو - دې وخت دَ ˜

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلېک سي ˝ او دَ ˝ مېډيټېرينئين سي ˝ په سنګم باندې جوړ په تاريخي ښار استنبول، چې ورته دَ ˝يورپ دروازهٔ هم وئيل کېږي باندې چپه چپيا خوره وه - دَ ټېکسيانو او دَ يَو نيم سړي پرته هيڅ قسم رونق نه ښکاره کېدو ... نرى نرى باران ورېدو او سړه يخه هوا هم ګلېدله... نويد ته مې وئيل ، چې ...

˝ اوس ته پوهی شوې او ستا کار... ته له مخه او موږ درپسې... وايه ! چرته به اوسېږو ؟ ˝

ده وئيل ...

˝ سرکې جي ته به ځو ... هلته هوټلان ارزانه دي ˝

او بيا په ټېکسي کې دَ سرکې جي نامي علاقې په لور روان شولو - داسې ښکاره کېدو ، لکه استنبول چې په وړو وړو غونډيانو باندې جوړ ښار دی - په شل پنځلس منټه کې ټېکسي په ˝ سرکې جي ˝کې ˝ هوټل هالي ډې ˝ مخته وَ درېدو - دوې خونې ، چې دَ يوې خونې کرايه دوه نيم لکهه ليرا وه مې وَنيولې - زه او جمعه خان په يوې خونې کې او نويد دَ خپلې ناوکۍ سره په بلې خونې کې دَ ستړيا وساکولو دپاره لاړو –

*****

دَ ترکي دَ وخت په سمه سهار نهه بجې ، څلور واړه ملګري دباندې راوَوتو- چې څنګه مې شاوخواته لوم‌ړی نظر وَځغلولَو ، نو باور مې نه راتلو ، چې دا ګوندې دَ مسلمانانو ښار استنبول دی - ولې چې يَو اړخ بل اړخ جوړو ودانيانو او مخامخ شنه پارکونو داسې تاثر راکړو ، لکه دا چې دَ جنت له ټوټو يوه ټوټه وي او بيا ترکۍ پېغلې خو هم دَ حُورو څخه کمې نه وي... چې يا خو يې پېنټونو سره جېکټونه په تن ؤ ، يا بيا په دې يخ کې لانګ او منې سکرټونه ... په قد جګې، نرۍ سپين مخې او په ژېړېخونو ويښتانو کې دَ مځکې مخلوق نه ښکاره کېدو ... په مينه باندې لکه دلته چې هيڅ بنديځ نه وي، ځکه خو لاس په لاس ځوانې جوړې يوې بلې خواته ليدل کېدې – دا نه، چې موږ وَ ترکۍ پېغلو او نريناؤ ته آسماني مخلوق ښکاره کېدو - مګر زموږ په لور يې زيات راکتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاید په دې ، چې مور درې واړه نران څه کم کم ، خو پروین ورته زیاته عجوبه ځکه ښکاره کېده - هو ، دَ هغې دَ پنجابي وزمه ښائیست او ځوانی په وجه نه ، بلکې هغې چې کومې پنجابي طرز جوړې شوې جامې اغوستې وې ... هغه که زما او دَ جمعه خان رنګه کلیوالو په مزاج دَ کتو وړ وې، نو دلته ترکی پېغلو ورباندې پسخوند وهلو او تر خپلو یې ورباندې خندلو او شاید چې ریمارکس یې هم ورباندې پاسَولو – ځکه خو چې به یې دَ هغې په لور سترګې ورته واړَولې، نو به یې سرتر پایه ورته کتلو ورسته په شونډو پسخوندي موسکا خوره شوه - بس په پارک کې ایله خلګ راپسې نه شولو رامات – ګنې په سترګو کې هر چا پروین اخیستې وه ... هم دغه وجه وه، چې نوید ورته وئیل ...

" پروین !! ته هوټل ته درځه.. داسې نه چې دَ ترکیانو جلوس راپسې وَلګېږي "

او پروین هم خبره مائینډ ځکه نه کړه، چې نوید ورته په خندا وئیلې ؤ او بیا دا خبره دَ هغې په حق کې بهتره هم وه – ځکه خو یې وئیل ...

" هو ، زما هم دغه خوښه ده ... په سر مې دړد دی ... زه به څه آرام وکړم "

او بیا مور درې سره تر هغه ساعته ورته ولاړ ؤ ، چې پروین دَ هوټل په ګېټ ننوته ...

"هان ځه شکر دی ، چې اوس خپل چکر ته خلاس شولو "

دَ دې خبرې سره سم نوید چې داسې وئیل، نو سم دستي یې پوښتنه هم ورسره داسې وَ تړله ...

" ښه نو اوس به په کومه ځو ؟ "

ما ورته وئیل ...

"یاره نویده ! تا خو هم ناشُوده وکړه ... مور نو اوس څه خبر یُو "

دائی وَ موسېدو او وئیل یې ...

"نو بیا درځئ چې سېل درباندې وکړم او دَ استنبول څه پټ او ښکاره ژوند او شیان درته وَ څېړم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا ده مورږ دواړه له ځان سره ښي لاس ته روډ باندې سم کړو - دلته دَ روډ په منځ کې دَ رېل ګاډی پټړۍ هم تېره شوې وه -

" دلته په یوه وخت باندې رېل ګاډی او نورې ګاډیانې په دې روډ باندې چلېږي "

نوید چې دا خبره کوله ، نو یَو عجیبه غوندې هارن مې تر غوږه شو او په دوؤ غټو ډبو باندې اړه لرونکې رېل ګاډی دَ چوک له خوا راښکاره شوه ... که څه هم تله څوکه او کرار کرار ، خو په لومړي ځل کتو راته عجیبه غوندې ښکاره شوه –

په دې کې شک ګرسره نه شته، چې استنبول دَ ماجتانو ښار دی – ولې چې هر لور دلته په دې ښار کې تاریخې او غټ غټ ماجتان او دَ هغو هسکې هسکې میناري تر لرې لرې پورې ښکاره کېږي - خو ، په قول دَ نوید ...

" په دې ښار استنبول کې دَ دې دومره زیاتو ماجتانو پرته هم، دَ دې ماجتانو ملایان په لاؤډ سپیکرانو دَ آذان په چپه تقریرونه څه ، چې دَ جمعې خُطبه هم نه شي ورکولی او یا یې نه ورکوي - ولې چې هغوئ او حکومتې قانون پالونکې دواړه په دې صلاح شوي دي ، چې ماجت به تش دَ عبادت کولو دپاره په کارَولی شو ... او جلسه ګاه به ورځخه جوړَوؤ ... لکه زمورږ دَ هېواد ملایانو چې دَ خدائی او دَ رسول دَ لارې تر تعلیماتو زیات دَ سیاست مدارانو په حق او یا خلاف کې له ماجتانو جلسه ګاؤې جوړې کړې دي او هر رنګه روا ناروا خبرې په کې کوي "

او بیا یې مختته وئیل ، چې ...

" او بل دلته دَ ماجتونو په شمېر دَ لمانځیانو تعداد بېخې کم هم دی "

نوید دا خبرې داسې په سنجیدګۍ وکړې لکه هغه چې دَ خپل هېواد " مملکتٍ خداداد " دَ حق په لاره مامور شوي وظیفه خواره دَ ناحقۍ په تور نیول شوي په ظاهره مجرمان دراصل دَ حق صحیح پاسداران ګڼلو –

مورږ خبرې هم کولې او مخ مختته هم روان ؤ، په تنګو او خوش رنګو بازارونو کې یوې بلې خواته ګرځېدو ، چې یَو وخت مو دَ استنبول لویه ډاک خانه ، چې له دباندې دَ عدلیه دفتر ښکاره کېدو تر سترګو شوه - درې واړه په یوه صلاح ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دننه شولو... په دې نيت چې خپلو خوارو ته په خبريت دَ رارسېدو ليکونه وَ لېږو- دَ دې ضرورت راته ځکه پېښ شو ، چې مونږ له کورونو څخه دَ يوه نيمې مياشتې دپاره راوتلې ؤ - نو ځکه دَ کور دَ غړو پرته مو خپلو نيږدو يارانو لکه سهېل جعفر او قدوس ترين ته هم خطونه نوښته کړو او هلته مې پوسټ کړو- اوس دا ښېله خبره ده، چې دَ خطونو دَ مخه مونږ پخپله کورونو ته وَرسېدو او دَ دې سفرنامې تر چاپَولو پورې خو لا نه دي رسېدلې –

دَ " سرکې جي" او " کراکوي " دَ علاقو تر منځه په سمندر باندې جوړ پُل ، که څه هم عجوبه نه ښکاره کېدو ، خو دَ ښېخې زيات رش ګش له سوبه دا ځاى دَ وخت تېرَولو دپاره ښه او په زړه پورې ؤ - له دې خوا دَ " سرکې جي" سمندري غاړه او دَ هغې بلې خوا دَ "کراکوي" سمندرى غاړه دَ وړو او غټو کشتيانو څخه دومره ډکه وه، چې دَ چلاؤ لاره يې ګوره چې څنګه پېدا کوله ؟ په دې پُل باندې مخته تېر شولو او دَ "کراکوي " تنګو تنګو بازارونو ته مو ځان وَ رسَولو –دَ استنبول دا برخه ښېخي زړَه او روائتي ترګ علاقه ده ... دلته زياتره زاړه خلګ هم هغسې دَ زړې زمانې دَ ترُکيانو په رنګه پي کېپ په سر او آزاد پردوګ وزمه پتلونونو کې دَ دوکانونو مخته يا په رېستورينټونو کې ناست چُولمان چې دوئ ورته شيشه وائي څکولَو او سلېماني چائيو څيښلو کې بوخت ښکاري –

دَ " سرکې جي " دا زړَه علاقه تر ډېره کتلو ورسته نويد پنجابي په يوې تنګې کوڅې باندې ورسم کړو او وئيل يې ...

" درځئ... چې کارخانه درته ښکاره کړم "

ما ورڅخه وښتنه وکړه ...

" دَ چيشې کارخانه او څه په کې جوړېږي ؟ "

دائی وَ موسېدو او په خپل شرارتي انداز کې يې وئيل ...

" خبر ... خپله به يې وَ وينې ... "

او بيا دَ کارخانې په لوى ګېټ وردننه شو ... مونږ هم ورپسې پسې -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارخانه څه وه ؟ يَو تود بازار ؤ ، چې دَ تنګ روډ دواړو خواؤ دوکانونو مختـه غټې غټې له شيشو جوړ شوکېسونه لګېدلې ؤ - په اول نظر داسې ښکاره کېدو لکه دَ پېغلو مجسمې چې په کې ولاړې وې – لاکن چې ښه مې ورته وَ کتلو ، نو څه ګورم ، چې دا خو مجسمې نه بلکې دَ ترکي نسل حُورې وې ، چې په بېلا بېلو پوزُونو او اداګانو يې دَ کتونکو توجه نه يوازې ځانته اړَولو هڅې کولې ، بلکې دَ کتونکو هر خوائش يې ور پوره کولو دپاره خپل خدمات هم شايد چې وړاندې کولو - په تندي خوله را ايله شوه او جمعه خان مې له لاسه نيولې بيرته غبرګېدو دپاره دَ شا په لور کش څه کړو، چې نويد هم راسره سم دباندې وَختو او په موسکني اندازکې راته وائي ...

ˮ خود لکه چې دا کارخانه مو نه شوه خوښه ... ښه ده ، نو درځئ چې بله تر دې هم ښه او غټه کارخانه درته ښکاره کړم ˮ

موږ دلته لا په ځان ټُوکلې ؤ ، چې دائی راته لا دَ بلې کارخانې دَ کتلو ست کوي... نو ځکه مې په سنجېدګۍ لاسونه ورته جوړه وَنيولو ، چې ...

ˮ ياره ... يَو بل داسې ځای راښکاره کړه ، چې دَ کتو وړ وي ، مګر داسې هم نه ، لکه دا اوس چې دي دهوکه کړو..... پليز ˮ

ده وئيل ، ښه دی او بيا دَ ده په راهنمائي کې دوې بجې خواته موږ په Princess Island ، ګوا دَ شهزادګيانو په وړې تاريخي جزيرې (ټاپو) باندې دَ لانچ له واړه سفر ورسته کښته شولو - لومړی قدم مې لا سم دَ دې ټاپو په غاړه ورته ايښی نهؤ ، چې مې دَ ځُلې څخه نابيره وَوتو ...

ˮ واه نويده !دا خو نو اوس ځای دی ˮ

ولې چې دَ دې ځای دَ شاوخوا سمندري غاړې خوش رنګيانو پرته ، دَ شهزادګيانو دَ اوسېدلو او دَ سېل ځايونه ، که په تارخي اړَو دَ کتو وړ ؤ ، نو واړه غټ پارکونه او تالابونه هم بد نه ښکاره کېدو - دلته زياتره غېرملکيان ، چې دَ بلغاريه، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو سره يې اړه درلودله سېل کولو ته راغلې ؤ - وائي ، چې دا ټاپو څه يَو زر يا يولس سوه کاله دَ مخه دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګیانو او مینځو دَ استوګنې دپاره په کار راوړل شوی ؤ - جمعه خان یَو ځای وائي ...

" کشکې ، چې دا جزیره مې خپله وائی ، نو ... "

ده به لا نور څه وئیلو ، چې ما یې خبره داسې سرته وَ رسَوله ...

" ..... هو ، نو بې ټکټه به دي بیا څوک ورته نه پرېښَولو .... که څنګه "

دا خبره څه وه ، چې زما دَ ډېر ضد په پرته یې هم دَ دې ټاپو په حقله خپله خبره پورا نه کړه - موږ به لا نور نور په دې ټاپو باندې ګرځېدلو ، که نوید دَ بېرته ستنېدو خبره نه وای ټینګه کړې ... وئیل یې ...

" درځئ چې ځو ، پروین به دیغه شوې وي او زما لاره به ګوري "

نو ځکه بیرته په لانچ کې کښېښستو او دَ خپل زاړه وتاک په لور ور روان شولو -

*****

ماښام شپږ بجې چې څنګه له خوبه راکښېښستم ، نو دَ دې هوټل په کاؤنټر ناستې پېغلې ته مې زړه وَتخنېدو ، ولې چې ظالمه بې اندازې زیاته ښائیسته او نازکه جوړه وه - په قد جګه ، سپینه ګېړدۍ څېره ، ژېړبخونې سترګې او خلاس ژېړ ویښتانو یې بلا خوند کولو او ښه خبره دا وه ، چې انګرېزي یې هم زده وه- نو ځکه مې ټېلي فون ته لاس کړو – دَ سلام کولو ورسته مې دَ بلغاریه دَ سفارت خانې اته پته ، چې مازې بهانه وه ، ورځخه وَپوښتله ... هغې وئیل ...

" نه یم خبره "

که یې خبره په دې ځای ختمه کړې وای ، نو ما به په ټېلي فون ایښې وای ... لاکن دې چې بلغاریه ته زما دَ تګ دَ اصل وجې تپوس وکړو ، نو په ځواب کې مې مزاقاً ورته وئیل ...

" دلته څه دي ... ځکه خو ورځخه بلې خواته وځم"

" څه غواړې ؟"

دَ دې داسې پوښتنه بې معنا نه وه ، یَو وار لا زړه راته وئیل ، چې نېغ په نېغه ورته وَوایه ... لاکن بده خبره وه ، ځکه مې خبره بلې خواته واړَوله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

" نوم دي څه دی ؟ "
" ساسيلا " دې وئيل
" ښه نوم دی ... مسلمانه يې ؟ "
دې وئيل ...
" هو ، الحمدالله "
" واده دي کړی دی ، که يَه ؟"
په ډېره عاجزۍ مې ورڅخه پوښتنه وکړه ... دا يَو وار چپ غوندې شوه او بيا وائي ...
" يَه ... مګر زه بوائی فرېنډ لرم "
دا خبره يې داسې وکړه، لکه دلته چې په مېړه او په بوائی فرېند کې انجونې توپير نه کوي – ما به اوس اجازه غوښتله، چې دا دَ خپلې خوا راته ګډه شوه ...
" په ټُرکي کې دَ استنبول دَ تاريخي ځايونو پرته ډېر څه دَ کتلو دي "
" مثلاً ، لکه .... ؟"
زما دَ مثلاً په ځواب کې هغې وئيل...
" لکه دَ انقره ميوزيم، چې په کې دَ حضرت عيسی (ع) څخه هم قريباً ۷۰۰۰ کاله دَ مخه دَ Anatolian Civilization شيان پراته دي او بيا دَ دې پخواني طرز تهذيب ببخي زيات او دَ بېلو بېلو زمانو لرغونې آثار لکه Antique City of Perge او داسې نور نور دَ کتلو وړ دي - نه يوازې دا ، بلکې دَ Catholic عقيدې له کبله حضرت مريم چې په کوم کور کې دَ ژوند آخري ورځې شپې تېرې کړې وې، هغه زوړ طرز جوړه شوې ودانۍ دَ Selcuk نامې ځای څخه فقط اووه کلوميټره لرې ده - دا انجلۍ باخبره وه، نو ځکه مې نه غوښتلو ، چې ما نور په امتحان کې واچوي... په دې خومې ورته وَوئيل ...
" زه به هڅه کوم، چې ستاسو دَ ټؤرزم دَ ځانګې څخه يا خو ټوؤر واخلم يا بيا پخپل انتظام دا هر څه وَوينم "
دا خبره چې مې څنګه وکړه، نو انجلۍ دَ خپل اصل مطلب په خوا راواوېښته ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ته خپله هيڅ تکليف مه کوه ... که غواړې،نو موږ دَ ټوؤرستانو دَ ټوؤر دپاره پورا پورا انتظامات لرو"
داسې کښېوتم، چې انکار راته کول ګران شو ... ما څه ګڼلو او دا څه وَوته ؟ او دغه خو وجه وه، چې دَ بيا خبرو کولو په بهانه مې اجازه ورڅخه واخيسته – ما چې دَ ټېلی فون رسيور ږدلو ، نو جمعه خان دغه ؤ ، چې کښېنستو او سترګې موږَلو ورسته يې پوښتنه يې وَکړو ...
" دَ چا ټېلي فون ؤ"
ما ورته وئيل ...
" دَ دې هوټل دَ لابي ساسيلا ټېلي فون"
ده وئيل ...
" ښه ښه په نامه يې بيا خبر هم شوې ؟ "
موږ به لا خبره مخته کښَوله، چې نويد او پروين راورسېدو - نويد هغه نويد ؤ ، خو پروين هغه پروين څکه نه وه، چې جينز پېنټ يې اغوستی ؤ –زما دَ پوښتنې له مخه بيا نويد راته وائي...
" دا پېنټ مې پروين ته لاندې په دوکان کې واخيستو"
او بيا خپله وائي ...
" زما په خيال چې بد ورسره نه ښکاري"
موږ نو څه وئيلی شوی ، چې ده له خپلې خوا سرټيفيکېټ ورکړو - دَ ښو ډېرو ګپو کولو ورسته محفل په دې خبره برخاست شو، چې سبا سهار به اول دَ بلغاريه سفارت خانې ته دَ ويزې لګولو دپاره ځو ، بيا به په لالېلي نامي علاقې کې هوټل نيسو -
****
په دې بله ورځ غرمه لس بجې موږ څلور واړه ملګري دَ بلغاريه دَ سفارت خانې وَ کهړکۍ ته ولاړ ؤ –که مو هرڅو زارۍ ورته کولې ، خو دَ کهړکۍ شاته ناستو دواړو ښځو کې يوې هم زموږ خبره نه منله او وئيل به يې ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تاسو بلغاريه کې له چا سره ملاقات کولو ته ځئ او دعوت نامې کومې دي ؟ "
او مور ورته وئيلو ، چې ...
" هلته ستاسو په هېواد کې نه څوک لرو او نه مو له چا سره دَ ملاوېده مطلب دی .. مور مازې دَ يَو څو ورځو په سېل ورته دَ تلو اراده لرو او بس ... "
غرض دا چې مور ورته په خواست کولو ستړې شولو ، نو نويد ورته دَ سلو ډالرو نوټ له جېبه راويستو ... هغوئ نوټ ته به ډېر حسرت وه خو کتلو ، لاکن سرونه يې هغه رنګه يوې بلې خواته وَښورَولو - چې ورځخه مايوسه شولو ، نو په خپله لاره بيرته را روان شولو - په نورو ملګرو نه يم خبر ... زما خو طبعيت ډېر پرې خراب شو ، نويد ته مې وئيل ...
" درځه چې يَو ټرېول ايجنټ سره خبره خلاسه کړو "
ګوره ، چې يورپ ته ننَوتل مې په قسمت کې نه وُ شوي ... چې ايجنټانو هم يوه خوا نه کوله - که څه هم مور داسې لا ورته وَوئيل ، چې ...
" دَ ټوؤر دَ پيسو پرته به مور خپل ټکټونه پخپله وَکړو ، خو دَ بلغاره يا يَو بل يورپي هېواد ټوؤر راته کنفرم کړی بس "
لاکن هيڅ يوه ايجنټ راسره زمور خوښه نه وه منله - له دې ځايه هم دَ ماتې خوړَلو ورسته مې جمعه خان کاکړ ته وئيل ...
" درځه وروره ! چې نن نن له دې ځايه وَځو "
ده وئيل ...
" هو ، ټکټان به نن واخلو ، مګر ځو به بل سبا ... سبا به دَ استنبول ستي ټوؤر وکړو - لا خو مې هيڅ نه دي ليدلي "
که څه هم زما نه وه خوښه ، خو دَ ده دپاره مې ورسره هو کړو –
يوه بجه ماځپښين بېګونه په اوږو راټال دَ " سرکې جي " ځخه " لالېلي " نامې پُررونقه علاقې ته په ټېکسي کې وَرسېدو - دَ لالېلي په مېن بازار کې په يَو هوټل کې مې دوې خونې وَنيولې – بېګونه مو په خونو کې وَغورځول او دباندې دَ ډوډۍ خوړلو دپاره راوَوتو - او په نه ساعت کې يَو بلې پُر رونقه علاقې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورګډ شولو - دا علاقه يعنې دَ "لالېلي" سره جوخته دَ "تقسيم" نامي علاقه وه – دومره دَ غېرملکيانو څخه ډکه وه، چې لار په کې نه کېده - دَ نويد په قول ...

" دَ استنبول دغه سيمه چې غېر ملکيان ورته راځي ، دَ خلګو دَ توجه مرکز ځکه هم ده، چې يَو غټه شاپنګ سېنټر ائيريا ده او بل په دې ائيريا کې دَ بلغاريه ، رومانيه ، يونان او روسي رياستونو په څُورو باندې نه يوازې دَ سترګو تنده ماتېږي ... بلکې دَ خوائشاتو بارِ هم پرې ماتېدلی شي"

دَ نويد خبره مې په دې زړه وَ منله ، چې دلته سړي کم او غېرملکي ښځې ، چې زياتره په کې پېغلې وي ... ګرځېدلې - او بيا چې څه وخت مونږ دَ ټي – بي – ټي ايراني بسونو دفتر ، چې زمونږ له هوټل څخه په څه واټن باندې ؤ ته دَ ټکټانو دپاره تلو، نو تر مونږ څه شاته پاته شوي ملګري کاکړ صاحب ته يوې پېغلې ، ګوره چې دَ کوم هېواد وه، سترګه وهلې وه او دَ لاس په اشارو يې دَ لسو ډالرانو غوښتنه هم ورڅخه کړې وه- ده چې بيا راته خنګه دا خبره وکړه ، نو که څه هم کيسه څه شکمنه غوندې وه، خو زړه راته وئيل ، کېدای شي هاغه دَ نويد خبره رښتيا وي دَ دې علاقې په باب - خبر ټکټان خو مې تر لاسه کړو، لاکن دَ دريمې ورځې يعنې دَ ۷م نومبر ۱۹۹۳ع - ولې چې سبا او بل سبا دَ دوئی دَ کمپنۍ دَ بسونو وار وَ ايران ته دَ تللو نه ؤ - نو نن په چپه دوې ورځې له مونږ سره نورې هم دَ سېل دپاره وې - که مې څه هم زړه مات ؤ، خو حتمي هڅه مې دا کوله ، چې وخت ښه په خوشحالۍ تېر کړم، چې ملګرې مې ديغ نه شي - هم دغه وجه وه، چې دَ ډوډۍ خوړلو ورسته سم دستي مونږ دَ Poli Tour له دفتر څخه دَ ننۍ شپې دَ " اورينټ هاؤس هوټل کلب" او دَ سبا دَ ورځې دَ استنبول ستې ټوؤر دپاره ټکټونه تر لاسه کړو ... او بيا مې درست ماځيګرى دَ لالېلي او تقسيم ائيريا دَ روډونو په فُټ پاتهونو باندې تېر کړو، چرته چې خوش رنګو څېرو له خوش ذائقه طبعيتونو او موسکاګانو او موسمي خوش ګواره رنګونو سره سترګو ته ښکلاګانې او زړونو ته دَ سکون بېلابېل خوندونه سپارَلو - يَو شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور څه غواړي ؟ بس چې ښکلاګانې ورته چاپېرچل کې موجودې وي ... بیا خو یې دَ خېتې غم لا هم هېر وي - خو دا شاعر زړه مې خپله خوښه کله کولی شوه، ولې چې ملګری جمعه خو هم ورځرمه شوی ؤ -نو ځکه دَ نه غوښتلو پرته هم یَو دوه ځله مې سلېماني چائی له هغه سره نوش کړې - دلته یَو کوپ چائی په لس زره لیرا باندې خرڅېدو - دَ دې علاقې رنګین ماځیګری په خپل ځای... خو دلته زه دا خبره کول ضروري ځکه ګڼم ، چې دَ دې مسلمان ملک مغرب وزمه آزادي وَ لوستونکو ته ور په کوته کړم - ګوا دلته په دوکانونو کې که شراب په آزادۍ خرڅېږي ، نو هم دغسې شراب خانې یا بارونه هم لري - هم دغه وجه ده، چې قضائي ماځیګر خواته یَو نیم سړی دَ سړک څنډې ته یَو بل اړخ ځنګېږي هم - لازمي خبره ده، چې زیاتره ښځې به یې هم ځیښې، خو تر سترګو مې یوه هم داسې ښځه تر دې ساعته نه شوه، چې ځیښلو یې ، یا دې بې خوده غوندې په فُټ پاتهونو ګرځي - لاکن دلته ښځې سګرېټونه ډېر په شوق او خامخا څکوي - دلته خلګ چې له خپلې ژبې ، دَ بل په ژبه نه پوهېږي او نه چاته بله ژبه ورځي... یَو څو ماتې ګوډې خبرې لکه "کش برا" یعنې (څومره یا په څو باندې) ، "اوُچ دانه سوخ سُو" یعنې (درې ګلاسه سړې اوبه) ، "آفندم" او "آفندي" او داسې ځینې نورې خبرې یا توري موږ هم ورباندې چسپَولو - ګوا خبره دا، چې څوک هم تُرکي ته ځي ، نو به دَ لاس په اشارو ژغېږي یا به څه څه خاص خبرې دَ ډوډۍ پېدا کولو او شاپنګ کولو دپاره حتماً زده کوي ... ګڼې حال به یې زما او دَ جمعه خان په رنګه وي - دا خو لا دَ نوید پنجابي یې کور ودان، چې څو کاله یې په تُرکي کې تېر کړي ؤ او تُرکي یې په رواني سره وئیله - که دائی نه وای ،نو زه او زما ملګری به په هر دویم ګام له یوه نا یوه غم او ناکړده پېښې سره مخامخ کېدو - دا منم، چې موږ به هم څه نا څه یا ډوډۍ په اشارو پېدا کړې وه، خو غم دا دی ، چې دغه باډي لېنګویج او اشارې خو هم هر ځای معنې او مطلبونه بدلوي -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخُستن اتهه بجې دَ پولي ټوؤر وېګن موږ له خپل هوټل څخه سپاره کړو او اتهه نيمې بجې يې دَ " اورينټ هاؤس کلب" چې دَ استنبول په يَو څو مشهورو نائټ کلبونو کې ځانګړی نوم لري ته وَرسَولو - دلته لومړی او دَ خوند خبره دا کوم، چې دَ دې کلب په لويه درازه کې يوه ټُرکۍ پېغله خپلې ټُرکي روائتي جامې په تن.. سره له اوږدې ترکۍ سرې خولۍ په سر باندې ايښې ولاړه وه او هر راتلونکې سړي او ښځې ته يې ښه راغلی په خپله ژبه کې وئيلو ... زه او زما ملګری چې يې له څنګه تېرېدو ، نو ملګری ورته وَدرېدو او په پښتو کې ورته ګډه څه شو ، چې هغې ورسره ځان جوخت په دې نيت وَدرَولو ، چې دا انجلۍ زما له وور قده ملګري په درخته اوږده وه او بيا يې خندل هم ... ګوره چې دَ هغې دَ خندا تر شا څه ؤ ؟ خو زما ملګري په ټوکو کې راته وئيل، څنګه مې درته پښتنه کړه ؟ او بيا دَ ده دا خبره ما او هغه تر ډېره پورې دَ ځينو نورو پُوچوخبرو سره ګنډلې خورا انجوای کړه او بيا يَو غټ عالي شان هال ، چې په منځ کې يې دَ ډيسکو او ډانس کولو دپاره ګېرده دوکانچه جوړه وه چې له بامه ورندې رنګېنې رڼاګانی له يوه نري او خواږه ساز سره دَ باران غوندې راورېدې او دَ دې دوکانچې شاوخواته مېزونه او کرسيانې پرتې وې - په دې هال کې په خپلو چوکيانو باندې کښېنستلو ورسته چې څنګه موسترګې وَموږلې ، نو څه ګورو ، چې په هال کې يَو بل ځای ترکۍ انجونې ، مختصرې جامې په تن ... په ببلي ډانس کولو کې اخته وَليدلې ، چې په هال کې ناست غېرملکيانو دَ سفر ستړياګانې يې په خوږو موسکاګانو او ډېر په مينه يې په بازاري خلوص وساکولو پوره پوره هڅې کولې -

په دې هال کې هر سړی او ښځه بدمسته وه، او سره شنه لاکن په سائز غټ او اوږده ګلاسونه په لاس کې په ناستو ځنګېدلو او له څنګ ملګرو سره يې خپلې خوشحاليانې ګډَولې لګيا ؤ ، خو ما او جمعه خان دلته هم دَ کوک واړه بوتلان تر نرئيو غاړو نيولې نوش کولو - هم دغه وجه خو وه ، چې دلته رقصېدونکې ببلی ډانسرې هم موږ ته کمې رانيږدې کېدلې – خو دَ خپل بازاري طبعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودلو له سوبه په موږ باندې هم په خپل خپل وار چې به له ستېجه راکوُزې شوې.. نو به یې موږ ته هم دَ خپل عادت په سمه حاضري راکړه ... هغوئ دَ ډانس په چپه څه نور هم وئیلو، خو موږ ورسره هیڅ نه منلو ... البته یَو نیم تصویر مو ورسره په دې واخیستلو، چې دا موقعه سهار راته دَ ژوندي یاد په توګه بیا بیا دَ استنبول شپه راپه زړه کوي - لاکن موږ دَ هغوئ له نور نیزد یکته ډډه کوله او ورسره داسې تر غاړې وتلو نه ... لکه نور ټوؤرستانو چې به کولو – لنډه دا، چې ډوډۍ مو هم دلته وَخوړَله او تر دولس بجو پورې مو دَ ترکو پېغلو ښځي او ماډرن ډانسونه داسې په رنګارنګ رښمینو جاموکې کتلو، چې په عامه ژبه کې جامې په هیڅ اړه نه شی وئیل کېدای -

دَ شپې دولس بجې چې څنګه له دې کلب څخه دباندې راوَوتو، نو دَ پُولي ټوؤر سرې موږ دواړه تر لاس وَنیولو او ژر تر ژره یې په خوش اخلاقۍ دَ هوټل څخه دَ ایستلو هڅه کولو سره سره راته وئیلو ...

" دې وخت ګنډکپان جیبونه وهي او څه نورې نورې پېښې هم کېږي ... خیال کوئ "

*****

دَ پروګرام په سمه سهار اتهه نیمې بجې دَ پولي ټوؤر ګاډۍ موږ له خپل هوټل څخه پورته کړو او دَ استنبول ښار او تاریخي ځایونو راښکاره کولو باندې یې پئیل وکړو - په دې بس کې زموږ پرته پنځلس شل نور سړي او ښځې هم وې – ګاډۍ چې څنګه مخته روانه شوه، نو ګائیډ چې نوم یې آصفه ښئیلو ، خُلې ته مائیک وَنیولو او په انګرېزۍ کې دَ هرکلي وئیلو ورسته وائي...

" تُرکي ، ګوا دغه سیمه دَ حضر ت عیسی علیه السلام څخه هم دوه زره کاله دَ مخه او بیا دَ ده دَ مرګ ورسته تر پنځلس سوه عیسوي پورې دَ نړئیز ژوند ژواک په اړه مرکز پاته شوې ده - او سره له دې دَ Anatolian Civilization (اناتولوي تهذیب) موجودګي دَ دې سیمې تاریخ په زرهاؤ کلونو لا نور نور شاته وړي - عثمانیه حکمرانان له ۱۴۰۰ع څخه تر ۱۹۱۸ع پورې په دې خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې حکمراني کړې ده - او دلته ښاري ژوند لومړی له رومنو او عثمانیه دورِحکومت څخه پیئیل شو او نن چې تاسو په خپل چاپېرچل کې دَ استنبول پخواني جوړ غټې غټې ماجتان ، ماڼیانې ، ودانیانې وینئ ګورئ ... دا دَ ټُرکي تاریخي عظمت څرګندَوي "

دَ څه مزل کولو ورسته ، ګاډی یَو ځای تم شوه او ټول ټوؤرسټان ورڅخه راکوُز شول - او دَ ګائیډ په راهنمائی کې یوې لوړې اوچتې پخوانۍ ودانۍ، چې دَ مسلمانانو ماجت ښکاره کېدو په خوا روان شولو او چې څنګه په لویه دروازه وردننه کېدو ، نو آصفه (ګائیډ) وئیلو ...

" دا کرسچن چرچ دَ سېنټ صوفیه په نامه دَ نړۍ په لوړو تاریخي چرچونو کې ځانته یَو نوموړی چرچ دی ... چې رومن واکمنو ببخي پخوا جوړ کړی ؤ "

په دې چرچ کې دَ زړه راکښونکولاسي کار او نقش نګارۍ پرته دَ ښائیسته جوړو شوؤ ګومبټو، دېوالونو او ګېرډۍ تمبو (ستنیانو) ځانته دَ ځانګړې جوړښت په اړه دَ پخوا زمانې کاري ګرو فن لوړتیا څرګنده وله- په دې چرچ کې یوې بلې خواته ګرځېدلو په وخت داسې راته ښکاره کېدو لکه دا چرچ چې کله ماجت هم پاته شوی وي - خو ګائیډ په دې باب سر نه کړو راخلاس چې آیا زما او یا زما دَ ملګري په مزغو کې دَ دې چرچ په اړه راپورته شوی ګمان صحیح هم ؤ او که غلط - خبر ، دَ دې چرچ کتلو ورسته ګاډی مخته روانه شوه او ګائیډ وئیل ، چې ...

" اوس موږ دَ "بلیو ماسک " په لور روان یُو ، کوم چې په درستې نړۍ کې ساری نه لري "

او بیا یې مخته وئیل، چې ...

" استنبول ښار ، که څه هم په درو ټاپوګانو باندې آباد ښکاري ، خو په اصل کې دا ټاپوګان نه دي ، بلکې دَ نقشې له رُویه ابشئین استنبول دَ براعظمِ ابشیاء په خوا کې دَ وچې مځکې په دوؤ غټو څنډو باندې آباد دی - او دلته دَ دوؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندرونو ګوا "بلېک سي" او "مېډیټېرینئین سي" سنګم داسې شوی دی ، چې دَ دوارو سمندرونو دَ غاړو څخه ټوؤرستان خوندونه اخیستی شي"

که څه هم ګائیډ مختته څه نه وئیلو ، خو دا خبره څرګنده وه ، چې دَ استنبول ټاپووزمه برخې ، ځای په ځای په پلونو له یَو بل سره تړل شوې وې - دَ څلورو پخو پلونو ، چې دَ غټو تمبو په کومک ولاړ ؤ څخه پرته دَ ایشیاء او یورپ تر منځه په سمندر برسېره باسفورس پُل او فتح سلطان پُل دَ کتو او حېرت وړ ځکه ؤ ، چې دې پُلونو دلاندې ستنی نه درلودلې او په هوا کې ولاړ له پورتنئیو اوچتو تمبو سره دَ اوسپنو په غټو غټو رسیانو داسې تړل شوي دي ، چې دَ سړي عقل ورته حریان شي - نه یوازې دا ، بلکې له دې پرته هم ځینې داسې تاریخې جوړ ځایونه په دې ښار کې شته ، چې سترګو ګټلو سره سره سړی په سوچ کولو هم پارَوي -

دې وخت چې موږ په بلیو ماسک کې ګرځېدو ، نو داسې محسوسېدو ، لکه دا غټ ماجت چې ډېر پخوا یعنې په اولسمه صدی کې نه ، بلکې په نننی دور کې جوړ شوی دی - ولې چې دَ ښائیست والې پرته دومره غټ ؤ ، چې په ګرځلاؤ سړی په کې ستړی کېږي او دلته سترګې په هر څه باندې وازې پاته کېږي - په دې غټ تاریخي ماجت کې له تکو شنوټائیلونو او بې شمېره ستنیانو او ګومبتو پرته په سر شپږ داسې اوچتې میناري هم لري چې تر لرې لرې پورې ښکاري - هرڅه هرڅه ، خو په استنبول کې دَ ماجتانو ډېرښت داسې څرګنده وي ، چې بېخي پخوا مسلمانانو دَ اسلام خورَولو پرته بله هیڅ وظیفه نه درلودله - ځکه خو یې اسلام دَ نړی تر ګوټ ګوټ پورې رسَولی ؤ –

له دې ځایه موږ دَ تُرکی غټ میوزیم او اسلامک سېنټر ، چې دَ پخواني باچا ابراهیم پاشا په ماڼی کې جوړ کړل شوی ؤ ته یُو وړل شولو – دلته ۲۰۰۰ کاله پخواني شیان دَ ښوؤنې دپاره خوندي کړل شوي دي - لکه دَ کور دَ استعمال له خټو او اوسپنو څخه جوړ لوښې ، چړې ، تُورې او نېزې او دَ دې سیمې جوړې غالیانې ، خولیانې او دَ رواجي جامو نمونې هم دَ کتو وړ دي –لاکن دلته مې دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه کعبه اوله له لرګي څخه جوړه دروازه ، چې دَ لاس کار وربانديٌ شوی ؤ په ليدوً مې سترګو او زړه سکون وَموندو – غوښتلو مې چې ښکل يې کړم، لاکن شيشه داسې وربانديٌ را جارباسلې شوې وه، چې وَس مې نه په رسېدو - دلته ګائيډ دَ اناتولوي تهذيب ځينې شيان هم راښکاره کولو په وخت وئيلو ، چې ...

" دَ دې په پرته دَ دغه زاړه او تاريخي ژواک ځينې آثار نورې نخښې په "اناتوليا" نامې علاقې کې دَ لرغونې آثارو په توګه خوندي کړل شوي دي - لکه دَ "ايفاسيس" غټه مجسمه ، چې دَ دېوي مور ، يعنې Mother Ekhesus goddess " مدر ګاډس" په توګه دَ مځکې اوله خدائينه مور ورته وئيل کېږي - دَ Artinis "اينټينس" په نامه شهرت لري - دَ دې په بدن ښځې زيات لګېدلي تيان دا څرګنده وي ، چې دا خدائينه مور ژوند سپارونکې وه - دَ اناتوليا ۷۰۰۰ کلنه زوړ ښار دَ هغې دپاره جوړ کړل شوی ؤ - دَ دې " مدر ګاډس" څخه په بېلو بېلو وختونو کې نقل شوې يولس زره وړې او غټې مجسمې هم دَ دُنيا په ځينو عجائب ګهرونو کې پرتې دي"

دا خبرې چې يې کولې ، نو بس دَ استنبول په تنګو تنګو بازارونو يا لارو باندې يوې بلې خواته روان ؤ ، او دلته په بس کې ګائيډ وئيلو ...

" دلته يعنې په تُرکي کې دَ نورو تاريخي آثارو پرته دَ Lymira "لائيمېرا" دَ کاڼو پخوانۍ ګومبته او دَ Aspendos "اسپنډوس" جوړه ودانۍ چې په بېلو بېلو زمانو کې جوړه شوې ده – که تاسو غواړئ، نو موږ درته دَ ټوؤر اهتمام کولی شو"

له دې خبرو سره سم ګائيډ زموږ پام دَ ميوزيم سره جوخت آرټ سېنټر ته واړَول شوه ... دلته دَ تُرکي دَ هرې سيمې دَ خلګو دَ جامو او استعمال شيانو نمونې ... په خاص توګه دَ ناستې او په دېوال راځړوَنکې غاليانې نه يوازې دَ نمائش دپاره ايښول شوې دي ، بلکې خرڅېدې هم... يَو ځای مې جمعه خان ته وئيل ، چې...

" راشه چې يوه دَ غالب چاچا ټوپۍ او دا اوږد کوټ واخلو"

ده راباندې وَخندل او وئيل يې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ولې ځان په درنهوؤ ... اول مو بېګونه لږ درانه دي او بیا داسې ټوپیانې خو په پاکستان کې هم پیدا کېږي"
ګوره چې اوس دَ ده اشاره په پاکستان کې دَ کومې سیمې دَ خلګو او دَ چا په لور وه ؟ خبر، چې له دې ځایه راوتلو، نو تر دې له مخه مې دَ ژېړو جوړه یوه ښائیسته غاړګۍ، چې په ډیوټي ولاړې ښائیسته پېغلې دَ راښکاره کولو دپاره په غاړه باندې راوَځړَولـه او بیا یې په وار وار راته وئیل ، چې ...
" دا ګوره ، څومره ښائیسته ښکاري"
اوس که غاړګۍ ښائیسته وه، او که نه ... خو دَ هغې سره یې بېخي خوند کولو - که څه هم زما دَ ملګري په خیال دا سودا ګرانه وه، خو شاعر زړه راته وئیل ، چې دَ هغې ښائیسته انجلۍ موسکاګانې چې ورسره وَ تلې ، نو ارزانه سودا مې کړې وه - ولې چې دَ ښکلیو دَ موسکا قیمت په هر څه هرڅه ارزي او چرته بیا دومره دومره ډېري موسکاګانې، چې په کاڼو یې لا خولې کولې ... زه خو لا یَو انسان وم -
له دې ځایه پیاده موږ دَ تاریخي حمام په لور مخه وکړه - حمام څه ؤ ، یوه غټه خونه وه ، چې په منځ کې یې یوه دوکانچه جوړه وه ، چې دَ ګائیډ له قوله دلاندې یې اور بل وي او په شا وخوا وړو وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو مخته او ورسته په ګډه باندې په دې غټې دوکانچې باندې سټیم بات اخیستل کېږي او تر ډېره وربانديې تر درځن زیات غسل کونکې پراته وې او بدنونه ټکور کوي - که څه هم په جلا جلا وړو غسل خانو کې دَ غسل کولو اهتمام ؤ، خو شروع او اخیره یې له دې تودې دوکانچې کېدله−
ګائیډ مخته وئیلو چې...
" دغه رنګه حمامونه په افغانستان کې تر اوسه لا هم رواج لري"
وئیل ، خو یې صحیح ... خو خوارکۍ لکه لا سمه خبره نه وه، چې نن په افغانستان کې دَ وژللو راوژللو او دَ یو بل دپاره قبرونه خیندلو پرته هیڅ نه دي پاته شوي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

*****

دې وخت دَ پولي ټوؤر ګاډی دَ اتا ترک له تاریخي دفتر او استوګن ځای ، ګوا دَ هغه په استعمال کې پاته شوې رهائشي مانۍ په لور روان ؤ، چې ګائیډ وئیلو ...

" دې وخت په ۷،۷۹،۴۵۰ مربع کلو میټرانو خور وور هېواد تُرکي چې په کې ۵،۸۲،۸۷،۰۰۰ خلک آباد دي– باني ستر مصطفی کمال اتاترک دَ لومړي جنګ عظیم ورسته لومړی صدر ؤ - دَ تُرکي په ټولو حکومتي څانګو کې یې انقلابيً بدلون راویستی دی او سېکولر جمهوري نظام یې نور نور ټینګ کړو ... په خاص توګه ، ښځه یې په لومړي ځل دَ نر سره په څنګه دَ درَوله "

ګائیډ لا خبره سمه سر ته نه وه رسَولې ، چې ګاډی یوې توربخونې او غټې مانۍ مخې ته وَدرېدله - دا هغه مانۍ وه، چې اتا ترک په کې په سرکاري توګه استوګنه کوله او اوس دَ ده یادونه تازه کولو دپاره دا مانۍ دَ تاریخي او قامي نخښې په توګه خوندي کړل شوې وه - په صدر دروازې کې یې دوه عسکران دا سې الرټ ولاړ ؤ لکه هغوئ چې له کاڼو جوړ ؤ - ولې چې په لومړي نظر هغوئ ژوندي کم، مړه بُتان زیات ښکاره کېدو - له دباندې خوا چې دا مانۍ څومره سترګو ته ښه ښکاره کېدله ، نو حقه خبره ده، چې دننه به لانور نور دَ کتو وړ شیان په کې وي ، ځکه خو ګائیډ وئیل ...

" بخښنه غواړم ، موږ دې مانۍ ته بې له انټري پاس نه خو ور دننه کېدلی شو او نه پاس دومره ژر جوړېدلی شي - یوه دوې ورځې انتظار ورته په کارېږي "

او بیا یې خپله خبره داسې مخته کش کړه ...

" په تُرکي کې زموږ (توبه نعوذ ُبالله) دوه خدائیان دي .. یَو عظیم خدائی او بل اتاترک ... ولې چې نه خو دَ قرآن شریف آیتونه رد کولی شو او نه دَ اتا ترک فرمانونه او جوړ کړل شوی قانون ... "

له دې خبرې څخه دَ هغې ګائیډ دَ خدائی پاک په وړاندې شریک درَول نه ؤ، بلکې دا یې وئیېل غوښتلو ، چې دَ جدیدې تُرکي باني اتا تُرک بنیادي نظریه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ سبکولرزم په اړه ده په خپل ژوند کې ورېاندې کړې وه - هغه نه یوازې خوندي شوه بلکې ژوندۍ یې هم وساتله -
یوې بجې خواته ګاډی دَ تاریخي بازار، چې دوئ اوس ورته " ګرېنډ بازار" وائي په لور دَ استنبول په تنګو هوارو ، خو په لوړو ژورو علاقو کې جوړو روډونو باندې روانه وه او ګائیډ وئیلو ...
" دَ حضرت ایوب انصاري مزار ، انقره او فیشرمېن ویلیج ته که دَ تلو نیت لرئ ، نو خپل نومونه او پتې را وَلیکئ ... ستاسې دَ خوښې په سمه موږ دَ ټوؤر انتظام کولی شو "
او بیا یې ځکه دَ ذکر شوؤ ځایونو پرته ، تر یَو درځن زیات نورو ځایونو دپاره دَ ټوؤر کولو وختونه او دَ خرڅې خبرې په ډالرانو کې داسې په خوند خوند کولې ، چې خپل دې ملګري جمعه خان راته وئیل ، چې ...
" غوږ ورته وَنیسه خیالوَرې ته ... څنګه په خوند خوند دَ پیسو خبرې کوي ؟ "
ما هم آسره تاوان وګڼله او ورته مې په ځواب کې وئیل، چې ...
" دلته اتا ټُرک ترکیان په دې وجه نه مني، چې ټُرکۍ ته یې نوی ژوند ورکړو ، بلکې هغه کاغذونه دَ دې خلګو کمزوري ګرځېدلې دي، چې دَ اتا ټُرک تصویر وربا ندې جوړ دی "
زما په دې خبره چې ملګري جمعه خان غاښونه څنګه سپین کړو ، نو هغې ګائیډ هم زموږ په خوا په ډېره مینه وکتو ، او وَموسېدله .. اوس به لا موږ بل څه سنجَولو ، چې دا څه رامخته شوه ، او وائي ...
" تاسو لکه چې له موږ سره په بل ټوؤر باندې هم دَ تلو اراده لرئ "
غرض ... غرض او تش غرض .. یَو وار لا په زړه کې راغلو ، چې په سخته او غوټ ورته یَه کړم ... لاکن بیا ګوره چې څله مې په کراره ورته وئیل، چې ...
" موږ به صلاح وکړو "
او بیا مې په معنې خېزه موسکا کې دَ جمعه په خوا مخ ور واړَولو ...
" زه خو ورسره ځم، وایه ! ستا څه خوښه ده ؟ "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دائی چې لا يې هغه رنګه غاښونه سبين نيولې ؤ، راته واي ...
" حريان يم، چې ستا اوس کومه يوه خوښه ده او کومه نه ... چې يَو ځای هسې نامې مخ يا څېره وَوينې.. زړه ورته په لاس کې ږدې "
او ما هم ورسره ګپه خوږه ځکه کړه ، چې خبر وم ، چې يار مو ټوکې کوي -
او بيا چې په خپل حېثيت ځانګړي او تاريخي ګرېنډ بازار ته وردننه کېدو ، نو ګائيډ وئيل ...
" په دې بند غوندې تاريخي بازار کې ۴۵۰۰ واړه او غټ دوکانونه دي "
دَ دې بازار دَ دوکانونو دَ ښائيست او جوړښت څخه پرته، په دې مارکېټ کې دَ دوکانونو تر منځه دومره پراخه لاره تېره شوې وه، چې اوس که داسې مارکېټ زموږ په هېواد کې جوړ وای، نو تاريخي حېثيت به يې داسې نه وای پاته –ولې چې که رکشې او دَ خرو رېړهيانې په کې نه چلېدې ، نو سائکلونه او دَ لاس رېړهيانې خو به حتماً په کې يوې بلې خواته لېدل کېدې - دلته زياتر غېرملکيان ؤ ، چې سوداګانې يې په کې کولې - دَ سرو زرو دَ کاروبار ډېر زيات دوکانونه په کې موجود ؤ- دَ دې مارکېټ په سېل کولو کې دا خبرې مې زړه ته بيا بيا راتلې، چې ګنې ...
" ټُرکيانو ، چې زرهاؤ کلونو دَ مخه کوم کاروبار کړی ؤو هغه دا دی ښکاره دی.. خو يَو موږ يُو ، چې من حېث القوم دَ تېر شوؤ تاريخي مشرانو په قبرونو دَ کاڼو دَ څلو پرته که نور څه لرو، نو هغه دي .... خبرې او تشې خبرې ، چې په کتابونو کې يې دَ تاريخي پېښو په توګه خوندي لرو او بس ... "
په ګرېنډ بازار کې دَ ګرځېدو راګرځېدو او يَو نيم شئی اخيستلو ورسته په ګاډي کې ماځيګر خواته خپلو خپلو هوټلانو ته ټوؤرستان وَرسَول شولو - او يَو ځل بيا زه وم او ملګری جمعه خان او دَ لالېلي دَ بازارونو خوش رنګيانې، چې دَ شپې تر لسو بجو پورې په کې دَ نويد او پروين سره ګرځېدو –
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ شپږم نومبر درسته ورځ یا خو موږ دَ هوټل په خوني کې تېره کړه او یا بیا یو دوکان او بل دوکان دَ شیانو په اخیستو را اخیستو کې ستړي ؤ - نن موږ دواړو دا خبره وَ سنجَوله چې ترکیان دَ پاکستان دَ خلګو سره مینه لري او قدر يې کوي – ګوره چې په څه وجه ؟ بس چې به چا هم پوښتنه دَ سودا په وخت کوله، نو زموږ دَ ځواب ورسته به یې فقط دومره وئیلو ، چې...
" تُرک پاکستاني آګردش" ګوا تُرک او پاکستانیان وروڼه وروڼه یا دوستان دوستان-
او بله خبره مې دا هم نوټ کړه ، چې دلته په سودا کې بارګېننګ ډېر زیات کېږي –که څه هم دَ تُرک دَ مشرانو دا خبره ډېره مشهوره ده ، چې ....
" Don’t Buy house , Buy a neighbour "
لاکن له بده مرغه دا خبره ما دَ دوئی په روئیو کې وَنه سنجَوله ... خو په خوُی او بُود بد او رَډ خلګ نه ؤ .. بس په پیسو څه زیات مئین راته وَ برېښېدو –
سبا ته زما او دَ جمعه خان خپلو کورونو ته دَ تلو نیت ؤ -نو ځکه مې غوښتلو ، چې نن شپه تر ډېره په استنبول کې پیاده وګرځو او دغه رنګه مې وَ هم کړو - نوید او پروین چې دلته یې څو ورځې نورې هم تېرولو اراده درلودله .. هم له موږ سره پوره پوره ملګرتیا وکړه - او بیا چرته چرته نه وګرځېدو - که څه هم کله کله نري څاڅکي دَ باران او یا نرۍ نرۍ واوره ورېدله – خو موږ دَ لیونیانو غوندې یوې بلې خواته آواره ګردي کوله او دَ استنبول دَ ساړه موسم خوندونه مو دَ رڼاګانو سره ګنډلي دَ زړونو او رُوحونو دَ سکون سوب ګرځولو – لاکن تر کومه پورې؟ .. کله چې دَ استنبول دَ شپې رڼاګانې دَ یخو هواګانو سره تورو خاموشو تیارو ته ستنېده شروع شوې ، نو موږ هم کرار کرار ستړیا ته غړي هم اچولو ... نو ځکه خو، په ببلا ببلو تنګو او پراخو لارو باندې پیاده دَ لالېلي په لور قدمونه تېز کړي ؤ او غوښتلو مو ، چې ژر تر ژره خپل هوټل ته وَرسېږو ، ولې چې اوس خو په روډونو هم خال خال کسان ښکاره کېدو - هوټل ته لا نه ؤ رسېدلي ، چې په لالېلي کې دَ یَو خلاس دوکان مخې ته یوې ولاړې انجلۍ ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخته يې څه سامان هم پروت ؤ، په ما او جمعه خان باندې ژغ وکړو – موږ ورته وَدرېدو او پوښتنه مې ورڅخه وکړه ...
" خیر خو دی... ولې دې راپسې ژغ وکړو ؟ "
دا خبره څه وه ، چې هغه انجلۍ په خپله ژبه کې ګډه شوه – نه زما سر دَ هغې په خبرو خلاسېدو او نه زما دَ ملګري - بس هېش هېش ورته ولاړ ؤ ، چې دا اوس څه وائي او یا څه غواړي ؟ څه وخت ورسته شاته پاته شوي پروین او نوید هم راوَرسېدو، او تپوس يې راڅخه وکړو ...
" څه کیسه ده ؟ "
ما ورته وئیل...
" په دې خبره خو موږ هم حریان يُو، چې دا انجلۍ څه راته وئیل غواړي ... ته پوښتنه ورڅخه وکړه "
مګر ناشُوده خبره خو دا وَشوه، چې اوس دَ هغې انجلۍ بله خوندَکۍ چې له دوکان څخه ورته راوَ تلې وه هم ورسره ولاړه وه ... دَ نوید په خبرو هم نه پوهېدله ... چې څنګه هغه انجلۍ له خپلې خوندَکۍ سره زموږ په باب په خپله ژبه کې ګډه شوه، نو نوید په موسکا کې راته وئیلو ...
" موږ ځو هوټل ته... تاسو ورسره جوړ شئ "
او خپله ناوکۍ پروین يې تر لاس وَ نیوله او مخته تېرېدلو په وخت موږ ته وائي ...
" دا بلغارین پېغلې دي "
" نو زموږ يې څه... درځه جمعه چې ځو "
دومره وئیلو سم دستي چې ما ګام دَ نوید په لور اوچت کړو، نو ملګري تر لاس وَ نیولم او راته وائي...
" څه کوې چې ځغلې... ځُوري خو دي نه... ورسره په ګپه کولو به ټکه نه درباندې لوېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ، ده صحیح وئیل ... وَیې نه خوړم .. خو دَ سترګو په خمار یې داسې په مزه مزه لاهو کړم ، چې که هر څو مې ورته سر په انکار کې یوې بلې خواته ښورَولو ، لاکن زړه مې ماته ورته منلې وه - هم ځکه خو زما دَ ژبې انکار ... انکار تر ډېره نه شو پاته - او نه مې ملګرې جمعه خان ورځه خلاص کړو - ولې چې په هغو دوارو پېغلو کې یوې زما او بلې زما دَ ملګري شاوخوا داسې په هنر تلکې ودرَولې، چې دَ تېښتې لاره راځخه ورکه شوه او تر ډېره هانده مو دَ موسم په رحم وکرم ځانوه پرېښَولو –

*****

داسې پېښه په ژوند کې په لومړي ځل راسره شوې وه ، چې زه منزل ته دَ رسېدو دَ مخه .. ګوا له نیمې لارې څخه بیرته دَ پاته شوؤ پلونو په نخښنو راغبرګ شوی وم - دې وخت زه او جمعه خان کاکړ دَ ټي – بي – ټي کمپنۍ په اوتو بوس کې ناست دَ تهران په لور روان دَ اتهه څلویښت ګنټهو په اوږده سفر روان ؤ - اوتوبوس بیا له ایراني ځوانانو او ښځو څخه ډک مخته روان ؤ - ګوره چې څله په اوتوبوس کې له دې خوا نه چا خبرې کولې او نه چا هغسې دَ خوشحالۍ سندرې وئیلې او نه هغسې دَ مستۍ اظهار چا کولو - هم ځکه دَ دیغیت له لاسه دَ ګهړۍ ستنې مخته نه تلې - زیاتره وخت په پټو سترګو او خوب کولو په ناکامه هڅو راباندې تېر شو- دې بله ورځ دَ ښې ډېرې بدنې او ذهني ستړیا ورسته دَ ایران څنډې ته وَرسېدو ... اوس یَوځل بیا په اوتوبوس کې ناستې ایرانۍ ښځې ، چې له استنبول څخه دَ ترکې تر ورستې بارډره پورې په جینز کې برېښېدې بیرته بدلې او په غټو تورو څادرونو کې سر تر پایه پټې ښکاره کېدې –

له کوره چې راتلو ، نو دَ هر هېواد په څنډه باندې به مې دَ ګهړۍ ستنې یوه نیمه ګهنټهه شاته کولې ... خو اوس چې مې بیرته په هر بارډر باندې مخ مخته دَ ګهړۍ ستنې څنګه پېچلې لګیا ؤ .. نو ګوره چې زړه مې څله ډُوبېدو ؟ په خپله نه هېرېدونکې ماتې باندې او که دَ تُرکې څخه دَ رابېلېدو له سوبه ؟ داسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه یوازې له داسې کیفیتونو سره مخامخ وم ، بلکې دَ جمعه خان کاکړ بڼه مړَغونې وه ... خبرې یې راسره کولې، خو تندی به یې ګونځې ګونځې ؤ او خُله یې خندا یا موسېدو ته نه جوړېدله - بس یَو علي نامې ایراني ځوان ؤ، چې دَ استنبول څخه یې زموږ مازغه خوړَلو چې خوړَلو او ظالم سترِی کېدو نه - او خبرې یې هم داسې بې لګامه کولې، چې دَ خپل آخوندي نظام په زد کرکه څرګندولو سره سره یې سیکس هم سر ته ختلی ؤ ... موږ به په ښه خوند ویده ؤ، نو دې لېوني او مست علي به را وَژغولو او بیا بیا به یې وئیل...

" انډیا ... مادام مادام .... بیوټي فل ... لټل مني ... نائټ نائټ .... اوووف ډیلیشئیس "

دغه یَو څو دَ انګرېزۍ تورې یې زده کړي ؤ، چې په موږ یې راچسپَولو او غوږونه یې راته خوړَلو - یو څو ځله چې به یې داسې ګردان راته تېر کړو .. نو ما او زما ملګرې به هم له ډېره خشمه ورته دَ هغه په انداز کې داسې خبره بیا کړه ....

"آون ... ایران ... یُو ... آخوند ... هېډ کټ کټ... اف نو ستاپ "

دائی به له خندا شین شو ، خو دا خبره به څه بده هم ورباندې وَلګېده ... نو ځکه به یې له جمعه خان سره یاري جوړه کړه او دَ ده هغه یوه ماته ګوډه انګرېزي فقره به بیا هغسې تکرارېدله – په ما دَ هغه تېز ژغ ځکه بد لګېدو، چې زه دَ ده او دَ جمعه په مابېن کې ناست وم - غال مې ورسرنه شو کولی... بس کله کله به مې په لغازي موسکا ښه په خپل خشم پوهی کړو - او هغه ساده او بې وقوف به له خندا بیا شین شو او کله کله خو به یې دَ "هېډ کټ کټ ایند فنش " رنګه تورې هم له خُلې وتلو -

*****

په تهران کې مو دَ نهم نومبر کال ۱۹۹۳ع شپه خو تېره کړه – مګر دَ بېخي زیاتې سترِیا له سوبه له هوټل څخه فقط دوه ځله او هغه هم دَ ډوډۍ خوړَلو او چائیو څیښلو په نیت دَ ملګرې سره وَوتم او بیا دریم ځل په دې ، چې اوتوبوس دَ اډې په خوا مې مخه کړې وه – له تهران څخه تر زاهدان پورې دَ ۲۴ ګنټهو سفر دَ ۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلونو څخه کم ځکه نه ؤ، چې خوب نه راتلو او تش دَ میلانو ډبرې مې نه یوازې کتلې ، بلکې شمېرلې مې هم - بیا چې څنګه دَ قفس دروازه خلاصه شوه او ما چې څنګه دَ خپل هېواد په خاوره قدمونه ږدلو ، نوزړه مې غوښتو ، چې په چیغو چیغو وَژاړم ، مګر ژړلی مې نه شولو ، ګوره، چې څله ؟او په تېره بیا زما شاعر زړه .. نو ځکه دَ دې پېښې اظهار په نظم کې کول راته ضروري شو ... هو ، داسې نه ... چې ...

داسې نه.... چې

له ما مه کوه پوښتنه

ته دَ ځان په پاب هیڅکله

داسې نه چې تر خلې راشي

دَ ځواب د پاره خپله

زما زړګی درته پخپله

(شوق / تفتان / کال ۱۹۹۳ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جنت څخه لرې جنت

تاثراتي لنډيز---

"دا خو به وَ منم ، چې سري لنکا دَ سيمې دَ ښائيست په توګه په نړۍ کې ساری نه لري - هم ځکه خو خدائی پاک حضرت آدم عليه السلام له جنت څخه په دې جنت وزمه مځکې باندې راکوُز کړو - دَ دې ثبوت ، دَ ده جوړ پښځه فټه ، څلور انچه اوږد او دوه نيم فټه پلن پَل دی ، چې تر اوسه دلته دآدم پيک نامې غره په څوکه باندې وجود لري - مګر دَ سري لنکنو وَ بُت پرستۍ او تر ټاک اويښتې غرضي ژوند ته چې پام وَکړم، نو دا سوال په مزغو کې را اوچت شي ، چې دَ نړۍ دَ نورو هېوادونو خلګ دَ دوئی په رنګ او خوُی څله نه دي ؟ که څه هم په دې خاورې باندې زموږ ورَ نيکه ګونو او لومړنئيو انسانانو ژوند کړی دی "

(شوق)

دَ پرونی څبرې په لټون

هغه هنداره

زما دَ سوچ هنداره

هغه هنداره

زما دَ خوب هنداره

چې يو څبره يې په ما تل ليدله

دا سې څبره

دا سې ژوند وزمه څبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم مې خپله وه ،
هم خپله نه وه
ځکه خو ما به په هنداره باندې
دَ تجسس او دَ حسرت منګولې
په مينه مينه لګولې مُدام
په دغه نيت
چې زه يې وَ پېژنم
لا يې دَ خان په باب څه وَ ژغوم
خو ، دَ نصيب لکه چې نه وه خوښه
چې يوه ورځ
هغه وړه هنداره
زما له لاسو ناڅاپه وَلوېدله
او دَ طلب هغه ماشومه څېره
په سل توکرو ځله وَوېښل شوه ،
بس له هغې ورځې تر ننه پورې
زه په لټون دَ هغې ښکلې څېرې
هرې جنۍ ته زړه په لاس کې ږدمه
او لا ، دَ سترګو په کچکول کې ځينې
په ماته څُله خېرات دَ مينې غواړم
ځکه چې ځوک په رنګ مُونېږي ورته
دَ چا په سترګو کې هغه سترګې دي
څوک په تندي
او څوک په زَنه هغه
څوک په شُونډانو
څوک په پوزه هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(شوق)

دَ بابا آدم علیه السلام دَ پَل دَ نخښې ښکلولو دَ پاره زه، سره دَ درو ملګرو په ۲۳مه جنوری ۱۹۹۴ع پاؤ کم دولس بجې دَ شپې دَ کراچۍ په هوائي ډګر ، په ائیر لنکا (الوتکه) کې کښېښستم او الوتکه په لس منټه بالا دولس بجې والوته - ګوره چې زما دَ ملګرو ، ګوا نصیب ترین ، رضا ترین او جمعه خان کاکړ په مزغو کې څه ؤ ، لاکن زما ټول سوچونه په سري لنکا کې بند ؤ ... ما فکر کولو ، چې ګوره دا هېواد به څومره شائیسته وي ؟ چې خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه وراندې کښته کړی ؤ - او دَ لومړي قدم پَل یې په دې خوش بخته مځکه باندې (دَخلګو له قوله) تر اوسه لا وجود لري - او بیا دَ دې هېواد دَ علاقائي ښائیست سره سره به یې خلګ څومره ښکلې وي ؟ خو ، بیا چې به مې دَ ائیرلنکا په دې الوتکه کې دې تکو تورو او بې خونده ائیرهوسټسانو ته پام شو ، نو به زړه ماتې غوندې شو مه - ولې ، دَ دې هوائي کوربنو پېغلو په څېرو کې راته هیڅ قسم کشش نه ښکاره کېدو ... وایم، چې دَ تناره دَ لړونې غوندې لغوَړنې څېرې یې که څه هم انساني څېرې وې ، خو انساني سترګې نه پرې خوږېدې .. چرته بیا شاعرانه نظر ؟ خو دَ دې هرځه پرته به مې هم وَ خپل زړه ته په دې خبره تسلي ورکوله، چې کېدلی شي ، هلته مېښته خلګ دغه رنګه بې ډؤله نه وي – بس په داسې رنګه سوچونو کې جهاز دَ درو ګنټهو مزل کولو ورسته ، ګوا دَ سري لنکا دَ وخت په سمه څلورنیمې بجې کولمبو ته وَ رسېدو –

دَ کولمبو دَ ائیرپورټ په ودانۍ کې چې څنګه وردننه شولو ، نو څه ګورو ، چې دَ کسټم سړي په پاکستاني مسافرانو باندی داسې شاوخوا راوګرځېدو ، لکه جوړه چې مسافران نه ، بلکې خطرناکو سمګلرانو یې وطن ته پښښه راکړې وي - دَ یوه یوه مسافر سامان یې داسې پلټلو ، چې که یَو شئی نه هم ؤ په کې .. نو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دَ ډالرانو ترلاسه کولو پورې به يې مخته نه ايله کولو – دغه رنګه يې موږ يعنې څلور ملګرو ... سره دَ نورو پاکستانيانو کم او زيات پنځه ګنټهې دلته وَځنډَولو او دَ سهار نهو بجو خواته يې له خپل غير قانوني او غير انساني حصاره چې خوشي کړلو ... نو دَ هر يوه مسافر په تندي دا يَو سوال له ورايه ځلېدو ، چې دې لغوَړنو دا موږ په کومه ګناه کې په ائيرپورټ کې ټوله شپه راګېر کړي ؤ - او هغه هم داسې، چې نه يې په ائيرپورټ کې دَ اوبو څيښلو دپاره څه بندوبست ؤ او نه دَ چائيو - ظلم خو لا دا ، چې که به هر څو موږ ورته دَ يوه ګلاس اوبو دپاره خواست کولو ، نو يوې خواته به يې داسې ديکه کړو ، لکه ښکنځا چې مې ورته کړې وي - خير ، دَ دې خيرن ائيرپورټ دباندې مې په وَچ حلق دَ يَو ټېکسي ډرائيور سره خبره وکړه، چې ...

"وروره جانه !موږ نابلده يُو ، دَ يَو ګزارې هوټل ته مې بوځه"

دَ"وئيل...

" په کولمبو ښار، چې له دې ځايه ورته دَ يوې ګنټهې لاره ده، کې هوټلان ډېر ګران دي – که زما منئ ، نو دلته نيږدې دَ نيګامبو ساحل په يَو ريسټ هاؤس کې استوګنه وکړئ - زياتره ټوؤرسټان دَ نيګامبو دَ سمندري غاړې سره جوړ ريسټ هاؤسونو کې اوسېده خوښَوي – ولې چې دَ خواپاکې علاقې او ځايونو پرته ، له سهاره تر ماښامه پورې بسونه له هغه ځايه کولمبو ته ځي راځي"

موږ څلور واړه ملګرو دَ صلاح کولو ورسته خبره له هغه ډرائيور سره جوړه کړه او په نيمه ګنټهه کې يې الپائن نامي وړوکي ريسټ هاؤس ته وَرسَولو - د شنه سمندر له غاړې سره جوخت دغه ريسټ هاؤس ، دَ يَو بنګالي ځوان مستر مامون ، چې له بجيانو سره خپله هم په کې اوسېدو ملکيت ؤ – ستړي دومره زيات ؤ ، چې دَ چائې غوړَپلو سم دستي په پلنګونو وَغزېدو -

*****

دلته ګرمي دومره زياته وه ، چې ماځيګر خواته دَ لمبېدو ورسته ، چې څنګه له ريسټ هاؤس څخه دباندې راوَوتو ، نو سم دستي مې بيا بدن خولې خولې شو –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا لا هیخ خبره نه وه، خو طبعیت مې هغه وخت لا نور خته شو ، چې خپل شاوخوا مې دَ سري لنکا ځاي خلګو ته پام شو - که ښځه وه، او که نر، ځوان ؤ او که زوړ او یا ماشومان ، چې په رنګ خو تور ؤ ... چې ؤ ، خو دَ جامو په اړه هم ډېر شاته پاتې او سترګو ته سخن سخن ښکاره کېدو - بله خبره دا ، چې زیاتره خلګ دلته په لوُځو پښو ګرځېدو - یَو ځای دَ رضا ترین وار نه وَشو او په لغازې خندا کې یې وئیل...

" تر دې خلګو ، خو هاغه زموږ دَ سیمې لچیان لا ښائیسته او خواپاکې دي " نصیب ترین هم خبره ورسره خوږه کړه ، وئیل یې ...

"هو .. په لوُځو پښو خو نه ګرځي"

او دا خبره ما او جمعه خان رَد کولی ځکه نه شوه، چې دَ دې خلګو کړه وړه جامې او دَ ژوند کولو طریقه یا لارلیکه یې ببخی زموږ دَ پښتونخوا دَ خواستګرو تورو لچیانو ته شوې وه، دا څه بده خبره نه وه، خو چې موږ او نورو غېر ملکیانو ته به یې په حېرانتیا کتلو، نو په زړه کې به شکمن غوندې شوم - ما وئیل.. چې چرته دَ سري لنکنو دا دعوه ، چې ګنې..." په دې هېواد کې دَ تعلیم شرح ۸۹ فیصده ده " ... مازې دَ خبرو تر حده خو نه ده ؟ ولې چې تعلیم سړي ته دَ ژوند طور طریقې ښئیلو سره سره دَ اناپرستۍ، خوداری او شخصي تشخص غوره کولو درس هم ورکوي - دا خبره مې مزغو ته نه یوازې دَ دې ښځو او نریناؤ نادیده سترګو له سوبه... بلکې په دې هم راغله، چې که څه هم واړه لاکن پاخه خپل یا دَ کرایې کورنه یې درلودلو ، خو کوُړې کوُړې امبارونه یې دَ کورونو مختـه پراته ؤ - او افسوس په دې خبره هم راتلو، چې خدائی دا سې زرغون او ښائیسته وطن ورکړی ؤ ، چې سترګې یې په کتو نه مړېدې –هرلور ته دَ شنو شنو ، وړو ، غټو بُوټو ، چمنیانو او نورو ونو پرته دَ ناریل او رقم رقم ځنګلي ونې دَ کتو وَړ وې - دَ سمندر په غاړه باندې یې ببا بل رنګه خوندونه ؤ - سره سپین ټوؤرستان چې په کې نران او ښځې او ماشومان هم ؤ تر لرې لرې پورې لمبېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا ګرځېدو - دَ څه ګرځېدلو ورسته زموږ هم صبر نه وَشو او دَ سمندر ترۀ اوبو ته ورګډ شولو -

*****

نیګامبو یَو وړوکی ځای ؤ، ځای په ځای په کې ریسټ هاؤسونه جوړ ؤ، چې په کې دَ بېلابېلو هېوادونو څخه راغلې ټوؤرسټان اوسېدو - دلته دَ سبزي مارکېټ پرته دوه درې کتاره دوکانونه هم ؤ – چې په کې دَ ضرورت هر شئی، چپ دَ اوړو له پستې ډودۍ پېدا کېدلو - ولې چې دې خلګو له ډېل روټیانو او ساده پخو وریږو سره بوږ خوړلو عادت ؤ - په زیاترو چوکونو باندې دلته دَ حضرت مریم بي بي او حضرت عیسی علیه السلام دَ مجسمو پرته، دَ هندوانو بېل بېل بهګوانان، چې رضا ترین ورته پالوانان وئیلو دَ عبادت دپاره ږدل شوې ؤ - دَ اسلام په نظریه تړلې خلګ که څه دلته لږ ډېر شته خو دَ مسلمانانو دَ یوه ماجت پرته مې نور تر سترګو نه شو - مسلمانان، چې سپینې خولۍ به یې په سر باندې ایښې وې هم خال خال په دې بیچ ستې نیګامبو کې ښکاره کېدو ... لاکن په رنګ او لباس یا په لنګونو دَ هغو نورو تورکیانو ورنه ښکاره کېدو - دلته چې کومې دوې ژبې وئیل کېږې، هغه "تامل" او "سنهاله" دي، چې په کې دَ "ډ"، "ړ" او "ګ" تورې ډېر زیات استعمالېدو - که څه هم په سري لنکا کې دَ "ګوتم بدها" یا "ماتما بت" منونکو "بُدهمتو" شرح ۶۹ فیصده ده، خو ګوره چې دلته په نیګامبو کې ؤ نه او که دَ بدها بُتان یې په چوکونو کې لګول دَ خپل مذهبی پېشوا توعین ګڼلو ؟ وائي .. چې دَ بُدهمتو په چپه په سري لنکا کې ۱۵ فیصده هندومت، ۸ فیصده مسلمانان او ۸ فیصده عیسایان مېښته دي -

*****

دَ ماځیګر دَ سېل پرته دَ نیګامبو لومړۍ شپه په دې اړه ډېره په خوند راباندې تېره شو، چې دَ ریسټ هاؤس څخه په څه واټن باندې په یَو پراخ مېدان کې " اوپن ائیر تهېټر " شو وه - ځکه موږ هم ورته پېښه وکړه - مېدان له خلګو ډک ؤ - دَ څه هلې ځلې ورسته موږ څلور واړو هم ځایونه پېدا کړو او کېښېنستو - دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتني دوکانچې غوندې جوړ ستېج باندې دَ خاکو، سندرو پرته دَ پېغلو ډانسونه هم په هره اړه دَ کتو او دَ زړونو دَ خوشحاله ولو وَړ ؤ - دَ دې دمامې ځخه موږ دَ سري لنکنو په حقله دا تاثر واخیستو، چې دا خلګ چې څومره په ښکاره مړَغونې بربښي، دغه هومره دننه دننه مستي هم لري – او بیا دَ خوند خبره دا هم وه، چې دا شو دَ نرانو پرته ښځو هم ورسره په ګډه کتله - او کله کله به یې دَ یَو مستې سندرې سره ژغونه هم راپورته کړو – دولس بجو خواته چې دا مېله سرته وَرسېدله، نو دَ زیات رش له سوبه مې دومره دیکې وَخوړَلې، چې دَ کوټلو بدنونو سره دَ ریسټ هاؤس په وړو خوُنو کې دَ غوماشو او زړو پنکهو دَ کړَپي په پرته هم تر سهاره پورې ښه کرار ویده ؤ –

*****

سهار دَ چائیو په غټ مېز زموږ لیدل کتل دَ جان هوګر نامي انګرېز، چې له لندن ځخه راغلی ؤ او په دې ریسټ هاؤس کې اوسېدو سره وَشو - په یوازې ځان دومره دیغ شوی ؤ، چې مازې یې دَ هېلو هائی بهانه غوښتله او بیا که ده دَ خپلو ملګرو پېغلو، دَ ده له قوله نن ماښام دَ " آدمز پیک " ځخه بیرته راستنېدې ذکر نه وائی کړی.... نو رضا ترین به ضرور ورته جوړه لاسونه نیولي وای - ولې چې دا سړی دومره ژغېدو او داسې کړې وړې او ورانې خبرې یې کولې... لکه جوړه چې دائی په دریمې نړۍ کې نه بلکې تر اولې نړۍ هم څه مخته جوړې نړۍ دَ خپل مخته آزادو ځوانانو په محفل کې ناست وي - بله دا، چې ده بل چا ته دَ خبرې وار نه ورکولو ... یوازې جان هوګر نه، بلکې دَ ریسټ هاؤس په پټه او غلا راغلې بنګالیان، چې دَ ریسټ هاؤس وَ شاته جوړو شوؤ وړو خونو کې استوګن ؤ، هم داسې راباندې بُوښېدلو، لکه موږ چې انسانان نه... عجوبې ؤ – اوس ګوره، چې څله دې خلګو نه یوازې په درنو سترګو راته کتلو، بلکې نزد ېکت ته یې هم زړونه تخنېدلو - که څه هم موږ دَ هغوئ په رنګه دَ ختو ځخه جوړ انسانان ؤ -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ لس بجې خواته په بس کې کښېنستو او دَ کولمبو په لور مو مخه وکړه - دَ بس دا سفر زما دَ ملګرو ، په خاص توګه رضا ترين او جمعه خان دپاره دَ سکون ورځکه ؤ ، چې تر نرانو په کې ښځې زياتې وې او هغه هم دومره زياتې چې په يَو بل کې سره چيخلې چيخلې ناستې يا ولاړې وې ... که څه هم هاغه دَ جمعه خان خبره "ټولې تکې توري دي" ، خو دَ ملګري رضا په قول" دي خو ښځې" ... نو ځکه مو دا سفر له نيګامبو څخه تر کولمبو پورې په خندا او خوشحالۍ تېر شو او نصيب ترين چې دَ جمعه او رضا په خبرو او ټوکو يې خوند اخيستو بيا بيا وئيلو ، چې ...

" دَ پرون درسته ستړيا او دَ ائيرپورټ دَ لغوَړنو هغه تنګول يوې خواته ... دا دَ نن دَ زړه له اخلاصه خندا بلې خواته ..."

دَ خندا اصل سوب دا ؤ ، چې يَو خو سره ګرمي وه او بل په دې بس کې راسره څنګ په څنګ په يوه يوه سيټ کې دوې دوې يا درې تورې لڅې وزمه پېغلې ناستې وې ، چې دَ بدنونو تودښت يې لا نوره سا راتنګه کړې وه او خولې يې راباندې ماتې کړې وې - له دې علاوه مونږ په درست بس کې دَ هغوئ په نسبت سپين پوسته ؤ ، او څه څه دَ هغوئ په معيار پوره غوندې هم - نو ځکه به يې مونږ ته بيا بيا او په نېغه کتلو - زما ملګرو خو به له يوې نيمې په سترګو کې سترګې داسې هم ورکرارې کړې ، چې شاوخواته ولاړو به پرې خندلو او ګوره چې هغو پېغلو ته به يې مبارکي ورکوله او پسخوندونه به يې ورباندې وهلو ؟ حال زما هم بد ؤ ... خولې راباندې ښې ډېرې را ايله وې ، خو ګوره ، چې دې زړه مې څله نه غوښتلو ، چې له چا سره خبرې وکړم ؟ خېر ، دَ يوې ګنټهې دَ مزل کولو ورسته دَ کولمبو ، چې دَ پاکستان دَ يَو ښار په رنګه ؤ په سخنې خيرنې بس اډې کې کښته شولو-

" دا خو پاکستان دی"

"هو ، هيڅ فرق يې نه شته"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ نصیب ترین له دغه خبرې سره موږ دري واړه ملګرې ځکه متفق شولو ، چې دَ دې ځای په دوکانونو ، په فُټ پاتهونو او ماتو ماتو روډونو کې هیڅ توپیر راته نه شو ښکاره ... بس که بیا هم زموږ او دَ دې خلګو تر منځه څه توپیر ؤ ، نو هغه دَ رنګت پرته دا... چې دَ جامو په اړه دَ دې ځای ښځې او نران تر ډېره هانده انګرېز وزمه هم ؤ - تر یَو څه وخته پورې په کولمبو کې یَو روډ بل روډ پیاده وګرځېدو ، خو داسې بله عجوبه چې موږ ورته حریان شوي وای مو تر سترګو نه شوه چې دَ ذکر وَړ مې بللی وای - چپ له دې خبرې ، چې موږ یې په سوچ وهلو پارَولي ؤ ... ګوا ، دَ اډې شاوخو او بیا تر لرې لرې پورې دَ روډونو یوې بلې خواته په تړو باندې دَ لاټرۍ ټکټونو دَ خرڅلاؤ کاروبار دومره ګرم ؤ ، چې په کتو ورڅخه دَ دې ځای دَ خلګو دَ معاشي بدحالۍ او لالچ اندازه ښه لګېدلی شوه - ولې چې زما په خیال ...

" څوک چې په لاټریانو یا جوارۍ باندې خپل قسمت ګوري ، نو پوهې شه ، چې یا خو یې کار دَ لاسه نه کېږي او یا بیا صلاحتونه نه لري او له ځانه یې هیله ختلې ده "

دَ کولمبو په ګال نامي روډ باندې چې له ټېکسی څخه کښته شولو ، نو نصیب ترین چې ښه ډېر په روسي ریاستونو کې ګرځېدلی ؤ ... یَو دم داسې وَوئیلو ...

" دا روډ او دَ روډ دواړو خواؤ ته جوړ دوکانونه او نورې ودانیانې ارومرو په روسي ډول جوړې دي "

هو ، دَ ده خبره صحیح وه ، یَو روډ بېخي پراخ او ښائیسته ؤ او بل دَ پنډو دېوالونو او غټو غټو دروازو دا دنګ دنګ او په جدید طرز جوړ دوکانونه او کمرشل پلازې او دفترونه سترګو ته ډېر ښائیسته ښکاره کېدو .... رضا ترین ، چې تر ډېره یې په حېرت ورته کتلو ، یَو ځای وَوئیل ، چې ...

" کشکې دا خلګ یې هم هغه رنګه ښائیسته وای

دَ جمعه خان کاکړ هم وار نه وَشو ، او خپله خبره یې داسې منځ ته راوَغورځوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" بس دغه خو بدبختي ده .... چې چرته علاقه ښائيسته ده ، هلته خلګ بد رنګه ..
اوس ګوره ، چې په دې کې دَ خدائی پاک څه مصلحت دی ؟ "
او زه چپ په دې وم، چې وږی وم او شاوخوا مې ريسټورينټ لټولو - يَو وخت
چې موږ په دې روډ کې ، چې ورسره ورته تک شين سمندر او صفا سمندري
غاړه وه ... په خوا روان ؤ –نو دَ مسلمانانو يَو ريسټورينټ مې تر سترګو شو -
دَ "حلال "ليکلی توری مې په بورډ باندې ليدلو په وخت ايله له خلې دَ
خوشحالۍ چيغه نه وَوته–او بيا په يو بل پسې څلور واړه ملګرې وردننه شولو
- په دې ريسټورينټ کې دَ سرې لنکا دَ ځای خواړو څخه مو لا سم لاسونه نه ؤ
راټول کړي، چې موږ ټوله په خولو کې لانده خيښته شولو –دَ هر يوه ملګري له
څُلې څخه شپېلکيان په دې وتو ، چې ترخو مرچو يې خپل اثر ښکاره کړی ؤ -
دومره ترخه خواړه؟... وايم چې کله ما په ژوند کې نه ؤ خوړلې –لکه دلته چې دَ
خېتې لوږې په ما او زما په ملګرو باندې وَخوړلو - زړه مې غوښتو ، چې منډه
کړم او وَدې نيږدې سمندر ته ورټوپ کړم - لاکن داسې مې کولی ځکه نه شو ،
چې پښتو نيولی وم– خير، چې کله له دې ريسټورينټ څخه ولاړېدو ، نو رضا
ترين چې له خلې فوُفوُفوُ غوندې تورې وتلو .... په لغازي خندا کې واي...
"اوس پوهی شوم، چې دَ دې ځای خلګ دومره تک تور څله دي ؟"
او بيا په تېزو قدمونو څلور واړه ملګرې دَ سمندر دَ غاړې په لور روان شولو –
دَ کولمبو دَ سمندر دا غاړه، چې څومره ښائيسته وه ، دغه هومره خلګورباندې
کم کم ښکاره کېدو ... او چې خال خال ليدل کېدو ، نو په هغو کې هم زيات دَ
بېلابېلو هېوادونو ټوؤرسټان ؤ - دلته دَ سمندر له غاړې سره ورته جوړه ګيږدۍ
ودانۍ دَ نورو ماډرن طرز جوړو ودانيانو په منځ کې ډېره ښائيسته او په زړه
پورې برېښېدله- دَ تصويرونو اخيستلو او دَ څه نور ګرځلاؤ ورسته يَو ځای
کښېنستو ... دَ نورو ګپو پرته رضا ترين چې دَ اوله يې لا په زړه کې جوړه کړې
وه .. خبره داسې منځ ته واچوله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

"یه ملګرو ! موږ دلته پیسې دَ څه د پاره ګارؤ ؟ نه خو دلته دَ کتو د پاره څه شته او نه بل څه ... ولې بنکاک ته دَ یو څو شپو د پاره نه ځو"
ده لا خبره سمه سرته رسَولې نه وه، چې نصیب ترین لکه جوړه چې له هغه سره په صلاح وي... یَو دم دَ ده خبره دا سې په تائیدي انداز کې مخته کش کړه ...
" هو، دائی ربنتیا وائي... دَ بلې میاشتې تر ۲ تاریخه خو به دلته چمچي وکړو – درځئ چې څو شپې هلته په تهائي لبنډ کې وکړو - بیا که جببونو اجازه راکوله، نو به دلته یوه نیمه شپه دَ راغبرګېدو په وخت وکړو"
جمعه خان چپ ؤ، نه یې دَ هغوئ سره " هو " کولو او نه یې زما خبرې ته غوږ نیولو - که څه هم ما ډېر ډېر وَ یارانو ته وَوئیل، چې...
"دَ آدمز پیک دَ کتو بغېر دا زموږ راتګ وَ سري لنکا ته بې معنا دی او بیا که تاسو ځئ.. نو لاړ شئ... زه به دلته پاته شم، ولې چې زه اول هم ورَغلی وم"
لاکن بیا چې کله جمعه خان هم له هغوئ سره په "هو" کې"هو" ورګډوَل شروع کړو، نو زه هم چپ پاته شوم او له ملګرو سره مې خوښه کړه - دَ دې سمندر له غاړې سره نیږدې دَ ائیرلنکا مېن آفس ته وره غلو ... بیا څه وخت ورسته دَ ائیرلنکا کنفرم ټکټونه دَ بنکاک دپاره ، چې دَ بل سبا یعنې دَ ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع سهار اتهه بجې ورته تګ یقینۍ شوی ؤ ... چرته څخه چې به موږ په ۳ مې فرورۍ بیرته راغبرګېدو ... په لاس کې دَ ائیرلنکا دفتر مخې ته دَ ټېکسي په انتظار ولاړ ؤ –
قضا ماځپښین دَ کولمبو په بس اډې کې دَ نیګامبو وَ بس ته وختو ... دا بس که څه هم دَ رش له سهارنۍ دلچسپیانو څخه خلاس ؤ ، خو دَ ملګرو ګپه په خپلو کې دومره سره خوږه وه، چې دَ یوې ګنټهې سفر راباندې داسې تېر شو، چې ګرسره وربانديې پوهی نه شوم - په خولو کې لانده خیښته دَ نیګامبو په بس اډې کې کښته شولو او نیږدې سبزي مارکېټ ته ورچپ شوؤ –هلته مې دَ خپلې خوښې دَ سبزۍ رانیولو پرته څو بندې کوپرې هم واخیستې او دَ ریسټ هاؤس په خوا مخه وکړه - دَ ریسټ هاؤس څخه ښه رالرې په یوه کوڅه کې چې څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوګرځېدو ، نو دَ يوه واړه کور مخته مو يوه تکه توره پېغله چې ښېخي نرۍ جامې يې اغوستې وې .. په لمبېدو تر سترګو شوه .. دَ پلاستيک بالټۍ يې څنګ ته پرته وه او ډکې ډکې لوټې يې په ځان داسې ژر ژر اچولې ، لکه په وجود کې چې يې اور بل شوی وي – دا منظر په موږ کې دَ يوه خوښ شو ، خو دَجمعه خان دَ زړه خبره داسې په خُله باندې راغله ...

" واه ... خو دَ پښتو دَ فلمونو دَ باراني سينونو بارِ مي پرې مات شو "

خبره وه هم دغه رنګه ، ګوا دَ هغې توري انجلۍ دَ بدن هر اندام دَ لمدې او نرۍ جامۍ څخه ښکاره کېدو او بيا يې حياء دومره غورځولې وه ، چې موږ ته يې کله پام شو ، نو په وازَ کې انداز يې خندلو لا راته ښېل – بيا يَو وخت چې موږ ښه ډېر مخته ورڅخه تېر شولو ، او په بله کوڅه کې ښي لاس ته ګرځېدو له مخه چې مو په ورستي ځل شاته وَکتلو ، نو هغې خپلې خلاسې زُلفې دَ وچولَو په نيت يوې بلې خوا ته څنډلې لګيا وه او زموږ په لور يې لا هم هغسې دَ خوږلَو په انداز راکتلو – ګوره ، چې اوس دا سپين سترګې وه او که موږ نادیده ؤ ... يا بيا دلته داسې غوندې حرکتونه کول څه عېب نه ګڼل کېږي -

په ريسټ هاؤس کې جان هوګر ، لکه زموږ په انتظار کې چې ناست ؤ .. زموږ په ليدو دَ چمني څخه را ولاړ شو او موږ ته يې هرکلی په ډېره مينه وَوئيلو - دَ هېلو هائی کولو ورسته زما واړه ملګري خپلو خپلو کوټو ته مخه وکړه او زه دَ سره يار هوګر سره دَ مېز هال په صوفه باندې کښېمستم -

" ولې ... هغه ستا دوې ملګرې لا نه دي راغلې ؟"

زما دَ پوښتنې په ځواب کې ده وئيل ...

" يَه ... لا خو نه دي راغلي ... ځکه خو ديغ يم او دا ټوله ورځ مې دلته يوازې تېره کړې ده "

او بيا يې له خپلې خوا راته وئيل ، چې ...

" هغه دواړې زما ډېرې خوږې ملګرې دي – مګر دَ يوې سره مې هم جنسي تړون نه شته .. ولې چې ما ته تش دَ انډين انجلۍ سره سيکس کولو کې خوند راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې يې چې کولې نو په خپل شوخ انداز کې راته دَ ټوکو کولو په موډ کې برېښېدو ، نو ځکه مې ورځخه پوښتنه وکړه ...
" انډين انجلۍ څله؟"
ده چې بيا په خندا خندا کومه خبره وکړه ... هغه دلته دَ ليکلو وَړ نه ګڼم .. ولې چې زه نه غواړم، چې خپل لوستونکې جنون ته وَرسَوم – خېر، ما بيرته دَ ده فکر دَ دې خبرې په خوا ور واړَولو ، چې ...
" دَ ده څله دَ انګريزي انجلۍ سره نه لګېږي - که څه هم مونږ اورېدلي دي چې هغوئ ملګري په ډېر اخلاص کوي"
خو ده وئيل...
"هو ، اخلاص يې په خپل ځاى، لاکن جيبونه خو هم خالي کوي"
نو دَجان هوګر مطلب دا شو ، چې انډين انجونې له سرو سپينو انګريزانو او يورپئينو سره بې غرضه دوستيانې کوي - دا سې يې نورې خبرې هم وکړې او يَو وخت يې په خبرو خبرو کې دَ خپل مور او پلار
چې تر خپلو دَ ببل شوې ؤ په اړه وئيلو ، چې ...
" مسټر شوق !زمونږ په مغربي ژوند کې دَ سړي ساه تنګېږي ـ غرض غرض فقط غرض ، نفسانفسي او شپه او ورځ کار کار ... زما خو له انګلېنډ څخه بد کېږي .. ځکه اکثره انډيا ته ځم راځم"
او دغه رنګه ما او ده په خبرو کې دَ ماځُستن نهه بجاؤ کړې ، چې دَ ډوډۍ دَ مېز په خوا تلو ، نو يې راته وئيل...
"چې زما ملګرې څنګه راشی ، نو له تا سره يې ضرور ليدل کتل کوم"
او بيا مونږ دَ خپلو نورو درو ملګرو سره په دوډۍ باندې ورمات شولو -
*****
سري لنکا ، چې ډېر پخوا دَ برصغير سره تښتې برخه وه ، يَو وخت دَ مست سمندر او بو له وَچې مځکې څخه بېله کړه او اوس دَ بحرِهند او دَ Bay of Bangal په منځ کې ځانته په يَو ببل ټاپو باندې جوړ هېواد دی - رقبه يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۵،۲۰۲ مربع کلومیترانو باندې اړه لري- او ۲۰ء۱۷ ملیونه ژوندي سرې انسانان په کې اوسېږي- دَ نرانو اوسطاً متوقع دَ ژوندي پاته کېدو عمر ۷۲ کاله او دَ ښځو ۷۸ کاله دی –که څه هم کولمبو دَ سري لنکا تر ټولو غټ کمرشل ښار دی ، خو دارالحکومت یې Javewardenepur نامې ځای دی- دَ کولمبو آبادي ۲۴۳۰۰۰ خلګو باندی اړه لري .. په سري لنکا کې سرکال دَ کښتې درجه حرارت C *16 او دَ لوړې درجه حرارت 27*C ده -

اوس به لا ما " دي مېګزین آف ائیرلنکا" دَ Serendih نامې رسالې څخه نور معلومات تر لاسه کولو ، چې دَ شپې یولس بجې خواته دباندې په مېن هال کې دَ ښځو ژغ را پورته کېده شروع شو - زړه مې غوښتلو چې ورپورته شم او وګورم، چې څه پېښه ده ؟ اوس به مې لا دَ ولاړېدو هڅه کوله، چې دروازه وَټکېدله ... ور پورته شوم او دروازه مې خلاسه کړه ... څه ګورم ، جان هوګر ولاړ دی او وائي راته ...

"بخښنه غواړم ... ستا دَ خوبې بتې مې بله تر سترګو شوه ، نو ځکه مې زحمت درکړو ... راځه ، چې له خپلو ملګرو سره دي پېژندګلوي وکړم "

او بیا لږ ساعت ورسته زه له هغوئ سره ولاړ وم او هوګر وئیلو ...

" دا زما ښې لاس ته اوله پېغله" لنډا " نومېږي او هغه دویمه چې په سُرت ښه چاغه ده .." نکي "..... ده"

نکي، چې دَ جان هوګر په ټوکه یې نري نري خندلو راته وائي ...

"هائي "

او دې بلې هم دغه رنګه توری تکرار کړو او بیا ما هم خپل نوم ورته وَښئیلو – خبرې دَ پېژندګلوۍ څخه یَو دم دَ " آدمز پیک " پورې وَرسېدې - دوئی وئیلو ...

"موږ وَ دې ساده خلګو ته حریان یُو ، چې دا خبره یې څنګه وَمنله چې دا دَ آدم پَل دی ؟"

ما پوښتنه وکړه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ځله... دا خبره تاسو په کومه حواله وکړه ؟"
لنډا ، چې په سترګو کې دَ خبرو کولو خورا غښتلې وه ، زما دَ پوښتنې په ځواب کې وئیلو ...
" زما په خیال دغه رنګه نخښې اکثره په غرونو کې لیدل کېږي او بیا دومره غټې پَل ... اوو مائي ګاډ .. چې اوږدوالی یې پنځه فُټه او څلور انچه او دوه نیم فُټه پلن ؤ ... زړه مې نه مني.. چې دَ انسان دَ پښې پَل دی"
دَ لنډا دَ خبرو مطلب هم دا ؤ ، چې دَ سري لنکا مسلمانان او عیسایان په دې باب چا غولولې دي - ما سرخو ورته پورته کښته وَښورَولو ، لاکن په سوچ کې ورک ځکه شوم ، چې زما دَ معلوماتو په سمون د پښې دَ دې پَل په باب که څه هم دَ سري لنکا او ځینې نورو هېوادونو مسلمانان په دې یقین سره وائي ، چې کله خدائی پاک بابا آدم علیه السلام دَ جنت څخه دَ غره په دغې څوکه ، چې قریباً ۷۰۰۰ فُټه هسکه ده، راکښته کړو ، نو ده دَ خپلي غلطۍ دَ بخښنې دَ پاره زرهاؤ کلونه په یوه پښه ودَرېدو ، او په ژړا ژړا یې خدائی ته فریادونه وکړو-
خو خبره شکمنه په دې شي ، چې دِ آدم بابا دا پَل چې Sri Pada هم ورته وئیل کېږي ، دَ بُدهمت مذهب منونکې یې دَ بُدها دَ پښې پَل ګڼي او وائي چې... کله ماتما بُدها له دې غټې جزیرې څخه وتو ، نو په یوه پښه ولاړ یې دلته ریاضت کړی ؤ - نه یوازې دا ، بلکې هندوان بیا دا یقین لري چې دا دَ رام چندر دَ پښې پَل دی - ګوا دَ یَو روایت په سمون ، چې کله رام چندر دَ خپلې اغوا شوې ښځې سیتا دیوي دَ بري کولو په نیت دَ هندوستان څخه سېلون خواته پېښه وکړه، نو دَ خپل فوځ دَ راهنمائي کولو په نیت یې دا پَل جوړ کړو- نو ځکه درې واړه دَ مختلفو مذهبونو منونکې ، هر کال په جنوري او فروري میاشتو کې آدمز پیک نامې دَ غره څوُکې ته خېږي او زیارت یې کوي -
څوک په حق او څوک ناحقه ؟ خو دَ مسلمانانو دَ دې اسلامي تاریخي روایت څخه هم انکار نه شي کېدلی ... چې ګڼې دَحضرت آدم علیه السلام وجود دَ مکه مکرمه او طائف له منځنۍ علاقې (چې تاکنه یې نه ده شوې) له خاورې څخه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یوازې جوړ کړل شوی ؤ – بلکې تر څلو ښت کالو پورې دلته بې روح او بې ژونده پروت ؤ ... او بیا دَ جنت څخه په مځکه راکښته کولو په حقله وئیل کېږي ... چې دائی په سرې لنکا کې هم په دغه غره باندې راکښته کړلی شو - او دَ روایت په سمه دَ آدم بابا قد ۶۰ فُټه ؤ ، نو لازمې خبره ده ، چې دَ پښې پَل به یې هم دَ نن دَ عام سړی دَ پَل څخه ببخي غټ ؤ - مګر دا خبره ببله وه ، چې دې لنډا نامې انګرېزې انجلۍ زړه دَ دې حقیقت دَ منلو څخه څله منکره ؤ- یَو وار لا زړه ته راغلو ، چې ورته وَوایم ، چې که دَ پخوا زمانې هغه ډائناسور ، دَ یوه وخت خوراک یې دَ یوې اندازې په سمه دَلس څخه تر پنځلس ټنو پورې ؤ ... که دَ ماهرینو په اندازه په ارتقائي عمل کې راتېرېدو ورسته دَ نن دَ وړې چرمشکۍ په جُوثه بدلېدلی شي ، نو بیا دَ دُنیا دَ لومړي انسان دَ پښې پَل به دَ نن دَ انسان په مقابله کې غټ څله نه وي- دا خبره ورته دَکولو وه ، خو وَمې ځکه نه کړه ... چې مباحثه ورڅخه جوړېدلو امکان ؤ او ما نه غوښتلو ، چې دَ شپې په دې نا موذونه وخت باندې ریسټ هاؤس په سر واخلم -

خبر ، لنډه دا ، چې دا ټاپک څنګه ختم شو ، نو دَ ځینې نورو خبرو ورسته هوګر راته وائي...

" زما اراده ده ، چې دَ دې ټوؤر ورسته دَ ټوړرسټانو ګروپ جوړ کړم او په بس کې په نیمې نړۍ باندې راوګرځم "

په دې خبره کې چې ما هم څنګه دَ خپلې خوښې اظهار وکړو ، نو لنډا وائي...

" هو ... که ته زمونږ سره په دې ټوؤر کې ملګري وکړې ، نو ښه خبره به وي "

نیکې هم زما په ګډون کې دلچسپۍ څرګنده کړه ، ما ورته وئیل ...

"کېدلی شي ... مګر چرته به سره غواړو او بیا زه به په تاسو کې بد نه ښکاره کېږم که څنګه ؟ "

هوګر زما دَدې خبرې سم دستي تر برېتونو دلاندې وَموسېدو او وائي ...

" ستا پته راسره ده ، کله چې هم داسې پروګرام جوړ شي ، نو خط به درته وَلیکم او ټول پروګرام به په کې نوښته کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما به لا ورسره خوښَوله، چې هوګر بیرته په پسخوندي او شرارتي خندني انداز خبرو ته چمتو شو ...

˝ لنډا یا نیکي به درسره ملګري وکړي ˝

ما دَ موسېدلو ورسته په طائرانه نظر یَو ځل لنډا او بیا نیکي ته په دې نیت وکتلو ، چې ګوره دوئی څه ردعمل ښکاره کوي ؟ لاکن دَ دواړو له خوا هیڅ قسم ریسپانس نه راغلو مخې ته - بلکې دَ هوګر دا خبره دواړو لکه چې په ځانونو بده هم ګڼلې وه ، ځکه خو چپ غوندې وې .. ما هوګر ته په شرارتي موسکا کې وئیل ...

˝ خبر دی .. زه به بې دَ ملګرې درسره ملګرى شم ، هغسې هم یوازې یم ˝

دا خبره چې مې کوله، نو لنډا یَو وار په برګو راته کتلو ورسته په موسکا کې وائي...

˝ No problem , I will join you ˝

که څه هم هغې ټوکې کولې، او زه هم په غلط فهمۍ کې نه وم مبتلا شوی دَ هغې په داسې خبرې ... خو خبر نه یم، چې بیا تر څو پورې په دې محفل کې ناست وم، نو دَ ځینو ټوکو او شوخیانو سره ګنډلې خبرو پرته شین سترګې لنډا په سترګو سترګو کې ګوره چې څله خبرې راسره شروع کړې وې ؟ هرڅه هرڅه ، خو زه په دې خبر وم، چې په انګرېزانو کې دوستي او ملګرتیا دَ مشرقي معاشرې په رنګه په یوه معنا کې نه اخیستل کېږې .. نو ځکه دې وخت زما او دَ لنډا سترګو ، ګوره چې په یَو بل کې کوم تړون موندلو ... مینه او که دوستي .. یا هسې ټائم پاسي؟

*****

˝شوقه !لاړې زموږ له کاره وَوتې˝

دا خبره سهار دَ نهو بجو خوا ته چې موږ دَ چائیو په مېز راغونډ شوي ؤ ، جمعه خان کاکړ په خندا ځکه وکړه ، چې زه دې وخت دَ جان هوګر، لنډا او نیکي سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو اخته وم - خبره يې ډېره غټه او بامعنا کړې وه، نو ځکه مې دَ ملګري جمعه په خوا مخ واړَولو ...

"ياره ! داسې خبره هم نه ده ... مسافران دي او بيا يې زړه راسره غواړي هم "

ما چې ځنګه خبره کوله، نو په سُرت چاغې نيکي پوښتنه وکړه ...

" دا روسي ژبه ده چې تاسو يې وايا ست ؟"

يَو وار مې لا زړه ته راغلو، چې ورته وَوايم، چې " هو " لاکن دَ دننه پښتون مې سر راپورته کړو او ورته وئيل مې ...

" يَه .... دا پښتو او افغاني ژبه ده "

زما په دې ځواب لنډا وائی ...

" يس يس افغانستان ... ډز ډز .. سيول وار "

که څه هم دې دا خبره په خندا کې وکړه ، خو داسې راباندې وَلګېده لکه ټک چې يې راباندې کړی وي ... خو وَ مې زغمله - ځکه چې ښځه وه او راباندې اوس لړه لړه ګرانه هم ... ولې چې خپل ښائيست يې دَ شنو سترګو په اشارو کې راباندې لوګی کولو له نيت سره سره فرېنډ فرېنډ هم راته وئيل شروع کړي ؤ ..

رضا محمد ترين چې له ډېره وخته چپ ناست ؤ او سترګې يې په دغو انګلسې پېغلو کې داسې کرارې کړې وې ، چې يوې بلې خواته يې نه کتلو ... هم اوس يو بل سګرېټ ته تيلی پورې کولو ورسته دَ خپلې سينې څخه دَ يو ګڼ لوګي خړُوسکه را يستله او په موسېدلې انداز کې وائي ...

" درځئ چې دَ سمندر غاړې ته ځو ... اوس خو خپله پښتو را څخه هېرېږي "

او بيا له مورږ سره دغه انګرېزان ملګرې هم دَ ريسټ هاؤس څخه دباندې وَوتو ...

مګر زمورږ مخه دَ سمندر دَ غاړې په لور وه او دَ هغوئ قدمونه دَ نيګامبو دَ ګڼې آبادی په خوا ...

که څه هم دَ بلې مياشتې په درې تاريخه به دلته دَ دوؤ درو شپو دپاره له بنکاک څخه بيرته راتلو ، خو له دې خوا ، دا زمورږ آخيري ورځ وه - نو ځکه مورږ غوښتلو چې دَ دې بيچ پرته دَ نيګامبو ټولې کوڅې هم کچ کړو او نور نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړخوشیانې دَ خپلو دیغ شوؤ زړونو دَ سکون دپاره لوګی کړو - یوې بلې خواته آواره ګردي کولو په وخت چې کله مې یَو داسې تور ځوان ته پام شو، چې دَ ناریل دَ بېخې نرۍ او دنګې غوندې ونې وَ رک سر ته ورختلی ؤ .. نو مې نابېره له خُلې څخه وَوته ، چې ګنې...

" وئ خوائیه !دَ ناریل په داسې نرۍ وَنو ، چې دا خلګ خېږي.. نو ماتېږي څله نه ؟"

رضا چې زما وَ څنګ ته روان ؤ، زما په دې خبرې اول وَ خندلو او بیا یې وئیل ...
" دا نو اوس کله خلګ ؤ... خو ، ټول دَ ونو مرېې دي او دَ مرږو یا چرُمشکیانو په زور ونې کله هم نه ماتېږي"

دا خبره څه وه، چې مونږ ټولو ترډېره پورې پرې خندلو او په خندا خندا مو له دې ټوکې سره تړلې نورې نورې خبرې دَ سرې لنکنو په باب تر خپلو زیربحث راویستې -

دلته چې زمونږ له چا سره هم خبره شوې وه، هر یَو په انګرېزۍ یا خو پوهېدو او یا یې ښه په خوند وئیلی شوی- او بله دَ خوند خبره دا هم، چې مونږ هم دَ هغوئ په رنګه ترډېره په لوُځو پښو وګرځېدو - هم ځکه چې چا به هم راته کتلو، نو نه یوازې به یې ترډېره راته کتلو ، بلکې دَ څېرې له تاثره به یې له ورایه راته داسې وَبرېښېده... لکه هغه چې زمونږ په دغه حرکت باندې ډېر خوشحاله وي - او دَ خپلوئ په نظر به یې راته کتلو- دَ ماښام ډوډۍ که څه هم مونږ دَ شپې دَ لس نیمو بجو خواته وَخوړله ، خو خاص خبره په دې ډوډۍ کې دا وه –چې یَو خو، خواږه جمعه خان او رضا ترین دَ نصیب ترین په کومک تیار کړي ؤ .. او بل جان هوګر ، نیکي او لنډا زمونږ خصوصي مېلمانه هم ؤ - رضا او نیکي چې څنګ په څنګ ناست ؤ ، دَ ګپو پرته یې غُوځې په خپلو کې بیا بیا داسې سره لګولو هم ،، ، لکه جوړه چې له پخوا راهسې پاخه او خواږه دوستان یا مائینه او مېړه وي سره -

خو غم دا ؤ، چې له دې پرته یې هم په خبرو باندې یَو بل سم نه شو پوهی کولی - ولې چې نیکې په خپل حلق کې په ګرانې انګلسۍ کې ژغېدله او رضا ترین دَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلابي انګرېزۍ سره په پښتو هم ورته ګډ ؤ - دلته يَو وخت چې مورږ ټولو دَ رضا په ګپو خندلو، نو رضا په خپله مخصوصه خندا کې وَ وئيل ...
" يَه ملګرو ! تاسو ولې زما او دَ دې په تعلق او مينه سوځئ ؟"
نصيب ترين، چې له ډېري خندا يې لاس په خېټه نيولی ؤ .. ورته واي ...
" دا دې خدائی ستا نصيب کړي... انديا ته به ورسره ولاړ نه شې"
رضا چې دَ خلې ځخه يې ځنګه ..." هو، ځم ورسره ... ځم ورسره" غوندې توري وَ وتو، نو ګوره چې لاس يې دَ نيکې په غلط ځای وَ لګېدو او که په اوږه يې دَ رضا لاس اچول خوښ نه شو، چې يَو دم سنجيده شوه او دَ رضا ځنګ يې پرېښولو ..
ولاړه شوه او دَ جان هوګر سره کېن لاس ته په خلاسې چوکۍ باندې کښېنسته - بيا رضا که هر څومره دَ هغې توجه خپل ځان په خوا اړَولو هڅه کوله، خو نيکې هيڅ ريسپانس نه ورکولو ...
" آخر مې سره ياره راځخه خفه کړه"
رضا که څه هم دا خبره په خندا وکړه، خو نصيب ترين په سنحيدګۍ کې ورته وَوئيلو ...
" رضا بس يې کړه ..داسې نه چې دا خلګ زمورږ په حقله بد تاثر واخلي"
له دې واقعې پسته محفل سنجيده غوندې شو – دَ ډوډۍ خوړَلو ورسته دَ جان هوګر په خوښه دباندې لان ته وَوتو .. او بيا دَ شپې دولس بجې ځنګه بجاؤ شوې ؟... په دې ګرسره نه شولو پوهی -
دَ ۲۷ مې جنورۍ سهار څلور نيمې بجې مامون وَژغوَلو .. دَ چائی ځيښلو او ضروري تياري کولو ورسته بيا څلور واړه ملګرې پاؤکم شپږ بجې په ټېکسي کې دَ ائيرپورټ په خوا روان ؤ - دلته دوې ګنټهې انتظار کولو ورسته چې جهاز ته وَختو ... دَ جهاز په دروازه کې دوؤ ولاړو ائيرهوسټهسانو دَ مسافرانو هرکلی په خپله ژبه کې داسې کولو ...
" Ayubowan ….. Ayubowan"

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر ژر بیا موږ تر اوریځو هم ښه بالا دَ تهائي هېواد دَ څُورو دَ ښار په لور مخه کړې وه ... دا سفر په هره اړه خوندَور ؤ - هو ، سفر به ولې ښه او خوندَور نه وای ، چې یَو ځل بیا دَ " دَ څُورو دَ ښار " په لور روان وم - نو ځکه مې دَ ګډو وډو خیالاتو په رڼا کې دا نظم ، یَو وخت په ډائرۍ کې نوښته کړو ...

"ستا په لورې در روان یم"

زه هم ستا غوندې انسان یم
ژمی ، دوبی
سپرلی ، منی
په وجود محسوسَومه
او به ځیښمه
ډوډۍ خورمه
او ساه ګانې لوبَومه ،
خو ، که فرق شته ما او تا کې
نو ، هم دومره
فقط دومره
چې ، ته اوسې په خپل ځان کې
دَ شیشې غوندې مکان کې
او ما ستا دَ غم دروند پېټی
په اوږو باندې اخیستی
ستا په لورې در روان یم
(شوق / کولمبو څخه دَبنکاک په لور په فضائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته لمر دَ شپې راخېږي

تاثراتي لنډيز---

"چرته چې لمر دَ شپې راخېږي ... نو حقه خبره ده ، چې هلته به خلګ دَ ورځې دَ رڼاګانو څخه نه يوازې بې خبره وي .. بلکې دَ کار او زيار څخه به هم تنګ وي - هو ، دا دَ هغې پټايا بيچ خبرې دي ، چې ځان ته دَ شپې دَ ژوند کولو په اړه په درستې نړۍ کې ساری نه لري ... دلته دَ ښځو راج دی ... نران شته په کې ، مګر دَ ښځو تر واک دلاندې - دا ببله خبره ده ، چې ظلم بيرته هم نران وربانديې روا کوي او هغه هم دَ دغو ښځو په خپله خوښه – هم ځکه خو دَ نړۍ دَ هر هېواد څخه ډک ډک جهازونه ، که څه هم خالي کېږي په بنکاک کې ... خو مخه يې دَ سوارليانو دَ پټايا بيچ په لور وي" (شوق)

"دَ سلو يار"
څوک چې ګوري راته
وايم ... دا به ته يې
څوک چې خاندي راته
وايم... دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
دا به ته يې
بس په دغه رنګه
زه په "دا" او "دا" کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پەلټون ستا دَ څېرې
دَ سلو يار شوم
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ بنکاک پەلور پە هوائي سفر کې / ۱۹۹۴ع)

ها غه څه وائی ... " يار دَ يار دَ پاره خوري دَ غوا يه غوښې " که څه هم زما خوښه نه وه، خو دَ يارانو دَ ضد مخې ته مې وسله اچولې وه - او پە ۲۷مې جنورۍ ۱۹۹۴ع ماښپښين يوه بجه پە ائيرلنکا کې دَ " دَ څُورو ښار" يعنې بنکاک پە ائيرپورټ باندې له ملګرو سره ګنډلی کښتته شوم .. انټري ويزا لګولو ورسته چې دَ ائيرپورت څخه دباندې وتو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ او هر يوه پە خپل خپل طرز دَ ائيرپورټ دَ ښائيست پرته دَ دې ځای دَ خلګو او ښائيسته څُوئيونو ستائينې کولې... او جمعه خان خو لا داسې هم وَ وئيلو ، چې...
" چرته دَ کولمبو او نيګامبو غوماشې او چرته دا خواپاکي او ښائيست "
ده لا نور وئيلو ، چې نصيب ترين ورته وئيلو ...
" زور خو دا خبره راکوي ، چې بيرته به هم ورځو "
مګر رضا ترين چې دې وخت يې حريان حريان شاوخواته کتلو ، خپله خبره داسې وَکړه ...
" غم مه کوئ دا يَو څو شپې او ورځې خو به ښې تېرې کړو "
او بيا چې پە ټېکسي کې کښېنستو ، نو مې يارانو ته وئيلو ...
" دَ پيسو سره به خيال کوؤ .. دلته پيسې ډېرې ګاربړې "
دا خبره چې مې کوله، نو ټېکسي دَ ائيرپورټ څخه مېن روډ ته را وتی ؤ – دَ جي- پي – او ائيريا کېنډې ريسټ هاؤس داسې خو دَ اوسېدو وړ نه ؤ ، خو شبه مې پە کې تېره شوه - دَ شپې پە ښار کې ډېر زيات ګرځېدلو او راګرځېدلو ... يو نيم ځای خوراک او څيښاک کولو ورسته چې ريسټ هاؤس ته راغلو ، نو پە ځای دَ آرام کولو ... ښه تر ډېره ناست ؤ او دَ نورو ګپو پرته مو دَ سهار دپاره دَ تهائي هېواد دَ تاريخي او زوړ ښار چيانګ مائي ته دَ تلو پروګرام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څنګه حتمي کړو .. نو خپلو خپلو بسترو باندې دَ خوب کولو په نیت وَغزېدو-

سهار ته چې مې سترګې خلاسې شوې ، نو اتهه بجې وې – دَ تیاري کولو او پیاله پیاله چائی څیښلو ورسته دَ بنکاک په ښار کې دَ سېل کولو په نیت ورګډ شولو - که څه هم ماته دَ دې ځای چاپېر نابلده نهٔ، خو بیا مې هم ښه ډېر خوند ورباندې اخیستلو - له یوه مارکېټه څخه بل مارکېټ ته چکر څه ... چې دغه رنګه موږ په بلا مارکېټونو باندې راوګرځېدو ...

"ډېر ښائیسته او پاسته خلک دي دا تهائیان"

نصیب ترین چې دا خبره څنګه وکړه ، نو رضا دَ سګرېټ په کش کې واي ...

" هو ... په خاص توګه دغه تهائي پېغلې دوکاندارانې ... چې هر کاروبار په ډېره خندا خوشحالۍ کوي"

دَ هغه په "هر کاروبار" باندې ټولو دَ هغه په لور ور وَکتلو، خو بیا هم یوه دَ هغه دَ دې خبرې نفي نه وکړه - ولې چې دلته که نر دی او که ښځه په ظاهره ډېر خوشحاله برېښي ... ګوا له غمه خلاص خلک او ټوؤرستانو ته احترام لري - نور داسې هیڅ بد نه شته په دې خلګو کې ... بس که یَو ټورسټ یا مشاهده کونکی دغو خلګو ته ګوته نیسي.. نو هغه ده، دَ دوئی بې لګامه او ناروا عیاشي –

سترِی شوی هم ډېر وم په دې سېل کې - خو دَ ټولو ملګرو په خوښه مو دا فېصله وکړو ، چې په سترِیا وسا کولو کې دَ وخت ضائع کولو ځای به دا خبره بهتره وي ، چې دَ ماځیګر په ټرېن کې دَ چیانګ مائي په خوا روان شو او درسته شپه په خوب کې تېره کړو... او دغه رنګه مو وکړو - ګوا قضا ماځیګر خواته په ټرېن کې کېنېنستو او دَ خپل منزل په لور مې پېښه وکړه - داسې خو دا ټرېن څه خاص نهٔ، خو دَ صفائي او پراخه پراخې له سوبه یې سرِی متاثره کولی شو - او بل دَ ټرېن دا ډبه، چې موږ څلور ملګري په کې ناست ؤ ... دَ تهائی ښځو څخه دومره ډکه وه ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم په درو بې خونده تهائي پېغلو سره په ګپو کولو کې کېنېوتو –او خبرې مې په خپلو کې سره ایله شوې - دا څه نوې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص خبره نه وه - زه ښه خبر وم، چې دلته زیاتره پېغلې دَ سړیانو سره ملګرتیا دپاره مازې بهانې غواړي –
" تر بنکاک خو دا دَ ټرېن سفر یَو په لسه ښه دی
ګوره چې نصیب ترین دا خبره په کومه حواله وکړه و خو رضا ترین چې دَ یَو بې ډؤله غوندې جوړې تهائي پېغلې سره جوخت ناست ؤ ، دَ نصیب ترین خبره داسې مخته تائید کړه ...
" هو ، داسې ماحول خو خوش بختو ته نصیب کېږي ... څنګه کاکړ صاحب .. صحیح وایم که غلط ؟"
او کاکړ صاحب هم ورته وئیل ...
" په خوند کې یې هیڅ شک نه شته ، مګر دې شوق ته ګوره چې په کومه یې روان کړي یُو "
چې خبره تر ما پورې وَ رسېده، نو ورته وئیل ،،،
" چیانګ مائي ښار مې لیدلی نه دی ، خو له خلګو مې اورېدلي دي چې دا ۷۰۰ کلن پخوانی جوړ شوی ښار دی (چې دَ ۱۱۰۰ کاله پخواني جوړ دَ بُدها ټېمپلز پرته یې شنې درې دَ کتو وَړ دي) بله دا ، چې دا ښار دَ تهائي لېنډ دویم غټ ښار دی "
ټرېن چې به کله په یَو ستېشن وَ درېدو ، نو موږ به هم ورڅخه دَ څو منټو دپاره کښته شولو – دلته مې دا وَ سنجَولو ، چې ستېشن غټ ؤو که ووړ ... هر ځای خوش رنګي دَ بنکاک په حال وه - بس که تر منځه یې توپېر ؤ ، نو په لباس کې ... ګوا دَ بنکاک په چپه دَ تهائي لېنډ په منځنئیو برخو کې پېنټونه او سکرټونه کم لیدل کېږي - دَ لارې دَ ستېشنانو نومونه مې ځکه په ډائرۍ کې نوښته نه کړو ، چې دَ اشارو په ژبه هغو درو پېغلو ، چې درې واړه دَ چیانګ مائي اوسېدونکې وې سره سم نه پوهېدلو ... بس یَو مې دَ صوبه "لامپانګ" ، څه غټ غوندې رېلوې ستېشن ؤ ، چې لامپانګ نومېدو دَ "لامپانګ" نامې ښار کې یَو خواته جوړ ؤ .. او بل ، یَو وخت موږ په "لامفون" نامې ستېشن باندې دَ لس منټه دپاره کوُز

(c) ketabton.com: The Digital Library

شولو- او بیا چې څنګه څنګه ټرېن دَ چیانګ مائي په لور مزل لنډَولو ، نو هغه درې واړه انجونې، چې دَ یوې نوم Nid ؤ ... نورې نورې رانیږدې کېدې –که څه هم زما سر دَ هغوئ په مطلب خلاس ؤ، چې دا انجونې په موږ باندې ځانونه راناوان کول غواړي –خو، یارانو دَ خلې دَ بازۍ پرته دَ لاسو بازۍ هم پیئیل کړې وې او ناشُوده دا ، چې په دې ډبه کې ناست نورو مسافرانو په هیڅا باندې هیڅ باک نه درلودلو- هر یَو خپلې مخې ته آزاد ؤ، زه لا ښه وم، یَو دوې ګنټې خوب مې هم وکړو –خو یارانو دَ دوؤ لمحې دپاره هم سترګې نه کړې پټې –ولې چې هاغه دَ جمعه خان خبره ، چې ...

" بیا چې کله کورو ته وَ رسېږو، نو ښه ډېر خوبونه به وکړو - دلته په خوب او خوراک باندې وخت نه دی ضائع کول په کار "

نه یوازې دا دَ جمعه خان نظر ؤ، بلکې ورسره نورو دوؤ ملګرو هم دغه رنګه وئیلو - لنډه دا ، چې دا یادګار سفر ،چې په ۷۵۱ کلومیټرانو باندې یې اړه لرله په څورلس ګنټهو کې سرته وَرسَېدو او اتهه بجې سهار مو دَ چیانګ مائي په غټ ښار کې قدمونه کښېښولو –

*****

په هوټل کې دَ څلور ګنټهو دَ خوب او آرام ورسته ، ماخپښین دوؤ بجو خواته په ستهې ټوؤر باندې وَوتو - لومړی موږ Wat Chiang Man ته ورَغلو –چرته چې په کال ۱۲۹۶ کې جوړه شوې دَ بُدها مجسمه نه یوازې دَ نمائش ، بلکې دَ تهائیانو دَ عبادت دپاره ږدل شوې وه - دا ځای ببخې پخوا دَ چیانګ مائي باچا Mengrat دَ استوګنې دپاره په استعمال کې راغلی ؤ - دلته دَ بُدها له یَو بُت سره په تختۍ باندې دَ هغه دَ بنیادي نظرئیې اصول په انګلسۍ کې داسې لیک ؤ ...

(ترجمعه) ....." په دُنیا کې (توبه نعوذوبالله) یَو خدائی هم نه شته - بس دَ ښو او بدو کارونو صله انسان ته په خپل ژوند کې دَ سزا او جزا په صورتونو کې ورپه برخه کېږي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دې ورسته موږ درې واړه ملګرې Wat Phra Sing او Wat.U. Mong ...
چې دراصل يَو نغم ؤ ، ته ورَغلو – دلته هر ځای دَ بُدها پخوانۍ مجسمې پرتې
وې ... يوه نيمه مجسمه ، چې عمر يې تر زرو کالو هم څه زيات ؤ .. دَ کتو وَړ ځکه
وې ، چې دغو بُتونو په کړو وړو کې بُدها ته څه تهائي وزمه بڼه ورکړل شوې
وه او داسې يې ښکاره کړې ؤ ، لکه هغه چې دَ نيپال په لومبېني نامي ځای کې نه
بلکې هم په دغه تهائي سيمه کې پيدا شوی وي - او دَ دې ځای دَ تهائيانو خيال
هم څه دغه رنګه ؤ - هو ، لکه دَ ځينو ماهرينو دَ رائيو له مخه دَ باميان له جوړ
شوې غټ بُت سره دَ بُدها استوګنه تړي - ګوا دا خبره مې مزغو ته بيا بيا سوال
کېده ، چې دَ بُدها منونکې دَ بُدها په اړه صحيح معلونات نه لري او که له خپلو
يې خپلې سيمې سره يې منسوب کول دَ هغه سره دَ زيات عقيدت ښوؤنه کوي ؟
په Wat Suan Dok نامي ټېمپل وزمه ځای کې جمعه خان کاکړ دَ ۵۰۰ کلنې
پخوانۍ له Bronze څخه جوړې مجسمې سره په څنګ کې ولاړ وئيل يې ...
"خدائی ته وَ ګورئی ... درځئ چې ځو ، داسې نه ... چې دَ بُدها په مذهب ته ور وا
نه وړو"
نصيب ترين هم ورسره خبره خوږه کړه ...
" موږ خو څه دَ بُدها زيارت ته نه يُو راغلي ، چې له يوه بُت څخه يې
بل بُت ته درېږو"
آخر دَ صلاح مشورې ورسته مې ټکټونه وکړو او دَ Doi Suthep Tour په
وېګن کې کښېنستو ... هلته يې هم لومړی دَ بُدها زيارت راباندې وکړو او بيا يې
سم دستي قامي لرغونې آثار دَ نمائش وَ ځای ته يُوړو - دلته دَ تهائي خلګو
تاريخي او ډېر پخواني رقم رقم دَ استعمال شيان دَ ښوؤلو دپاره ايښې ؤ - له
دې پرته دلته دَ لاسې جوړو شيانو پرته دَ "لانا" lanna تهائي آرټ نادرې
نمونې په دې وجه دَ کتو وَړ وې ، چې په هرڅه کې يې دَ مذهب رنګ له ورايه
برېښېدو – دَ چيانګ مائي په يونيورسټۍ ائيريا کې Trible Resaerch
Centre دَ کتو وَړ او په زړه پورې ځای ځکه ؤ ، چې دلته دَ تهائي قبائلي علاقو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې رواجي او په استعمال کې راتلونکې څېزونه دَ نمائش دپاره ړدل شوې ؤ - غرض دا ، چې تهائي لېنډ که څه هم دَ چيني او انډين ژواکونو تر اثر دلاندې روزل شوی ښکاري ، خو بيا يې هم دَ لباس، استوګنې او دَ ژوند کولو طور طريقې په هره علاقه کې څه څه بدلې بڼې لري - او بله مې دا خبره هم وَسنجَوله چې تهائي خلګ دَ خپل مذهبي جنون پرته دَ کلتور او ژواک ساتلو په اړه هم ساری نه لري - او هيچا ته اجازه نه ورکوي ، چې هغه دي دَ دوئی په جامو ، دَ ژوند کولو په طريقو او يا دَ بُدها په شان کې ګستاخي وکړي... دلته دَ ښځې او نر تر منځه دَ ملګرتيا په حقله دَ دواړو خوښې ته اهميت ورکول کېږي –

The Rose of North يعني دَ چيانګ مائي زاړه طرز جوړ بازارونه دَ ماښام خواته دَ سېل او خوند وَړ ځکه دي ، چې هر لور هر اړخيزه رنګينيانې خورې ورې وي - دَ زړه هر رقم ارمان که څوک وَغواړي دلته په آسانه پوره کولی شي - خو څه څه حياء او شرم هم شته ... داسې حال هم نه وي لکه په بنکاک يا پتايا بيچ کې دَ سپين سترګې تر هانده وي - کېدلی شي چې دا خبره له دې سوبه وي ، چې چيانګ مائي دَ تاريخي ښار پرته په مذهبي اړه مقدس هم ګڼل کېږي - خو بيا هم ځای په ځای په کې ترتاک اويښتې ځايونه هم څه کم نه دي ، چې ټوؤرسټان په کې له ځانونو څخه دَ يو څو لمحو دپاره داسې وځي، چې راستنېده يې که څه هم ژر وي ، خو دَ يادونو په اړه ورسره ټول عمر تړلي وي - دَ تودو ماښامونه او دَ تهائی پېغلو دَ سوداګانو کاروبار شايد چې دَ تهائی هېواد په معاشي سوکالۍ کې دَ يوې لوې انډسټرۍ مثال لري - او دغه انډسټري تهائي هېواد دَ مختنه وتو هېوادونو سره په څنګ کې که نه هم درَوي ، خو ورپسې روان يې ضرور ساتي - ولې چې دلته دَ ټوؤرسټانو جېبونه که لږ ډېر دَ تاريخی ځايونو په کتو سپکېږي ، نو دَ ښځو دَ لاسه پوره پوره خالي کېږي هم - څنګه څنګه چې ماښام دَ ماځُستن په لور ور روان ؤ، نو دَ بازارونو رش کمېدو او دَ ډيسکوګانو ، بارونو او کلبونو په لور دَ خلګو سېلاب ورماتېدو لګيا ؤ - هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرڅه ... خو زه چې په دې هېواد کې له کوم شي څخه زيات متاثره کېدم ، نو هغه ؤ دَ تهائيانو خوږه ژبه او بل ته دَ احترام په نظر کتل -

*****

په دې بله ورځ ماځيګر ۵ بجې چې دَ ۱۱۰۰ کلنې دَ بُدها دَ زړې مجسمې په نوم ورجار شوي ښار څخه وتلو دپاره بس ته ختو ، نو زړه مې نه غوښتو ، چې دومره ژر ورڅخه لاړ شم - لاکن يَو خو دَ موږ سره ورځې کمې وې او بل ياران هم په ضد ؤ ... بس په هائی وې نمبر ۱۰۲ يعنې دَ لومړي غټ سټاپ "لامفون" په خوا روان شو - دَ لمر تر پُټېدو پورې سترګې دَ روډ دواړو خواؤ په قدرتي جوړ غر او سمه او وړو غټو کلو ته په کتو بوخت وې ... خو بيا چې مو څنګه سترګې پُټولې ، نو بس دَ "لامفون" په يوه هوټل باندې وَدرېدو - دلته زموږ دَ بس سوارليان چې په کې زياتره ټوؤرستان ؤ ، په دې هوټل کې چې څه پاخه ؤ ورباندې مات شولو ... خو ، موږ دلته په وريږو او سبزيانو خوړلو باندې دَ خپټو لوږه مړه کړه – له دې ځايه بنکاک ۵۲۰ کلوميټره په واټن باندې ؤ –

مخته له "لامپانګ" نامي ځای څخه بس په هائی وې نمبر۱ باندې دَ بنکاک په لور مخه وکړه – خوب په بس کې دَ دې هوار روډ له سوبه ښه کېدو - لاکن څنګه چې په کار ؤ ، هغسې نه شو کېدلی – ګوا حال دا ؤ ، چې نه ويښ وم او نه ويده - آخر چې سهار شو ، نو ۲ بجې خواته موږ دَ بنکاک په يوې بس اډې چې Ekmai Bus Stop نومېدو باندې له بس څخه کوُز شولو .. نو له خوبه تيار ځنګېدلو او سترګې مو نه خلاسېدې ، خو دَ پروګرام په سمه مو دَ پتايا بس سټېنډ ته ځان وَرسَولو او ټکټ کولو ورسته بس ته چې څنګه وختو ، نو بيا دومره هم نه شولو خبرو چې بس څه وخت له اډې څخه مخته روان شوی ؤ ؟ موږ ټول ملګري په خپلو سيټونو داسې په خوند ويده شوي ؤ ، چې يَو وخت چا وَښورَولم ، چې ... "مسټر مسټر ... کښته شه .... پتايا بيچ سټې راغله"

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې چې مې ځنګه خلاسې کړې، نو دَ سهار نهه بجې وې - ټېکسي مې کرايه کړو او په نيمه ګنټهه کې J.P Inn نامي هوټل ته ورسېدو ، چې دَ سېکنډ بيچ روډ او Soi – 7 په کونج کې جوړ ؤ ته ورَغلو –

*****

دَ ښه ډېر خوب کولو ورسته څلور واړه ملګرو دَ نيږدې سمندر غاړې ، چې ورته پټايا بيچ وئيل کېږي .. په لور مخه وکړو - دا دَ شنه سمندر صفا غاړه له يوه سره تر بله سره پورې دَ بېلابېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو څخه ډکه وه ... هر لور سرې ، شنې ، ژېړې او دَ لرګيانو څخه جوړ سايه وانونه ولاړ برېښې – موږ دَ يوه سايه وان دلاندې کښېنستو او دَ شاوخوا دَ ښائيسته مخلوق په ننداره شولو –

" اوس مې نو زړه ايله ځاى ته راغلو ... ګنې دَ بنکاک څخه چې په دې خوا راروان ؤ ، نو ډېر خفه وم .. ما وئيل ، چې ګوره دا شوق مې بيا کوم ځنګل ته بوځى ؟ "

دَ رضا ترين ، چې دې وخت په اوږده چوکې کې غزېدلى ؤ ، دَ دې خبرې په ځواب کې ما ورته وئيل ، چې...

" بې غمه شه .. پټايا بيچ څه معمولي ځاى نه دى - دَ دې ځاى رونړه شپه په دُنيا کې مشهوره ده "

ما به لا مخته خبره وړله، چې نصيب ترين منځ ته راولوېدو او وائي ...

" هون ... ځه ښه وَشو ، چې خوبونه مې په ايډوانس کې ورته کړي دي "

او دې وخت زموږ دَ مخه يوه دَ پاخه عمر ښځه ګوره چې دَ فرانس وه او که روسۍ تېره شوه – زموږ توجه يې خکه دَ ځان په لور واړَوله ، ولې چې تيان يې ښکاره او په خېټه راځنېدلو - جمعه خان دَ هغې په لور کتلو ورسته وائي...

" توبه توبه ... څه لوُڅ لغړ خلګ دي... دَ حيا ء دَ نوم شئى لا نه شته په کې "

او بيا په دې ټاپک ښې ډېرې خبرې منځ ته راغلې - بيا چې موږ دَ ماځيګري تک ژېر لمر دَ سمندر اوبوته وَ سپارَلو، نو پورته شولو او دَ علي بابا رېسټورينټ پو لور مې دَ ډوډې خوړَلو دپاره مخه وکړه –

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ "جي - پي اِن هوټل" سره ورته په غټ مېدان کې جوړ ستهال وزمه "بارونه" چې تش انجونو په کې کار او روزګار کولو ، که دَ کتو وَړ ؤ ، نو دَ بيچ رود چې ورته فرسټ روډ هم وائي خوش رنګيانې او تود ژوند په خپل خپل ځاى ممعناؤې درلودلې -له يوه بار ښخه تر بله باره پورې ... دَ "Go Go" ښخه تر "ډيسکو" پورې ... غرض دا چې ښه ډېر په کې وګرځېدو راوګرځېدو -

"دلته خو بې دَ غټې دهندې لکه چې بل هيڅ کار نه کېږي"

دَ جمعه خان دا خبره بې معنا نه وه ، ځکه خو نصيب ترين ورته وئيل ...

" دَ تهائيانو دا بې غېرته او دَ بې حيائۍ انداز مې نه شو خوښ .. او بيا حريان په دې يم ، چې باشعوره ځوانان لا هم په کې اخته دي"

ما په طنزيه موسکا کې وئيل ، چې ...

" دغه خو وجه ده ، چې په دې ملک کې امن دى"

او مخته رضا ترين هم زما خبره داسې په پسخوندي انداز مخته کش کړه ...

" هو ، ولې چې خلګ يې په عياشۍ کې بوخت ساتلي دي ... ځوانان دَ سوچ او فکر کولو موقع لا نه لري"

دغه رنګه موږ دَ ليدو کتو پرته په تهائي خلګو کې دَ خپل خپل نقطه نظر په سمه شپې خواته ستړي او خوبَولي غوندې دَ خپل هوټل په لور روان شولو -

*****

په دې بله ورځ ، ګوا دَ فروري په دويمه نېټه کال ۱۹۹۴ع چې په لانچ کې کورال آئي لېنډ ته وَرسېدو ، نو ملګري ډېر خوشحاله ؤ ، چې په جامو کې نه ځائېدو او هر يوه دَ دې واړه او دې ښائيسته ټاپو په باب دَ خپلو رائيو اظهار په ډېرو درنو ټکو کولو -يوه وئيل ...

" دَ دې جزيرې شين ګشتي په هر څه ارزي - کشکې داسې ټاپو زموږ په هېواد کې هم واى"

دويم وئيل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

˜ دومره زيات انګرېزان...؟ ماته خو داسې ښکاري ، لکه موږ چې دې وخت په ته تهائي لېنډه کې نه.. بلکې دَ انګرېزانو په يَو هېواد کې يُو ˜
او سم دستي دريم ملګرې دَ خپلې خوښې اظهار څه داسې وکړو ...
˜ واه ... دومره رنګينې خو ما په ژوند کې چرته نه وه ليدلې ، لکه دا دلته چې يې وينم ˜
او زه چپ ځکه وم ، چې دلته زه په کال ۱۹۹۲ع کې هم راغلی وم او بل دا ، تر لومړي ځل په دې ورځ خلګ يَو په لسه زيات هم ؤ .. ځکه ورته حيرت وړی وم او ورته په کتو باندې بوخت وم - زما درې سره ملګرې په خپل خپل ځای صحيح ؤ –ولې چې سرو او سپينو ښځو ، چې Bikini او Bra يعنې دوې ګوتې نيکرانو او ببخې مختصرو سينه پوشونو کې اورونه وره ولو او دَ بدنونو نمائش يې ډېر په هنري انداز کولو او دَ دې شنه ټاپو په ښائيست کې يې له خپلې خوا ښکلاګانې ورګډَولې - دلته په دې ورځ دَ لمبېدو او سن بات کولو پرته دَ بيچ مساج معاملې هم څه زياتې ښکاره کېدې - دَ واټر سکوټر چلولو او دَ واټر بوټ سره په رسۍ تړلو پېراشوټ کې دَ سمندر بالا الوتلو ورسته موږ هم لمبېدو ته ملاؤې وَتړلې او بيا رک تر ماځيګره پورې دَ دې ټاپو دَ غاړې په ژېړبخون رېګ باندې غزېدلې پراته ؤ –بيرته چې دَ پتايا ستې په لور په کوم لانچ کې راتلو ، نو لانچ بې اندازې زيات دَ ټوؤرستانو څخه ډک هم ؤ –
بيا هغه رنګه شپه وه او موږ ، چې تر نيمې شپې پورې دَ ښار په روډونو او کوڅو کې ګرځېدو –
˜ قيامت که راتلو ، نو پئيل به يې له دې ځايه کېږي ˜
دَ نصيب ترين دا خبره مې په زړه ځکه وَلګېده ، چې دلته په هر محفل ، هر سټېج او هره شو کې دَ ښځو کردار که په ظاهره خونده ور ښکاره کېدو – خو دَ ښځې توب څخه دَ ستر او حياء څادر پورته کولو سوب هم ؤ - داسې ولې کېږي او دلته ښځې ته دَ ښځې په نظر څله نه کتل کېږي ؟ دَ دې پوښتنې په ځواب کې دغه لوُڅې او دَ شرم تر ويالې ټوپ شوې ښځې وائي.. چې هغوئ دَ نرانو ، که څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه پلار وي، که مېړه يا ورور ... په خوښه خو دا هر څه کوي او ټوؤرستانو ته سکون ورپه ګوته کولو کې هغوئ نه دَ هغوئ دَ نرانو خوائش مخې ته ږدل شوی دی - ولې چې دَ دې ښځو په سپکاوي کې دَ هغوئ وَ نرانو ته ښې ډېرې پيسې په لاس ورځي - که داسې نه وکړي، نو نران يې له کورونو باسي او يا په هغوئ باندې ظلمونه روا کوي - ښځې په کورونو کې تر هغه وخته پوري احترام لري چې ځواني يې نه يوازې ملګرې ، بلکې دهنده يې ښه روانه وي - په داسې کورنئيو کې چې څه وخت يوه ښځه زَړه شي ، نو هغه يا له کوره وَشړلی شي او يا په کور کې دَ مينځو په رنګه کارونه ورځخه اخيستل کېږي - هو ، دا هغه خبرې دي چې حقيقت بلل کېږي .. ولې چې دلته اکثره خبرات ټولونکې ښځې په عمر زړې وي - دلته مې ځان سره وئيلو ، چې جار شم تر اسلام چې ښځې يې په نرانو باندې دَ ستر او حياء له لارې درنې کړې دي - زما دَ زړه دغې وينا زما سترګې په دې باندې وَ پارَولې چې هر نر تهائي ته دَ کرکې په نظر وګورم - وايم، چې ايله به مې وس نه ورباندې رسېدو ، ګنې ښه به ورسره جوړ شوی وم - په دې باب زما دَ ملګرو هم دغه رنګه احساسات او جذبات ؤ – ځکه خو موږ هرې مېلې يا دمامې ته په کتو نه يوازې دَ حېرت ګوته په غاښ ؤ، بلکې دَ زړونو تاؤ مو ورباندې په پسخوندي خبرو او غندلو سړَولو هم -

*****

نن زموږ دلته ورستی ورځ وه، سبا ته به دَ خېره کولمبو په لور بيرته ورتګ ؤ – که څه هم طبعيتونه مې خراب ؤ، خو اراده مې دا کړې وه، چې ښه ډېر به ګرځو او داسې يَو ځای به نه پرېږدو ، چې دَ کتو وَړ وي - داسې نه، چې ورسته ارمانونه پسې کوؤ - نو ځکه اول سهار بيا په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لورې روان ؤ - په دې ښار کې چې مخته روان ؤ، نو دَ دې ځای دَ خواپاکی سوال مې له ډېرو ورځو په مزغو کې بيا بيا سر پورته کولو ... خو ځواب مې هغه وخت لاس ته کړو ، چې دَ هر هوټل ، دوکان او کور مخته مې له کچرو څخه ډک ډک تور تور پلاسټکان تر سترګو شولو ، چې دَ ميونسپلټۍ په يَو ټرک کې ناستو ورکرانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولولَو او ټرک ته یې ور اچوَلو - خو عجبه خبره دا وه، چې دَ ځینو پلاسټک کڅوړو چې سرونه یې خلاس ؤ، کې زیاتره دَ شرابو خالي بوتلان او کنډوم رنګه ګډ وډ څیزونه له لرې ښکاره کېدو - نو ځکه خو ډ داسې کڅوړو په لیدو رضا ترین په مخصوصه خندا کې وَ وئیل ...

" لا ګوره چې څومره کنډومز به په ګټرانو کې بهول شوي ؤ ؟"

دَ هغه دَ دې سوال په ځواب کې به لا موږ نورې نورې خبرې ځواب کولې ، چې پتایا پارک ته وَرسېدو .. په دې پارک کې په شنو شنو غټو سوئمنګ پولونو کې دَ بې شمېره سرو او سپینو خلګو بې باکه لمبېدو له موږ څخه هم هر څه داسې هېر کړو - چې په نه ساعت کې یې موږ هم دَ خپل خپل وَس په سمه برخې وَګرځېدو او لمبېدو ته مو ملاؤې وَ تړلې –

" څه مې وګټو او څه مې وَبائیلو ؟"

احساس یې راته هغه وخت وَشو، چې ورڅخه وَتو - لنډا دا ، چې په دغه ورځ موږ دَ پتایا ستې او ورسره منسوب زیاتره مشهوره ځایونه له یو سره تر بله ... داسې وَکچلو، چې په بدنونو کې مې سبک نه شو پاته – ګوا دَ Jamthien Beach له خوش رنګه ځایونو څخه واخلې بیا رک تر Nong Nooch Tropical Garden پورې پیاده وګرځېدو - څه وخت چې دَ هوټل په لور روان ؤ، نو لمر هم پټ شوی ؤ –او مختنه ، دَ څه آرام کولو ورسته دَ دې ځای دَ شپې په رڼاګانو کې دَ تېرې شپې په شان یَو ځل بیا برخه ګرځېدلو هڅې کولو ته چمتو شوي ؤ –

*****

دَ فرورۍ ۱۹۹۴ع په دریمه نېټه ، په ائیرلنکا کې ناست یَو وار موږ بیا وَ کولمبو ته مخه کړې ده - ولې چې کراچۍ ته زموږ دَ بیرته غبرګېدو ټکټان په شپږ تاریخه له کولمبو ائیرپورټ څخه ؤ -

" اُوووف خدائیه !درې شپې به دَ غوماشو سره په جنګ څنګه تېروَمه ؟"

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم له ځان سره وَبُوښېدمه ، خو دې فکر مې په سر کې دړد را په برخه کړو - داسې حال تش زما نه ؤ، بلکې هر ملګرى په خپل سيټ کې په پټه خله ناست ګوره چې څه څه سوچونه يې وهلو –او بل زما وَ "آدمز پيک" ته دَ تلو نيمګړى ارمان هم نه شو پوراکېدلى - ولې چې دَ تلو پاره ښې ډېرې شپې ورته په کاربېدلې – تر کولمبو پورې دَ جهاز دا سفر په داسې ګډو وډو فکرونو کې راباندې تېر شو - او يَوځل بيا موږ ځلور واړه ملګري دَ مامون بنګالي په الپائن نامي ريسټ هاؤس کې په ماتو زړونو استوګنه کوله –که دَ رضا ترين ټوکې نه واى ، نو که نور نه ... دَ غوماشو په خوړلو به مې پاکستان ته ملېريا تبې خامخا راوړې واى –او بل ريسټ هاؤس ته مخامخ دَ جوړو وړو کورونو ځينې تورې پېغلې زموږ په بيرته راتګ څه څه په ځانو باندې هم غلطې شوې وې –ځکه خو يې دَ کتلو او خندلو راخندلو پرته دَ مستيانو ښې ډېرې ښودنې هم کولې - لاکن زموږ له خوا دا حال ؤ، چې نه مو دَ هغوئ وَ ښورېدلو زړونو ته دَ عمرونو ګروم اچولى شو او نه موږ سره دومره وخت - بس وخت ته مو ديکه ورکوله - ګواورځ په کولمبو ښار کې او مائيګريان دَ نيګامبو په سمندري غاړو تېرَول اوس زموږ معمول جوړ شوى ؤ –

داسې وړې پېښې خو ډېرې راسره وَشوې ، خو دا يوه پېښه دَ بيانولو وړ ځکه ګڼم ، چې په زړه کې مې نوښته شوى ده – يوه ورځ قضا ماځېښين خواته، چې دَ کولمبو څخه په بس کې دَ نيګامبو او بيا پېدل خپل ريسټ هاؤس ته ورسېدو ، نو څه ګورو چې دَ ريسټ هاؤس مخې ته دُنيا راجمه شوې وه – خدائى حق دى چې په ليدو يې وينه راوچه کړه او قسم قسم ويرې او وسوسې په زړه کې راماتې شوې –او بيا چې ريسټ هاؤس ته ننوتو ، نو پوليس چې په ګېټ کې ولاړ ؤ دننه تلو څخه وګرځولو – مخته موږ هم هيڅ خبره نه وکړه او په جمه خلګو کې وَدرېدو او تماشه مې کوله - يَو رنګ مې په څېره تلو او بل راتلو ... ما وئيل ، کېداى شي ، چې پوليسان په موږ پسې راغلې وي - او بيا مې زړه ته تسلي په دې خبره ورکوله ، چې موږ دا يُو دباندې ولاړ يُو ... که داسې څه خبره واى، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ سره به يې سپينه کړې وه - دَ تپوس کولو ورسته پته وَلګېده، چې دَ پولیس سړي دَ هغو بنګالیانو پسې راغلي دي ، چې دلته دَ خپل هېواد څځه په غلا باندې په سمندري لاره راغلي ؤ - زړه مې لا سم په ځای شوی نه ؤ ، چې پنځه دَ پولیس سړي دَ ریسټ هاؤس دباندې په خندنئیو څېرو را وَختو - او بل ورسره هیڅوک هم نه ؤ ... نو دَ دې مطلب دا ؤ، چې دَ دې هېواد دغو محافظان هم لکه دَ پاکستاني پولیس عسکرو له هغوئ سره خبره خلاسولو دپاره ورته راغلي ؤ - که داسې خبره نه وه، نو هغه بنګالیان به کله هم دَ ریسټ هاؤس دباندې په آزاده نه ګرځېدلو –

په شپږمه فروری کال ۱۹۹۴ع چې سهار اتهه بجې په جهاز کې کښېنستو... جهاز لا الوتی نه ؤ، چې ما دا وړوکی غوندې نظم چې برایه شپه مې لا دَ زړه په تختۍ نوښته کړی ؤ ... په خپلې ډائرۍ باندې داسې واړَولو ....

"دَ آدم پَل"

ما غوښتل ، چې ښکلوم به
دَ آدم دَ قدم پَل زه
او یَو دوې سلائي خاوره
به په سترګو لګومه
چې په ژوند مې دَجنت باړ
څه پرې مات شي
او زړه ښاد شي
خو، چې څنګه ور روان شوم
نو، دَخپل ړومپي قدمه
رګ تر پَله دَ آدمه
ځای په ځای باندې لېوانو
په جُوثه دَ انسانانو
دومره دومره وَداړلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په ځای دَ سجدې ما
پَل ته پورته کړو لاسونه
او په خپلو پلو راستون شوم
(شوق / نیګامبو ... کولمبو /۱۹۹۴ع)

" څه وجه ده ، چې له کوره وَځمه ، نو په خوشحالیانو او بیا چې دَ کور په لور راځمه نو هم خفه نه یم ؟"
دا هغه سوال ؤ ، چې ما په ډائرۍ کې دَ نظم ورسته نوښته کړو او دائرۍ مې بنده ځکه کړه ، چې دَ ډېر سوچ کولو پرته مې هم ځواب په ګوتو نه راغلو .... خو بیا چې کور ته وَرسېدم ، نو نور نور دَ دې خبرې دَ ځواب پسې پرېښانه شوم - ولې چې دَ دباندې وتو او دَ بیا وزَر کولو تمې او خواهش مې په زړه کې سر راپورته کړی ؤ - بس نه یم خبر ... چې څله او داسې به تر کومه راسره کېږي او تر څو به کړېږم ... ګوا کله دَ غم په سرو سکروټو او کله دَ خوشحالۍ په بېباکو کېفیتونو کې ؟

خوب مې لیدو --- خو ، ویده نه وم
تاثراتي لنډیز ---

" منم --- چې چرته ښځې خپل مخته آزادې پرېښول شي . هلته په نریناؤ باندې ژوند بار (په معاشي توګه) کم شوی دی ... خو دغې آزادۍ دَ کور تقدس او دَ خوشحالې کورنۍ تصور دَ مخه وړی هم دی - ګوا ، نر نه دی نر پاته شوی او ښځه ښځه نه ... ولې چې دواړه په خپلو کې اول خو دَ ربښتې ساتلو ته تیار نه دي او که تیار دي هم ... نو تړون یې په داسې نازک سپنسي شوی دی ، چې شلېده یې ګرسره وخت نه غواړي - او چې چرته دَ ښځې دَ ژوند اختیار دَ سړیانو په لاس کې دی - هلته نه یوازې ښځې ته په درنه سترګه کتل شوې دي ، بلکې سړیانو هم قدر موندلی دی .... دلته زما دَ خبرې څخه مراد دا ، چې نن که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو دَ ژوند په لوبه کې (دَ تعمير او ترقۍ په اړه) ماته خوړلې ده – خو کورونه يې دَ جنت څخه کم نه دي ... او هيڅ شک نه شته ، چې په دې اړه کريډټ اسلام ته ځي " (شوق)

" وسوسه "

ما يې زړه ته لاره وکړه
هم يې سترګو کې مېښته شوم
خو ، چې څنک ته يې ورتلمه
لا به نور نور ورځکېدمه
چې ناڅاپه مې ورپام شو ،
نو خولې شولې راماتې ...
پښې مې ځاى په ځاى شوې شلې
په وجود کې مات رامات شوم
او له ډاره دَ مرګي زه
په هيڅ هم نه پُوهېدمه
چې ، په کومه وَ تېښتمه
شاته بند دَ خوُنې ورؤ
دواړه اړخ مې دېوالونه
او همت مې کوى نه شو
دَ "يُوپا" په لورې ځکه
چې يې څُلې کې کوکېدلې
دَ غاښو په ځاى سکروټې
او له پوزې يې اورونه
غورځول اژدها غوندې
(شوق / تهيم:- پټايا بيچ - تهائي لېنډ ...۱۹۹۴ع / نظم:- پښين۱۹۹۵ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ته ما دوست جوړوې"

راسره نیږدې ناستې تورسرې ، چې دَ ډېره وخته یې سوچ را په کې بند ؤ ... او په وار وار یې دَ وړو سترګو تر کونجونو راته کتلو ، په بلنه خولې راباندې ځکه نه شوې را ایله ، چې دلته دوستانې جوړول دَ انجونو مشغله نه ، بلکې کاروبار هم ګڼل کېږي - ما دَ هغې انجلۍ دَ خواست په ځواب کې څه وئیلو دَ مخه سر تر پایه ورته وکتلو –انجلۍ چې جینز پېنټ او سره شرټ کې بده نه ښکاره کېده – ورته په پسخوندي انداز وَموسېدم او په لغازي ډؤل مې ورته وئیل ...

" تهائي او دوستي ؟ناممکن ناممکن ..."

لا به مې نور څه ورته وئیل ، چې هغې زما په سترګو کې سترګې داسې را واچولې، لکه زما په پسخوند چې خشم ورَغلی وي –که څه هم ماته دَ خپلې غلطۍ احساس شوی ؤ ، او اوس به مې بخښنه ورځخه غوښتله، چې هغې لاس راوَغزَولو او په نره یې راته وئیل ...

"No Money , only friendship "

زه چې دَ دې په لومړۍ غوښتنه باندې لا ست شوی وم ، لاس په لاس کې ورکړو او بې واره مې دَ خلې څخه وَوتو ...

" واه ... دا نو اوس خبره شوه "

داسې مې ځکه ورته وئیل، چې زما په ذهن کې دَ هغې دَ جسم په اړه هیڅ داسې طلب نه ؤ ... ځکه خو مې دَ هسې یَو دوست په نیت دوستۍ ته اوږه کښېښوله - او بیا په دې "لکي بار" کې دَ څه ناستې ورسته ورسره دَ ډیسکو په خوا دَ پتایا ستې په فرسټ روډ ، چې بیچ روډ هم ورته وئیل کېږي باندې روان وم – دې وخت دَ ګهړۍ ستنې دَ شپې دولس بجو څخه اوښتې وې -

ما خوب نه لیدو ، بلکې دا هر څه دَ سترګو وړاندې ؤ – دَ کرسمس دَ رنګارنګ پروګرامونو لیدو او دَ زاړه کال دَ نوې کولو په شوق کې زه نن سهار دَ تهائي ائېر وېز انټرنېشنل په جهاز TG – 58 کې دَ کراچۍ څخه دَ تهائی هېواد دَ "حوُرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته رسېدلی وم ... اوبيا دَ يَو څو ورځو تېرَولو دپاره نېغ له ائيرپورټ څخه دلته پټايا ستېي ته - ولې چې زما اصل منزل مقصود سنګاپور او له سنګاپور څخه دَ انډونيشيا يوه نيمه نوموړې جزيره (ټاپو) ليدل هم ؤ - لاکن سنګاپور ته دَ ډائريکټ فلائټ سروس نه درلودلو له سوبه VIA بنګاک ورته تګ ممکن ؤ - نو ځکه له دواړو خواؤ څخه زما ټکټان .. په هم دغه تهائي هېواد باندې تېرېدو راتېرېدو دپاره کنفرم شوې ؤ- نن ګوا په ۲۴م دسمبر ۱۹۹۴ع شپه دَ نه غوښتلو پرته هم زه دَ " اېن " ، چې کرسچن وه او له برما څخه يې تعلق درلودلو او ډېر پخوا له خپلې مور او پنځه کلنې لوُر سره دلته راغلې وه ... په انسانيت وزمه دوستۍ کښېوتم - هغه انجلۍ څه، دَ باد مسته شپه وه ، چې زه او زما هرڅه يې دَ مخه کړي ؤ - دَ ګربس ډيسکو څخه دَ راوتلو په وخت موږ دا عهد کړی ؤ ، چې زموږ تر منځه به دوستي له هر رقم غلط سوچ او غرض څخه خلاسه وي - ګوا هغه به ما سره نه ګنېي او نه به زه دا ښځه ... په هم دې خو مې ورسره په نره دَ ساتلو هڅه کوله -

" سبا سهار به نهه بجې راځم او تا به له ځان سره کور ته بوځم –ولې ، زه غواړم، چې زموږ دَ کرسمس په خوشحاليانو کې ته ګډون وکړې –زما مور او وړه لوُر به ستا په ليدو ډېره خوشحاله شي "

او بيا " اېن " دَ خپلې Yah نامې خوندکۍ ، چې دَ چيانګ مائی اوسېدونکې وه سره دَ هغې په موټر سائکل يَو خوا ته مخه وکړه - زه هم خوبَولی غوندې دَ K. K. Inn په خوا روان شوم – په لاره کې مې سوچ کولو ، چې چرته مېړه خو يې مړ نه دی ، چې په کور کې يې دَ موجودګۍ ذکر په خله نه راځي – او بيا ګوره، چې ځله کرسمس په خوشحاليانو کې زما ګډون ضروري ګڼي ؟ چرته دَ مېړه دَ ليدو باړ خو راباندې نه ماتوَي ؟ هر څه هرڅه ، خو زه له دې سره په بې غرضه دوستۍ کولو شرمنده ځکه نه وم ،چې زموږ تر منځه داسې هاسې غرضونه نه ؤ – ولې چې زه خپلې پښتو نيولی وم او دا خپل کست... مګر وېرېدم بيا هم ورڅخه -

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کرسمس په ورځ دَ سهار تر نهه بجو پورې دَ کې - کې –ان په وړه لابي کې دَ " ابن" چې اصل نوم یې "یوپا کیوسري کران" ؤ ، دَ تریخ انتظار ورسته راولاړ شوم او دې هوټل ته مخامخ .. دَ روډ بلې غاړې ته جوړ الفردوس ریستوزېنټ ته وره غلم – بار والا ته مې دَ چائیو آرډر ورکړو او سترګې مې دباندې په ښکاره روډ دَ ابن لاره څارَلو کې بوختې کړې – یو وخت اشرف الدین لالا چې پښتون ؤ او دَ دې هوټل مالک هم ... دَ چائیو ټرې خپله را اخیستې وه – چې ټرې یې په مېز ایږدله ، نو یې په پښتو کې راته وئیلو ...
" پښتون راته برېښې ... پښتون یې ؟"
ما وئیل ...
"هو ، پښتون یم"
دومره ورته وئیلو ورسته مې دَ هغه له خوا راغزَولی لاس کې لاس ورکولو په وخت به مې لا دا پوښتنه ورڅخه کوله چې ... څنګه یې دا اندازه وَلګوله چې زه پښتون یم ؟ خو زما له پوښتنې یې دَ مخه خبره داسې خلاسه کړه ، چې ...
"ستا دَ مخ کاسې ، سترګو او په خاص توګه چې مې دا ستا برېتونو ته پام شو ، نو ما وئیل ... چې دا ځوان پښتون دی"
بیا یې دَ نامه پوښتنه وکړه ... او ما چې څنګه خپل نوم ورته وَښائیلو ، نو ده څه سوچ کولو ورسته وئیلو ، چې ...
" دا نوم راته څه اورېدلې شانتې ښکاري ... ته چرته هغه افضل شوق خو نه یې چې ، شلېلی امېل نامې کتاب یې لیکلی دی ؟ "
ډېر حریان شوم او ورته وئیل مې ...
" هو.. هو ، زه هغه افضل شوق یم ... لاکن ..."
زما دَ "لاکن" تورې ورسته اشرف الدین خبرې ته نه پرېښولم او راته وئیل یې ... چې" ستا کتاب" ... دا تورې له خلې رایستلو ورسته یې وئیل "یَو منټ" او بیا ولاړ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به لا ما دَ چائيو کوپ خلې ته وړلو ، چې څه ګورم ...˝ اېن˝ دَ روډ په هغه بله څئ باندې ولاړه ... ماته ګوري او خاندې ... ما ورته په لاس اشاره وَ راتلو وکړه او دا را روانه شوه – په تور شرټ او جينز سکرټ کې په خلاسو ويښتو ډېر ښکلې ښکاره کېده ، چې څنګه را وَرسېده ، نو وائي ...

˝ سوري سوري وَ ځنډ ېدم ˝

او لاس راکولو ورسته په مخامخ چوکۍ کې کښېنسته – موږ خبرې کولې ، چې اشرف الدين لالا بيرته راغلو او راته وائي ...

˝ دا ګوره ستا کتاب ، چې څه موده مخکې زما ملګرې نسيم الرحمان له پاکستان څخه رالېږلی ؤ ˝

داسې وئيلو ورسته يې اېن ته وَکتلو او موسکنی غوندې شو ...

˝ دا څوک ده ؟ ˝

ما وئيل ...

˝ هسې دوست ˝

دومره خبره چې مې کوله، نو دائی له اېن سره په تهائي ژبه کې اخته شو – ګوره چې څه يې وئيلو او هغې څه؟ خو بيا چې يې زما کتاب ورته ورکولو ، نو دائی ماته وائي ...

˝ دا ماته تهائي انجلۍ نه ښکاري ، ولې چې ژبه يې سمه نه ده ˝

اوس اېن دَ کتاب پاڼې اړَولې را اړَولې او اشرف الدين لالا ، چې زما په څنګ کې په چوکۍ کښېنستو راته خپله کيسه پئيل کړه او واي ...

˝ ببخي پخوا زما پلار دلته راغلی ؤ - اوس موږ دَ دې هېواد ځاي خلګ يُو .. دا ګوره زما شناختي کارډ ... او موږ دلته ډېر غټ کاروبار لرو –زما کشر ورور چې زما دَ تهائي مور څخه دی امير سيد نومېږي ... دې وخت دَ پتايا ستې مئير دی – زما پښتو سوچه ځکه پاتې ده، چې ما په پاکستان کې دَ خپل پلار دَ وروڼو (اکاګانو) سره ډېر وخت تېر کړی دی – دَ امير سيد هم لږه لږه پښتو زده ده – مګر زما زوئی کريم او لوُر ... هغه ګوره چې په کاؤنټر باندې ولاړ دي ... او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ډېره پښتو یې په دې زده ده، چې زه یې په کال کې یَو یا دوه ځله پاکستان ته ځان سره حتماً وړم ˝
ده به لا نور څه وئیل، چې ابن وَ منځ ته راولویده او وئیل یې ...
˝ ناوخته شو .... درځه چې ځو ˝
ما ورته وئیل...
˝ لږ صبر وکړه ... لاړ به شو ˝
او اشرف الدین لالا ته مې وَوئیل...
˝ ښه ، نو خبره دې کوله ˝
دائی وَ موسېدو او دَ ابن په لور یې ورکتلو ورسته وَوئیل ...
˝ دَ دې تازیله ده... ورسره لاړ شه .. ما او تا به بیا خبرې کوؤ او بیا زه غواړم ، چې نن دَ ماځېګري دَ چائیو بندوبست درته په کور کې وَکړم.... امیر سید سره به دی هم لیدل کتل وَشي ˝
دَ هغه دَ تکراري ضد دَ مخې مې وعده ورسره کولو ورسته له اشرف الدینه څخه اجازه اخیستله –او بیا زه او ابن دَ ریسټورینټ څخه دباندې وَوتو –
یَو وخت ټېکسي دَ یَو وړوکې هټ وزمه کور مخې ته تم شو او مور دواړه راکښته شولو - یوه وړوکې ماشومه انجلۍ، چې دَ دې کور مخته ولاړه وه ...
زمور په لیدو په منډه منډه راغله ... ابن په ډېره مینه په غوزۍ کې واخیسته او څپ کولو ورسته یې راته وئیل ...
˝ دا زما لوُر ده ˝
ما یې په سر لاس تېر کړو او بیا هټ وزمه واړه کور ته روسره دننه شولم ... یَو وړې خونې ، چې مخته یې وړه شان برانډه په لرکیانو جوړه وه ته وره غلو - دلته خورا ډېرې ښځې هم وې ، څوک ناستې ، څوک ولاړې ... خو زمور په ورتګ یوې بلې خواته وَ وېښل شوې او مور څو قدمه مخته تېر شولو - یوه زړه ښځه ، چې ابن ورته ماما یعنې مور وئیله راولاړه شوه ... څه مخته راغله او زما په سر یې لاس داسې تېر کړو .. لکه زه چې دَ هغې زوئی یا زوم وم او راته په خپله ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ګډه شوه – په ژبه يې نه پوهېدم، خو په سترګو کې يې ځرکېدونکو اوښکو ټول حالونه راته تېر کړو ... او بيا اېن په خپلې مورکې باندې غوزی، واچوله او په اوږه يې دَماشومې غوندې سر په اوږه ورته کښېښولو او څه وخت ورسته چې يې سر پورته کړو او خواره واره ويښتان يې دَ څېرې څخه په يوه جټهکه چې لرې کړو .. نو څه ګورم سترګې يې دَ اوښکو څخه ډکې وې – مګر زما دَ زړه ساتلو دپاره يې په شونډو مصنوعي خندا راويستله او راته وائي ...

" ته کښېنه... ولې ولاړ يې ؟ "

زه کښېنستم ، خو ټولو ښځو داسې راته کتلو ، لکه زه چې دَ اېن دَ کورنۍ غړی وم - غرض دا چې دَ کرسمس کېک ، چې په تهائي ژبه کې ورباندې خود لکه چې " هېپي کرسمس " ليک ؤ ، زما مخې ته په واړه مېز باندې کښېښول شو .. او اېن راته وائي ...

" پليز کاټ يې کړه "

ما چې په خپل ژوند کې په داسې موقعو باندې کېک نه ؤ کاټ کړی ، دَ اېن دَ زړه ساتلو دپاره مې چاړه راپورته کړه او چې کېک ته مې ور ورړله ، ، ،نو دَ اېن لاس هم راوَرسېدو او دواړو په ګډه کاټ کړو - ښځو دې وخت په ګډه ، ګوره چې کومې سندرې وئيلې او دلته اېن دَ کيک اول پيس په غاب کې کښېښولو ورسته ماته وړاندې کړو - او زه دغه رنګه تر ډېره وخته پورې په ښځو کې ناست تماشه جوړ شوی وم –يَو وخت چې له دې محفله راولاړېدم ، نو دَ اېن لوُر ته مې څو نوټونه په لاس کښېښولو او دَ اېن سره دباندې راوَوتم –مور يې هم تر دروازې پورې راغله - اېن تر نيږدې سړک پورې راسره راغله –ماته يې ټېکسي وَنيولو او خپله دَ کرسمس خوشحالياني لمانځلو دپاره دَ کور په خوا روانه شوه - اوس چې زه په ټېکسي کې دَ ښار په لور رارَوان وم ، نو زړه راته وئيل، چې .. چرته اېن (يوپا) دَ زړه ساتنې په ثواب کې خو مې دَ دغه وړه کورنۍ په زاوال کې نه واچوله ؟ چې زما په ورتګ يې دَ کرسمس دَ خوشحاليانو په ځای دَ خندلو ... وَ ژړَلو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هغه سواليه خبره وه ، چې زه يې دَ ځواب په لټون کې په لومړي ځل دَ انسانيت په اړه له يَو داسې امتحاني کشمکش سره مخامخ کړی وم، چې ما داسې سنجوَلو لکه دا زموږ يعنې دَ انسانانو ترمنځه چې دَ بېلابېلو اصنافو په نامه دَ کرکو وېښ چې نه يوازې ناروا کار بلکې غېر انساني الميه هم وي - ولې ، چرته يَو غرئيز پښتون او هغه هم نر ... او چرته دَ تهائي يا برما دَ سيمې بازاري کس ... او هغه هم ښځه ؟ چې تر منځه يې دَ انسانيت په نوم ملګرتيا تر دې هانده دوام مومي ، چې يَو بل ته دَ کور دَ مقدسه غړې وئيلو په وخت عار نه محسوسوي ..... هو، زه له يَو داسې ريښتونې حقيقت سره په روحاني توګه مخامخ شوی وم، چې په ژوند کې په اول ځل ... ما ځان ته انسان په نره وئيلی ؤ -

*****

ماځيګر دَ خپل قول په سمه زه دَ اشرف الدين لالا سره دَ ده وَغت کور ته وره غلم - په دې بنګله غوندې جوړ غټ او ښائيسته کور ، چې ورسره جوخت يې يَو غټ دَ بوُزو او پُسونو فارم هم درلودلو ، کې يوې خواته دَ چادرو دَ بام دلاندې کټونه داسې برېښېدلو ، لکه جوړه چې پښتني حجره وي ... دلته کښېنستلو په وخت مې ورځخه وکړه ...

" پښتانه لکه چې درته راځي ؟"

لالا وئيل ...

"هو، زما دَ کلي خلګ ببخي زيات ماته راځي"

دومره وئيلو ورسته خپله مخته وائي ...

" موږ که هر څو اوس تهائيان يُو، خو خپله پښتو او پښتانه مې نه دي هېر کړي او هڅه دا کوم ، چې زما په کور کې دي پښتو هر کله ژوندۍ وي"

"بېشکه ... پښتون ، خو پېژندلی کېږي په پښتو باندې"

ما هم ورسره دَ خپلې شېرينې ژبې په حق کې داسې وَ وئيلو او بيا موږ تر دې موضوع دلاندې خورا ډېرې خبرې وکړي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا ، چې دَ چائیو ښیښلو په وخت مو تر خپلو دَ ځینو نورو ګپو شپو وهلو ورسته ، چې را ولاړېدم ، نو اشرف الدین لالا راته وائي ...

" لږ صبر وکړه ، چې په یک تاره باندې درته پښتني لاره واؤروم "

او بیا یې نوکر ته ژغ وکړو ...

" هلکه .. هغه زما یک تاره راواخله "

اوس دَ یک تارې په تار چې ده ګوتې وهلې ، نو سترګې یې پټې وې ... لکه جوړه چې چا په زړه باندې ویښتلې وي .. او بیا څه وخت ورسته چې په ګاډۍ کې کښېښمستو ، نو دائی وائي ...

" درځه چې دَ امیر سید سره دي پېژند ګلوۍ وکړم "

او ګاډۍ یې په کوڅو کې یوې بلې خواته سمه کړه ... چې کله په یَو ګېټ ننوتو ، نو یې وئیل ...

" دا دَ امیر سید بنګله ده ... او ورسره ګېراج ، چې په کې تر دوه درځنه زیاتې ګاډیانې ولاړې وې ، دَ عالي شانې بنګلې مخې ته ولاړ نوکر ته یې ژغ کړو ... او په تهائي ژبه کې یې دَ امیر سید پوښتنه ورڅخه وکړه، بیا ده بیرته ګاډۍ راوګرځوله او وائي ...

" امیر سید دباندې وتی دی ... خیر بله ورځ به ورته راشو "

او بیا یې لاره کې راته وئیلو ، چې ...

" امیر سید دَ دې ښار په مړَو خلګو کې یَو دی ، ، ، تېرو ورځو کې یې په ۲۰ ملیون باتهو باندې یوه مځکه خرڅه کړې وه "

چې دَ کې – کې – اِن هوټل مخته یې کښته کولم ، نو راته وائي ...

" هر کار یا لانجه چې وي ... نو حکم کوه .. دلته زموږ هولډ دی "

او بیا مخته تېر شو -

شپه دَ پخوا په شانې په ګرځېدو راګرځېدو راباندې تېره شوه او ډیسکو ټیک ته هم وره غلم - لاکن په ډیسکو مئینه اېن هلته هم نه وه راغلې ...

" خیر ... سبا نهو بجو ته خو راځي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مې په دې خبره تسلي ورکړه او دَ خپل هوټل په خوا روان شوم – دَ هوټل په کاؤنټر باندې چې مې دَ خونې چابۍ اخیستله، نو په کاؤنټر ولاړ ځوان راته وئیل ...

" ماښام خواته یوه انجلۍ ستا پوښتنې ته راغلې وه "

ما ورځخه پوښتنه وکړه، چې څنګه انجلۍ وه .. مګر زړه ته یې دَ څېرې کړه وړه نه راتلو او ملامت هم نه ؤ .. ولې دلته خو په درځنو انجونې ځي راځي - دا خوښه راته پته وه، چې دَ ابن سېوا بله څوک کېداى شي ؟ او بیا په خپله خونې کې په پلنګ باندې وَغزېدم – سترګې مې پټې کړې – مګر خوب نه راتلو – که به مې هر څو کوشش وکړو او یَو اړخ بل اړخ به اوښتم ... خو خوب لکه راځخه مرَور شوی چې وي ... ګرسره نیږدې نه راتلو - کله یَو سوچ او کله بل سوچ او بیا چې یَو وخت مې په بُدها کې سوچ بند شو - نو دا سوال به مې مزغو ته راغلو – ګوا یَو خواته دَ دې تهائیانو دَ بُدها سره دَ عقیدې درلودلو دا حال ؤ ، چې په شان کې یې ګستاخي نه یوازې اخلاقي ، بلکې قانوني جرم ګڼل کېږي – او بل خوا ته دَ ده وړې او غټې مجسمې په بارونو، کلبونو او پبونو کې څه ... وایم، چې په هغه هالونو کې هم پرتې دي ، چې چرته دَ ښځو له سرونو ځخه دَ حیاء پړونې اخیستل کېږي ... داسې څله کېږي ؟

دَ دې سوال په ځواب کې به مې کله ذهن او زړه وئیلو، چې کېدلی شي ، دا خلګ وَ بُدها ته دَ هغه دَ دې نظرئیې ثبوت ورکول غواړي ، چې ګوندي " بس دغه ژوند دی او دلته چې څه کوې ،،، نو هغه به رېښې " ولې چې دلته دغه یَو کاروبار خوښَول کېږي – شرافت، غېرت ، همت او انسانیت دلته خپلې معناوې بائیللې او تقاضې بدلې کړې دي – نر په هر حال کې په دلالي حېثیت خوښ دی او ښځه په هرقیمت دَ خپل مخالف سیکس دَ خواهشاتو تنده ماتولو په کار کې سکون محسوسوي –

که داسې خبره هم نه ده، نو بیا څله له بُدها سره دَ عقیدت پرته، دَ بُدها دَ مجسمو په وړاندې بې حیائۍ ته جوګه شوي دي ؟ او بیا دَ حېرت خبره لا دا هم ده ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهائي قانون او انتظاميه چې ټوؤرستانو څخه دَ بُدها دَ احترام توقع کوي ، مګر په داسې لړلې حال چپ دي... هو ، شايد په دې چې ... که دوئی پابندي لګوي، نو خو معيشت يې متاثره کېږي - غرض دا ، چې په دا رنګه ګڼ وړ سوچونو کې يَو وخت خوب په خپله غېږه کې اخيستی وم – بيا مخته نه وم خبر ... چې زه خپل جنت وزمه کور کې پروت وم او که دَ اژدها په خلې کې ؟

*****

سهار نهه بجې خواته زه او اېن په ټېکسي کې ناست دَ پتايا پارک په لور روان ؤ - دَ اېن سترګې داسې سرې غوندې راته برېښېدې لکه جوړه چې يې ډېر ژړلې وي – مګر مانه غوښتلو ، چې په پرهارونو يې مالګې وَدُوړَوم - بيا څه وخت ورسته دَ ليدلې کتلې پارک غټ سوئمنګ پولونه ؤ او موږ – چې نه يوازې لمبېدو ، بلکې ورسره ورته سمندري غاړې باندې ښه تر ډېره په ژېړ او صفا رېګ باندې کښېنستو هم - بس يوه خبره چې ماته به يې زور راکولو .. او يا له پښتو څخه اړَولو باندې بيا بيا مجبوره کولم ... نو هغه ؤ، دَ اېن بدني کړه وړه، چې په سوئمنګ کاسټيوم کې يې دَ کتونکې ايمان خطا کولو .. چې به مې څنګه سترګې ورباندې کرارې کړې ... نو دې به وَخندلو .. هم ځکه به يې زه نور نور په غلط فهمۍ کې مبتلا کړم - لاکن همت مې بيا هم دَ وئيلو ورته نه شو کولی – ولې ، چې پښتو راته دَلارې خنډ وه - بس دننه دننه به سوځېدمه – که څه هم له خپلې خواهغې په خپله مخوصه لهجه کې دَ انګرېزي دا تورې زما تر غوږو بيا بيا تېرَولو ... يعني وئيل به يې ...

"مي لائي يُو ... يُو لائي مي آر اټ ؟"

غرض دا ، چې مائېګر خواته موږ له دې پارک څخه بيرته دَ پتايا ستې په لور راغلو۔او دلته دَ څه ګرځېدو ورسته چې کله دَ لانچونو پلېټ فارم په لور روان ؤ ، نو دَ دې پلېټ فارم سره ورته .. ګوا دَ روډ خواته جوړ دَ بُدها دَ واړه مندر ، چې په کې بُدها په ښکاره پروت ؤ او مخته يې څوقسمه نرينه شرمناک نوسونو په ليدو وَچ وَ درېدم ... حريان شوم، چې دا نرينه بلاګيان له بُدها سره څه اړه لري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه مې له ابن څخه ځکه نه شوه کولی ، چې دې خپله زما توجه په هغې خوا اړولولې وه ... شوق يې په خلې سم نه ورتلو ، وئيل يې ...
" سو سو ... لوګ لوګ "
او بيا هغه وخت زما دَ حيرت انتها نه وه، چې يَو وخت دَ بُدها وَ مجسمې ته ولاړې دوې پېغلې له سلام کولو ورسته شاته ورڅخه څو قدمه راغلې او دَ بېل بېل ډوَل جوړو (نوسونو) مخې ته وَدرېدې ... لاسونه يې ورته جوړه وَنيولو او په ډېر احترام ورته تر ډېره سرونه ځنَولې ؤ -

لنډه دا ، چې زه په دې هر څه ليدو په سوچونو کې ورک، چې کله پلېټ فارم باندې مخته روان وم. نو مې همت وکړو او له ابن څخه مې پوښتنه وکړه ...
" دا ما څه وَليدو او هغه هم دَ بُدها مخته پراته ؟
دې يَو ځل وَ خندلو او بيا يې له شرمه مخ په لاسونو کې پټ کړو او څو لمحې ورسته چې په خپل حال کې راغله ، نو راته وائي ...
" دلته ځينې تهائيان دا يقين لري چې دَ بُدها له دې نوس څخه انسان او انسانيت زېږېدنه کړې ده – ځکه خو يې دَ بُدها مخته ږدي او پوجا يې کوي "
په عقلي دليل خو يې خبره بده نه وه کړې ، لاکن دَ بُدها په اړه څله ؟ ولې چې دَ بُدها تر زېږېدو دَ مخه خو هم انسانان ؤ ... هو، دا کېدلی شي چې دا خلګ دَ دې عضو احسان من ځکه وي ، چې دَ دې له برکته خو يې معاشي سوکالۍ موندلې ده –
*****
وخت مخ په وړاندې روان ؤ .. او آخير ۳۰م دسبر ۱۹۹۴ع هم راغلو - دا ورځ زما او دَ ابن دپاره دَ خفګان ځکه وه ، چې زه سبا يعنې په ۳۱م دسبر ۱۹۹۴ع سنګاپور ته روان وم - او دغه وجه وه، چې دَ اول سهاره بيا دَ اشرف الدين لالا په ريستورينت کې ناست ؤ او ګپې مې لګولې – يَو وخت چې په بله تلو دپاره راولاړ شولو ، نو دَ جيب څخه مې دَ ۵۰۰ باتهه نوټ راويستلو او ابن ته مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړو ... داسې خو اېن دا نوټ واخيستو .. مګر په لاسو کې يې دَ مرووړلو پسته راباندې په ډېره غصه وَغورځولو او Finish Finish چې دې Finith Finith وئيلو ورسته په تېزو قدمونو له ريستورينټ څخه وَوته – يَو څو قدمه خو لا زه هم ورپسې وره غلم او نارې مې ورپسې وکړې ... خو هغه وه، چې تر شا يې نه راته کتلو -

دَ اېن په تلو دَ نن ټول پروګرامونه سره ګډ وډ شولو – نه پوهېدم چې څه وکړم ... دَ دې خفګان راباندې دومره وَغمېدو، چې ځان راته ظالم او دَ هغې دَ پاکې رښتې مجرم ښکاره کېدو – ولې چې ما يې په مينه باندې ټوکه کړې وه او قيمت مې ورته ټاکلی ؤ - او بيا مې دا هم يقين شو، چې راځي به خامخا .. مګر دَ درستې ورځې دَ انتظار کولو پرته هم نه راغله - مطلب دا، چې دَ شپې هم ... او په داسې رنګه تريخ انتظار کې مې سترګې سره وره غلې وې ، چې يَو وخت دَ خونې دروازه په زوره زوره چا په لغتو وَويښتله .. سپک راپورته شوم او يَو دم مې له خلې وَوتو " يا الله خېر" په ساملوې انداز مې ګهړۍ ته وکتلو - دَ شپې څلور بجې وې - زړه مې له ويرې او وسوسې دَ حلق ژبه ښکلول شروع کړو.. خو آخير پښتون وم ،،، همت او غېرت مې سره يَو ځای کړو او دروازه مې خلاسه کړه - دا څه ؟ حق حريان پاته شوم ... ولې چې اېن مختنه ولاړ ه وه او وړه غوندې په پلاسټک کې بنده ګلدسته يې لاس کې وه او .... سوري سوري وئيلو کې يې ګلدسته راوړاندې کړه - ما ځان ورباندې تللو دپاره تندی تريو کړو او بيرته غبرګ شو او په خپل پلنګ پرېوتم .... هو، شايد دا مې غوښتلو چې پخلا مې کړي - لاکن هغه په دروازه کې ولاړه وه ... آخر تر کومه ؟ سر مې راپورته کړو او ورباندې ژغ مې وکړو ورباندې ... او بيا دا لومړی ځل ؤ ، چې هغې زما په خونې کې قدم ايښی ؤ - او هغه هم په داسې پاک نيت ... چې نه زه دَ ځان په رنګه وم او نه هغه دَ ځان .... بس دغه يوه خبره به يې بيا بيا په ماته ګوډه انګلسۍ کې کوله چې..

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما له تا سره دوستي ځکه وکړه، چې ستا بڼه زما وَ هغه مېړه ته شوې ده، چې له تېرو درو کلونو څخه يې هيڅ درک نه شته .. خبره نه يم چې مړ شوی دی او که ورک ؟"

او بيا زما ګڼ تصويرونه يې په پرس کې اچولو په وخت په وار وار دا خواست راته کولو ... چې زه دې هغې ته هر کله دَ يَو ښه دوست په حېثيت خطونه ليکم - او بيا چې يو دوې ګنټهې ورسته زه په ټېکسي کې کښېنستم، نو دَ هغې سترګې له اوښکو څخه ډکې وې - وخت تېرېده لري ... خو يادونه په زړه پاتې شي او په خاص توګه دَ داسې بې غرضه دوستانو، لکه اېن (يوپا) چې په تهائي لېنډ غوندې ځای کې هم دَ پاکې او صفا دوستۍ په تقاضو پوره پوره وَوتله – نو ځکه خو مې دا نظم دَ هغې دَ ياد دَ تاثر دلاندې په بنکاک کې خپلې ډائرۍ ته وَسپارلو ...

" اورونه"

دا چې
ستا په نامه ګُله !
زه ساړه اسوېلي باسم،
نو خو ، پوهی شه
چې په ما کې
ستا دَ مينې بل اورونه
لا هغه رنګه بلېږي
لا هغه رنګه تاؤېږي

(شوق / بنکاک.. تهائي لېنډ / ۱۹۹۴ع)

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښکلا څخه تر ښکلا پورې
تاثراتي لنډيز ...

" اسلام او کُفر .. دَ ښکاره تقاضو په اړه تر اوسه لا په انډونيشيا کې دَ يوه بل په ضد .. که ښکاره نه پټ په پټه خپل خپل منونکې روزي – ګوا دَ زرګونو ټاپوګانو په دې هېواد کې ، چې چرته مسلمانان په زيات شمېر مېښته دي ، هلته دَ ژوند کاروبار نه يوازې سوړ ، بلکې پټ هم تر سره کېږي - بيا چې چرته دَ هندوانو ، عيسايانو يا سېکولر خلګو اکثريت دی .. هلته ژوند نه يوازې دَ ژوند په رنګه دی بلکې دَ سېلانيانو دَ تفريح دپاره زړه خوښونې هم لري – مخته به ګورو ، چې کوم تهذيب او مذهبي نظريه دَ انډونيشيا ټاپوګان په خپل اثر کې اخلي ؟ هو ، که څه هم ښکاري داسې لکه اسلام چې څومره په تېزۍ دا ټاپوګان په خپل اثر کې اخيستې ؤ .. هم هغسې په تېزۍ ورڅخه خدائي په امانۍ هم وائي ... لګيا دي " (شوق)

" اُوف کولی نه شم "
څه دي وَ خوړم په سترګو
څه دي چُور کړمه په حُسن
څه دي خپل کړم په نازونو
څه دي يُوړم په خبرو ...
بس که پاته دي نور څه لا ،
زما په دې خالي وجود کې
نو هغه دي ستا غمونه
او يا هغه حسرتونه
ارمانونه او يادونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم ستا په ذکر فکر
ما په ځان ځان کې دننه
په مزه چیچي او خوُري ، خو
زه خوار اُوف کولی نه شم
داسې نه ، چې ستر خالق دي
زما په آه باندې وَ نیسي
(شوق)

په پتایا ستې کې دَ زړه بائیللو ورسته ، زه دَ بنکاک ائیرپورټ څخه په تهائي ائیر ویز انټرنېشنل کې دولس بجې غرمه ناست سنګاپور ته ژر تر ژره رسېدو په تمه ځکه وم ، چې دَ خپل جوړ کړل شوي پروګرام په سمه ما دَ نورو خلګو سره په ګډه زوړ کال نوی کول غوښتو - ګوانن ۳۱م دسبر ؤ - دَ راتلونکې شپې په یَو منټ بالا دولس بجې به کال ۱۹۹۵ع نوی کېدو - څنګه چې جهاز آسمان خواته پورته شو ، نو ګوره چې زه څله بې غمه غوندې شوم ؟ که څه هم دَ تقدیر په حواله زما دَ رسېدو امکان په سل کې سل نه ؤ او بیا څه وخت چې جهاز دَ سنګاپور په ائیرپورټ کښته شو او انټري کولو ورسته زه یَو وار بیا دَ نوؤ ولولو سره ملګری دَ ائیرپورټ دَ رنګینې دُنیا څخه دباندې راوَوتم - په ټېکسي کې کښېنستم او ډرائیور ته مې وَوئیل، چې دَ آرچرډ روډ په شاوخوا کې مې یَو ښه او ارزانه هوټل ته بوځه - ټېکسي مخته روان شو - تر ډېره پورې په ټېکسي کې چپه چبیا وه - یَو وخت چې خوب وَځنګولم ، نو ځان بېدار ساتلو دپاره مې په ټېکسي ډرائیور باندې ژغ وکړو ...
" په سنګاپور کې ډېره ګراني ده "
ده وئیل ...
" هو ، دَ سړي وَس نه په رسېږي "
او بیا یې مخته خپله وئیلو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" زما په خیال چې ته دَ مخه هم راغلی یې، چې په آرچرډ روډ خبر یې ؟ "
" ته درست پوهی شوی یې .. دا زما دویم ځل دی چې سنګاپور ته راځم "
بیا مې خبره مخته داسې کش کړه ...
" تا ته پته ده ، چې دَ نیو ائیر خوشحالیانې دَ آرچرډ روډ په کومه علاقه یا ځای
کې ښه لمانځل کېږي ؟ "
ده وئیل ...
" نیو ائیر ... ته لکه چې نیوائیر لمانځلو ته راغلی یې ؟ "
ما به لا اوس ورته " هو " کولو ، چې ده زما دَ اولې خبرې په ځواب کې خبرو ته
داسې اوږه ورکړه ...
" داسې خو دَ دې آرچرډ روډ په پراخو فُټ پاتهونو باندې زیات رش وي ، خو دَ
غتو هوټلانو په لانونو او هالونو کې یې دَ لمانځلو خوند بیا جلا وي - لکه
آرچرډ هوټل ، ډائناستي هوټل ، ماندرین هوټل او دغه رنګه نور نور "
او بیا یې ګاډی بل روډ ته کرځولو په وخت وئیلو ...
" هوټلان دلته ډېر ګران دي ... ولې تاسو ګیسټ هاؤس کې نه اوسېږئ ؟ چې
پُرسکونه هم وي او ارزانه هم "
ده به خبره مخته وړله ، چې ما ورسره خوښه کړه او ورته وئیل مې ...
" مګر دَ آرچرډ روډ شاوخوا کې دې وي او بس... "
" اوکې .... اوکې "
دَ ده له خلې څخه دومره راته وَوتلو ...
پوهی شوم ، چې دا ډرائیور زیاتې خبرې نه خوښَوي .. نو ځکه ما هم بله خبره
ورسره نه وکړه ...
" انسان هم بلا شئی دی، چې دَ لاسه یې کېږي. نو دَ سر په مځکې جنتونه جوَوي
او چې سستي یې وَنیسي، نو دَ لاس خیرې لا هم نه شي صفا کولی "

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبرې مې ایله مزغو ته نه راغلې ،، بلکې دې وخت دَ روډ دواړو اړخونو ته ولاړ دنګو دنګو بلډنګانو ، چې شیشه او دَ قیمتي کاڼو ټائیلونه په کې بېخي زیات په کار راوړل شوي ؤ ته په کتو زړه دَ سنګاپور په ستائینې مجبوره کړم –
یَو وخت ټېکسي دَ لکي ګیسټ هاؤس، چې په یوه پراخه کوڅه کې جوړ ؤ مخته وَدرېدو- په ګېټ کې ولاړ یَو ځوان ترګاډی پورې راغلو او دَ ګاډی دروازه خلاسولو سم دستي ورسته وائي...
" خونه دې په کار ده ؟ "
ما به لا اوس "هو" ورته کولو ، چې ډرائیور په خپله ژبه کې ورسره ګډ شو .. خود لکه چې دَ کرایې پوښتنه یې ورڅخه کوله .. هم ځکه خو دَ هغه ځوان دَ ځواب ورسته ډرائیور راته وائي...
" دا ګیسټ هاؤس ښه دی او کرایه یې هم زیاته نه ده ،،، بس فقط ۳۰ ډالره سنګاپورین "
که څه هم دا رقم پاکستاني شپږ سوه روپۍ جوړېدې ، خو ورسره وَ مې منلو ځکه چې دَ برایه شپې بې خوبۍ زه دې وخت سر لګولو ته په هر قیمت مجبوره کړی وم -
دَ ګیسټ هاؤس دا وړه خونه څه خاص نه وه، لاکن دې وخت مې خپله وه .. نو ځکه ښه بې غمه په پلنګ وَغزېدم او بیا دومره دَ ځان جهانه بې خبره وېده شوی وم، چې کله مې سترګې بیرته راخلاسې شوې ، نو دَ ماخُستن پاؤ کم لس بجې وې – که مې خېټه خالي نه وای، نو دا هم کېدلی شو، چې کال په خوب کې راباندې نوی شوی وای - ژر مې غُسل وکړو .. جامې مې بدلې کړې او دباندې راووَتم ..
خو دَ ګیسټ هاؤس څخه دَ وتو له مخه مې په لابي کې دَ واړه کاؤنټر شاته ناستې زَړې ښځې څخه دَ آرچر روډ پوښتنه وکړه، نو دَ مور په شان یې په ډېره مینه راته وئیل ...
" داسې وَکړه ، چې دباندې وَ وتې ، نو راسته لاس ته به روان شې – بیا چې په چپه لاس په اوله کوڅه وګرځې ، نو نېغ به آرچر روډ ته وَرسېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم دغه رنګه وکړو- په کوڅه کې دَ راسته لاس په خوا ورسم شوم – که څه هم دا پراخه کوڅه ویجاړه نه وه .. ښه ډېر سړي او ښځې په کې ګرځېدلې – خو ما ته دَ خپلې ایکړۍ احساس په سر کې نرۍ دړد را اچولی ؤ - ما وئیل..
"کشکې په دې موقعه یَو ملګری راسره وای .. که په خوږو یارانو کې یو هم نه..
بس خو "یوپا" یعنې " ابن" راسره وای ، نو نن به مې په نیو ائیر خوندونه اخیستی وای - په داسې ارمان زه دَ چپه لاس په کوڅه وګرځېدم – دا کوڅه دَ خلګو دَ رش په اړه کوڅه نه... بلکې سم بازار ؤ ، چې نېغه دَ رڼاګانو په لور وتلې وه - څنګه څنګه چې مخته تلم، ګڼې وډې رڼاګانې واضح کېدې –بیا ښه مخته چې دا کوڅه دَ جل بل او بېخي خوش رنګه آرچرډ روډ ته ورګډه شوه، نو لومړی نظر مې دَ روډ په هغه بل اړخ جوړ عالي شان هوټل ماندرین باندې وَلګېدو ... هوټل څه ، یَو محل ؤ ، چې په سرو او شو، او ژېړو رڼاګانو کې کوکېدو او ورسره جوخت یَو بلډنګ، ګوره چې دا دَ دې هوټل برخه ؤ او که ځانته بېل ، چې وربانديې لیک ؤ... "هېپي نیو ائیر سېریموني پروګرام" - نه یوازې دا، بلکې روډ له یوه سره تر بل سره پورې کوکېدو لګیا ؤ - دلته آرچرډ هوټل ؤ، که ډائناستي هوټل ، لکي پلازه وه ،که پلازه سنګاپوره، یا بیا دنګ دنګ آرچرډ ټاؤرز، هر یَو ځان ځانته دَ کتو او حېرت وَړ ؤ - هر څه هرڅه، مګر دَ سنګاپور پېغلو، چې زیاتره په لانګ سکرټونو کې لیدل کېدې، دَ دې روډ ښائیست لا نور نور زیات کړی ؤ- خېر، یَو ځای مې دَ خېټې لوږه په برګر خوړلو باندې ماته کړه او بیا مخته تېر شوم–
دَ شپې یولس بجې خواته مې تر ډیسکو هال پورې ځان وَرسَولو - په دې ښائیسته او غټ هال کې دَ مابېن ګردي ډیسکو سټېج شاوخوا واړه مېزونه او چوکیانې لګېدلې وې او ښځې نران، چې جوړه جوړه ؤ وربانديې ناست ؤ - دَ خوند خبره دا وه، چې دَ هر چا په سر باندې دَ کاغدانو جوړه رنګینه خولۍ چې اوږده څوُ که یې دراودله پرته وه – زه چې څنګه په یوې چوکۍ باندې کښېنستم، نو زما په سر باندې هم خولۍ کښېښوله - دَ هوا او ګېس څخه ډکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوُکنې، چې نه يوازې دَ بالا چهت څخه راځړېدلې ، بلکې په هر مېز باندې هم دوه درې درځنه په سپڼسيانو تړل شوې وې - پُوکنې په هوا کې ولاړې وې – او مخامخ په ستېج باندې په درځنو انجونې، چې پخوانۍ چيني او سنګاپورين رواجي رنګينې جامې يې په تن وې .. دَ شاپېريانو غوندې په خوږو رقصونو وړاندې کولو کې اخته وې - دَ ډيسکو زياتره سپيکران چپ ؤ - بس يَو نيم ژغېدو- نه خو زه يوازې دَ خپلې ايکړۍ احساس تنګولم ، بلکې په وار وار دَ ډيسکو دَ رواياتو په سمون انجونو هم زما دَ ايکړوالې غم خوړَلو پوره پوره هڅې کولې – مګر زه وم، چې دَ دې پرته هم دَ چا په تندي خال نه شوم – خو ترکومه؟ آخر يوه جګه نرۍ سنګاپورين پېغله ، چې دَ جامو او ښکاره کړو وړو په اړه ښه هم لګېده ، داسې راڅرمه شوه، چې که به مې هرڅو ورته دَ ولاړېدلو ورته وئيلو .. خو دغومره رانږدې کېدله – خود ، لکه چې دې هم ملګرې نه درلودلو – اوس که يې زړه ما ته تخنېدو او که نه، خو دَ هال دَ نورو خلګو مخته يې خپله ايکړي، (چې دلته په داسې موقعو دَ يَو انجلۍ دپاره دَ بې عزتۍ سوب وي) پُتولو دپاره له ماسره ناسته وه – پرله پسې يې هڅه کوله چې زما توجه دَ ځان په خوا واړَوي –

خير، دولس بجو ته لا يَو منټ پاته ؤ، چې ستېج دَ ډانسرو څخه خالي شو او بيا څو لمحې ورسته دَ بام له خوا يوه ځانګو کرار کرار په کوُزېدو شوه - ځانګو څه وه، تياره ګلدسته وه- دا غټه او اوږده ګلدسته چې کله دَ ستېج تر فرشه پورې راورَسېده – نو دَ سېکنډو ستنې هم دولس بجو څخه اوېښتې وې – ګلدسته وَښوربېده او دَ اسرافيل تر شپېلۍ په زوره، مګر په اورېدو خوږه نغمه دَ هال په غټو سپيکرانوکې داسې خوره شوه، چې ايله مې دَ غوږونو پړدې وَ نه شلېدلې – او ګلدسته هم په ستېج باندې پانې پانې شوه – اوس په ګلونو کې پټه حُوره، چې په سر باندې يې تاج پروت ؤ او ګڼې جامې يې په تن وې - په ستېج ولاړه موسېدله او بيا چې څنګه دې انجلۍ دَ شېمپېن بوتل خلاص کړو ، نو دَ ّ هېپي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیو ائیر" تکراري آوازونه راپورته کېدل پئیل شول - او دلته په مېزونو به خلګو ډکي پُوکنې ،چې له رنګینو کاغدانو څخه ډکې وې په ستنو چاؤدلې او هلته دَ ډیسکو غټې سپیکران هم داسې خلاس شو ، لکه جوړه چې قیامت راغلی وي – اوس درست هال دَ خلګو په غورځېدلو راغورځېدلو ځنګېدو- نه یوازې دا ، بلکې په درست هال کې جوړه جوړه ښځې او نران دَ مستۍ څخه په ګډا اخته ؤ - زما مخته ناسته انجلۍ هم څه کمه نه وه مسته، چې اوس یې دَ سترګو دَ غال او دَ خلې دَ خبرو سره سره لاسونه هم زما په لور په وار وار راغزېدلو- مګر زه وم، چې دَ دننه مستۍ مې تر پایه دباندې نه راوَیسته.. بس دَ مستانو په مستۍ مې خوند اخیستلو – او دا مې ګڼلو، چې دَ مغرب په رنګ لړلي سنګاپورین دَ خوشحالۍ اظهار څنګه کوي ؟ او ما دا وَسنجولو ، چې دا خلګ هم په هیڅ یوه معنا دَ اروپایانو او امریکنو څخه کم په دې نه دي، چې درسته شپه یې په سر اخیستې وه -

*****

دَ نوي کال ۱۹۹۵ع په لومړۍ ورځ ماځیګر خواته دَ ګیسټ هاؤس څخه دباندې وَوتم او په ټېکسي کې نېغ میلر سټریټ ته وره غلم – هلته مې دَ " ګرې لاین ټوؤرز " دفتر څخه دَ "توُري بیچ" دَ سبل دپاره دَسبا سهار دَ نهه بجو په " فبري ټریپ " کې نوم نوښته کړو او په ۳۲۵ سنګاپورین ډالرانو مې ټکټ تر لاسه کړو - توُري بیچ، چې په انډونیشیا کې دَ " باتام " په وړو جزیرو کې دَ یوه واړه زرغونه ټاپو ساحلي برخه ده، په دې سبل چې په دوؤ ورځو شپو یې اړه لرله کې دَ هوټل پرته ، خوراک څیښاک او دَ سبل ټول خرڅونه په پورته ذکر شوې کمپنۍ باندې په یوه ټکټ کې تاوان ؤ – ټکټ جېب ته اچولو ورسته مې دَ سنګا پور دَ بې ساري پلازو، بازارونو او روډونو په خوا مخه وکړه - ځای ځای پیاده او یا چرته په بسونو او ټېکسیانو کې - غرض دا ، چې ایمرالډ هل روډ ، پېراډائز شاپنګ سېنټر هم په ښائیست څه کم نه ؤ - دلته دَ الیکټرانکس سامان پرته بیوټې تهراپې او مېک اپ سېنټرانو زیاتوب دا خبره مزغو ته را واچوله، دَ دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړه او ښائیسته هېواد دَ ښځو دَ ښائیست رازونه په دې ذکر شوي سېنټرانو کې مستوره دي - او بیا دَ بیچ روډ ګولډن مائل ټاؤر او پلازه هوټل نامي ودانیانو که دَ حیرت ګوته په غاښ کړی وم، نو هینډرسن روډ ، تهامس روډ او ساؤت برج روډ هم ځان ځان ته ښکلاګانې او ځانګړې خوش رنګیانې درلودلې - مګر دَ اینسن روډ دغه ماښام زما ځکه نه هېرېږي، چې دَ انټرنېشنل پلازه دننه او شاوخوا راغونډ عالم ته په کتو او خوندونو په زړه اخیستلو دَ سوبه ځان له حاله وتی وم او څه چې مې دَ سنګاپور دَ شپې ژوند په حقله اورېدلې ؤ، نو تر هغه هم څو واره زیات په بوګس سټریټ کې ما په خپلو سترګو وَلیدو - دلته په هر دویم قدم مستي وه ، خواني او دَ زړونو راګېرَولو دپاره خوش رنګه او خوش ذائقه تلکې دَ ډیسکوګانو، بارونو، کلبونو او ځینو نورو نومونو سره ګنډلې درَول شوې دي - دلته څه وخت تېرَولو ورسته په ټېکسی کې دَ ګیسټ هاؤس په خوا روان شوم – په لاره کې زما دَ یوې پوښتنې په ځواب کې تعلیم یافته ټېکسي ډرائیور وئیلو ...

" سنګاپور، چې تش په ۶۱۲ مربع کلومیټرانو باندې قریباً په ۳۳ لکهو مېښته خلګو پورې اړه لرونکی ووړ ملک او ښار دی ، ته دَ رنګانو او دَ رنګونو ښار وئیلو پرته دَ ګڼو ثقافتونو ښار ځکه وئیل کېږي، چې دلته دَ چینیانو پرته، مسلمانانو، چې سلطان ماجت سره په عرب نامي سټریټ کې مېښته دي ، هم دَ دې ښار پخواني ځاي خلګ دي - او انډین، چې دلته په برطانیه دورٍحکومت کې دَ برصغیر څخه دَ مزدورۍ په غرض راوړل شوي ؤ، هم په ګڼ شمېر په سرنګون روډ ، ګوا لټل انډیا کې اوسېږي – او بیا رېفلس نامي ځایونه او ودانیانې ځکه ډېرې دي، چې " سر سټېمفورډ ریفلس " هغه لومړی انسان ؤ، چې دا خطه یې دُنیا ته په ګوته کړې وه - او دَ سنګاپور دریاب له خوا یې پېښه راکړې وه ... چرته چې دَ " ټانګ کانګ " ودانۍ پرته ، دَ دُنیا لومړی دنګ او هسک هوټل " ویسټین سټېمفورډ " هم دَ کتو وړ دی –

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار نهه بجې دَ ټوؤرستانو فېري (کشتۍ یا لانچ) دَ سنګاپور " فنګر پئیر " نامي ساحلي پلېټ فارم څخه یَو خواته په سمندر کې مخه وکړه – دې وخت په کشتۍ کې له ما څخه سېوا ۱۳ ښځې او سړي، چې دَ بېلا بېلو هېوادونو سره یې اړه لرله هم ناست ؤ - لکه څنګه چې دَ دوئی په ما کار نه درلودلو، نو دغه رنګه ما هم دَ سمندر دَ څپو ننداري کولو سره سره دَ ډائرۍ په پاڼو څه داسې هم نوښته کولو ...

" دا منم چې دَ نړۍ ځینې هېوادونو خلګو له موږ څخه دَ ژوند لوبه په هره معنا او هر ډګر کې ګټلې ده، خو ناشُوده دا ، چې سمندرونه یې هم زموږ تر یوازیني سمندر او سمندري ساحل له اوبو صفا ، شنه او مست دي – بد بوی هم نه ورڅخه ولاړېږي لکه زموږ دَ کراچې سره په څنډه موجود سمندر څخه چې راځي ... چرته زموږ او دَ دوئی دَ سمندري مخلوقاتو تر منځه خو هم ... "

دا فقره مې ګوره چې څله مخته پوره نه کړه - ډائرۍ مې بنده کړه او دَ مایوسۍ دَ دې احساس غم غلطولو دپاره مې سګریټ ته تیلۍ بله کړه .. بیا مې تر ډېره پورې دَ خلې څخه دَ لوګیانو سبینې لوخړکې وتلې .. زما خیال دا ؤ، چې دا سمندري مزل به تر ډېره پورې وي - خو هغه وخت زه ډېر حریان شوم، چې فېري په پاؤ بالا لس بجې خواته دَ یَو تګې شنې جزیرې (ټاپو) " توُري بیچ " په صفا او غرئیزه غړه باندې وَدرېدو او ژغ وَشو ...

" موږ خپل منزل ته وَرسېدو "

چې دَ کشتۍ څخه وَ بلې وړې کشتۍ ته ورکښته شولو ، نو زړه ته مې دا خبره راغله، چې چرته دا ساحلي برخه چې دَ " توُري بیچ " په نامه پېژندل کېږي - دَ سنګاپور دَ ښار سره نښتې جزیره خو نه ده؟ بیا مې خپله وئیل، چې یَه که داسې خبره واي، نو په فېري کې به یې څله دلته راوړلو –

دَ " ګرې لائن " سور سپین ستګر دَ قمیص په جېب برسېره رانښتې دَ انډونیشیا دَ ایمیګرېشن بُوت څخه دَ ګائیډ په مرسته مخته تېرېدو سم دستي دَ نورو ملګرو سره په سپین " بیمو " ګوامني بس کې کښېنستم او دا بیمو مخته روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو – مور لا خو په سیټونو کې سم کښېنستې نه ؤ، چې مني بس څه نیم درځن هټونو، چې شاوخوا وربانده ورو کې د پوالونه راجاروتې ؤ څخه مخ ته وَدرېدو - دې هټونو دَ شنو ګڼو ونو او چمنیانو په منځ کې کټ مټ دَ زیارت، چوتېر یا مري دَ یَوکلې ننداره وړاندې کوله - که مخامخ یې روډ په هغه بله څۍ باندې دَ لرګي له دړو او بانسونو څخه جوړ واړه واړه هټونه نه ښکاره کېدلی ...نو ما به یقیناً دا ګڼلی وی، چې په دې زرغون ټاپو باندې دې وخت له مور څخه پرته، که نور ژوندي سرې شته، نو هغه به ځناورن وي – هو، که څه هم داسې خبره نه وه، ولې چې مور دَ اسلامي نړۍ ترټولو غټ هېواد انډونیشیا په ۱۷۵۸ ټاپوګانو کې دې وخت دَ "تورُي بیچ" په نامه پېژندل شوې زرغون ټاپو په مځکه باندې دَ زرګونو ټوؤرسټانو او ښو ډېرو ځاي خلګو، سره دَ سېل په غرض مېښته ؤ – خبر، خپلو خپلو خونو ته تلو دَ مخه ګائیډ مور ته وئیل..

" په پنځلس منټو کې به دننه دننه تاسو ټول په دې پراخ چمني، ګوا غولې کې راغونډ ېږئ ... ولې چې بیا به دباندې په سېل وَځو"

دَ ټوؤرسټانو څخه ډک "بیمو"، چې څنګه مخته روان شو، نو ګائیډ چې دَ ډرائیور سره په سیټ کې ناست ؤ، مخ را اړَولو ورسته وئیلو ...

"هېواد انډونیشیا چې په زرګونو ټاپوګانو باندې اړه لري، کې کم او زیات ۱۹ کروړه انسانان مېښته دي – په کوم کې چې ۷۵ فیصده په بالي او جاوا کې اوسېږي... مطلب، دلته داسې واړه ټاپوګان هم شته، چې انسانان یا خو نه شته وربانده او یا بیا بېخي لږ دي - دغه ټاپو چې دې وخت یې مور دَ "تورُي" نامي سمندري غاړې ته روان یُو کې تر ځاي خلګو دَ نورو هېوادونو څخه راغلې سېلانیان زیات لیدل کېږي – چې یَو خو دلته لکه تاسو چې یې خپله خپل چاپېریال کې هم وینئ.. دَ قدرتي ننداره سره سره شنېزه زیاته ده او بل دې ټاپو ته دَ سنګاپور له خوا دَ بېلو بېلو هېوادونو دَ ټوؤرسټانو راتګ آسانه او وړیا هم پرېوځي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره سرته رسَولو ورسته ګائیډ زموږ پام دَ روډ دواړو څنډو ته اړَولو په وخت وئیل ...
" تاسو ته به هم کېدی شي ، چې په لومړی کتنه کې دا ښکاره هټونه او وړې دَ لرګیانو او بانسونو جوړې ودانیانې دَ کلو کوُډلې ښکاره شوې وي ... مګر رښتیا خبره دا ده ، چې دا هر څه حکومت دَ ټوؤرستانو دَ استوګنې دپاره په داسې ډیزائن ځکه جوړې کړې دي، چې دلته ټوؤرستان دَ آرام سره سره ځانونه دَ ځنګل او دې ځنګلي کلې وال چاپېر برخه وګڼي - هم دغه وجه ده، چې دَ نورو ټاپوګانو په سر دا ټاپو ورځ په ورځ دَ نړۍ دَ توؤرستانو پام دَ خپلو ښائیستونو او زړخوښیانو په لور اړَوي -
بیمو ، چې یَو ځای دَ ښي لاس په خوا راګرځېدلو ، نو په دې ګاډۍ کې ناستو ملګرو کې یَو ځوان دَ ګائیډ څخه دَ دې ټاپو دَ شپې دَ ژوند په حقله چې پوښتنه وکړه ، نو ګائیډ دَ هغه په داسې پوښتنه یو وار وَموسېدو او بیا یې داسې وئیلو ته ملا وَتړله ..
"منم چې دلته دَ "بالي" په ډوُل دَ شپې ژوند تود نه دی ، خو بیا هم دَ ټوؤرستانو دَ سېل او خوند اخیستلو دپاره لړ ډېر "بارونه" ، "اوپن ائیر ریسټورنټس ، سره دَ خواږه ژوند له احساسه پرته یوه ژواکې شو هم اهتمام کړې ده - دلته تر نیمې شپې پورې دَ ټوؤرستانو دپاره خواږه وېښي - خو هر څه په یوه دائره کې –ولې چې دلته کلیوال ماحول دی..."
او بیا یې خبره مخته داسې کش کړه ..
" او دَ "بالي" په ټاپو کې مسلمانان دَ نه برابر دي ... ولې چې هلته ۹۲ فیصده هندوان اوسېږي – دا به هم وَ وایم، چې دَ بالي څخه پرته سماټرا ، جاوا ، کالي مانټین، سلواسي او ایریان جایا نامي مشهوره ټاپوګان ، نه یوازې دَ زیاتې آبادۍ په سوب غټ دي.. بلکې کمرشل ښارونه او غټ بازارونه هم لري"
دَ ایریان جایا ټاپو په ذکر لا یَو وار زړه راته وئیل ... چې دَ ګائیډ څخه پوښتنه وکړم - ګوا چرته دا هغه ټاپو خو نه دی، چې تر اوسه ورباندې په ځینې ځنګلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو کې زیاتره خلګ ځناور وزمه دي او په غارو کې اوسېږي او جامې هم نه اغوندي او دَ دې ځای خلګ ، که څه هغه ښځې دي او که نران په خپل خپل سر څو څو ودونه کوي – پرته له انساني غوښو خوړلو ، دا خلګ دَ دُښمن سر په دې پرېکوي او ځان سره یې ټول عمر خوندي ساتي ، چې دَ هغوئ دَ عقیدې له کبله دَ دُښمن روح بیا دَ دوئي په واک کې دَ همېش دپاره ورځي - خو دَ دې معلوماتو کنفرمېشن مې دَ ګائیډ څخه ځکه نه وکړو ، چې ما وئیل .. چې چرته دَ ده دا خبره شکمنه نه شي، چې وئیلي یې ؤ ، چې ...

" ګوندې دَ سهېلي لمرختیځې ابشیا په دې هېواد کې اسلام بېخي په لږه موده کې خور شوی دی "

لنډه دا ، چې څنګه مې دا سوچونه سرته رسَولو ، نو بیمو یعنې وېګن یا مني بس دَ توُري بیچ هغه ریسارټ ته وَرسېدو ، چې خلګ ورباندې سترِیا وساکولو سره سم دَ قدرتي ننداړو څخه خوندونه هم اخلي – او دَ لرې لرې ځایونو څخه ورته راځي -

دَ سمندر دا زرغونه او غرئیزه غاړه ، چې په معنوي او فکري توګه اروړرو دَ پښتني ګودر په رنګه وه - دَ نورو سمندرونو دَ پراخو او هوارو غاړو څخه یَو دم سترګو ته بدله او خوندَوره ځکه ایسېدله، ولې چې دلته دَ سمندر له اوبو سره جوختې ۱۵۲ چیني او انډونیشین طرز وړې وړې ودانیانو چې دروازې او برانډې یې دَ سمندر په خوا راخلاسېږي .. نه یوازې دَ ستائیني وَړ وې ، بلکې دَ ساحل ښائیست یې هم سېوا کړی ؤ - دَ ګائیډ له قوله ، دلته یوازې دَ NTUC کلب ممبران اوسېدو ته راځي او یا بیا دَ مینې په رښتو کې تړلي Couples ... هو، خبره وه هم دغه رنګه، ولې چې دَ هرې ودانۍ په برانډه کې یا دَ دغو ودانیانو مخته جوړ غټو سوئمنګ پولونو شاوخواته جوړه جوړه خلګ لیدل کېدو - او بل .. که یوې خواته دَ غرو زرغونې څوکې په اوبو کې دننه او دباندې ډېرې ښائیسته ښکاره کېدې - نو په ژېړېخون او خواپاکې رېګ برسېره دَ شنو اوبو ښائیست ، هغو خلګو لا نور نور زیات کړی ؤ ، چې یَو بل خواته ګرځېدو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا په رنګينو ټوکرانو باندې پراته ؤ - ځای په ځای دَ لرګيانو او خاشو جوړ ګېږدي سايه وانونه او دَ ځينو درختو لاندې په رسيانو هوډل شوې ځانګوګانو لا بېلې سترګو ته ښې ښکاره کېدې - هرڅه هرڅه ، خو ما دا خبره هم وَسنجَوله، چې دَ نورو سمندري غاړو په ډؤل دلته نه چا په چا پسې منډې وهلې او نه څوک په مستيانو کې بوخت ؤ - دَ دې مطلب دا ؤ ، چې دلته خلګ ستړيا وساکولو ته راځي او بس - او بيا رښتيا خبره دا وه، چې زما يوازېنی حېثيت تش ماته بد ايسېدو ، نه چې هاغه دَ تهائی لېنډ په رنګه نورو خلګو .. په تېره انجونو ته ... ځکه خو مې جوړه جوړه خلګو ته دَ حسرت په نظر کتلو او دَ يکړۍ احساس راباندې غمېدلو - لاکن ها څه وائي ، چې (بنده حريانه .. خدائی مهربانه) ګوا ، کله چې دَ اوبو څخه دَ يوه سايه وان په خوا را روان شوم ، نو زما له اړخه تېرېدونکې فېرنګۍ ژغ راباندې وکړو ...

" هېلو مسټر "

او ما چې ځواب وربيا کړو ، نو هغې ځان رانېږدې کړو او وئيل يې ...

" بخښنه غواړم ... هغسې هم دواړه دَ يوه سايه وان په لور روان يُو .. نو غواړم چې ستا سره څه خبرې وکړم "

"هو ، ولې نه ... ولې نه ... يقيناً "

او بيا مې سر تر پايه ورته وکتلو –دا سره سپينه ښځه، چې دَ سر په ژېړو وېښتو کې يې څه څه سپين وېښته هم راشنه شوي ؤ .. او په عمر تر ما غټه ښکاره کېدله ... خو بيا هم په ښکاره کړو وړو زړه خوشحالونکې او خوُی خصلت درنه مونېدله - ګوره چې څه يې په زړه وره غلو ، چې په اوړو راټال دَ کڅوړې غوندې خړبخون پرس څخه يې يَو کتاب وزمه شئی راوَيستو او راته وائي ...

" البم دی ... يَو نظر يې وَګوره "

په تګ تګ کې چې مې څنګه هغه البم پرانستلو ، نو دا وائي ...

"په دې کې چې دَ کومو ماشومانو تصويرونه دي ... دا هغه څوک دي ، چې خپل مخه او شا ته هيڅوک نه لريّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښه ښه لاکن ...
ما به لا خبره مخته کشوله چې هغې بیا وار لاس ته کړو ...
" دا ماشومان زموږ په فلائي ځانګه کې روزل کېږي "
" چرته او څنګه ؟"
ما پوښتنه وکړه ...
دې فرنګۍ په مخ را ایله وېښتان په لاس شاته واړول او سترګې یې په سترګو کې داسې راته واچولې ، لکه ما چې په خپل اصل مطلب پوهی کوي او بیا وائي ...
" دا ګوره ... ډېرو خلګو دَ خپل وَس په سمه ډونېشنز (عطیې) را کړي دي "
او بیا یې دَ چندې کاپۍ رامخته کړه ... خو ما بیا ورڅخه پوښتنه وکړه ...
" تا زما دَ دې خبرې ځواب نه کړو را ، چې ته دَ کوم ځای څخه راغلې یې ؟"
دا چې اوس له ما سره په څنګ څنګ دَ بې سته ګرل فرېنډ غوندې را روانه وه ... دَ موسېدو ورسته وائي ...
" دَ هرې خبرې ځواب به درکوم .. راځه چې دلته دَ دې سایه وان دلاندې په چوکیانو کښېنو "
موږ دواړه دَ سایه وان دلاندې پرتو چوکیانو باندې کښېمستو – زه څه غوندې جګ کښېنستم، خو دا څه په خپلې اوږدي ساحلي چوکۍ باندې وَ غزېدله او راته وائي ...
" زه دَ انګلېنډ څخه راغلې یم "
" انګلېنډ ... ؟"
داسې مې انګلېنډ په مزغو کې ځکه سوال شو ، چې ما خو دا اورېدلي ؤ ، چې انګلېنډ خو ، یَو فلائي مملکت دی او هلته دَ ملک هر غړی په حکمت تاوان وي - ګوا که څوک روزګار نه شي کولی یا یَو څوک دَ معزورۍ له سوبه بله سهارا نه لري .. نو حکومت وظیفه ورکوي - ځکه خو مې بیا په ډېر لغازي انداز ورته وَ وئیل ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

" پوهی نه شوم ... مطلب راته ښائيه "

"چنده ..."

دې به لا مخته څه وئيل، چې وار مې دَ مخه کړو ...

"مطلب دې دَ ډالرانو څخه دی هان ؟"

"هو... هو، يقيناً"

دې چې څنګه دا تورې له خلې په نره را وَيستلو، نو زما له خلې ورته وَتو ...

"مګر"

دَ مګر مخته مې خبره ځکه له خلې څخه نه راوَوتله، چې دَ ډالرانو هيلې يې په خوږې موسکا کې زما زړه ته منګولې راواچَولې ... ګوره ، چې هپناټائز يې کړم که څه غم ؤ ، چې دَ نه غوښتلو پرته هم زما لاس خپل جېب په خوا راټول شو ...

او بيا مې ښه په ياد دي، چې کله يې ډالرونه زما دَ لاسه اخيستلو، نو په سترګو کې يې نورې نورې ناښکاره خبرې هم داسې په ښخينه هنر وکړې ، چې دَ يَو څو لمحو دپاره زه له ځان ورک شانتې شوم - لنډه دا ، چې اوس زه يوازې نه وم- ځکه خو مې پښې په يَو ځای نه تم کېدې .... کله يَو خوا او کله بل خوا .. رک تر ماښامه پورې په دې سمندري غاړه ورسره ګنډلی ګرځېدم -

که يوازې وای نو دَ شپې دَ دې ځای ثقافتي شو به ما تر پنځه يا لس منټه زيات نه وای کتلی – بس خو خبره دا وه، چې يوازې نه وم .. ځکه تر پايه مې وکتله - دَ انډونيشيا دَ خلګو دَ ژوند ژواک او په کليوالو جامو کې دَ انجونو او ځوانانو رواجي رقصونه .. که څه هم ساړه ساړه غوندې ؤ، خو دَ سترګو وړاندې ښه ايسېدو ... او بيا چې دَ دې شو کتلو ورسته په بيمو (مني بس) کې ناست دَ هټونو په خوا راتلو، په لاره کې دا خبره مزغو ته راغله، چې دا سوشل ورکړه چې نوم يې سارا ؤ .. چې نن سهار له سنګاپوره راتله ، نو يوازې نه وه .. ولې چې په فېرې کې چپ له ما ټول جوړه جوړه ؤ – اوس څله راڅرمه شوې ده؟ چرته ... هو ، يَو دم ډؤل وسوسو په سر واخيستم – که به مې زړه ته هر څو تسليانې ورکړې، خو دَ مزغو څخه مې يوه نابلده ويره نه وتله - ما نو څه کولی شو .. بله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاره هم نه وه، ګوا زړه مې هغه وخت بيرته په ځای شو، دَ رښتيا په مېدان مې خپلو ټولو واهمونو ته ماته ورکړه –

*****

دَ سهار ناری کولو ورسته دَ بيمو (منيي بس) په ځای، ګائيډ دَ درو بګيانو ، چې دلته ورته ډوکرز وائي سره راغله- زمورږ دَ پوښتنو په ځواب که ده وَوَئيل ...

" دَ دې ټاپو سېل نور نور خوندَور کولو دپاره ټوؤرنګ کمپنیۍ دَ دې بګيانو انتظام کړی دی"

دا ډوکرز نامې بګيانې زمورږ دَ بګيانو په ډؤل ځکه نه وې، چې يَو خو يې اربې دَ ربړو وې او بل ورې هم – خو په اربو برسېره يې دَ لرګيانو جوړه باډیۍ تياره خونه ښکاره کېده .. چې يَو آس يې مخته تړلی ؤ – ګوا څلور کسان په کې په کراره کښېنستی شو – دا بګيانې چې په بېلو لارو دَ دې زرغون ټاپو وَ يوه واړه کلې ته وَرسېدې، نو دَ دې کلي چاپېر راته عجيبه ځکه نه ايسېدو، چې زياتره کورونه دَ لرګيانو او بانسونو څخه داسې جوړ شوې ؤ، لکه زمورږ دَ کلو کوُډلې – او هرې کوُدلې مخته چرګان ، هېليانې، بُوزې او مېږې ګرځېدلې – بس که زمورږ او دَ دوئی په منځ کې څه توپير ؤ، نو هغه دَ جامو ؤ.. او بس- ولې چې نزان او ښځې يې زياتره په لنډ غوندې لنګونو کې ښکاره کېدو – دَ نرانو قميصونه سپين يا ژېړ ؤاو دَ ښځو زياتره شنه او ګلداره ... بل که دَ نرانو خوليانې په سر وې ، نو ښځو يې دُسمالونه په سرونو پېچلې ؤ - سارا ، چې دې وخت زما له څنګه ناسته وه .. تر ډېره پورې پټه خله دَ خپل چاپېر ننداري کوله – او ما هم کار ځکه نه پرې لرلو، ولې چې په ډائرۍ کې مې دَ دې کلي خاص خاص خبرې نوښته کولې – زه لا په ډائرۍ ليکلو اخته وم، چې دَ سارا په زړه کې دَ ډالرو لالچ سر راپورته کړو او مخامخ ناست سپين سرې فېرنګي ته ګډه شوه – ګوا هغه پرونۍ برغزو يې ورته کوله – خو عجبه دا ، چې دَ قابو کولو دامونه يې هم هغسې ؤ.. په کومو چې يې زه تر دې دمه اسير کړی وم – يَو وخت داسې هم راغلو ، چې دَ دې په دام کښېوتې سپين سرې فېرنګي دَ ما څخه دَ چوکۍ بدلولو خواست وکړو او بيا دغه بابک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زما په خالي چوکۍ باندې له سارا سره اوږه په اوږه کښېنستو، نو که څه هم دواړه پلار او لوُر ښکاره کېدو – خو دَ ساراحرکتونو او دَ سارا دلچسپيانو داسې څرګندَولو، لکه جوړه چې دَ مودو مودو ترې سره يَو ځای شوي وي – او بيا چې بابک له خپلې بتهوې څخه ډالران ورته وايستلو، نو دَ سارا څېره او سترګې دَ کتو وَړ وې – ولې چې دَ تازه ګل غوندې غوړېدله– زما دغه شک آخير په يقين هغه وخت بدل شو، چې دَ ماځپښين خواته يې مو رِ دَ سمندر په هغه غاړه، له چرته څخه چې به په فېري کې سنګاپور ته تلو .. بيرته کښته کولو ... نو زما دَ مخه هغه تازه جوړ Couple لاس په لاس کښته شو – ما لا دَ سارا توجه دَ ځان په خوا را اړَولو دَ پاره تر لاسه وَنيوله، خو دې لاس کش کړو او په موسکا يې آخر هم راته وَوئيل ...

" ما اوتا ښه وخت تېر کړو .. خوشحاله اوسه"

دلته دَ غرمې دودۍ خوړَلو ورسته، چې په فېري کې دَ سنګاپور په خوا روان شولو، نو دَ خپل پخواني يار جان هوګر .. هغه وينا ، چې ده تېر کال په نيګامبو کې راته کړې وه .. زما زړه وَ منله ، ګوا ...

" انګرېزه ښځه وفا نه کوي .. تش دوستي کوي او هغه هم دَ ډالرانو دَ ورښوَلو دپاره"

دَ ۳مې جنورۍ ۱۹۹۵ع شپه مې په هغه پخواني لکي ګيسټ هاؤس سنګاپور کې په خواړه خوب تېره کړه او په دې دويمه ورځ بيا زه وم او دَ مونکي ګاډ جنت روډونه او دنګې دنګې شاپنګ پلازې .. چې په کې په ګرځېدو او ليدو کتو مې دَ سترِيا احساس لا هم مزغو ته نه راغلو - دَ لوي سکاټس روډ ، فار ايسټ پلازه او سکاټس شاپنګ سېنټر ، چې څو اړخېزه دلچسپياني يې درلودلې .. تر پښو ايستلو ورسته ماځپښين خواته دَ دې ښار دَ سمندر وَ هغې ښائيسته غاړې ته وره غلم ، له کومه ځايه چې لانچونه او کېبل کارونه تر سېنټوزا سېل ځای ته ځي راځي - هلته دننه دې سېنټوزا ته ځکه نه وره غلم، چې درې کاله پخوا لا ورته وره غلی وم – دَ ګرځېدو او کتو راکتو جنون مې دې ځای ته رسېدلی وم. چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماځُستن زه دَ چائینا ټاؤن دَ ښکلاګانو او رنګارنګ رڼاګانو څخه په ټېکسي کې دَ خپل ګیسټ هاؤس سره جوخت آرچرد روډ کې تېرېدم، نو دَ فېشن شو بورد په لیدو دَ تیکسي څخه کوُز شوم او نبغ دَ ماندرین هوټل په دې فېشن شو هال کې ورننوتم – ټکټ په لاس کې دَ انګریزي U په طرز جوړ ښائیسته او جل بل ستېج په خوا مې مخه وکړه – دَ دوکانچې شاوخوا په کرسیانو کې خورا ډېر نران او سړي ناست ؤ او هغو ښائیسته سنګاپورین حُورو ته یې کتلو، چې په عجیبه او سترګې خوشحالونکو جامو کې یې دَ خپل ښائیست او دَ بدن ښودنې کولې - دا مېله زما دپاره نوې په دې وه، چې مخکې مې داسې شو نه وه لیدلې – چې څنګه له ماډل له پړدې څخه راښکاره شوه، نو شاوخوا ناستو خلګو به ورباندې دَ کېمرو سپینې رناګانې دَ برېښنا غوندې غورځولې – او ما خپله کېمره ځکه نه را ایستله، چې زما کېمره دَ خلګو دَ غټو او قیمتي کېمرو دَ مخه هیڅ وه – تر ډېره پورې په ښکلو څېرو سترګې خوږولو ورسته خوبَولی خوبَولی دَ ګیسټ هاؤس په خو روان شوم –

*****

دوې ورځې او شپې نورې دلته تېرَولو ورسته، په شپږمه جنوری ۱۹۹۵ع دَ ماخپښین دوې بجې په جهاز کې کښېنستم او بیرته په هغه پخواني لور ورغبرګ شوم - خوشحاله ځکه وم، چې دَ تهائیانو دَ "کرانګ تهیپ" یعنې دَ حوُرو ښار ته روان وم - او تر لسم تاریخه پورې دَ هغه هېواد دَ ساحلونو څخه دَ خوند او مزې اخیستلو دپاره خورا ډېرې ورځې شپې راسره وې - او داسې مې سنجولو لکه زه چې به ډېر زیات وخت دَ ساحلونو په ژېړ رېګ باندې په سن باتهونو کولو کې تېرَوم او هغه ملګری، چې په هره معنا یې ماسره صفا او پاکه دوستي کړې وه سره بلا ډېرې خبرې هم کوم او دې ځل به ور څخه دَ هغې دَ ژوند څه ناپېښې هم اورم، چې ماته نور نور دَ دې خلګو دَ روئیو او فطري خاصو او خامیانو اندازه وَلګېږي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ، دَ خدائی لکه چې نه وه خوښه - له بنګاک څخه یَو ، ځل بیا چې څنګه پټایا ته وَرسېدم، نو په خپلو هغو زړو لارو ور چپ شوم، چې ما ورباندې دَ خپل ښه بخت له رُویه فرښته موندلې وه ... هو ، دَ یَو داسې دوست په حېث ، چې ما یې په حقله په ډائرۍ کې خورا صفتونه کړی دی او دا مې څرګندَولو هڅه هم کړې ده... چې په مردارو او سخنو ډم اوبو کې هم دَ نرګس دَ ګل په شان ښائیسته ګلونه دَ ژوند دَ زلفو زینت جوړېدلی شي– هم ځکه خو مې یَو بار .. بل بار او دغه رنګه هر هغه ځای وَ لټولو ، چې دا دَ نرګس ګل په کې خپل رنګونه وېښلي ؤ – خو هیچرته چې مې هم نه کړه پیدا ، نو مې دَ هغې تر خوندَکۍ Yah پورې ځان وَ رسَولو - او په ساهکېدلې انداز کې مې ورڅخه پوښتنه وکړه ...

" یوپا چرته ده ... ؟زه یې نن شپه په لټون پسې ستړی شوم "

دَ یوپا دې خوندکۍ په موسکا او په ډېر ویاړ ځواب راکړو ، چې ستا دَ تک په دویمه شپه هغې دَ یَو جرمن چې دې ورته ایلامني وئیلو ... ځوان سره دوستي وکړه – مخته بیا ما له Yah څخه پوښتنه په دې نه وکړه، چې آخر پښتون وم ... خپله لاره مې په مات زړه مخ مخته له دې سوچ سره وهل شروع کړه ...

" څه چې خدائی کوي ... ښه کوي "

او بیا دا پاته نورې ورځې شپې څنګه تېرې شوې ؟ دا دَ یَو داسې سوال ؤ ، چې هر شپه به یې دَ محرمیانو په غېږ کې ساتلم او هر سهار به یې زه دَ نوؤ هیلو سره ملګری دَ یو نامعلومه سمت په لور ګامونه اوچتَولو ته پاړَولم - او هم دغسې له ما سره اکثره کېږي او زه نه یم خبر ، چې دا زه څه لټوم؟ .. دا خبره کېدی شي ، چې زما تر مرګه پورې سر ته وَنه رسېږي ... خو تر خپل وَسه پورې لګیا یم ، چې دَ روح تنده څه نا څه ماته کړم ... هو ، که څه هم رښتیا خبره دا ده ، چې سرابونو غولولی مسافر یم ... او مسلسل غولېږم .... لکه زما دا نظم

" سرابونو غولوَلی مسافر "

څوک چې ستا تپوس له ما وَکړي لالیه !

زه دَ سوچ په توُنده اسپه باندې کښېنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ګودر ګودر دَ ژوند وَلتَهو مه
خو هیچرته چې تا نه وَوینم ، راشم
او خولې دَ تندي وچې په دُسمال کړم
بیا څو که غوندې په ماتو ګوډو تورو
وَ هغه سړي ته زه داسې ګویان شم
" ما په سترګو دَ څېرې نه ده لیدلې
ها جنۍ چې زه یې تل خبرې اورم
دَ دفتر دَ ټېلي فون په رسیور کې "
نو زما په دې ځواب هغه مُوسکی شي
څُله کږه کړي او پسخوند کې راته وائي ....
" شو قه یاره ! واقعي چې ته شاعر یې
سرابونو غولوَلی مسافر یې "
(شوق/ بنکاک څخه دَ کراچۍ په لور په هوائي سفر کې / ۱۹۹۵ع)

دَ سپلانی په څیر --- خپل ځاني سفري تاثر ---

"یَو داسې سوال ، چې زه یې ځواب ته رسول غواړم ... هغه شاید چې ما دَ ژوند تر ورستۍ لمحې پورې وَکړوي راوکړوي ، ځکه چې زه خوبونه ربنتیا کول غواړم ... هغه خوبونه چې زه یې په ویښو سترګو وینم ... هو ، دَ یَو داسې انسان ... ښکلې انسان خوبونه ، چې زه یې دَ رحمان دَ اشرفیت او افضلیت په دعوې کې اغیزل شوې هغه هنداره کې دَ لیدلو متمني یم ، چې ابلیس ته ځکه په ویاړ ښودل شوی وه ، چې هغه یانې دغه لعین ابلیس په کې خپل ځان دَ شېطان په بڼه نه یوازې وَ ویني بلکې خپل ځان دَ دغه اشرف المخلوقات په مقابله کې وړوکی هم وَ سنجوي - هو .. دَ دې غښتلي انسان په زد ، چې نن دَ خپلو ځناوري روئیو په سوب په هر میدان کې دَ شېطان وَ لمسیانو ته نه یوازې ماته ورکوي ، بلکې په غېر ارادي توګه غواړي هم ، چې اوس ابلیس ورته دَ خپل شېطاني فطرت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون جوړه هغه هنداره ښکاره کړي ... چې په کې هره ښکاره کېدونکې څېره ښکرَوره برېښي ˝ ـــــــ (افضل شوق)

*****

˝ما چې کله او چرته هم دَ ځان پېژندګلوي دَ خپل هېواد په نامه کړې ده ،نو ماته دَ کرکې په نظر کتل شوي دي ... بیا که مې هر څو ځان ورته سپینولو دباره دَ پستو او ښائیستو خبرو څخه کار اخیستی دی – لاکن دَ انسان په څیر منل شوی نه یم – ولې چې تر ما دَ مخه زما اکثره هېوادوالو په دباندې نړۍ کې دع خپل کردار ځنګه ځنګه ښودنې کړې دي .. هغه ، که څه هم دَ هغوئی په وختي ګټه ، خو دَ قام او هېواد په تاوان تمامې شوې دي - نو ځکه چې اوس له ما څخه هم څوکم پوښتنه کوي .. نو زه بیرته په هاغه کس باندې خبره پرېږدم ،˝ ګوا وایه ! ستا په خیال زه څوک او دَ کوم هېواد غړی کېدلی شم؟˝ مخته بیا دَ ده خوښه ، ما څوک او څه ګڼي ؟ ˝ ـــــــ (افضل شوق)

*****

˝ هر څو که زه له خپلې پښتني سیمې څخه زړه ماتی وتی یا تښتېدلی یم ... نو زه بې پښتو شوی ځکه نه یم ، چې دَ پښتني خمیر درلودلو له سوبه مې نه یوازې دَ یَو سیال پښتون په حېث دَ هر مثبت نړئیز او آفاقي ژوند څخه ساهګانې مستعار کولو له هڅې سره سره دَ مینې ، سوکالۍ انساني روئیې او سوچونه خپلولو هلې ځلې هم کړي دی او بیا مې په خپل ذات کې رانغاړل شوې دې هر اړخیزه کلیوال او غرئیز پښتون ته په فکري توګه نه یوازې سوال کړي دي ، بلکې دغه سوال مې دَ هغوئ دَ سترګو دَ خلاسَولو له یوازیني ځواب سره په دې منطقي دلیل ځواب کړي هم ځکه دي ، چې زما دَ دغې بې سواده او ساده ... لاکن همتګري پښتون قام دَ بقاء ژوند تش او تش دَ نړۍ په سر له آفاقي ادراکي شعور خپلولو سره سم دَ وخت له ستنو سره په عقلي ځغل کې دی ... نه چې دَ هغوئ دَ متهو په زور کې ˝ ـــــــ (افضل شوق)

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ژوند "

بند کړه کتاب... که معنا غواړې دَ ژوند
په توکل سفر ته ملا وَ تړه
شه مخامخ دَ موسمونو سره
کائينات وَځپړه په خپلو سترګو
او په رنګونو کې ځان وَرنګوه
بيا مې يقين دی ، چې دَ غرو لمنې
ساحل ، ګودر او دَ اوبو شنې چينې
غټې ، وړې او زرغونې جزيرې
سوئمنګ پولونه ، او پارکونه به ستا
دا مضطربه رُوح کړي تړی دومره
چې دي دَ وَچ حلق تر دُرشله زړګی
داسې په منډه ، په ټوپونو راشي
لکه ژوندون چې وي فقط يو تنده
او ته دَ تږو آرزوګانو کاروان
چې مزلونه لنډ وَي همېشه
خو ، تر مرامه نه رسېږې کله
(شوق / دَ کراچۍ څخه دَ کوئټې په لور په سفر کې / ۱۹۹۴ع)

اختتام

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library